

Unutulmasınlar-IV

BİZİM EGİD

nûpelda engin

İçindekiler

Hespo.....

11- Egîd Rojhilat

Bizim Egîd.....

Hespo

Seherin sesini dinliyordu kaçakçılar. Hepsi pustuğu yerden aşağıya doğru bakarken gün ağarmıştı. Bekliyorlardı, şimdi ne olacaktı? Seher yeli esiyordu. Okşayan, dokunup geçen seher yelinden bir haber almak istiyorlardı. Bir şey söylemiyordu serinliğinin yumuşak ezgisinden başka.

Önlerinde susuzluktan çatlamış bir çift dudak gibi uzanmış duruyordu geniş vadi. Her iki dudağı birleştiren çizgide bir dere yatağı vardı, susuzdu. Dereden yukarıya doğru sıralı küçük taş birikintilerinin dışında göğe doğru başını kaldırmış başka birkaç ağaç vardı. Bir kumaş üzerine özenle işlenmiş yaldız gibi parılıyordu vadinin ortasında geniş patika. Kaçakçıların hemen her gün gidip döndükleri ekmek patikasıydı. O patika olmazsa hepsi aç kalırdı. Açıkta kalırdı. Neler görmüş neler geçirmişti, bilmediği duymadığı çok az şey

vardı toza belenmiş patikanın. Sınır insanına ait, sırtında yük taşıyana, at ve katırlara dair ne varsa bilirdi. Şimdiyse sessizdi, yukarıda pusmuş kaçakçılar gibi. Sırtı ikiye yarılmış yılan gibi kıvrılan patikayı güneş özenle ısıtıyordu adeta, niye parlıyordu ki bu kadar. Yıldır yıldır her gece telaş, koşuşturma, kaygı içinde gidip gelinen tozlu patika, kaçakçılara yataklık yapan patika. Hem ne diye işlemişlerdi bu yolu bu denli. Kaçakçıların vadiye işlediği bir nakıştı patika. Her gece işlerlerdi o patikayı, tekrar tekrar. Her yürüdüklerinde bulut gibi toz yekinirdi havaya doğru. Kaçakçıların işçiliğinden çıkan patika her saban yıldır yıldır parlardı işte.

O sabah da öyleydi patika. Gecenin koşuşturmasından yeni çıkmıştı. Kaçakçılar dinlenmeye çekilince o da yorgunluğunu üstünde atar, derin bir sessizliğe bürünürdü. Bakan bilirdi yeni bir geceye hazırlarken kendini geçirdiği gecenin yorgunluğunu üzerinde atmaya çalışıyor. Kaçakçıların patikasıda adeta gündüzleri uykudaydı.

Parıl parıl göz alan patika da kaçakçıydı işte.

Her biri bir vadinin üst tarafında bir yerlere pusmuş olan kaçakçılar vadiye doğru bakıyordu. Her zamanki gibi kurtarmışlardı kendi canlarını.

O gece sabah olmak üzereydi, artık dönüyorlardı evlerine, yine o kahrolası mermiler patlamıştı üstlerine doğru. Pusuya yatanlar nasıl da kahrkaha atıyorlardı. Mermi seslerine bir yandan da gümbürdeyen kahrkaha sesleri eşlik ediyordu. Eğleniyorlardı. Şenlikti ya, şenlik! Bir avuç bilyenin ortalığa saçılmasıyla her birinin bir yere yuvarlanması gibi kaçakçılar da kaçışmış, canlarını zor bela kurtarmışlardı.

Atlarını bırakarak can havliyle kaçanlar nereye gitmişti? Mermi sesiyle kuş olup uçardı onlar, kaçaktılar. Ya

atlar? Hangisi düşmüştü ele, nasıl düşmüştü? Atlarda kaçardı, aynen sahipleri gibi.

Vadiden aşağıya doğru indikçe daha genişleyen patikanın etrafında tek tük ağaçlar vardı. Çok kan akmıştı bu ağaçların dibinde, at ve katırların kanı, sadece suyla değil kanla sulanmış ağaçlardı. Kanla beslenen ağaç olur muydu? Kaçakçı yoluyla burası, neden olmasın idi?

Açlıktan ölürdü insan buralarda, doyuramadığı için de ölürdü. Ölümün yüzü çeşit çeşitti işte. Daha nesi?

Kaçakçılar pusuya düştüklerinde ağaca bağlıydı Hespo. Memo bağlamıştı onu. Artık sabaha azıcık kalmıştı, pusuyu atlattık diye düşünmüştü Memo. Diğerleri de öyle. Pusuya yatanlar işte tam da o anı beklemişlerdi, kaçakçıların gevşemesini, hiçbir şey olmayacak gibi davranmasını. O anlar da çok daha şaşkına dönüyorlardı. Böylelikle sahnedekileri izleyen puslu atanlar gülmekten öldürüyorlardı kendini. Komik bir filmi izler gibiydiler, coşuyor, sarhoşça bir zevkle kendilerinden geçiyorlardı. Kaçakçıların çil yavrusu gibi dağılması ince bir zevk veriyordu onlara, trajedi komediye dönüşüyordu. Kaçakçılar sahnedeki figürandı sadece. Zaten kendilerinden çoktan vazgeçmişlerdi, onlar sadece bir parça ekmek için, aç kalan çocuklarını doyurmak için oynuyorlardı sahnede. Bir karakter bile değillerdi sahnede, tiplemeydiler. Önlerine konmuş roller vardı, oldukça basitti. Ama bir o kadar da ağırdı. Oynayanlar git gide kendini de unuturdu girdiği bu rollerin içinde. Bir parça ekmek, birkaç kuruş para olup çıkarlardı. Kaçakçının yaşamı da kaçak hale gelirdi. Bu rol Kürdlere biçilmiş bir kaftan gibiydi. Oturmazdı ya üstlerine giymek zorundaydılar. Mecburiyet insanın boynunu bükmeye görsün artık insan mecbur kaldığı şeylere muhtaç yaşamaya

başlardı. Muhtaç duruma düşmek kolunu kanadını kırardı insanın, ezerdi. Ezik olurdu sınır insanı. Ölüm gibiydi teslimiyet de birçok rengi vardı. Böylelikle dibe vurmaya başlardı insan. Dipte kaldıkça debelenir ve nihayetinde alışırdı kendine. Sömürülen insanın bu hayat okulundan yaşanmış nice hikâye vardı. Az çok hepsinin hikâyesi birbirine benzerdi. Birinin hikâyesinden hepsinin hikâyesi saklıydı.

Mermiler patladığında Memo Hespo'yu bağladığı ağacın az yukarısında sakladıkları eşyaları getirmek için kardeşi Reşo ile bir hızla çıkmıştı. Bir nefeste alıp gelecektlerdi.

Mermiler patladığında artık geriye dönemedi Memo. Bırakmadı ki Reşo da.

Bağını çözemezdi ya; nasıl çözülür bilmezdi Hespo. Hem alıştıktı mermi seslerine. Mermi sesleri altında otlanıyor, ara ara da toprağı yalıyordu. Dökülmüş yemek artıkları, tuz, hatta arpa bile vardı toprağı karışmış halde. Mermi sağanağının altında Hespo kendisiyle meşgul idi.

Mermi sesleri sustu, gün ağarmak için kollarını sıvarken Hespo'nun gözleri patikadaydı. Durup durup patikayı gözlüyor arada bir sabırsızlanırcasına ön sağ ayağıyla toprağı deşiyordu.

Nerede kalmıştılar, vakit ilerliyor kaçakçılardan hiç kimse görünmüyordu. Hespo'nun gözleri Memo'yu arıyor, kulaklarını dikip o her zamanki sesi duymak için dikkat kesiliyordu. Memo'dan hiç ses yoktu. Hespo yine önüne eğiliyor, toprakla uğraşmaya, ağzında bir şeyler gevelemeye devam ediyordu.

Güneş burnunu gösterdi, aydınlanan yeryüzü artık sarıya kesilecek, gölgesi kalkacaktı gecenin. Hespo sağ ayağını

biraz öne doğru çıkarttı, hafiften toprağı eşeledi, uzun dişleriyle çiviye söker gibi bir şeyleri topraktan çektişirdi. Tiz bir ses duymuşçasına başını havaya kaldırdığında halen ön dişleri parlıyordu, gözleri melül melül idi. Ekmeğı elinden alınmış bir çocuğun ağlamaya başladı başlayacak kocaman açılmış gözleri gibiydi Hespo'nun da gözleri. Nereden toplayıp getiriyorduysa gözyaşlarını ıslaktı iri gözlerinin içi.

Etrafına bakınmaya başladı Hespo, hiç kimse yoktu. Issızdı vadi, çöl gibi. Kuru ve yavan kaçakçı evleri gibi yürek burkuyordu vadinin tenhaliğı.

Huzursuzlaştı Hespo, gergin gergin tekrardan eşelemeye devam etti toprağı. Hemen ardından bir korkuya kapılmışçasına başını dimdik kaldırdı, iki defa üst üste bir şeyler sorarcasına kişnedi uzun uzun. Uzun kişnemenin ardından gırtlaktan sesler çıkarttı üst üste. Yerinde duramıyor, debelenircesine dönüp duruyordu.

Gizlenmiş kaçakçıların hemen hepsi de biliyordu ki Hespo Memo'yu arıyordu. Memo'yu bekliyordu.

Gözlerinden öperdi Memo, gözlerinden Hespo'nun. Burnunun üzerini uzun uzun okşar, boynunu sıvazlarken çoğunlukla şarkı söylerdi. Memo'nun sesiyle Hespo ile aralarında bir canlıya ait bütün ortak duygular uyanır, şenlenirdi. Doğa bütün çocukları karşısında aynı anaydı her zaman. Çocuklarının hepsi birbirine çeşitli bağlarla bağlıydı. Şarkının ardından kendisine güldüğüne inandığı Hespo'nun iri gözlerini üst üste murç murç sesleri eşliğinde öperdi Memo. Bazı zamanlar Hespo'nun kişnemesiyle Memo'nun yüreğı kanatlanır gibi olurdu. Yüreğıne dolan ezgiyle Memo her iki elini kanat gibi açar, aralarında oyun ile dans arası bir şölen

başlardı. Bu şölen kimi zaman Hepso'nun iki ön ayağını havaya kaldırarak şahlanması ve Memo'ya kişnemesiyle biterdi. Kaçakçı gençlerin ruhunu en iyi atlar okur ve bu ruhlara eşlik etmesini pekiyi bilirlerdi. Yorulmaz, sınırları nal sesleriyle bir yel gibi aşardı bu atlar. İşte buydu hayat, yel gibi esmek. Bir de atları gönülden sesleriyle, sevgiyi işleyen dokunuşlarıyla severse, sevilirse atlar, bir melek gelip aralarına girer, atı ve insanı her zaman birbirine yakınlaştırır, sadık, dost kılardı. Sadakat melekliktendi. Meleği çoktu tabiat ananın. Melekleri doğadaki herşeyi birbirine bağlamak ve bağı temiz, saf kılabilmek için doğurmuş, hislerle ruh vermişti. Hissi olmayanın melekleri ölüydü. O başkasıyla kendi arasında bağ kuramazdı. Kuşu, börtü böceği, havayı, gökyüzünü, bil cümle yeryüzündekilerle arasında bir his taşıyamazdı içinde. Eğer melekler ölürse bedeni de ruhu da dağılır, parça parça olurdu tabiat ana. Ana bağdı, bütünlüktü, bir araya getirendi. Analıktan olmasaydı çoktan evi başına yıkılırdı doğanın. Atlar gönülden kopup gelen saf bir sevgiyle sevilirse, taş bile sızan bir sevgiyle sevilirse oyunlar kurarlardı sahipleriyle aralarında. Tabiatın doğurduğu en güçlü melek, sevgi meleği olmalıydı. Sevgi bağı kopmaz bir bağdı çünkü. Yarıda bırakmayı bilmezdi, geride bırakmayı da. Seven ölürse sevilenin yüreği artık eskisi gibi olmazdı, hem kendi için hem de sevdiği için yaşamaya başlardı. Ya da ölür giderdi. Seven gider ama bağı sevilende kalırdı. Ya da bağla birlikte sevende giderdi. Bağ yaşamın ta kendisiydi. Yaşamı anlama hüneri kadar hissetme gücüydü. Bağ olmazsa bütünlük diye bir şey olmazdı.

Bir atla insanın yoldaşlığının en anlatılmaz yönü ise sadakatti. Sadakat sevgiden doğar, beraberlikle büyürdü. At sahibinin ölü bedeninin başında bile yoldaşların en özlüsü olup

çıkardı, bırakıp gitmezdi. Ağladığını görenler bile olmuştu. Ağlardı atlar. Yemekten, içmekten kesilip derin bir hüzne kapıldıkları olurdu. At da bilirdi yoldaşsızdır artık. Bilirdi at, her nereden bilirse bilirdi yüreği. Bir bağ acı acı kanar, bir enerji çırıpınırdı onda da. “Hayvanın da yüreği var,” derdi yaşını başını almış insanlar. Yürek yüreği hisseder, yürek yürekle beslenirdi aynı zamanda.

Acı acı kişner, şahlanarak ayaklarını yere vurur dünyaya acısını dağıtmasını bilirdi atlar. Acı kolay kolay sığmazdı hiçbir yüreğe. Dağlardı yürekleri. Ölümü anlar, öleni bilirdi atlar. Dolan gözbebeklerinde yaşlar o büyük gözlerinde ortasında kırılmış kanatlarıyla süzülen kuş gibi aktı akacak dururdu. Gözleriyle her şeyi ele verirdi atlar da. Artık gelmeyeceğini, hiçbir şeyin eskisi gibi olmayacağını bilircesine bakardı sahibine. Denirdi ki atlar ağlar ama kalpleriyle. Aktığı da olurmuş gözyaşlarının. Gören olmuşmuş. Eğer bir at çok sever, çok çok severse Mem’in ardından kuruyup solan Zin gibi diz çöker oturur bir daha hiç kalkmazmış. At severse böyle severmiş. Sevgisi, sevilmesinden gelirmiş. İnsan severse atı böyle dillendirir, ağlatırmış bile. Memo hiç kimseden duymamıştı bunları ama her nedense iyi bilirdi.

Hespo bağlı kaldığı ağacın altında Memo’yu hissedercesine huzursuzlanmaya devam ediyordu. Memo biliyordu olacakları, uzandığı taşın ardından yumruklarıyla toprağa vuruyordu durmadan. Sağ elinin serçe parmağının hizasındaki etten kan akıyordu. Kanını görmüyordu. Memo ağlamıyor, öfkeden çatladı çatlayacak gibiydi, boğuluyordu.

Ağladı Memo.

Koyu kahveyi gözlerinden süzölen yaşlar yeni terlemiş ince bıyıklarına takılıyordu. Tel tel ıslanan bıyıklarının farkından değildi Memo. Etrafindakiler Memo'nun bir çılgnlık yapıp ata doğru kendini atmasından korkuyor, tetikte duruyorlardı. Kardeşini sımsıkı tutmaya devam ediyordu Reşo. Olurda bir çılgnlık yapar diye hemen Memo'nun üstüne atılıp tutacak şekilde çeşitli pozisyonda bekliyordu akrabaları.

Çünkü avlarlardı Memo'yu.

Avının üstüne atılma sevinci yaşayan aslan gibi kükreyip duruyordu askerler. İran İslami Devrim Muhafızlar Ordusuna bağılıydılar. İçlerinde kaçakçılar gibi Kürd olanlar da vardı. Kaçakçılar onlar için "cahş" diyordu. Cahş, sıpa demekti. Daha tam büyümemiş eşek yavrusuydu yani. Ne sebeptir tam bilinmez ama Kürdler binlerce yıldır kendi halkına karşı düşmana yardımcı olan, hainlik yapanlara cahş diyordular. Özellikle Doğu Kurdistan'da Komala ve Demokrat partilerinden sonra bu sözcüğün ne anlama geldiğini bilmeyen tek bir Kürd insanı yoktu. Derinden bir öfkeyle, lanetle, tiksintiyle söylenirdi bu sözcük. Espri konusu olduğunda da en dalga geçilen, hiçe sayılan, değersizleştirilen şeyler için bu sözcüğü kullanırlardı.

Kaçakçıların bütün dikkatleri ellerindeki silahlarla şov yaparcasına Hepso'nun bağı olduğu ağacın karşısına grup halinde gelen cahş ve askerlere doğru kaydı. Ortalarında birisi daha ağdalı, aşırı el kol hareketler yaparak ilerliyordu. Bu kişi aynı zamanda tek eliyle silahını yukarıya kaldırıp sebepsiz yere mermi değıştirmek için silahının mekanizmasını aşağıya çekiyor, mermi yatağından dışarıya fırlayan mermileri arkadan birileri hemen yerden kaldırıyordu. Mekanizmanın sesleri yukarıya kadar, kaçakçıların kulaklarına kadar gidiyordu. Bu

grubun çoğu silahlarının kabzasını kavrayarak yukarı kaldırdıkları silahlarını ters çevirerek omuzlarına dayamış adeta bir podyumda yürür gibi sallanarak ilerliyorlardı. Belli bir mesafeye geldikten sonra durdular.

Artık ne olacağını kaçakçıların hepsi biliyordu. Memo da.

Askerlerden bazıları gerinircesine her iki bacaklarını dik tutup göğüslerini öne doğru şişiriyor, başlarını alıcı kuşlar gibi öne doğru kaydırıyorlardı. Birazdan neler olabileceğini herkes biliyordu, Memo'da, ama Hespo bilmiyordu.

Hespo huzursuzlaştıkça huzursuzlaşıyordu. Toprağı koyun gibi yalıyor, birden kulaklarını dikey, korkuyordu Hespo. Kulaklarını dikip sağına soluna bakıyor kişniyordu. Gözlerini Memo'nunda saklandığı boğaza doğru kilitliyordu. Gözleri melülleşti Hespo'nun. Bir şeyler Hespo'yu yoruyordu. Belliydi.

Nasıl olduysa birden dev bir engerek yılanıyla savaşır gibi her iki ayağını yukarı kaldırıp sertçe yere vurarak kişnemeye başladı Hespo. Sesi kaçakçıların kulaklarını siren sesi gibi yırtıp geçip yüreklerini ezdi. Bütün kaçakçılar Memo olmuştu, boğuluyorlardı çaresizlikten.

Ağlıyor Memo, ağlamalıdır, kopmuyor yular. Bilmez ki koparsın Hespo. Oysa testere gibi kesen bir demir gibi güçlü dişlerini bir geçirse yulara, bir kez daha, bir kez daha... Ot gibi çiğneyip sonra bir çekse bir daha çekse koparır yuları; Hespo'yu ağaca bağlayan aslında sahibine bağlayan o bağı, o yuları... Bilmez, bilmez işte Hespo. Nereden bilecek.

Kızıla çalar rengi Hespo'nun ön iki ayağında beyaz benekleri vardır. Bir de yelesi karadır Hespo'nun. Yelesinin karası kahveyi gözlerine yakın durur uyumlu bir güzellikte. Ah

o gözleri Hespo'nun, defalarca öpülesi gözleri. Bir daha öpe bilir miydi gözlerinden Memo. Çözumsuz, hırçın, huzursuz, öfkeli gözlerine mutluluk katık edebilir miydi bir daha. Sonra kişneyip boynunu sallayıp tel tel dökülen saçlarına bakabilir miydi Hespo'nun. Ah ki ah, ah bir kez daha Hespo...

Bir mermi sesi geldi. Kaçakçıların gözleri bir çivi gibi Hespo'ya kilitlendi.

Kısa boylu, göbekli, yüzünün kırmızılığı uzaktan bile fark edilen bir cahş bir el yukarı doğru ateş etti. Tek eliyle kabzayı kavrayıp rahatlıkla tetiğe bastıktan sonra namluyu gökyüzüne doğru kaldırdı. Bileğinin gücüne güvendiği belliydi. Bir oyuncakla oynar gibi silahla oynuyordu ağdalı adam. Bir boğa gibi geriniyor, volta atar gibi gidip geliyordu yerinde. Mermi sesinin ardından gülüşükleri belli oluyordu. Kaçakçılık zaten çaresizlik değil miydi, çaresizliği yudum yudum zehir gibi içlerine akıtıyordular yine o sabah. Hiçbir şey yapamazlardı Hespo için. Belki biraz sonra, birkaç gün sonra, hiç belli değildi, gün gelecek kendileri için bile hiç bir şey yapamayacaklardı.

Boğa gibi gerinen bu adamın biraz arkasında duruyordu diğerleri. Şimdi sıra kimdeydi, kim atacaktı mermiyi? Şimdi ne olacaktı?

Üst üst aynı şekilde ön ayaklarını kaldırıp yere vurdu Hespo. Kaçakçıların çaresizliği Hespo'ya adeta huzursuzluk olarak zerk olmuştu. Engerek yılanı arkasına geçmişte gafilce dişlerini geçirecekmiş gibi öfkeyle, dehşetle birden arkasına döndü Hespo. Kişnedi, şaha kalkmak istercesine arka iki ayağının üstünde durmak istedi ama tam yapamadan zınc diye durdu.

Bu Hespo at mıydı bir insan mıydı? Şu doğa ananın çocuklarının da türlü türlü dilleri vardı. İnsan sanırdı ki tek dil konuşma eylemini gerçekleştiren organın adıdır. Oysa duyguların da dili vardı. Duygular da birbiriyle konuşabilir, birbirlerini duyabilirlerdi. Duyguları da birbirine duyuran bir melek olmalıydı. Şu evrendeki en güzel melek, en değerli melek bu olmalıydı. Doğa ana çocuklarına birbirlerini anlayacağı ortak diller de armağan etmişti. Anlamak özgür kılardı; doğa insana özgürlüğü böyle bahşediyordu.

Tek Memo ağlamadı o saatte. Kaçakçıların akan gözyaşında sadece çaresizlik değil ağı vardır. Ağılı yaşamdır onların ki. Ağıya alışıkırlar, mecburdurlar.

Sonra Hespo kendi etrafında dönmeye çalıştı. Yapamadı. Kısa bağlanmış ipten kaynaklı yarım ay kadar dönüyor çemberi tamamlayamıyordu. Hespo hırçınlaştıkça ipi çekiyor boğazıyla ağaç arasında duran yulara hiç bakmıyordu. Hespo yukarılara doğru bakıyor, Memo'yu arıyordu. Hespo yularını çiğneyip ipten boşanmasını hiç bilmezdi. Hiç öğretmemişti öyle bir şeyi Memo. Tam tersine o bağa bağlıydı Hespo. Ekseriyetle Memo bağlardı onu. Hespo bağlandığı yerde kalmayı öğrenmişti. Yular Memo idi. Bağ Memo idi. Memo gelmeyinceye kadar da öyle kalacaktı, bağlı. Hespo çekiştirdikçe dümdüz bir cetvel gibi ağaç ile Hespo arasında duran bağa, yulara bakıyordu Memo. Kopart Hespo, kopart! Hespo kurbanın olayım kopart! Her iki gözünden yüzlerce kez öptüğüm kopart o yuları kopart. Hespo Memo'nun bu dediklerini duyamazdı. Yüreği daha önce böyle bir mesajı hiç almamıştı. Şimdi de ona gönderilen mesajları anlamıyordu. Meleklerin gücü yetmiyordu iletişimi sağlamaya, git gide huzursuzlaşıyordu Hespo. İnsan anlamadığı belli belirsiz hisler

sonucunda nasıl boğulursa o da öyleydi, gergin, hırçın, öfkeli, patlayacak gibi. Memo'nun yüreği ağlıyor, Hespo deliriyor, hırçınlaşıyor, gittikçe yoruluyor çaresizleşiyordu.

Bir hızla boğa gibi kudurmuşçasına gezinen ağdalı adam yere uzandı, uzanmasıyla mermiyi atması bir oldu. Bu mermi Hespo'nun iki kulağının arasından kara yelesinin üzerinden kayıp ağaca saplandı. Yaşı ellisinde olan Abdulkhak uzandığı yerden kalkıp oturdu. Abdulkhak yaşlı gözlerini kısmış, yüzü kireç gibi olmuştu. Kıstığı gözleri Hespo'nun üzerinde geziniyor, boğazı acı acı düğümleniyordu. Taş kesilmiş öyle duruyordu Abdulkhak, bir taş gibi kımıltısız.

Kendini boğa sanan çoktan insan olmaktan çıkmış olan ağdalı adam uzandığı yerden kalktı. Tabiatla insanla boğayı birbirinden ayıran onca şey vardı elbette. Boğa insanı kopya etmezdi, ettiği de hiç görülmemişti. Ama insan kötü bir taklitçisiydi hayvanın. Bu aşağılanmayı dile getirirken insan derdi ki, hayvan gibi, hayvanlaşma... Oysa hiçbir hayvan insan kendine benzesin diye bir çaba sarf etmezdi. Her nedense insan öyle değildi. Kördü. Tabiat en akıllı yavrusuna bu körlüğünü bilerek mi vermişti? Kim bile bilirdi ki? Belki de kendini daha iyi tanısin diye böyle bir oyun kurmuştu tabiat.

Bir diğeri geldi ardından. İyi nişancı olduğunu böbürlenircesine gelişi ve kendini ağır ağır toprağın üzerine uzatmasından belli oluyordu. Bir mermi daha çıktı namludan. Adeta tetiğe basılma sesini fark eden Hespo merminin namludan fırlamasıyla birlikte hareketlendi. Mermi sağrısının üstünden geçip havaya karıştı. Yine başaramamışlardı. Memo başını toprağa gömmüş hıçkıra hıçkıra ağlıyordu. Boğa gibi böbür böbür böbürlenlen adam ani bir hareketle en arkada bir süredir kımıldamadan duran zayıf, ince olan gence eliyle gel

komutu verdi. Hemen koşarak geldi ve önünde durdu çelimsiz genç. Olan biten her şeyi seyreden kaçakçılar, çaresizliğin bir ruh halinden çıkıyor bir diğerine giriyorlardı. Ruhları bu yazgının karşısında ateşte eriyen et parçası gibi eriyordu. Genç oturarak atış pozisyonu aldı.

Hespo hareketsiz, yüzü ağaca doğru yanını mermiyi atanlara doğru vermiş bir şekilde duruyordu. Yorulmuştu Hespo. Çelimsiz gencin tetiğe basmasıyla Hespo'nun yığılırcasına diz çökerek düşmesi bir oldu.

Bir kaçakçı atını daha hedef tahtası yapmanın ve en sonunda on ikiden vurmanın sevinciyle toparlandı askerler. Kahkahalar attılar. Görev tamamlanmıştı. Şakalaşarak, gülerек yönlerini aşağıya doğru verip gözden kayboldular. Seslerinin kesilmesiyle Memo, genç Memo, daha on sekizinde olan ince uzun boylu karakaşlı, ela gözlü Memo yelyepelek koştu Hespo'ya doğru.

Adeta bir nefeste kendisini Hespo'nun başucunda bulmuştu. Diğerleri de arkasından... Memo Hespo'nun başına geldiğinde gerilip bırakılmış çelik bir yay gibi aniden durdu.

Gözleri, Hespo'nun gözleri o öptüğü, o öpülesi gözleri Hespo'nun, açıktı. Nasıl böyle bir tepsi gibi büyümüştü Hespo'nun kan akan gözleri. Bir mermi genişliğinde bir yuvarlak açılmıştı sol gözünde, yuvarlağın kendisinden kan sızıyordu. Kaçakçıların atları ağlamazdı onların gözlerinden kan akardı, kanlanırdı onların gözleri. Ağlamaya vakti kalmıyordu artık atların. Kaçakçılar gibi atları da vuruluyordu. Ha bir kaçakçı ha bir atı hiçbir fark yoktu. Her ikisi de ihlaldi, sınır ihlali.

Abdulhak'ta Memo'dan hemen sonra yetişmişti Hespo'nun yanına. Hiçbir at böyle ölür müydü, öldürülür

müydü. Öldürülmüştü işte Hespo. Gözlerini Hespo'dan ayıramayan Abdulhalk nasıl akıl ettiyse diz çökerek oturmuş olan Hespo'nun başının diğer kısmını çevirdi. Sol gözünden giren mermi, bir elden daha büyük bir delik açarak sağ kulağının altından çıkmıştı. Sağ gözü mü Hespo'nun, sağ gözü açık öylece yaş dolmuştu Hespo'nun. Ağlayamamıştı, belki de ağlamamıştı Hespo. Ona öyle bakan Abdulhak'ta dondu bir süre. Hespo'nun gözleri, kan sızan ve donup kalan gözleri Memo'nun ruhuna takıldı. Memo her nefes aldıkça daha bir sokuldular ruhuna. Bir çift at gözü ruhunun derinliklerine doğru durmadan ilerliyordu. Memo'da Hespo'nun gözlerine doğru. Ruh denen şeyin de kalbi vardı belki de. Hem bedeninin hem ruhun kalbi ayrı ayrıydı belki de. Bir bilen var mıydı? Çünkü Hespo'nun karşısında Memo'nun kalbi demirleşmişti. Ama ruhu her şeyiyle Hespo'yu içine çekiyordu.

Çok geçmedi aradan... Duydular ki dağlara karışmış Memo. Dağlılar almış Memo'yu...

Egîd Rojhilat

BİZİM EGİD

Küçük Egîd

Sürünerek, kar soğuşundan yanmış yüzü tanınmaz halde ilerlemeye çalışıyordu Küçük Egîd. Burnunun uç kısmı mora kesmişti, bir ayağını artık tam hissetmiyordu. Sanki ayağında can kalmamıştı, çaresizce sürükleniyordu bağlı olduğu bedenle. Burnuna bir koku geliyordu Küçük Egîd'in. Koklaya koklaya kokuya doğru... Bu koku?! Benziyordu, ah evet benziyordu başında ağlanılan atların kan kokusuna... Bir keresinde atı öldürülen birini görmüştü, o zaman daha çok küçüktü, vurulan atına o kadar çok sarılmıştı ki boydan aşağı her yeri kan olmuştu. Katledilen atın kanı. Kanlı üstü başıyla köye kadar zor bela yürüterek getirmişlerdi onu. Ölüye benziyordu, kan zaten ölüm kokusu değil miydi? Kimler çizmişti bu sınırları, ne demeliydi bu yazgıya, işte bu sınır boylarını geçen atlar vurulurdu. Kimse duymaz kimse bilmezdi. Sadece atlar mı, kaçakçılar da vurulurdu. Kanlı ölülerini getirirlerdi köye, kan kokusunu tanıyordu Küçük

Egîd. Sınır boylarının yazgısında kan ve ter iç içeydi. Ölümle yaşamın denklemi açlık ve tokluk arasında karılırdı buralarda. Böyle birçok kaçakçının yüreği kaç kez vurulmuştu devlet sınırlarında. Sınır kaçak, kaçak ise kaçak eşya taşımaya yazgılı insandı. Kim yazmıştı, ne diye yazmıştı, yazgı silinip en baştan yazılamaz mıydı?

Kurdistan sınırdı; açlık, yoksulluk, ölüm, kan kokusu sınırdı. Sınır kaçakçı yaşamıydı. Bir yaşamsa eğer!

Küçük Egîd sınır boyu yaşamın büyüttüğü, zor bela doyurduğu ama tutamadığı çocuktı.

Biraz daha süründü, henüz sabahın erken saatleri olsa diye düşündü. Kısa bir an başını kaldırıp göğe doğru baktı. Hayatında yaşadığı ilk şiddetli hayret, şok arasında kalan yırtıcı duygu yüreğini un ufak etti bir an. Yine de gözlerini kırpmadan derin derin baktı. İçlendi, içerlendi. Bir suskunluğa gömülür gibi kendini süründüğü karın üstüne bıraktı. Ve halen gümbürdüyordu Belûnî boğazı... Kobra sesleri yırtıyordu günü.

Kapkaraydı gün. Her nedense yüreğinin daha fazla kararacağını hissediyor, içi titriyordu. Kendisini kendisine yabancı, bir konuk gibi hissetti bir an. Avuç içinde kımıldayamayan bir serçe gibi korkudan, kaygıdan titrerken yüreği her neye bakarsa baksın gözlerini adeta hiç kırpmıyordu Küçük Egîd. Gördüklerini ve daha da göreceklerini bu iki kamerayla sonsuza kadar yaşatmak için açık tutuyor gibiydi Küçük Egîd. Her ayrıntıyı, her ayrıntıdaki anlamı, hissi de yakalıyordu bu iki kamera. Aldığı bütün veriler ruha hızla kaydediliyordu. Hiçbir zaman silinemeyecek bir işlemidi bu.

Kurê Jahro dağının zirvesinden Şikefta Brindara dağlarına doğru umarsızca ilerleyen kara bulutlara takıldı

gözleri bir ara. Niye bu bulutlar bu kadar karaydı, kapkara. Böyle olunca yağmur yağacağını bilirdi Küçük Egîd. Şimdi bu bulutlar ne için, kimin için yağacaktı? Bir faydası var mıydı yağmurun bulutlara. Yoksa bulutlar da bir şeyler için mi yaşırdı. Her şey bir başka şeyle var olurdu. Bahar düşmek üzereydi ya Kuzey Gare dağlarına, henüz Belûnî boğazında bir insan boyu kar vardı. Bölükleri sabaha karşı baskına uğramış, gerillaların Nokta Keviya Berfê dedikleri yerde çembere alınmışlardı. Kevî, üst üste yığılmış, hatta geçen yıllardan kalan, hiçbir şekilde erimemiş olan kar yığına deniyordu. Kar altında bekleyen tohumlar uç vermeye başlamıştı, yeşile kesecekti bil cümle dağlar. Otlar da kendisi için mi büyüyordu? Ot hiç kendini yemezdi ki, yer miydi? Doğanın yaşamı da yaşamdı. Gerillalar da benziyordu doğaya; otlara, bulutlara, güneşe, suya... Bir insan kendisi için yaşarsa gerilla olamazdı; var oluşunun göbek bağı böyle kesilmişti yaşamla. Kendini yaşamak bir tükenme biçimiydi, oysaki bir o kadar da kendisi olması lazımdı gerillanın. Ot öncelikle ot olmalıydı ki besleyebilsin, bütün dağları yeşile boyasın. Ama ot kendini yemezdi. Gerilla özgürlük için vardı, bir halkın umudu ve daha birçok şey için. İşte o zaman ancak bir gerilla, gerilla olabilirdi. Güçlü bir özdü bu. Güneş kendisini aydınlatmak için doğmazdı; su kendi suyunu içmezdi, içilir, beslerdi. Doğa bilgeydi; kendi bilgisine göre yaşamasını bilirdi. Belki de bilmezdi, sadece yaşırdı. Ama yaşam öğretirdi, bir o kadar da öğretiydi.

Kara bulutlar çok geçmeden yönünü Belûnî boğazına doğru verdi. Üzüldü Küçük Egîd, şaşırdı. Gelmeseydi keşke. Burkuldu yüreği, gözlerine çocukça bir üzüntü indi. Tekrar tekrar bulutlara baktı, geldikleri gibi gidecekler miydi acaba?

Ne yapabilirlerdi ki başka. Işık istiyordu Küçük Egîd'in yüreği, çocukça bir umutla her şeyin iyi olmasını istiyor. Dilek ağacına bez bağlar gibi yüreğinin bütün aydınlığını umutla o beze emanet ediyordu.

Yüreği ışıkla barışık gözleri kararan gökyüzünün altında donuklaşarak sürünmeye devam etti Küçük Egîd. Koku gittikçe keskinleşti, bayılacak gibi oldu ama kendini sıktı, direnmeye çalışıyordu.

Küçük gerilla Egîd, candan çocuk, içten ve sıcak bakışları her nerde olursa olsun hemencecik üstüne toplayan küçük gerilla. Garip ve korkunç bir zaman aralığında bulmuştu kendini. Şimdi de sevdiği insanları arıyordu. Arkadaşlarını yitirmişti düşman baskının ortasında, hiç kimse yoktu etrafında. Yalnızca nokta yerinde kala kalmıştı, gidemiyordu hiçbir yere, dönüp duruyordu bembeyaz ve korkunç soğuk karın üstünde. Etrafına çizilen çemberi aşamayan êzidi gibiydi; çıkmakta ölüm kalmak da. Çember de kalsa ölecek, çıksa da inancını öldürecek. Bu çemberi hangi yaşam çizdiriyordu; yaşam insanı neden çembere alırdı ki?

Kobralar gelip gidip vuruyor, silah sesleri susmuyordu. Kök salmış yaşlı çınar gibi toprağından başka hiçbir yeri tanıyamıyordu Küçük Egîd. Çatışma yerinden uzaklaşmıyordu. Ya toprağıyla ölecek ya da toprağıyla kalacaktı. Kök ile toprak arasında işlerdi çınarın hayatı. Kök toprağıya tutunur, toprak kendine tutunanı besler, doyururdu.

Önüne çıkan kısa dönemeci döndü, kokunun son noktasına gelmişti. Uzandığı yerden başını kaldırmış Zılan'a bakıyordu, takım komutanı olan Zılan Hekkarî'ye. Düşman baskınına cevap vermiş, çarpışmış, direnmiş bedeni karın üzerindeydi, kan akıyordu sağ kulağından aşağı. Kulaktan hiç

böyle kan akarmıymış!!!... Zılan'ın üstünde uzandığı kar ne de kırmızı olmuştu, kırmızı rengi daha önce hiç bu tonda görmemişti ve bir daha da görmeyecekti. Zılan sürüklenerek oraya kadar gelmişti, belliydi. Gözleri açıldı Zılan'ın, hayata bakıyordu; o gün mavi ile karanın kavga yürüttüğü gökteki hayata.

Durmadan geriye doğru sarıyordu filim şeridi, “Zılan... Zılan...” soğuk hava kan kokusuyla birlikte bir zehir gibi kesiyordu boğazını “Zılan şehîd...” diyemedi gerisini. Aklının böyle bir şey bulmuş, kendisine açıklamış olmasına kızdı yüreği. Akli yine bir şeyler bulmuş olmanın heyecanıyla atıldı öne, “Şehîd...” Bir deneyimden geçen bedeni aklıyla, yüreğiyle yeni anlamlar kovalıyordu. Dirayetle baktı Zılan'a. Ürktü biraz, şaşırdı, ne yapıyordu ki... Titredi bütün bedeni, hazmedemedi, Zagros dağlarının kayaları gibi sertleşti, katılaştı... sönmek üzere olan bir mum gibi gidip geldi hem yüreği hem akli. Yüzünü bıçak gibi kesen soğuk kestikçe acıtıyordu, bu da neydi şimdi? Gözünden yaş akıyordu, oysa ağladığının hiç farkında bile değildi. Gözyaşıyla ıslanan yerleri kesiyordu soğuk, bıçak bile o denli acıtamazdı; ne de keskindi soğuk, ne de kıyıcı, acıtıcı.

Gelen keskin sesle aniden irkildi, içgüdüsel bir refleksle kendini koruyabileceği bir yer aradı ve buldu. Bir taş kütlesi olmalıydı arkasında pustuğu karın altında, hemen oradan aşağıya yuvarladı kendini. Kardı her yer zaten. Oysa aylardan haziran idi. Kuzey Gare dağlarının zirvesiyse bitmeyen ocak ayını yaşıyordu halen. Biraz daha aşağılara doğru inince bahar bütün şen şakraklığıyla kendini gösteriyor, insanı neşesine ortak ediyordu. Bahar aşağılardan başlar yukarılara doğru nefes nefes ilerlerdi. Henüz nefesi

ulaşmamıştı Kuzey Gare dağlarının zirvesine. Gare dağlarından Zap suyuna doğru verince yönünü Belûnî boğazı çıkardı gerillaların önüne. Düşmanla gerilla arasında en çekişmeli yerlerden biriydi bu boğaz. O yüzden daha kar kalkmadan gerillalar gelmişti. Belûnî boğazı demek Geliyê Zapê demekti. Kuzey Gare dağlarının eteklerinden başlayarak inen vadi yamaçlarındaki köy sakinleri Zap demezlerdi bu akarsuya; Ava Zê derlerdi. Zê hem akarsu hem de çeşme anlamına geliyordu.

Onu koruyan her kuytuluğa, her taş kenarına ve tam karşısına düşen, Samuray ve Çelê Duguh tarafına doğru şükranla karışık bir sözleşme duygusuyla baktı Küçük Egîd. Ve yerinden fırladı hemen, kendini eğerek çatışma seslerinin yükseldiği yana doğru fırladı. Şaho'ydu işte, mavi gözleri, güleç yüzü gözüküyordu ama gözünün önünde canlanıyordu gencecik Egîd'in. Biksi silahı vardı elinde... “Offf, bu da nesi?” gözleri fal taşı gibi açıldı Küçük Egîd'in. “Bu, bu Şaho muydu?” kendi kendine mırıldanıyordu. Gözüyle gördüklerine inanamıyordu. Yok, yok dağ Şaho olmuş kükrüyordu. Kükreme sesiydi biksiden üst üste yaptığı kısa taramalar, öyle bir basıyordu ki tetiğe Şaho. Yüreğinin kulakları böylesi bir sesi bir daha duymayacak akıllı hep şaşırarak düşünecekti bu kükreyişini Şaho'nun.

Ayağa kalkmıştı Şaho... yok, yok dağ ayağa kalkmıştı. Bu vuruşan bir dağdı. Bir mitolojinin anlatıldığı filmi mi seyrediyordu. Bu sahne ancak televizyonlarda olabilirdi. Hayır filmlerde bile olamazdı, henüz dağ çocuklarının filmleri çekilmemişti böylesine. Bir umuttu, umudun kıvılcım çakmasıydı Xelîl Dağ. Xelîl'in kamerası acaba Küçük Egîd'in

ruhuna kaydettiklerini çekebilir miydi? Çekse çekse ancak Xelîl çekebilirdi.

Ciwanro'lu, Şaho Dicle...

Her şeyi unuttu, kendini unuttu, düşmanı da, Şaho gibi kükremek için ayağa kalktı Küçük Egîd. Unuttu kendini, nerede olduğunu. Ne kulağına bir ses geliyordu ne de üzerinden geçen sağlı sollu mermileri fark ediyordu. Kendini kaybetmiş Şaho'ya bakıyordu. Bu bir ceng miydi? Düşman onu fark etmedi. Nasıl oldu da görünmedi o an, hiç anlamadı sonraları. O bir pervane gerillaydı, ışığı Şaho olmuş etrafında dönüyordu. Kelebek olmuştu Küçük Egîd. Az önce kanının kokusundan başı dönen, gözleri bulanık Küçük Egîd, Zılan'ı bile unutmuştu. Unutmuştu yüreğinin ağtını, gözünden yaşların aktığını ve hiç hıçkırmadığını, ağlamaya bile niyet etmediğini ama boynunu bükerek ağladığını. Soğuğu da hissetmiyordu, düşmanın onu öldürebileceğini de.

Küçük gerilla Egîd, koyu karanlıkta bir tutam ışığın etrafında dönüp duran kelebekler gibiydi. Pervane gerillaydı küçük Egîd... Yorulmak nedir bilmeyen kanatlarıyla pır pır ederek dönüp duruyordu.

Arka arkaya iki roket indi Şaho'nun üstüne doğru. Kobralar adeta ısırarak için ağzını açıyor yaklaştıkça yaklaşıyordu Şaho'ya. Ama Şaho'yu bir türlü yutamıyorlardı.

Olduğu yerde yığılıp kaldı Küçük Egîd. Gözleriyle gördüklerini bir türlü aklı almıyordu. Ruhunu hayranlıkla donanmış, güçlü bir ordu haline gelmiş düşmanı püskürttüğü püskürtüyordu. Çöküyordu öldürmeye gelenler. Ölüm kusuyordu düşman; yaşamın da gücü yetiyordu halen dağlarda. Ölümüne teslim olmanın zamanı değildi dağlarda. Hem yaşamın karşısında Demoklesin kılıcı gibi sallanmamalıydı ölüm.

Kral olmanın, başkalarını yönetmenin rahat olduğunu söyleyip durmuş Demokles, bilmemiş kendisini. İşte o vakitlerde Dionysos onu bir yemeğe davet eder. İnce bir sicimle tavana bağlı keskin bir kılıcın altında yerini yaparlar Demokles'in. Sofraya oturtulduğu yerden kalkamaz Demokles. Ve başının üstündeki kılıcın ipi koptu kopacak haldedir, bu halde yemek yemek zorunda kalınca ecel terleri dökmeye başlar. Ne yediğinin farkında bile değildir, kılıcı yemek üzeredir çünkü boynu. Ölümün kılıcı ve baskısı altında yaşam da yaşanılmaz. Ölümle yaşam aslında birbirini tehdit etmez, var eder. Her nedense Kurdistan'da uzun bir zamandır ne ölüm ölümdü, ne de yaşam yaşamdı. O gün sabaha doğru Belûnî boğazından kopan kıyamette onlandı.

Önce elindeki biki sustu Şaho'nun. Kobralardan ve de karşı yamaçlardan mermi sağanağı devam ediyordu Şaho'ya doğru. Küçük Egîd düştüğü yerde tamamen karın içine gömülmüş bir tek gözleri dışarıda kalmış, bakıyordu. Görüyor, gördüklerine inanmıyor; duyuyor, duyduklarını algılayamıyordu.

Biksinin başı öne eğildi. Şaho öylece ayakta, çatışma pozisyonunda duruyor, ölüme meydan okuyordu. Ayakta duran bir yaşamdı Şaho; dimdik ayakta duruyordu. Ölüm mü gelmişti, hoş gelmişti sefa getirmişti artık.

Daha bir şiddetlendi mermiler, kobralardan bir tanesi Egîd'in tam önünden yere kondu konacak bir vaziyette geçti. O ara gözlerini kapatmayı unuttu Küçük Egîd, ama nereden nasıl geldiğini anlayamadığı kar birikintileri başını kara gömdü.

Ondan sonra hiç bir şey göremedi Küçük Egîd. Şaho öylece ayakta duruyordu, devingen ve yıkılmaz bir hayat gibi.

Daha sonraları Şaho böylesi bir hayat olarak kaldı kafasında. Ciwanro'lu Şaho yaşamın içildiği kaynak çeşmedir. Halen hayatlar besler Kuzey Gare dağlarında, bil cümle Zagroslarda.

Gömüldüğü karın altından çıkarken inleme sesleri de duymuştu Küçük Egîd. Ne inleyene ulaşabildi ne de bulabildi. Seywan olabileceğini düşündüğü zamanlar oldu daha sonraları.

Çatışma bittiğinde sessizlik çöktü Gare dağlarına. Yedi gerillanın cansız bedeni karların üstünde kalmıştı. Düşman yıkımla, ağır tekniklerle gelmiş, 24 Haziran 2006 sabahına karanlığı kusmuştu. Yine de kararmamıştı gün. Kararır mıydı, yedi gerilla Kurdistan'da bir gün daha kararmasın diye öne geçmiş, ölümü karşılamıştı. Ölüm mü gelmişti, hoş gelmişti sefalar getirmişti. Çünkü bu ölüm yaşamın kıymetiydi; kıymetliydi yaşam.

Bu cenk de yaşam için değil miydi? Ama nasıl bir yaşam?

Egîd, Latif, Levent, Mazlum, Seywan, Şaho, Zılan'ın cansız tenleri karların üzerindeydi. Derin bir uykudaydılar, artık uyanmayacaklardı.

Heval, heval!

Suskundu herkes.

Göğün altında yüreğinin mühürleriyle dövüşen bir zaman aralığı işliyordu.

Suskunluk zamana nispet ediyordu. Zaman varoluşun kendisiyse, suskunluk zamanı işliyor, motifleriyle canlandırıyor gerilla taburunda.

Susmak bir hesaplaşma anıdır bazen.

Geliyê Zapê alanındaki hareketli tabur üyelerinde klan zamanlarının suskunluğu var. Gökyüzündeki ıssızlık gibi yaşamlarına sinmiş bir suskunluk bu. Eğer dönmezse klanın üyeleri, bitecekler, bir daha dirilmezcesine avuçlarının içine alıp onları eritecek yok oluş. Yok olmamak için gelmeyen klan üyelerinin ruhlarına sığmıyorlar. Bu sığmış onlara daha yakınlaştırıyor klandakileri. Bir kez daha birbirleriyle tanışıyor, iç içe geçiyor, yeni anlamlar katıyorlar bağlarına. Ölümü anlamaya çalışırken bir şeylerin ölmediğini fark

ediyorlar. Acaba ölenler tekrar dirilir, başka bir zamanda gelir miydi? Her şeye rağmen farkındaydılar ölmeyen bir şey vardı.

Ne Seywan geldi ne Zilan, Egîd, Şaho ve diğerleri, dönmediler, dönmüyorlar. Tabur yerinde derin bir sabırla bekleyiş sürüyor.

Çeşitli klanlardan bir araya gelmiş kabile üyeleri gibi gergin hepsi, güç biriktiriyorlar, zamanı kokluyorlar. Zamana sinmiş kötülükleri çözmeye çalışıyorlar. Yarın hayatta kalmak için bir çözüm şart, yoksa çözülecek klanlar ve denizler alıp götürecek her bir üyesini. Dağılacak kabileler, yerin dibinde gözükmeyen karanlıklar onları içine çekecek yiyecek; gökten bir el uzanacak avuçlarının içine alıp onları götürecek.

Bir klan için en önemli ilke; hayatta kalmak. Bir aşiret için en temel ilke hayatı özgürce yaşamak. Aşiret yaşamı insanın anlamıydı o zaman; aşireti işgale uğrayınca yaşamı da giderdi. Zulüm altında yaşamayı henüz hiçbir şekilde algılayamadıkları kabile zamanlarıydı. Farklı aşiretlerin ortak yaşam formlarından oluşur kabileler, kabile savaşları denir, varlık yokluk savaşındır ilk başlarda. Bir o kadarda kabile öz değerlerinin ışığıyla yaşama savaşındır. Denir ki Med'ler kellelerden kale yapan Asurî imparatorluğunu yıkmıştır. Oysa kabile gençlerinin özgürlük savaşındı bir imparatorluğu yıkan. Analar öyle çocuklar yetiştirirdi o zamanlar. Gutî kabilesinin çocukları halen aynı yerde, aynı topraklar üzerinde İran devletine karşı savaş sürdürmektedir. Yıllar sürmüştür Asurî imparatorluğunun kuşatılarak yıkılması. Ne destanlar yazılmıştır kabilelerin öz çocukları döktükleri kanıyla. İmparator demek köle kabileler devşirmek demektir o zaman. Aşiret kimlik demekti, kimlik ise öz değer. Öz değerlerinden

kopanlar köleleşiyordu. Köleleşen kabile, aşiretin yaşamının ışığı yavaş yavaş sönerdi.

İnsanın en eski suskunluklarından biridir bu suskunluk; varlık yokluk arasında kalan içli bu içli suskunluk. Ama konuşunca destansı konuşur bu suskunluk. O günlerde bölgedeki gerillaların ruhunda böylesi kadim bir suskunluğun bekleyişi vardı. Hemen hiç kimse bir şey konuşmuyordu.

Susarsa insan daha çok yüreğiyle konuşur; mücadelenin de çeşit çeşit dili vardı. Yürekle konuşmak sohbet etmeye benzemezdi, ciddiyetle yapılmalıydı bu iş. Suskunluğun da dili vardı, hiç kekeme olduğu görülmemiştir gerilla suskunluklarının. Hatta güçlü bir diksiyona sahiptir; göze, kulağa, yüreğe, beyne, vicdana ve daha birçok şeye doyurucu bir şekilde duyurtabilir sesini. Bir o kadarda şiirseldir sesinin tonu. Aktığı yerde iz bırakır o yüzden.

Henüz kimse tam olarak bilmiyordu, kimler şehîd düşmüştü? Daha kimler gelecekti? Bir bekleyiştii sürüyordu. Belûnî boğazına çatışmanın ardından giden grupların hepsi dönmemişti.

Düşmanın araziden çekildiği haberini keşifçiler ulaştırdı. Biraz daha beklemek gerekti, yanıltabilirdi düşman. Gerilla timleri araziye dağılmış, düşmanı vuracak şekilde konumlanmış olsalar da düşman çoktan tasını tırağını toplamış gitmişti.

Düşman gerillaların cenazelerini götürmemiştii. Birçok gerilla şaşırmıştı.

Düşman şaşırtmıştı. Şehadetlerin yaşandığı kesindi oysa. Nasıl böyle bir şey yapmıştı? Ne yapardı düşman? Gerilla cenazelerini toplar, götürür, özellikle halkın duyup görebileceği bir yerde üst üste atar gaz döker yakardı. Bu

dağlarda özellikle de Zagroslar çevresinde düşmanın gerillaya karşı kullandığı önemli bir üstünlük taslama yöntemi idi. Ya da bin bir türlü aşışılama içinde zafer naralarını gerilla ailelerinin yüreklerini dağlamak için kullanır, ailelere haber verilirdi. Alıp götürsünler idi teröristleri. Kaç aileye: “Alın şu leşlerinizi!” demiştiler. Sündüre sündüre bir işkenceye, özel savaşa dönüştürdüler gerilla bedenlerini.

Gerçekten de yıllardır Zagroslarda kalan gerillaları fazlasıyla şaşırtan bu durumun onlara göre tek bir açıklaması vardı, o da, düşman gerilla cenazelerinin üstüne gitme cesaretini gösterememişti. Ama ne için?

Geliye Zapê bölge yönetimi toplanmış konu hakkında konuşuyorlardı. Tam da bu soruyu sormuşken kimse bir cevap vermedi. Hepsî çeşitli şekillerde bir şeylerle uğraşıyordu kendi içinde.

Ne için? Bir ağız olup sustu hepsi.

Çatışmalarda kalmış, düşmanla yüz yüze gelmiş olanlar daha bir dalmış düşünüyordu. Düşman dedikleri Türk devletinin askerinin ne kadar başıboş, ipinden boşanmış kızgın boğa gibi deli dolu saldırdıklarını ve de en önemlisi ne kadar korku taşıdıklarını biliyorlardı. O yüzden bu düşmandan korkmak gerektiğinin bilincine varıyorlardı bir kez daha.

Tüm bu bildikleri şeyin dışında yüreklerini dağ gibi güçlü kılan şeyse yoldaşlarının nasıl direndiklerini görememek olmuştu. İç geçiriyor, o anı yaşayamadıkları için anlamlı bir hüznü dışa vuruyordu yüzleri. Çarpışan gerillaların ruhu düşmanın geldiği gibi gitmesinin asıl nedeniydi. Çok iyi biliyorlardı ki öyleydi. Böylesi ölüm ölüm değildi gerillalara göre. O saatlerde yüreklerini onure eden en derin duygu bu idi. Yoldaşları kahramanca çarpışmıştı.

Çatışma yerinden çıkıp gelen her gerilladan bir şeyler öğrenmeye çalışıyor, sorular soruyor, en çok da gelen gerillayı baştan aşağı bir iyi süzüyorlardı. Çok rahatlıkla anlaşılıyordu artık başta bölük komutanı Seywan ve bölük komutan yardımcısı Zılan olmak üzere bir grup gerilla diğerlerini de çıkartabilmek için öne atılmış, vuruşmuştu. Gelen bazı gerillalar durumu pek anlamamıştı bile, genç ve yeniydiler.

Her ulaştıkları bilgiyle vuruşanların nasıl vuruştığına dair parçaları bir araya getiriyorlardı. Gittikçe büyük resmi görmeye başlamışlardı. Sarsılmaz bir güven veriyordu bu durum birçok gerillaya. Ama üzülenlerde vardı, orada olamamanın, onlarla yan yana düşmanla vuruşamamanın öfkesini taşıyanlarda vardı.

Suskun ve dik duruyordu Geliyê Zê alanının gerillaları. Bir o kadar da düşünceli, hüznüydü gözleri. Çeneleri sert duruyordu hemen hepsinin. Bir şeylere dış biledikleri, bir acının hesabına kafa yordukları belliydi.

O gün herkes daha çok kendi içinde dolanıp duruyor, yoldaşlarına doğru gitmenin yollarını düşünüyorlardı. Hangi yola girseler bu yol onları Belunî boğazında çarpışan şehîd gerillalara götürmeliydi.

Bu sessizliğe kendini kaptırmış elindeki bir bidon suyu tim yerine götürmek için ilerleyen Viyan da sessizdi. Bir an belli belirsiz bir ses duyar gibi oldu Viyan, arkasına doğru başını döndürdü. “Heval, hevallll!” diye sesleniyordu biri. Ama kimse görünmüyordu. Tekrar önüne dönecekti ki ağaçlarla otların arasında zorbela belli belirsiz kımıldayan bir şeyler görür gibi oldu Viyan. Dehşet bir hızla arkasına dönerek görüntüye doğru koştu. Tepsi gibi açılmış gözleriyle çelimsiz bir çocuk ona bakıyordu. Karşısındakinin bir gerilla olup

olmadığını kısa bir an çıkartamadı. Sarı mekap ayakkabı vardı ayağında, bu gerillaydı. Şalvarının rengini bir türlü anlayamadı eprimiş kırmızı toprak rengi gibi geldi ona bir an, hemen ardından bilinen gerilla şalvarı olduğunu kavradı hızla. Yüzü küçülmüş, ne olduğu belli olmayan bir renge naçar olmuştu karşısındaki çelimsiz çocuğun yüzü. Viyan karmakarışık duygular ve algılar içinde şaşkın bir hızla karşısındaki çelimsiz, boynu hafif bükülmüş, gözleri ağlamaklı çocuğun bir başına bir ayağına baktı. Bambaşka bir dünyadan gelmiş olan çocuk yaralıydı. Saçından ayağına kadar üstünde başında kan izleri vardı ve de toprağa belenmişti, belliydi. Halen ıslaktı ayakları, bir ayağından ve başından yaralandığını daha bir şiddetle en sonunda fark etti Viyan. Her şeyi birden çözmüş ve daha yeni rüyadan uyanmış gibi birden bağırdı: “Heval Egîdddd!!!”

Küçük Egîd’in gözlerine hızla gözyaşları hücum etti ama akmadı, boynu daha bir büküldü. Sesini çıkartamadı. Boğazı düğümlenmişti. Viyan’ın bağırmasıyla orada bulunan bütün gerillalar Egîd’in başına toplandı. Küçük Egîd aralarında kalakaldı.

Herkes o kadar duygulanmıştı ki, sanki evrende bir şeyler alıp götürdüğü yedi gerillanın bir emaneti olarak Egîd’i onlara bırakmıştı. Hemen hepsinin ortak yaşadığı duygu buydu. Egîd artık gelmeyen, gelmeyecek olan yedi yaşam çocuğunun onlara armağanıydı. O kısa anda her nedense hepsi Küçük Egîd’i böyle kabul etti.

Egîd 1989 yılında Doğu Kurdistan’ın Xoy şehrinin Mir Omer köyünde dünyaya gelmişti. Xoy, Wan ile Urmiye arasında bir yerleşim yeridir. 15 Ağustos 2005 yılında henüz on altı yaşındayken gerillaların kaldığı bir nokta yerine gelmiş,

gerilla olmak istediğini çocukça bir inat ve saflıkla belirttikten sonra: “ne yapsanız da ben eve dönmem” demişti Küçük Egîd. Gülüşmüştü gerillalar, “madem bu sistemden bu kadar kaçırırsun sana da yerimiz var heval!” demişlerdi. Gülüşleri, omzuna dokunuşları ona da “heval” deyişleri mutlu etmişti Rahim’i. Sıra yeni ad almaya geldiğinde de artık adının Rahim Yusuf olamayacağını ona söyleyen en genç gerillanın yüzüne bakarken Egîd, adının ne olması gerektiğini hiç düşünmüyordu bile. Çünkü netti. O evlerine gelen gerillaların anlattığı, fotoğraflarını defterlerinin üzerinde gördüğü, elinde silahıyla dimdik duran büyük komutan Egîd’in adını almak istiyordu. Çekingen çekingen gerillalara bakarken ağzından Egîd sözcüğü hemen fırlayıvermişti. Çok daha sonraları düşündüğünde daha iyi anlayacaktı ki onu konuşturmayı, içindekileri döktürmeyi bilmişti o gerillalar.

Gerillaya katıldıktan sonra Xakurkê’de yeni savaşçılar eğitimi görmüş, ardından da Zagros Eyaletine gelmişti. Şimdi bu eyaletin en önemli taburundaydı. Daha bir yılını bile doldurmamış on yedisinde kısa boylu, çelimsiz, sadece ve sadece gerilla olmak isteyen biriydi Egîd.

Egîd’i gören tabur komutanı onu sımsıcak kucakladı ilk önce. Herkes Egîd’i nasıl bağrına basacağını adeta bilmiyor gibiydi o gün. Gözleriyle Küçük Egîd’i kucaklıyor, kucaklıyor hiç bırakıyorlardı. Egîd halen bu dünyada değil gibiydi. Herkes Küçük Egîd’in neler anlatacağını merak ediyordu.

Düşman çekilene kadar da arkadaşlarını bırakmamış, yarı baygın yarı ayık oradan oraya dönüp durmuş, yaralı arkadaşların başucunda saatlerce kalmış, hiç biri içinde bir şey yapamamıştı Küçük Egîd.

Oldukça tecrübeli olan tabur komutanı Küçük Egîd'i biraz daha yukarıda bir yere götürdü. Çatışmalardan böyle çıkan gerillaların konuşabilmesi için karşısındakinin de aynı yarayı taşıması ya da o yaradan anlaması gerekirdi. Bu bir hayat deneyimiydi. Bazı deneyimler çok pahalı elde edilirdi. Savaş deneyimi de bunlardan biriydi.

Düşmanla karşı karşıya gelmiş, dehşetin yüzünü görmüştü Egîd. Bir o kadarda o dehşet karşısında nasıl durulduğunu dirhem dirhem yaşamıştı. Egîd gibileri o saatlerde karşısındakinin ne konuştuğunu hiç duymazlardı, ne hissettiklerini sezerlerdi, hatta bir vakum gibi hisleri kendi içlerine çeker ve ancak o zaman biraz dile gelebilirlerdi. Bu noktada tabur komutanı Çiya'nın pek bir sorunu yoktu. Fazlasıyla böylesi anlar yaşamış ve geçirmişti. Hareketli, konuşkan biriydi. Yapıyı bu noktada çok iyi anlayan biri olarak tanınırdı Zagroslarda. Eylemler esnasında onun gibi gerillaları koordine eden az sayıda komutan vardı. Her ne kadar savaş tecrübesiyle pişmiş bir gerilla olsa da savaşta çok sıcakkanlıydı. Özellikle eylemler de gerillaların da kanını çabuk ısıtır, hızla adapte ederdi. Koordine esnasında düşman kanallarına da girer kalabalık yapar, kafalarını karıştırmayı severdi. Çiya Kobanê'li olup Türkçe'yi konuşamıyor olsa da anlar hatta bazen konuşarak etrafını şaşırtırdı.

Anlattı Küçük Egîd, dinlediler.

Dinleyenler diğerlerine anlattı ve kısa bir süre içinde Zagros ve Zap'ta olayı bilmeyen, Egîd'i duymayan kalmadı.

Hangi Şaho diye soruyorlardı birbirlerine. Şaho ne demekti sahi? Bilmeyenler de vardı, sorup duruyorlardı.

Şaho mu? Nerden gelmişti ki, kim tanıyordu Şaho’yu. “PJAK basınından gelmiş” diyordu bilenler. Çok geçmeden yayıldı her tarafa, Doğu Kurdistan’lı, Ciwanro’lu Şaho... BKC’yi kleş gibi kaldırarak kullanmış kobranın karşısında, hem de kaç sefer püskürtmüş kobrayı, hem de...

Tekrarlayıp duruyordular: “PJAK basınından gelmiş, basıncıymış.”

Artık herkes tanıyordu Şaho’yu. Çok geçmeden güleç yüzünün gözleriyle birlik olup direngence ışıldadığı fotoğrafları bütün birliklere ulaştı. Yaşam mekânlarının en önemli yerlerine asıldı Şaho’nun ve de altı yoldaşının fotoğrafları. Şaho fotoğraflarda her nedense hep gülüyordu, şendi.

“Şaho bir dağın adıymış, aynen Cilo, Çarçela gibi...”

“Hani o heval Bahoz Erdal ile gelen arkadaş mı?” diye soranları bakışlar tasdik ediyor.

Şaho, HPG basınına yeni gelmişti. O sıralarda Zagros Sahasını gezecek olan Dr. Bahoz Erdal, Şaho’yu da kendisiyle beraber getirmişti. Zagroslarda gerillalara hayran kalan Şaho hızını alamamış, Bahoz Erdal’a: “Ben burada kalmak istiyorum, bir süre en azından bu kış taburlarda kalayım, sonra geleyim” diyerek öneri sunmuştu. Önerisi hemen kabul görmüştü. Bahoz dönerken Şaho’yu da Çiya’nın taburunda bırakmıştı, emanetti ama. Ağır bir emanet bırakmıştı Bahoz Zagroslara. Halen acısı kanar Zagrosların.

Zagros derler, güneşin doğumu anlamına gelir, yüce yüce dağların birbirine bağlanarak hayatlar ördüğü bir yerdir. Her gün güneş de kendini doğurur. Her gün bir doğumdur Zagroslar da. Nihursag’ın bölgesi Zagroslarda sancılıdır doğum, her doğum gibi. Şaho derler bir dağ vardır

Zagroslarda, Ciwanro, Sine, Jawero'yu konumlandırır, Sirwan suyunu damarlarıyla besler, öyle bir yer vardı.

Sirwan suyu halen kabileler doyurur; güneşin yaşamı besleyip ısıtması gibi. Ve halen ilk insanın iki ayak üzerinden yürümeye başlamasından bu yana yaşayan klanların çocuklarını kollar, büyütür. O klanın çocuklarıdır şimdi gerillacılık yapan çocuklar da. Ama şimdi halklaşma dönemini yaşamaktadır aynı klan, kabile ve aşiretin çocukları. Nasıl ki dağ kıvıldamazsa yerinden o klan, kabile ve aşiretlerin çocukları olan Kürdler de halen aynı yerindedir.

Zagrosların dağlı klanlarından birinin fidan gibi taze çocuğu Egîd, klan üyelerinin yardımıyla, kabilenin güngörmüş geçirmiş üyelerinin hayatı ona aşılmasıyla kökleriyle daha bir tutunuyordu toprağına.

Bir fidanı daha büyötmek için şefkatini ve de yüceliğini sunuyordu Zagros. “Büyü Egîd, büyü! Star gökte yalnız, Ninhursag suskundur. Yaralıdır toplumu. Yara daha azmadan, yaşa ve yaşat Egîd. Ne Star eski zamanlardaki gibi parlıyor ne de Ninhursag konuşuyor. Sümer tanrıları kan istiyor. Zagrosların klan, kabile ve aşiretleri çocuklarının kanlarıyla suluyor dağları halen. Bir çare ol Egîd! Geç kalma Egîd!”

Yaşamın Rengi Nedir Heval?

Bir ay kadar önceydi. Henüz Belûnî Boğazını tutmak için gitmemişti Seywan'ın bölüğü. Karlar henüz Kuzey Gare dağlarının eteklerinde de kalkmamıştı.

Mart ayı her zamanki gibi yapacağını yapmıştı yine. Bahar tam uzaktan görünmeye başlamışken birden sis kaplamış, kar ve fırtına tekrardan bütün hışımıyla gitmeden geri dönmüştü. Zaten mart ayı hep böyleydi, ne bahardı ne de kış. Ardından gelen nisan ayıyla birlikte de dünyanın neresinde biraz yağmak isteyen bulut varsa gelmiş geçmiş, bol bol yağmur yağmıştı Kuzey Gare dağlarının eteklerine. Tabi yükseklerle, zirvelere karla karışık yağmur yağıyor, ara ara kar yağıyordu. Zirveler bahar gelmeden, yeşil örtüsünü atmadan üstüne severdi karı. Hemen her karlı olurdu yüce dağların zirveleri.

Her şeye rağmen nisan ayıyla Zagroslarda gerilla taburlarında hareketlilik daha bir hızlanmış, kış kampları çoktan diğer kışa kadar dinlenmeye çekilmişti bile.

Mayıs ayının başlarıydı. Geliyê Zapê’de bir takım kadar gerilla ateşin başında oturmuş hem ateşe odun atıyor hem de renkler üzerine sohbet ediyorlardı. Baharın ilk günlerinde yeşilin rengi açık tondaydı. Daha sonra git gide koyulaştığını ve tazeliğin renklere bile nasıl yansıdığını tartışıyorlardı. Renklerin en taze olduğu mevsimin ilkbahar olduğunda karar kılıyordu ateş başındaki tartışmacılar. Sonbaharın renklerinin daha güzel olduğunu iddia edenler de vardı. Derken bir tartışma aldı yürüdü, alevlenerek. İlkbahar bin bir renkti, çiçek ve güldü. Cıvıl cıvıldı üstüne üstelik. Sonbaharın renklerinde hazan vardı, hüznün işlemeliydi.

Hüznün de rengi vardı işte.

Şen şakrak konuşup gülüşüyorlardı ateş etrafında kurdukları çemberde. Çemberin sık sık halkalarında hareketlilik oluyor, gidiş gelişler eksilmiyordu. Çemberin en kıpır kıpır kıpırdayan halkasıysa Şaho’ydu. Yorumlar yapıyor, gülüyor, sohbeti şenlendiriyordu. O gülünce bütün halkalar bir şekilde bu gülüşe katılıyor, çemberde devinim artıyordu. İçlerinde en sakini bölük komutanı Seywan idi o gün de.

Seywan her zamanki olgunluğundaydı. Yüzü ekseriyetle güleç olur, gözlerinde bir sıcaklık ve içtenlik asılı dururdu. Dünya değişse Seywan’ın o hali değişmezdi. Bir süredir dervişlik makamına onu terfi etmişti arkadaşları. Onlara göre bir lokma bir hırka felsefesini bile rahatlıkla lokmasız, hırkasız da yaşayabilirdi Seywan.

Seywan bir kaç gün önce tabur komutanından yediği uzun fırçaların ezikliğini yaşıyordu halen. **Kirmanşan**

Ostan'ına bağlı Ciwanro şehristanındandı Seywan da. Doğup büyüdüğü topraklardan özünü alan sağlam bir karakteri vardı. Özün neyse sözü o; inancı neyse yüzünde ışıyan da o olan Seywan'ın. Bu yönleriyle Zagros Eyaletinde çok şey beklenen biri olarak öne çıkmıştı. Umut veriyordu.

1998 yılında Zagros dağ silsilelerinin Dalaho, Şaho, Bîstûn dağları adını aldığı yerden gerilla saflarına katılmış, Zagros dağlarının çocuğuydu Seywan.

Gerilla kimliğinde adı Seywan Bîstûn olarak geçse de ona aynı zamanda Seywan Kirmanşan'da diyordu gerillalar. Daha çok böyle tanıınıyordu Seywan.

Serud köyünden olup fakir ve feodal bir aile içinde büyüdüğünü anlatırdı Seywan. 1981 yılında açmıştı gözlerini dünyaya. Qendîl, Xinerê ve Amed'te gerillacılık yürütmüş ve kısa süre içinde ahlaki yönleriyle öne çıkmıştı. Temiz bir ahlaka sahipti derdi beraber kaldığı gerillalar Seywan için. Bir şeyi yanlış yaptığını hissettiği an da eli ayağı birbirine karışır, günlerce yüzünün kızarıklığı gitmezdi. Bu Seywan'ın olağan haliydi.

2005-06 kışında Mahsum Korkmaz Subay Akademisinde bir devre eğitim gördükten sonra Zagros Eyaletine geçmiş, burada Geliyê Zapê alanındaki tabura bölük komutanı olarak düzenlenmişti.

Her ne kadar eyalette yeni olsa da Seywan'ın bu olağan özellikleriyle herkes hızla tanışmıştı. Özellikle tabur komutanından neden fırça yediğini bilmeyen yapı kalmamıştı eyalette.

Ateşin başında adeta bir köşeye çekilmiş, kimseden haberi yokmuş gibi dalgın dalgın düşünen Seywan'ın gözleri kimseyi görmüyor, kulakları kimseyi duymuyordu. Seywan'ın

ne düşündüğünü yaşam tecrübesi az olan yeni bir gerilla bile rahatlıkla anlayabilirdi. Seywan herkesin rahatlıkla içini görebildiği, yüreğini okuyabildiği biriydi.

Seywan'ı en çok da bu anlarındaki sessizliği, gözlerine yansıyan içliliği sevdirmişti gerillalara. Seywan zarar vermekten çekinir, iyi olmayan bir şey yapmaktan korkardı.

Ateşin başındaki diğer Ciwanro'lu kişi ise Şaho'ydu. Seywan ne kadar içe dönükse Şaho bir o kadar dışa dönük, her anı bir eylem gibi olan biriydi. Hareket etmezse ölürdü Şaho. Şaho tıpkı yaşamın kendisi gibi sürekli devinir, titreşim halini korurdu. Kafasının zehir gibi çalıştığını söyleyenlere, niye zehir nasıl çalışıyor ki, der, kahkahalarla gülerdi Şaho.

Seywan ateşin başındaki tartışmaları dinlemeye çalışsa da daha çok kendi iç düşünceleriyle derin bir sohbette gibi görünüyordu.

Renk tartışması, Egîd'in sorduğu bir soruyla farklı bir merhaleye ulaşmıştı. Afacan gözleriyle, Şaho'dan az kalmayan Egîd Amed, bir yandan gülüyor bir diğer yandan da ateşi elindeki bir ağaç parçasıyla karıştırıyor, dumanın çıktığı daha tam yanmamış oduna vurmayı sürdürüyordu.

Egîd'e seslenirken Ciwan Egîd diye sesleniyordu tabur üyeleri. Çok canlı, kıpır kıpır biriydi. Ona göre bahar çok yavaş ilerliyordu, her şey daha hızlı olmalıydı. Bir süre önce Egîd Rêber Apo'ya çocukken civa denildiğini öğrenmişti. O yüzden ona da yapılan ciwan benzetmesiyle benzerlikler kuruyor, böyle çağırılmaktan hoşlanıyordu içten içe. Bir de çocukken türk askerinin zulmünü görmüş biriydi, yüreğinde bir gencin yaşını kat be kat aşacak öfke birikmişti. Düşmandan hesap sormak için dağlara geldiğini, gerilla olduğunu her

fırsatta dile getiriyordu. Gerilla olmak ona göre düşmanla savaşmaktı. Yaptıklarının hesabını namluyla sormaktı.

Ciwan Egîd'in sorusu en çok da Şaho'nun hoşuna gitti. Sorusuyla Şaho'nun dikkatli bir şekilde ilgilendiğini gören Egîd, daha bir keyiflendi. Elinde ki odun parçasıyla dizlerine vurarak tempo tutmaya başladı ve sorusunu afacan bir çocuk edasıyla tekrarladı:

“Yaşamın rengi nedir heval?”

Egîd'e bakmış gülümsüyordu Şaho. Sonra bir şeyleri arar gibi başını sağa sola çevirdi, yüzüne delikanlı bir sıcaklık yayıldı, “yaşamın rengi mi” dedi, kendi kendine. Ve birden başını kaldırdı, Egîd'e baktı. Biraz daha güldü ama gözlerine bir hüznün yavaş yavaş toplanmaya başladı, derin bir nefes alıp verdi. Yine tekrarladı, “Yaşamın rengi mi heval...”

Gülüştü deli bir ırmak gibi akmaya devam ederken bakışları git gide bir şeylere sabitlendi. Şaho'nun ağzından tek bir sözcük çıktı, üst üste: “Devrimdir. Dev riimmm...”

Düşünceliydi Şaho, halen bir şeyler aradığı belliydi. Bakışları ateşin içine daldı. Yüzündeki sıcak gülümsemesine heybetli bir keskinlik eşlik etmeye başladı. Şaho'nun yüzü bir şeyler daha söylüyordu ama ne. “Yaşamın rengi bir de şehîd, şehîd... Çünkü şehîd devrimin kendisidir.” dedi, atık bir şekilde.

Yılların rafine ettiği bir kişiliğin ağırlığıyla Şaho soruyu Egîd'e yöneltti: “Peki ya sence?”

Egîd bir çocuk heyecanı ile daha farklı bir cevap arıyor gibi kıpırdayıp duruyordu. Bir muziplik yapmak istercesine, “ben renkten bahsediyorum heval Şaho. Sen renkleri unutmuşsun ha!” derken de yüksek sesle gülüyordu. Bir diğer

yandan da daha iyi bir cevap aramak için zaman kazanmaya çalıştığı belli oluyordu.

Şaho, Egîd'in yaptığı muziplikle pek ilgilenmedi. Oysa böyle şeyleri hiç kaçırmazdı. Zekice olan şeyleri severdi.

Şaho bir şeyi ilk defa fark etmiş gibi bir düşüncelilikle durdu, sağ elini önce boynuna götürdü, hemen hiç bekletmeden başının tam ortasına götürdü, eliyle başını kaşıyormuş gibi yaptı. Sağ eli bu sefer çenesine indi, işaret parmağıyla çenesini birkaç sefer üst üste sıvazladı. Gözleri süzülürcesine kaydı bir yere gitti, yüzü biraz buruklaştı, öylece kaldı kısa bir an. Yine derin bir nefes alıp verdi: “Şimdi biz Kurdistan'da bir devrimden bahsediyor ve bu devrim için şehîd düşme şansına sahipsek... tüm bunların hepsini var edendir asıl yaşam. O zaman o yaşamın rengine bakmalı insan... Yaşamın rengi mi heval Egîd; Önderliktir...”

Şaho'nun son söylediklerini büyük bir dikkatle oturduğu yerde bir heykel gibi donmuş bir şekilde dinledi Seywan.

Acaba tabur komutanı gibi Önderlikte kendisine kızarmıydı? Bunu anlamaya çalışıyordu Seywan. Önderliğin karşısındaymış gibi heyecanla karışık belirsiz duygulara kapıldı bir an. Huzursuzlaştı. Adeta yüreğine cam parçaları battı, acıttı. Yüreğindeki sızı olduğu gibi yüzüne yansdı; hayıflanma, kaygı, kendini yetersiz hissetme yüzünden rahatlıkla okunabiliyordu.

Birkaç gün önce Seywan'ın bölüğünde herkes pratik faaliyetler çerçevesinde görevlere gitmişti. Bir süredir gelmesi gereken ayakkabılar da gelmiyordu. Bölüğünde yedi gerillanın ayakkabıları çeşitli yerlerden yırtılmıştı. Hatta iki gerilla adeta

toprağa basarak yürüyordu, ayakkabılarının altları tam iflas etmişti. Bu sefer de çorap derdi çıkmıştı. Çorap da yoktu.

Herkes görevdeyken o gün bölüğün nokta yerinde Seywan ve üç genç gerilla kalmıştı. Küçük cihazdan Seywan’a seslendi bir ses. Cevap verdi Seywan. Cihazdaki ayakkabıların geldiğini gelip alabileceklerini söylüyordu.

Seywan hemen gençlerden birini alarak lojistik bölüğünün olduğu Tabura Araba’ya doğru yola çıktı. Merivanus tepesinin altında, lojistik bölüğüne yarım saat kalmıştı ki tabur komutanıyla yolda karşılaştılar. Merhabalaşmanın ardından nereye gittiğini sordu tabur komutanı, “lojistiğe” dedi Seywan, sevinçe de ekledi, “ayakkabılar gelmiş...”

Tabur komutanın rengi attı. “Bu senin işin mi heval, sen bir bölük komutanısın, ne işin var lojistikte... Şimdi düşman bir operasyon yapsa, sen buradasın, başka kimse mi yok... ” Tek kelime konuşamayan Seywan çocuk gibi ezildi büzüldü, hiç sesini çıkaramadı. Tabur komutanı: “Dön! Dön çabuk bölüğüne git! Ayakkabılar da biraz beklesin.” dedi. Daha fazla Seywan’a öfkelenmemek için kendini zor tutuyordu.

Kendisini yapısında hiç ayırmayan, her işe bölükteki her gerilla gibi katılan Seywan bu özelliklerinden dolayı elle gösterilen, övgüler dizilen biriydi. Seywan’ın elinden de başka türlü gelmiyordu. Tabur komutanı inatla her seferinde: “Heval sen bir birliğin komutanısın, öncelikle yapman gereken başka şeyler var.” diye ısrarla üzerine gidiyordu.

Seywan ayakkabıları alamadan nokta yerine dönmüştü ama oldukça da etkilenmişti. Şaho Önderlik, deyince Seywan çömelerek oturduğu yerde daha bir toparladı kendini, dizlerine

geçirdiği iki eliyle daha bir sıkarak karnına doğru çekti dizlerini, istiflenerek küçültölmeye çalışılan bir paket gibi ufalttı kendini. Şaho, Seywan'ın ne düşündüğünün pekâlâ farkındaydı. Seywan'ın incelikli oluşu, sorumlu olmanın herkesten daha fazla çalışmak olarak anlayıp uygulaması Şaho'nun da çok dikkatini çekiyordu. Üstüne üstelik Kuzey Kurdistan'a, ta Amed Eyaletine kadar gitmiş, gerillacılık yapmıştı Seywan. Acaba bir gün ben de gidebilir miyim diye kendine sorup duruyordu Şaho. Ve neden olmasın idi.

Şaho'ya göre şu dünyada olmayacak hiçbir şey yoktu; olmaz olmaz idi.

Şaho, Seywan'ın bölüğüne geldiği ilk günden beri kendi içindeki zorlanmaları dışarıya yansıtmamaya azami özen göstermişti. Bambaşka ve inandığı, hissettiği Şaho olmakta ısrarlıydı. Karar tohumlarını ekmişti yüreğine, durmadan suluyor, bakımını yapıyordu.

HPG'ye kendi önerisiyle gelmişti. Geldiği alanda ise grupçuluk, ahbapçavuşluk gibi yaşam dışı özellikleri besleyen daha sonraları tasfiyeci olarak anılacak olan bireyler tarafından zorlanmıştı. Özellikle böylesi bireylerin örgüt yönetiminde yer alması ister istemez işini zorlaştırmıştı. Jiwan idi adı; en çok da bu adla tanınırdı onu.

15 Şubat 1999 Devletlerarası Komploya karşı hiç kimsenin beklemediği bir refleks gelişmişti Doğu Kurdistan'da.

“Apo'yu tutuklamışlar.”

“Bir Kürd liderini daha ipe götürecekler...”

“Qazî Muhammed gibi, onu da...”

“Diyorlar milyonlarca Kürd Avrupa’da ayakta...”

“Vay, vay başımıza gelen, vay!”

Doğu Kurdistan’ın hemen her yerinde 15 Şubat’a tepki yükseldi. Günlerce evlerde, sokaklarda, iş yerlerinde, yol başlarında Apo’yu konuştular. En sonunda biriken tepki ayaklanmaya dönüştü. Apo adını duyup bilmeyende bu ayaklanmalar esnasında öğrendi.

Bunlardan biriydi Jiwan da.

Babası öğretmendi. Evde dini yaşamın ağırlığı oldukça fazlaydı. Jiwan’ı özenerek eğitiyordu babası, evin tek çocuğuydu. Aydın bir aile olarak bilinen bu ailede, bilinç sahibi olmak önemli bir meziyetti.

12 yıl okul okuduktan sonra askerlik çağı gelen Jiwan’a bir hırçınlık gelir. Tanıdığı bütün gençlere de aynı öğüdü verir; “ne yapıp edip gitmeyelim askerliğe.” Nihayetinde gider ve hastalığından dolayı çürük raporu verilir. Keyfine diyecek yoktur Jiwan’ın; ilk defa hastalığı bir işe yaramıştı ona göre. Yine de arkadaşlarına, akrabalarına niye gidiyorsunuz bu devlete askerlik yapıyorsunuz diye kızmaktan, refleks göstermekten geri durmaz. Deli doludur. Bütün Ciwanro’yu neredeyse avucunun içi gibi tanımaktadır. Ne tür hizip varsa gidip bir bakmış, anlamaya çalışmış ya da onlar Jiwan’a gelmiştir.

Bir şeyler yapılmalıydı elbette, ama ne?

15 Şubat ayaklanmaları esnasında artık kafası netleşmişti. PJAK’a katılmalıydı.

Rêber Apo’nun, “Nasıl Yaşamalı?” kitaplarını bir süre elinden düşürmedi. Okudu, okuttu, en sonunda kitabı evde bırakarak aynı yılın aralık ayında Qendîl dağlarına ulaştı.

O kitaplarda yazılanların gerçekleşebileceği bir dünya, başka bir dünya mümkün müydü? Bunu arıyordu. İşte Qendil'e ulaştığı o gün adını Jiwan koydu, büyük bir sevinçle. Soyadını da daha sonraları Dicle koyacaktı.

Katıldıktan kısa bir süre sonra yeni savaşçılar eğitimini göreceği yere geçti. Orada Mahabat'lı aynı kendisi gibi heyecanlı ve yeni katılmış bir kişiyle tanıştı. Çok çabuk bir şekilde kanları birbirine kaynayan bu iki yeni gerilla sıcak bir arkadaşlık kurmuştu.

Doğu Kurdistan'da o yıllarda gerillaya katılanların çok büyük bir kısmı üniversite okumuş gençlerden oluşuyordu. Nitelikli, arayış içinde olan, diri bir katılım vardı.

Kurdistan gibi ülkelerde masaüstü bilgisayarların yeni yeni yaygınlaştığı yıllardı. Jiwan'ın Mahabat'lı arkadaşı bilgisayar mühendisliğini okurken yarıda bırakıp gelmişti. Gerilla içerisinde de bilgisayar kullanmayı bilen gerillalar aranıyordu o günlerde. Jiwan'ın aklına daha önce böyle bir şey hiç gelmemişti. Gerilla bilgisayarla ne yapacaktı ki? Bir de çalışmanın öneminden bahsediyorlardı. Niye ben de böyle önemli bir çalışmayı yapmayayım ki diye düşündü Jiwan.

Bilgisayardan anlayanlar eğer isterlerse basın çalışmalarına katılabileceklerdir. Jiwan hiç anlamıyordu. Evde doğru düzgün bilgisayara baktığını bile hatırlamıyordu.

Jiwan idi bu, hiç çaresiz kalır mıydı, o haberi aldığı gün Mahabat'lı arkadaşının yanına koştu hemen. Farklı ve yeni bir iş yapacak olmanın heyecanından ayakları yere basmıyordu.

Gerillada bilgisayar kullanmak merakına cezp etmişti ve merakı iştahlı biriydi Jiwan. Mahabat'lı'nın kolundan tutarak kendine doğru çekti. Ne olup bittiğini anlamayan Mahabat'lı

şaşkın şaşkın Jiwan’a bakıyordu. Jiwan hemen: “Bak ben şimdi sicilim alınırken diyeceğim bilgisayar biliyorum. Sakın sesini çıkartma! Sen zaten biliyorsun, eğer sana da sorarlarsa bilgisayar okuduğumu söyle. Beraber gideriz, tamam mı?” dedi. Şaşkına uğrayan Mahabatlı: “Ama sen bilmiyorsun ki! Hem dedim, sonra ne olacak? Orada açığa çıkar, anlarlar.” Jiwan acele acele: “Söz, ben bir oraya gideyim, sen orasını bana bırak. Hiç kimse anlamayacak bile ben bilgisayar bilmiyorum, söz!” Bir iyice arkadaşını rahatlatır, böylece anlaşırlar.

Sicillerindeki bu bilgilere dayanılarak her ikisi de yeni savaşçılar eğitiminden sonra Dolê Kokê’deki basın faaliyetlerinin yürütüldüğü yere çağrılır. Burada da Rojnameya Welat dergisinin Sorani bölümünde yer alacaktır her ikisi de.

Asıl mesele Jiwan için bundan sonra başlar.

İlk gittiğinde masa üstü bilgisayarın başına oturduğunda sağ kaşını yukarıya kaldırarak bakar, sanki yıllarca bilgisayar kullanmış gibi sakin ve rahattır. Bilmediğini, hatta bilgisayarın hangi düğmeyle, nasıl açıldığını bile bilmediğini hiç yansıtmaz. Bir diğer yandan da içi kıpır kıpırdır, onun için yeni bir keşif süreci başlamıştır. Hiç ikircikliğe düşmez. Başaracağına olan güveni tamdır.

Herkesin uyuduğu, yemek yediği, ara verdiği saatlerde o ve arkadaşı bilgisayar başındadır, bildiklerini ihtiyaçlar oranında Jiwan’a öğretir Mahabat’lı.

Bir ay gibi bir zaman sonra Jiwan bilgisayarda çalışmaları için kullandıkları programları, on parmak klavye kullanmayı öğrenmiştir. Şaho bunları da bir yana bırakarak, merakını yenemeyerek, bozulmuş bir köşeye konmuş bilgisayarların açılıp kapanmadık tek bir yerini bırakmaz.

Bozuk iki bilgisayardan yeni bir bilgisayar çıkartabilir rahatlıkla.

Jiwan artık teknik anlamda da bilgisayarları onarabilmektedir. Zaten internete her gittiklerinde yeni bir şey daha öğrenmiş ve keşfetmiş olarak döner Jiwan. Bu herkese çok normal gelir. Okul okumuştur, tabi ki bilecek, öyle yazılı değil miydi sicilinde. Hatta bazı arkadaşları onu bilgisayar mühendisi sanmaktadır.

Örgüt karşısında yalancı konumuna düşmemek Jiwan için zamanla basıncı olup olmaktan daha önemli bir hal alır. İlk başta gerillada da yeni olduğu için bu durumun ağırlığına hiç girmemişti Jiwan. Ancak her geçen gün örgüt denilen şeyin ne olduğunu fark edecektir. O yüzden uykusunda bile bilgisayar öğrenir, rüyasında bilgisayar görür hale gelir. Yediği içtiği, gördüğü duyduğu tek şey vardır o da bilgisayar.

Aradan altı ay geçtikten sonra artık Mahabatlı arkadaşından daha fazla bilgisayardan anlamaktadır Jiwan. Basına nasıl geldiğini anlattığında hemen her arkadaşı şaka yaptığını sanacaktı. Yıllar sonra bile bazı arkadaşları böyle espriler yapardı diye, anlatacak ve “heval Jiwan bilgisayar bölümünü okumuştur ve bilgisayarlardan çok iyi anlardı,” diyecekti.

2000 yılında geldiği Dolê Kokê’den YRD bünyesinde açılan Gurbetelli Ersöz Basın akademisinde eğitim görmek için 2003 yılında ayrılır.

Bu akademiye Soranca bilen gerilla tek tüktür ve Jiwan adı her gün yeni bir ada bürünmektedir. Şiwan diye seslendiklerinde ben çoban değilim heval, diyecek, Ciwan diye seslendiklerinde ben o kadar da genç değilim valla diyecekti. Ne kadar adını söylese de adı bir türlü doğru telaffuz

edilmemektedir. Jiwan Hewremanice de yaşam anlamına gelmektedir.

O süreçte karar verir ve adını değiştirir. Ciwanro şehrinin üst tarafında düzlükte kalan şehre bakan bir dağ vardır, aynı zamanda Kirmanşan eyaletinin önemli dağlarından biridir Şaho.

Jiwan adını değiştirerek Şaho koyar. Halen onun dağlarda dört adı vardır; Şiwan, Ciwan, Jiwan ve Şaho.

Gördüğü eğitimin ardından PJAK basınına geçer. Burada hem enformasyon hem de yazımsal ve görsel bölümler de çalışma yürütür. Şaho bir yerlere gidecek olursa mutlaka bir kolunda silahı sırtında ya kamerası ya da fotoğraf makinesi olurdu. Şaho'yu başka türlü gören olmamıştır. Bu tablonun aklında kalmadığı arkadaşı hemen hemen o dönemde yok gibidir.

Şaho hem oldukça rahat, kendine güvenen hem de çok espritu el biridir. O zamanlar basın çalışmasına yeni gelen Zilan da oldukça çekingendi. Yaşı da oldukça genç olan Jawero'lu Zilan'ın bu durumu dışa da oldukça yansımaktaydı Şaho'ya göre.

Uzun ve geniş yapılmış basın mangasında çalışma yürüttükleri r tin günlerden biriydi. Şaho'nun ağırlıkta çalışma yürüttüğü enformasyon bölümü diğer mangalardan geniş bir pencereyle ayrılıyordu. Birbirlerinden bir şeyler alıp verecekleri zaman bu pencereden birbirlerine uzatıyorlardı.

Zilan'a flaş lazımdı, enformasyon b l m ndekilerden alması gerekiyordu. Kısa boylu, çekik gözlü Zilan  ekine çekine bilgisayarının başından kalktı. Pencerenin önüne yaklaştı, "heval!" diyerek seslendi, Şaho hemen sesin sahibini tanıdı. Flaş geniş bir bardağın içindeydi. Şaho elinin altındaki

bardağı kaldırdığı gibi pencereye doğru yaklaştı. Bardağı öyle bir tutmuştu ki adeta avucunun içine almıştı. Aynen o şekilde Zılan'a doğru uzattı. Zılan bir bardağa bir Şaho'ya bakıyordu. Hem şaşkın hem de kızgındı yüzündeki ifade. Şaho ise gülerек uzattığı bardağı işaret ederek: "Al!" dedi.

Zılan elini uzatmamış öyle bakıyordu, alayım ama nasıl diye aklından geçiriyordu: "E, bırak ki alayım." Derken bir yandan da bu beni hem tanımak hem de denemek istiyor diye aklından geçiriyordu. Şaho karşısında rahat olmayan, kaygılı haliyle işin üstesinden kendince gelmeye çalışan Zılan'a bakıyordu. Tekrardan sesini hem kalınlaştırdı hem de yükseltti: "Al! Al!"

Mesele bardak meselesi değildi Zılan'a göre. Şaho'nun havasından bunu rahatlıkla anlayabiliyordu. Zılan'ın kafasında hızlı bir şekilde birçok şey geçiyordu: "Aha bu bilinçli böyle yapıyor, şimdi ben elimi uzatsam elim eline geçecek... Yok olmaz, tedbirimi almalıyım... ama öyle tutmuş ki ben şimdi nasıl alayım..."

Şaho biraz daha pencereye doğru yaklaştı, yine: "Niye almıyorsun, al işte!" dedi sertçe. Zılan:

"Ben alacağım ama sen de bırak."

"Bırakırsam o zaman yere düşer." Dedi ve başladı eleştirmeye:

"Sanki biz halen İran rejimindeyiz hevala Zılan. Niye öyle yaklaşıyorsun? Aman aman en ufak bir temasım olmasın, birbirimizin yanında geçerken bile birbirimizi görmeyelim, aman aman ha!" Şaho Zılan'a doğru eğilerek, sesini daha da kısarak: "Bak biz birbirimizin yoldaşınız. Bir flaş istemek o kadar normal bir şey. Sen niye o kadar kaygılısın?" Zılan direk cevap verdi:

“Aslında senin yüzünden... bir de kendine sor!” dedi.
İstifini bozmayan Şaho:

“Neden?”

“Çünkü sen çok rahatsın.”

“Senin psikolojin hani toplumda toy genç kızlar var ya aynen onlara benziyor biliyor musun hevala Zilan. Aman aman namussun, zarar gelmesin namusuna. Sen halen namusu böyle şeylerde mi görüyorsun hevala Zilan. Oysaki sen bir insansın ve kedine güvenerek yaklaşmalısın. Aman biri sana bir şey demesin, aman ne bileyim ne olsun ne olmasın...”

Zilan olduğu yerde yapışıp kalmış aval aval Şaho’ya bakıyordu. Şaho adeta onun içini okumuştı. Henüz on yedisinde bir genç kadındı. Korkusunu, iç kaygılarını anlayıp böyle söylemiş olması Zilan’ı bir diğer yandan da acayip rahatlatmıştı. Kendini iki ayaklarının üzerinde duran biri gibi hissetmişti. Kendinden başka neydi ki insan. Adeta ağır bir yükün altında ezilen omuzları yükünü yere indirmiş ve kendine gelmişti.

Bilerek yapmıştı Şaho. Daha sonraları daha iyi anlayacaktı Zilan.

Zilan da her gittikçe ayırdını varmıştı, rahat olmak ölçüsüz, rastgele olmak değildi; kendine inanmak ve güvenmektir. Şaho rahattı çünkü kendini eğitmiş, aşmaya çalışan, kendine güven biriydi. Neye meydan okuduğunu farkındaydı ve nerede durması gerektiğinin de.

O günden sonra Zilan’ın Şaho’ya karşı tabuları kırılmıştı. Şaho neyse oydu. Şaho Zilan’ın aklında hep öyle kalacaktı.

2006 yılının 23 Haziran’a ulaştığı o günde aynen öyle rahattı Şaho. Saatler süren çatışmada tankı, topu, kobrasıyla gelen düşmana karşı sadece elinde BKC silahı, 900 mermesi ve iki bombası vardı.

Çatışmanın ilk anlarında Mazlum ve Levent ile birlikte elleriyle toprağı kazarak uzanarak çatışabilecekleri bir mevzi yapmışlardı. Çok sakın bir kişiliğı olan Qamışlolu Mazlum yine sakindi ama gülüyordu yaptıkları mevziye uzandıklarında. Levent hemen kenarındaydı ilk başta. Levent için o an tam bir bayram havasıydı. Abisi Levent Zagros eyaletinde şehîd düştüğünde evdeydi, Kobanê de. Ve bir gün ne olursa olsun senin çatıştığın yerde bende vuruşacağım diyerek düşmüştü yola, işte şimdi vuruşuyordu. Tam bir Zagros sevdalısydı Levent. Abisini şehîd düşmeden önce ne hissettiğini, düşündüğünü ve düşmanla nasıl vuruştüğünü tam yedi yıldır hiç kafasından çıkartmamıştı. Biliyordu ne destansı vuruşmuştu abisi Levent. Şimdi sıra kendisindeydi. Çatışma esnasında bile bir yandan mermi atarken bir diğer yandan bağırarak bunları söylüyordu Levent.

Ciwan Egîd’te bir ara Şaho’nun üst tarafında, Şaho’nun bülbülüne eşlik ediyordu serçe gibi öten kleşiyle. Sonra ne oldu kimse bilmiyor. Malazgirtli Latif’in nasıl şehîd düştüğünü gören Şaho gerisinde duranlara seslenmişti: “Latif şehîd düştü, şehîd!”

Şehadetinden kısa bir süre önce ailesine yazdığı mektupta Latif: “...*Ben burada kendimi daha fazla tanıdım...*

Devlet onursuz bir yaşam sunmaktadır bizlere... Ben bir Kürd genciyim. Nasıl sessiz kalabilirim. İster istemez insanın zoruna gidiyor...

Özgürlük her şeyden daha kutsaldır... Dağda kimse bir diğerinden daha üstün veya aşağı değil. Her işimizi beraber yapıyoruz... Sizden isteğim başınız dik, alnınız açık olsun. Bu yol kutsal ve onurlu bir yoldur...

Ben Kurdistan özgürleşmeye kadar dönmeyeceğim..."

Her vuruşan gibi yedi gerillada en son anlarını, anılarını kendisiyle beraber götürdü o gün. Küçük parçalar kaldı o anlardan arkadaşlarına bir de destansı direnişleri.

Her yedi gerilla daha sonra Çemco şehitliğine defnedilirken onları yaşatma sözü verdi gerillalar. Baş uçlarında saatlerce bekledi kimi yoldaşları. Yoldaşını toprağa gömmek hiçbir zaman kolay değildir bir gerilla için.

Küçük Egîd ise onları ziyaret etmeyi hiçbir zaman ihmal etmedi. Egîd'e göre şehîd gömülmezdi; gömülen bedendi. Ve bedeni içine alan mezar insanın kendini ve içindekini hatırlaması için bir nişaneydi. Küçük Egîd mezarlarının başına giderken dünyada en kutsal bir işi yapıyormuş gibi bir hale bürünür, sessizleşirdi her seferinde. Başka biri olup çıkardı. Daha sonraları onlardan çok az bahsetti ancak her seferinde onlara olan hislerini daha da güçlendirdi. Ona göre şehîd yaşam biçimiydi, özüydü. Bunu söze dökmek çok mümkün değildi. Önemli olan onlarla beraber yaşayabilmektir. Gerisi pek de gerekli değildi.

İlkbahar

*“Önderlik İmralı’da...
Biz de kendimize genç diyoruz.
Lanet gelsin bu gençliğimize.
Bizi ancak özgürlük gençleştirir.”*
Şehîd Egîd Rojhilat

Dağlardaki ikinci ilkbaharıydı Egîd’in.

İlkbahar... Egîd’in yaşam hazinesinde yeri paha biçilmezdi ilkbahar aylarının. Karın erimeye başlamasıyla canlanan ve ardından kendini renklere bezeyen ilkbahar.

Egîd oturduğu taşın üzerinde tam karşısına düşen bir halayda birbirinin ellerini tutmuş insanlar gibi sıraya girmiş alçak tepeleri seyre dalmıştı.

Egîd’in ilkbaharın en çok sevdiği şeylerden biri de tamamen dışarıda, arazide olmaktı. Hiçbir kapısı olmayan

tabanı yeryüzü tavanı gökyüzü olan büyük bir evdi arazi. Gerilla hareketliliğinde müthiş zevk alıyordu Egîd. Her vadide, küçük dere kenarlarında, tepelerde farklı bir şey hissediyor, tanıyordu. Görünüşte her ağaç, her dağ, tepe, sırt, taş birbirine benziyordu ama onlarda insanlar gibiydi, farklı farklıydı. Açık arazide dünyaya gelmiş, öyle büyümüş gibiydi Egîd. Evi o kadar büyüktü ki sınırları yoktu, kapısı da yoktu. Dört duvarla çevrilmemiş, dağlarla ve akarsularla bölümlere ayrılmıştı. Aynen evlerde olduğu gibi gece karanlık oluyor gündüz ışıyordu.

İnsanların aile olarak içine yerleştiği evler bu büyük evin kopyası gibiydi zaten. Kış kampı da doğa koşulları elvermediği için kaldıkları bir barınaktı Egîd'e göre. Zaten kış kamplarında ilkbaharın kokusunu alınca başlardı sıkıntıları; bir an önce çıkmalıydılar dışarıya. Soğukmuş, olsun; yağmur mu yağıyormuş, yağsın! Ne çıkar!

Bu büyük evi, her şeyiyle, doyumsuzca seviyordu Egîd. Soğüğunda üşüyor, sıcağında terliyor, rüzgârında yüzlerini yıkıyor, ayazında renklerini yeniliyorlardı.

İlkbahardı ve hemen her gerillanın teni rüzgâr ve kar soğüğundan yanmış ve koyulaşmıştı. Dağların rengi neyse yüzlerine yerleşen tonda aynıydı.

“Kolay gelsin hevalê Egîd!” sesiyle irkildi Egîd. Sesin sahibi Zilan gülmekten kendini öldürecek gibiydi. Arkası kesilmeyen artçı depremler gibi kahkahası kesilmiyordu. Yüzü kıpkırmızı kesilmiş, eliyle ağzını kapatmaya çalışsa da bir diğer eliyle gülmekten sarsılan karnını tutuyordu. Bu elinde aynı zamanda iki tane orta boy naylon kova vardı.

İrkilmesiyle oturduğu sivri ve bir metre yüksekliğindeki taştan düşecekmiş olan Egîd kendini tutmuştu.

Daldığını fark eden Zılan bilerek yüksek sesle söylemişti. Şimdi de Egîd'in haline gülmekten kendini alamıyordu. Sağ eliyle kendini tutmuş olan Egîd tutunduğu yerden hiç bozuntuya vermeden Zılan'ın gülüşünü seyrediyordu. Yarım dudak gülümsüyor, diyecek bir söz bulamıyordu Zılan'a. Zılan Sêrtli, Egîd ile aynı yaşlarda, sevimli genç bir gerillaydı. Gülüşünün güzel olduğunu ona kadın erkek bütün gerillalar istisnasız bir kez söylemişti. Gülerken yüreği fıkır fıkır kaynar ve taşardı gözlerinden. Düz, küt kesimli saçlarıyla uyumlu renkteki karaya çalan gözlerinden kesinlikle yaş gelirdi gülerken. Zılan aynı zamanda çabuk utanır, yüzü hemen kızarırdı gülerken. Çünkü herkesin gözünün üstüne kaydığını fark ederdi. Yine de gülünce doyasıya, yüreği rahatlayıncaya kadar gülerdi. Zılan attığı kahkahaların arasında zor bela:

“Heval Egîd senin gibi romantik mutfakçı görmedim valla!” diyebilirdi. Egîd:

“Mutfakçı romantik olamaz diye bir şey yok ki hevala Zılan!”

“Romantiktin ama az kalsın yere yuvarlanıyordun.”

“Durup dururken nereye yuvarlanacağım, sen korkuttun heval.”

“Dikkatsiz romantik!”

“Yav heval Zılan milletin yanında söyleme bari adımı romantik midir nedir işte ona çıkaracaksın.” Derken mahcup yüzü her zamanki gibi allışmıştı Egîd'in.

Ocağın bulunduğu yere kadar gelen Zılan kazanın kapağını kaldırırken konuşmasına devam ediyordu:

“Mutfaktçı...” elinde kapak kahkahayla tekrardan gülmeye başladı: “üç nokta.” Ne demek istediğini anlayamayan Egîd afallamış bir şekilde iri ve yuvarlak

gözlerini daha bir büyütmüş halde Zılan’a bakıyordu. Egîd’in anlamamış olmasına aldırış etmeyen, bir açıklama yapma gereği de duymayan Zılan kazanda özenle pişirilmiş mantarları görünce: “Vay be! Ne kadar da güzel görünüyor. Yeme de kokla!” Elindeki kapağı yerine bırakan Zılan hemen ardından diğer kazanının eskimiş, eğri büğrü olmuş kapağını kaldırdı, demini almış pirinçler adeta gel beni ye diye çağırıyor gibiydi. Diğer iki mangadan henüz kimse yemek almaya gelmemişti. Egîd:

“Heval Zılan maalesef bekleyeceksin, diğerleri daha gelmedi.” Bu arada hızla saatine baktı, saat henüz on bir olmamıştı ve on beş dakika vardı. Anlaşıldığı üzere Zılan erkenciydi. Elindeki iki kovayı ocağın kenarında çömelerek oturmuş olan Egîd’in hemen ön tarafına bıraktı Zılan. Doğruduğunda her iki elini beline koyarak:

“Ben anlamadım sen mutfakçı olduğunda herkes sana mantar ya da ot toplayıp getiriyor. A ha benim adım Zılan ise sen ne zaman mutfakçı olsan ben ot toplayıp getirmeyeceğim. Arazide gördüğüm bütün mantarları da örgütleyeceğim, diyeceğim ki, kendinizi iyi saklayın kimse sizi bulmasın. Helizlerin altına girin, yaprakları üzerinize çekin, bir şekilde kendinizi kamufle edin, ben size söylene kadar. Gıcıklık olsun!”

Egîd bu da şimdi nereden çıktı der gibi başını sağ kolunun üzerine doğru eğip Zılan’a doğru baktı. Elinden olmadan gülmeye başladı:

“Ben de sen ne zaman mutfakçı olsan özellikle mantar toplayıp getireceğim. Yoldaşlık için olsun!” dedi.

Egîd’i bir türlü kızdıramayacağını bilen Zılan’ın gözleri göz yuvasında dönüp duruyordu. Zılan yeni bir cümle

kuramadan arkasından gelen “Kolay gelsin heval Egîd” sesiyle Çekdar onu kurtardı. Çekdar’ın hemen ardından da Rubar gözükte. Her üç takımın günlük görevlileri mutfakta hazırda.

Mis gibi mantar kokusuyla pirinç kokusu birbirine karıştı mutfak yerinde. Kovaları dolan hızla manga yerlerine doğru uzaklaştı.

Egîd boşalan kazanları yıkamak için hızla hareket etti. Yeşil beş litrelik bidonda su zaten hazırda. Közlerin üstünde kaynamaktan yorulmuş olan çaydanlığı kapdığı gibi kazanların önce yağını suyla aldı ardından deterjanla yıkayıp duruladı.

Manga yerine döndüğünde henüz yemekleri tabaklara koymamışlardı. Yemeğin kokusunu alan geliyordu. Egîd bu görüntü karşısında mutlu olmaktan kendini alamadı.

Tabakların başına oturduklarında kimseden çıt ses çıkmıyordu herkes iştahla yemeğini yiyordu. Egîd herkesten önce “afiyet olsun!” diyerek kalktı.

O gün öğle yemeğinden sonra çay içerken Çekdar ile sohbeta daldılar. Onun yanına sohbet etmek için gelen Çekdar idi. Egîd’in bu ilkbaharda da neler hatırladığını biliyordu.

Tekrardan tek tek bütün Belûnî şehîdlerini andılar. Şehadetlerinin yıldönümüne nerdeyse bir ay vardı. Egîd’te o zaman kolundan ve kafasından parçalar almış, tedavi görmüş belli oranda da iyileşmişti. Ya yüreği? Anlam verecek kadar eski bir gerilla değildi. Çekdar da Egîd’in bu halini görüp sürekli alıp veren gerillalardan biriydi. Çekdar Cizireliydi, ailenin tek çocuğu olduğu söylenirdi. Gerillaya katıldıktan sonra annesinin hasta düştüğü gerillalar arasında bilinirdi. Egîd, Çekdar’dan daha genç olsa da kişilik özellikleri birbirine yakındı. Belûnî baskınını tekrardan tarttılar sohbetlerinde, neden öyle olmuştu, bir kez daha anlamaya çalıştılar. Düşman

baskını yemek bir gerilla birliğı için üzerinde düşünülmesi gereken bir husustu. Tüm bunlardan daha önemlisi de direnenlerdi. Neden direnmişlerdi? Yaşama güvenmişlerdi. Nasıl da sevmişti Zagrosları Şaho, ya Seywan, ya... ya... Sevginin temelinde güven vardı. Büyük bir güvenle inançla çarpışmışlardı, görmüştü Egîd. Direnenlerin aşkla bağlandıkları yaşamın içindeydiler. Aşk sevginin en yoğun haliydi, tutkuydu. Aşk halindeki insan kendini aşar amaçlarıyla bütünleşirdi. Bu bütünleşmeyi hiçbir irade kıramazdı, çünkü o anda kendi iradesini bile aşardı insan. Çarpıştıkları bir düşman değildi sadece, bir yaşamın için çırpınmışlardı o an. Aşkla örölü bir yaşam, aşkın ördüğü bir yaşamdı şehîd. Şimdi önemli olan bu aşk yaşamının kutsallıklarını nefes nefes içlerine çekerek anlamlandırmadaydı. Anlamı olmayanın hakikati yoktu çünkü. Anlam hatırlamaydı, anımsamaydı. Anlam duygularla yoğrulan yaşamın eylemli haliydi, devinimiydi. Anlamı olanın gerçeğı olabilirdi.

Egîd o gün Çekdar'a yeni savaşçılardayken örgütü nasıl yeniden tanıdığını anlattı. Hiçbir zaman uzun uzadıya kendi hakkında konuşmazdı. Kendine has bir ifade biçimi vardı. Yeni savaşçılardayken de kendisinin söyleyip bir yoldaşının yazdığı yarım sayfalık raporunda her şeyi ifade etmişti:

“Adım Egîd Qotol. Xoy, Qotol’a bağlı Miromer köyünde Mehmet(Muhammed) ve Stî’den dünyaya geldim. 12 yaşına kadar hiçbir iş yapmadım, okul da okumadım. Ailede 7 kardeşlik; 5 erkek 2 kız. Ailem yurtseverdi. Arkadaşlar eve gelip gidiyorlardı. Maddi durumumuz normaldi iyi ya da kötü sayılmaz. Çevrem işçi kesimiydi. Din etkisi hâkimdi, bu bana da yansımıştı ama feodal etkilerini

yaşamadım desem doğru olur. 12 yaşında köyde halı işinde çalıştım. 3 yıl devam ettim. Ondan sonra kaçakçılık yapmaya başladım. Burada düşmanın zulmünü daha iyi gördüm. İşkence ve ölümlere tanık oldum. O işten nefret etmeye başladım. Bu yüzden partiye daha çok katılmak istedim. Evdeyken de partiyi tanımayı çok istiyordum zaten.

Eğitime girmeden önce sadece askeri eğitim olduğunu düşünüyordum, siyasi ideolojik eğitim aklımın ucundan bile geçirmiyordum.

Zaten okumam yazmamda yoktu. İdeolojik eğitimleri ilk başlarda anlamayınca kulak ardı etmeye başladım ama Önderlik Gerçeği, Parti Tarihi ve askeri eğitimleri iyi dinledim. İleriye dönük sonuçlar çıkardım. İleride iyi bir militan olmak istiyorum. Öneri de yapmak istiyorum. Önerim Zagros Eyaletine gitmektir.”

Yeni savaşçılar eğitimi sırasında tanıdığı örgütü yeniden tanımaya başlıyordu artık. Yeniden. Bir kez daha. Çekdar’ın gözlerinde, ortak sohbetlerinde. Karşısında durmuş Şaho, Seywan, Zılan ve diğerleri ona bir kez daha yolun tarifini yapıyorlardı.

O yıl tekrardan kış kampına girdikleri vakit geldiğinde Egîd tim komutanıydı. Hayatında ilk defa bir kışı böylesi bir sorumluluk altında geçirecekti.

Kış kampı demek düzenli eğitim görülen mekân demekti aynı zamanda. Kampa girer girmez eğitime başladılar. İlk ders Eğitimin Anlam ve Önemi idi. Ardından Rêber Apo’nun Bir Halkı Savunmak adlı kitabı okunmaya başladı.

Okuma bittikten sonra aynı kitabın Toplumsal Gerçek ve Birey adlı birinci bölümü üzerinde tartışmaya başladılar.

Tartışmalar yoğun geçiyordu.

O gün tartışmaların ikinci günüydü, yine her zamanki saatte ders başlamış ve tartışmalar da biraz hararetle geçiyordu.

Egîd eğitimde ve örgüt resmiyetlerinde kendini ifade etmekte zorlanırdı. Kalktığı zaman yüzü kızarır, dili bir türlü dönmezdi. Boğulacakmış gibi terlerdi. Sudan çıkmış balığa dönerdi, birazdan can teslim edecekmiş gibi kıvranırdı. Eveleye geveleye konuşmaya başladığındaysa yüzü kırmızının her türlü tonuna tekrar tekrar boyanırdı. Egîd'in bu hali onu çok sevimli kılmıştı hep. Kelimeleri yüreğinde bulup çıkartmaya çalışırdı, özden çıkmalıydı her kelime. Başka türlüünü hiç beceremezdi zaten, hiç!

Yaşına rağmen yaşamda pratik işleri yapmada temiz, dürüst, ustalaşmaya yatkın biriydi. Onun için “pratiği sağlam” diyordu herkes o küçük yaşına rağmen. Kolay konuşamamasını yaşamı ciddiye alışına, değer verişine bağlayanların başında tabur komutanı geliyordu. “Özlü bir genç” idi Egîd, “eğer böyle giderse sağlam bir komutan olacağı gibi, çok değerli biri olur,” derken de yaşam tecrübesine karşı engin güvenini hal ve hareketleriyle yansıtırdı. Emindi Egîd'ten, “gelişir Egîd, gelişir!” diyordu. Egîd yaşamı, dağlı yaşamı çok önemsiyordu, derinden. Tabur komutanı bu konuşmalarının yanına şu düşünceleri de eklemeyi ihmal etmezdi; “Sağlam pratik sahibi olacak Egîd.” Rahat ve doğal kişiliğiyle de tüm bu tabloyu tamamlıyordu Egîd.

Derse ara verildiğinde eğitim boyunca arkadan Egîd'i sıkıştıran Alişêr gülüyordu. Güldükçe mavi gözleri ufalıyor, dalyan boyu esen yelle hareket eden dallar gibi gidip geliyor, bükülüp doğruluyordu.

Egîd sağ elini, yani ben seni şimdi ne yapayım, dercesine Alişêr'e doğru kaldırdı. Kapalı dudağı sağa doğru hafiften bükük duruyordu. Egîd çok konuşmayı sevmez özellikle de eğitimlerde beklentili ifadelerden ve geleceğe havale eden konuşmalardan, şikayetvari usluptan hiç hoşlanmazdı. Egîd'e göre insan az ve öz konuşmalıydı ve konuştuğunu yapmalıydı. Hatta Egîd çokça söylerdi: "İnsan çeyrek kadar anlasın ama o çeyreği de uygulasin. Aslında insan uygulayabildiği kadarını anlar."

Egîd'in bu yüzden o gün derste sıkıldığını fark eden Alişêr durmadan muziplik edercesine, "kalk sen konuş, niye konuşmuyorsun" dediği yetmiyormuş gibi durmadan kaş göz hareketi yapmış, fıkır fıkır gülerken Egîd'e takılmadan edememişti ders boyunca.

Egîd sağ elini indirip her iki elini de böğürlerine koyarak, hafif öne doğru eğildi. Ders esnasındaki manzaranın da farkında olan Zana her ikisinin arasında ayakta durmuş, durumu müdahil olmak için fırsat kolluyordu. Egîd Zana'ya doğru başını kaldırınca göz göze geldiler. Zana: "Ne demiş Yunus?" diye sözüne başlayınca Egîd'in her iki gözü fal taşı gibi açıldı. Yusuf mu, Yusuf nereden çıkmıştı, şimdi, hem nereden biliyordu. Egîd şaşkınlık içinde Zana'yı bakarken, Zana konuşmasını sürdürdü:

"Az söz erin yüküdür

Çok söz hayvan yüküdür." Merakla araya giren Alişêr: "Ne demiiiş?" diye Zana'nın ne söylemek istediğini anlamaya çalıştı. Alişêr az çok Türkçe biliyordu. Söz, yük ve hayvan sözcüklerini pekâlâ anlamıştı ama her iki cümlenin de ne anlattığını çözemedi. Zana çevirmekte önce tereddüt etse de,

Kürtçeye çevirdi. Çevirince de önemli bir iş yapmış gibi ellerini havaya doğru kaldırdı.

Egîd'inse şoku halen gitmemişti. Egîd'te Alişêr gibi Doğu Kurdistanlı olup Urmiye vilayetindendiler. Egîd'te aynen Alişêr gibi anlamıştı. Onun da aşına olduğu sözcükler aynıydı. Ama Egîd'in çözmeye çalıştığı şey başkaydı: “Zana benim soyadımı nereden biliyor acaba.”

Egîd bunları düşünürken Yunus Emre üzerine bir tartışma aldı yürüdü. Kuzey Kurdistanlı hemen her gerillanın aşına olduğu, duyduğu bir isimdi. Ama Zana özellikle Yunus Emre'yi araştırıp anlamaya çalışmış birisiydi. Zana aynı zamanda bir Mevlana, Pir Sultan Abdal, Hallac-ı Mansur hayranıydı. Bazı gerillalar takılırdı Zana'ya, hatta bazı gerillaların ilk sorusu: “Yunus Emre Kürd mü?” olurdu. Bu kadar önemli bir insanı, böylesi bir Kürd insanını tanımadıklarını düşündüklerinden böylesi bir soruyu hızla soranlar ekseriyetle doğu ve batı Kurdistanlılar olurdu. Zana her zaman bir şiirle cevabını yetiştirirdi. Kemal olan, irfan sahibi kişinin hangi dinden, ulustan olduğu hiç önemli değildi Zana'ya göre. Önemli olan gönül ve akıl olgunluğuydu.

Yunus üzerine tartışmalar uzayınca kendine geldi Egîd, Zana başka birinden bahsediyordu. Hem kendi soyadı Yusuf idi.

Egîd'te Zana'nın bu sevgisinden hoşnutluk duyar, çoğu zaman onun anlatıklarına başını sallar, düşüncelere daldardı. Hakikatten, marifetten, tasavvuftan bahsederdi Zana. Ama Egîd o gün Zana'nın ne dediğini iki gün sonra her ikisi beraber fırına çıktıklarında tam olarak öğrenecekti. Ne güzel söylemişti şu Yunus. O gün yine Zana'nın uzun uzadıya süren

konusması içinde Yunus'tan okuduğu dize Egîd'in çok hoşuna gitmişti:

“Bir kez gönül yıktın ise
Bu kıldığın namaz değil
Yetmiş iki millet dahi
Elin yüzün yumaz değil.”

Ve kış giderek şiddetleniyordu. Bu kış aynı zamanda kara günün de habercisiydi.

Kara gün geldiğinde bütün gerillalar oruç tutardı. Kürd halkının her açıdan aç, susuz bırakıldığını anlatıyordu o gün. Çok geçmeden o yılda kara gün geldi.

O kara günün sabahına doğru “Rojbaş! Rojbaaaş!” dedi gecenin son nöbetçisi. Ağır ağır kalkmaya başladı gerillalar. Ortada herkesçe paylaşılan derin bir kasvet vardı. Kimsenin ağzından tek kelime çıkmadı son nöbetçinin dışında. Gülmeye, bir şeylere bakmaya bile mecali yoktu hiç birinin. Karanlıktı dışarısı henüz. Ama açacaktı birazdan, çok geçmeden ışıyacaktı dünya. Nedense kimsenin de pek umurunda değildi. Işıksın idi, sanki ne olacaktı? Gerillalar güne kapkara bir çarşaf giydirmişti bile. Öyleydi zaten. Uzun söze ne gerek vardı. O gün 15 Şubat idi.

Yemek yemeyeceklerdi. Su içmeyeceklerdi. Önce Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine sunulan Sümer Rahip Devletinden Halk Cumhuriyetine Doğru adlı savunmasındaki Asrın Komplosunun İçyüzü Nasıl Anlaşılmalıdır bölümünü okuyacaklardı. Kimse toplantı yapmayacaktı, yoktu öyle bir şey. Düşüneceklerdi gün boyu, bu karanlık, ah bu karanlık! Sonra birbirlerinden habersiz içlerini çekeceklerdi: “Bir gün Önderliği göreceğiz!” ya da bu yolda her ne pahasına olursa olsun direneceğiz.

Öğle sonrasıydı, mutfaktan kızarmış yağ kokusu yükseldi. Ve ardından cızzzz sesleriyle koronun sesi kuvvetlendi. Mutfakta bulunan iki kişi patates kızartıyordu.

Başım ağrıyor heval, dedi biri bir diğeri hemen atıldı: “Tabi o kadar sigara içersen başın ağrır.”

“Çatlayacak gibi ağrıyor heval, gözüm çıkacak sanki. Başımı önüme eğince sanıyorum beynim önüme akacak.”

İki eli şalvarının cebinde dışarıdan geldiği belli olan Egîd: “İnsanın başı da ağrır, kalbi de... Sadece sigaradan değildir. Düşündüğümüz ve hissettiğimiz şeyler o kadar ağır ki! 15 Şubat başımızı çatlatacak kadar ağır.”

Her zamanki gibi olaya farklı bakan Egîd başı ağrıyan Hasan’ı da rahatlatmıştı. Hasan her zaman çok sevmişti Egîd’i. Hep daha fazla seveceğini hissedirdi. İnsanın Egîd’e karşı yoldaşlığı hiçbir zaman azalmaz, yerinde durmazdı, Egîd yürek insanıydı Hasan’a göre. Bir merhem gibi hep iyileştirmeye, bir derman gibi deva olmaya tamamen adapte olmuştu adeta.

Kefiyesiyle başını bağlamış olan Hasan başından kefiyesini tek bir hareketle çekip önünde geçip ilerleyen Egîd’in arkası sıra baktı. Kendisi de yerinden kalkıp hüzünlü bir havaya kendini bırakan bir stranbejin söylediği türküsüne kendini kaptırması gibi ağır ağır Egîd’in geldiği yöne doğru ilerledi. Çok geçmeden kendisine değer verildiğini hisseden bir kalbin sarhoşluğuyla yağın karın içinde buldu kendini. Üç gündür kar yağıyordu, hiç durmamıştı. Egîd ona kendisini değerli hissettirmişti. Karsız, fırtınasız bir 15 Şubat gördüğünü hiç hatırlamıyordu Hasan. Gerçekten de lanetlenmiş miydi bu gün. Hasan’a öyle geldi o gün.

İnsan istese de o gün hiçbir şeyi göremiyordu. Karanlık insanın kalbini ve beynini esir alıyordu. İnsan bir tek

nasıl aydınlığa çıkacağını, bunun için neler yapması gerektiğini düşünüyor, âdete bileğitaşı üzerinde gidip gelen kör bıçağın ucu gibi bileniyordu.

Gerillalar gün boyu kaldıkları mağaradaki bir mangalarına gidiyor bir dışarı çıkıyorlardı. Boğucu bir gündü. Yağan karın altında beklemek, gidip gelmek, kısa kısa voltalar atmak, uzaklara bakıp düşünmek rahatlatıyordu onları.

Kar yağmaya devam ediyordu. Gün akşama doğru adımlarken kar yağışı da hızını artırdı. Bir hafta süreceğe benziyordu böyle yağışı. Bir adım ikinci adım ve çok geçmeden usul usul kararacaktı gün... Ya yüreğim diye düşündü Egîd. Hüzünlü, dalgın, çok uzaklarda birine duyulan sarsıcı bir hasretin ağırlığı altında hissediyordu kendini.

Gün kararacakmış, kararsın. Sanki aydınlık mıydı, değildi. Aydınlatmak için neler neler düşünmüştü gün boyu.

Her ne olursa olsun her karanlık gece gibi eninde sonunda aydınlanmalıydı 15 Şubat'ta.

Bizim Egîd

Bir hızla çıktıkları evden uzaklaşana kadar adeta nefes bile almadılar. Egîd arkasından kendisine yetişmeye çalışan Zagros’a bakıyordu durduğu yerden. Sabahın olmasına yaklaşık bir saat vardı.

Zagros Egîd’in ne demek istediğini anladı ve tek bir kelime çıktı ağızından: “Oturalım!” dedi.

Köy oldukça geride kalmıştı. Egîd bir geyik gibi tırmanıyordu yükseklerle doğru. Dağa yukarı doğru hiç dik çıkmıyor fakat kısa zamanda oval zikzaklar çizerek oldukça mesafe alabiliyordu. Bütün ağırlığını ayaklarına vermiyor adeta ayakkabısı yel gibi değip eserek ilerliyordu. Yürüyüşünde insanı rahatlatan bir esenlik vardı. Egîd için yürümek bir oyun gibiydi. Öyle bir oyun ki içinde yaşama ilgiyle, sevgiyle kaynaşmış roller vardı. Egîd’in belini büküğünü, dimdik duran dağlara doğru kaşlarını çatarak

baktığını hiç gören olmamıştı. O ya gülümser ya da incelikli bir sakinlikle yamaçları, ağaçları, taşları, etrafta hareket eden canlıları süzerdi.

Zagros kısa bir zaman önce gelmişti alana. Ve geçici bir iş için oradaydı, sonra tekrar dönecekti.

O gece herkesin göreve gitmek istediği Egîd ile köye gitme görevine Zagros talip olmuştu. Egîd ilk başta biraz utanır gibi olmuş, sıkılmış, yüzü hafiften allanmış ama sıcak bakan gözleri hemen ışıldamış: “Tamam hevalê Zagros gidelim!” demişti olgunca.

Zagros çok hareketli biriydi. Olan biten şeyler karşısında kesin kendince yorumları olurdu. Arkadaşları onun “mükemmeliyetçi” olduğunu söyler, bazen ona dört dörtlük Zagros diye takılırlardı. Zagros buna da geniş, tumturaklı yorumlar getirir, söyleyeni söylediğine pişman ettirirdi. Sınırlarınız var sizin, ancak bir yere kadar her şeye tamam diyor, daha iyisini düşünmüyor, daha öteye geçmek istemiyorsunuz, derdi Zagros. Yaşamdan örneklerle gözünden kaçmayan ayrıntıları bir bir sererdi ortalığa. Zagros’u eleştirmek için gerçekten de mükemmel biri olmak gerekti. O da biraz zordu. Böylece pek kimsenin eleştiremeyeceği kata yükselmiş olan Zagros’a bu sefer de Zagros’a duyurmadan kendi aralarında “Konsey” demeye başlamıştı arkadaşları.

Zagros’un Geliyê Zapê alanına geçici bir görev için gideceğe zamana denk gelmişti bu yeni ismi. Sonra bu espriler eleştiri konusu olacak ve Zagros yerine dönene kadar konu kapanmış olacaktı. Ama yine de kendilerini tutamayan birkaç mizah ustası birbirlerine göz kırparak imayla söyleyecek ardından kahkahalarla güleceklerdi. Vakit kaybetmeden Zagros her şeyi en ince ayrıntılarına kadar öğrenecekti.

O gece, sabaha az kalmışken, ay ışığı bir tepsi gibi üstlerinde asılı dururken Egîd ile yan yana düz bir taşın üstünde oturan Zagros oldukça sessizdi. Egîd’e yüreği acayip bir şekilde bağlanmıştı. “Tamı tamına, eksiksiz sevicecek bir yoldaş” diye içinden geçirirken bir diğer yandan da Gulê ana, daha doğrusu Egîd’in Gulê anası gözlerinin önündeydi.

Eve ilk gittiklerinde Egîd kuş sesi çıkartmış, bir dakika içinde ışıklar sönmüş ve yaşlı bir ihtiyar kapıyı açtığı gibi: “Egîd tu yî?” demişti. Ay ışığı olsa da elma ağaçlarının altında Egîd’in yüzündeki geniş gülümsemeyi, boynunu hafif büküşünü görmüştü hem de bütün ayrıntılarıyla. Egîd’in gözleri ay ışığı gibi yüreğini aydınlattığıdaysa Zagros başka biri gibi olmuştu.

Zagros yaşça büyük olduğu için Egîd usulca: “Buyur heval Zagros,” demiş ve elleriyle onu öne buyur etmişti. Ama uzun boylu, yapılı ihtiyar Zagros’un hiç farkına bile varmamış gibiydi. Kapının hemen karşısında olan meyve ağaçlarının yakınana doğru gelen ihtiyar iri elleriyle avuçlarcasına Egîd’in iki yanağını tutmuş alnını öpüyordu. Hem de üst üste, mırç mırç sesler çıkartarak. Öptükten sonra da bir “ohh!” çekişi vardı ki adeta tonlarca öpse doyamaz gibiydi Egîd’i. İhtiyarın hareketleriyle kendisini bir adım yana veren Zagros hayranlıkla her ikisine bakıyordu. Hiç böyle bir şey beklemiyordu.

Egîd’in alnını öpen ihtiyar bu sefer de onu bağrına bastıktan sonra önünde saygıyla durur gibi sağ eliyle tuttuğu Egîd’in elini sıkı bir şekilde sıktı. Zagros kendi içinde Egîd’i bir komutan gibi karşılamayı da biliyor ha, diye geçirdi. Bir oğul, yürek yarısı gibi özden sevmiş bir komutan gibi de karşılamıştı Egîd’i ihtiyar.

Henüz Egîd'in elini bırakmamıştı ki bu sefer de kapıdan yaşlı bir ana gurbet ellerde kalmış, yıllardır görmediği gözünün nuru çocuğunu karşılıyor gibi ayakları yere değmeden, daha kapının eşiğinde kollarını açmış Egîd'e doğru geliyordu.

Gulê ananın Egîd'e nasıl sarıldığını bütün ayrıntılarıyla göremedi ama emindi en az on kez öpmüştü Egîd'i. Zagros'a da selam veren onu da sıcak karşılayan İhtiyar Zagros'a eliyle kapıyı gösteriyordu. Gulê anayla Egîd geri de kalmıştı.

Zagros ona gösterilen minderin üzerine oturdu. Silahını kucağına yatırdı, o sırada Egîd'te içeri girdi. Egîd'i herhangi bir mindere oturtmalarına gerek yoktu; her iki yaşlı yüreklerinin oturtmuştu Egîd'i.

Tüm bu sevgi selinin altında kalan Egîd sakin görünüyordu. Davranışlarında bir mahcubiyet okunuyor olsa da hep karşılaştığı bir şeyi tekrardan karşılıyor gibi rahattı.

Gece boyunca ihtiyar çiftlerden biri sustu bir diğeri başladı. Ne anlatırlarsa Egîd'e anlatıyor, arada bir başlarıyla Zagros'a onaylatıyorlardı.

Zagros düz taşın üstünde oturduğunda Egîd'e hiçbir karşılık beklemeden, kendi içinde hiçbir yoruma gitmeden, çok derinden gelen sıcak bir bağlılık duyduğunun farkındaydı.

Zagros'a göre insan sevilince böyle sevilmeliydi işte. Egîd gibi.

Ay ışığına rağmen Çelê'nin etrafını bir gerdanlık gibi dolanan karakolların ışıkları parıl parlıyordu. Egîd düşmanın tuttuğu tepelerin adlarını saydı ve oynadıkları rolleri anlatmaya başladı Zagros'a.

Egîd anlatmaya Zagros dinlemeye devam ediyordu ki yerlerinden yavaş yavaş kalkıp yüklerini düzeltip, silahlarını kollarına geçirdiler. Yürümeye başlamışlardı.

Yaklaşık kırk dakika sonra nokta yerlerine geldiklerinde yeni bir grubun daha geldiğini fark etti Egîd. Demek ki misafirleri vardı.

Yüklerini indirip onları karşılayan nöbetçiye tek mil verdikten sonra tulumlarını alıp uyumak için çekildiler. Gün ışıdı, güneşin doğmasına çok bir şey kalmamıştı.

Egîd öğlene doğru tulumun içinden kafasını çıkartıp etrafına baktığında ona doğru gelen Bawer'i gördü. Kalktı oturdu, uyku mahmurluğu vardı gözlerinde. Gözleri açık olsa da henüz bütün bedeni uykudan kurtulamamış gibiydi.

Bawer: "Rojbaş heval Egîd!" dedikten sonra Zagros'un yattığı yere doğru yöneldi. Gelen seslerle Zagros'ta başını kaldırıp sağa sola bakındı.

Her ikisi de uyanıp yemek yenilen yere geldiklerinde herkesin koyu bir sohbet içinde olduğunu gördüler. Birbirlerine selam verdikten sonra Egîd ile Zagros'ta sohbe dahil olacak biçimde oturdular.

Her ikisi geldiğinde konuşmasını yarıdan kesen Rojger konuşmaya kaldığı yerden devam etti.

Göz ucuyla konuşanı süzüyordu Egîd. Üslubu dikkatini çekti. Bu üslubu, göz dolduran bu kendine hâkim duruşu belli ki sonradan bin bir emekle, yüreğinin yangınıyla pişirmiş, aklının gücüyle ehlileştirmişti. Kılıç keskinliği vardı bir her bir hareketinde. Bu da kimdi böyle. Rojger demişlerdi, ha Rojger Kotolî dedikleri bu muydu? Rojbaş saatinde dün gece gelen yeni misafirler üzerine konuşulurken, Rojger Kotolî adını duyduğunu tekrardan anımsadı Egîd. Roj-ger; güneşle

dolanan... Demek ki o da güneşi arıyor, diye düşünürken keskin bir etkinin altına girdiğini hissetti birden. Nefs mücadelesinde bir şeyler başarabilmiş insanların tenhahlığı, sakinliği, duygusallığı kadar eminliği ve tetikte duruşu dışa yansıyordu Rojger’de.

Daha bir dikkatle bakmaya devam ediyordu genç komutan Egîd. Bir insan bedenini adeta bir kılı keser gibi hızla ortadan ikiye böldüğü gibi yedi uçaksavar mermisini ikiye ayıran samurayların katanalarına benzer bir keskinlik vardı Rojger’de. Dünyada ki en keskin kılıç olarak bilinen bu samuray kılıçlarına katana deniyordu. Bu kılıca isabet eden tabanca mermisinin ikiye bölündüğü çokça görülmüş ve denenmiş bir şeydi. Katana keskinliği vardı Rojger’in sesinin tınısında da. Kılıç keskinliğinde bir ezgiyi dinler gibi Rojger’i dinliyordu Egîd. Sadece konuştuklarını değil, gözlerini, kollarını, dimdik tuttuğu belini, meyve durmuş ağaç gibi tıklım tıklım duran göğüs kafesini, sesinin ezgisine eşlik eden el ve kollarını da dinliyordu Egîd. İnsanlara bakarken daha çok dinlerdi Egîd. İnsanı her şeyiyle dinlerdi Egîd. Çoğunlukla sakin biri olmasına rağmen etrafındaki arkadaşlarının en ince, hassas yanlarını da bilirdi. Güçlü gözlemci biriydi. Birini gözlemleyeyim, çözümleyeyim gibi düşüncelere sahip değildi Egîd. Doğal yapısı gereği öyleydi. İnsanlara doğru giden ve insanları da kendine doğru çeken biriydi.

İlgiyle, yıllardır görmek istediği birini görmüş olmanın huzur ve merakıyla Rojger’e bakıyordu genç komutan Egîd.

Egîd’in aklı tekrardan güneşe takıldı. Bu adı çok sevdiğini, Rojger’in bu adı kendine ne çok sevdirdiğini söyleyecekti savaşılarına daha sonraları.

Güneş her hangi bir kimsenin olmazdı; o herkesindi. Güneş her gün ve her kes, her şey için doğardı. Bu hep böyleydi. Ve güneşten herkes kendi payına bir şeyler alırdı. Belki de insan kendi payına düşeni arıyordu. Kendini aramak buydu; parçalarını aramak ya da kendi içindeki evrene doğru yürümek... Bir gerilla kendisine doğru yürümeliydi; bilmeliydi bunu. “Kendinden kaçmak” deyimini kullanırken bir tiksintiyi, kara bir kötülüğü kovmaya çalışan yüz ifadelerine bürünürdü gerillalar.

İnanırlardı ki, kendinden kaçan örgütten de kaçabilirdi. Hatta bazı gerillalar derin tecrübelerine dayanarak, “İhanet öncelikle bireyin kendinden kaçışıyla başlar.” derlerdi. Bu tecrübe hemen cebe indirilir, bir faydasının olabileceğine inanılırdı.

Rojger de böyle düşünenlerden olup hep derdi: “Kendinden kaçan Önderlikten de kaçıyor.” Ve büyük bir gayretle eklerdi: “Böyle yaklaşan bir birey içimizde kalsın ya da kalmasın ama bir ihanet içindedir. İhanet sadece kaçıp Türk ya da İran devletine teslim olup yoldaşların hakkında bilgi vermek değildir; sisteme yani uygarlığa teslim olmaktır. İnsan hiçbir zaman yaşama teslim olmaz. Bir şeye teslim olmak için orada iktidar üreten bir şeyin olması gerekir. İnsan yaşamla bütünleşir ama boynunu yaşama bükmez. Boyun bükmek için boyun büküren bir şeyin olması gerekir. Bu da zaten bir egemeni gerektirir.

Kadın erkeğe teslim olur; erkekte sisteme teslim olmuştur zaten. Ben bir erkeğim, erkeğin egemen olduğu sistemin özellikleriyle büyüdüm. Bir erkek olarak bir daha asla egemen olmak istemiyorum. Ve asla olmayacağım da. Bu

dağlarda bir gün şehit düşeceğim ve bunun için şehit düştüğümü bilin!”

Rojger’in bu sözlerini daha sonraları duyup öğrenecekti Egîd. Bazıları derin izler bırakmadan bırakmazdı insanı. Rojger’de; Seywan, Şaho, Zılan... gibi ama daha değişik bir iz bırakacaktı Egîd’te. İç mücadelenin insanda geliştirdiği olgunluk kadar keskinlik, netlik vardı Rojger’de.

Gerilla bir ülkenin, toprağın; insanların doldurduğu bir mekanın şehîdi olmayı yetersiz görüyordu. Uzun bir zamandır bu böyleydi. Yeni bir yaşamın şehidiydi gerilla; dağlarda uygulayıcısı olduğu, anlamlandığı yeni bir yaşamın kahramanıydı.

Yaşam inançla, özveriyle taze bilinçle inşa edilen bir yürüyüş haliydi.

Gerilla yeni yaşam iddiasıydı. Bu iddianın yaşam buluşu, tohumlanması, çiçeğe dönüşmesiydi.

Bu iddianın beşiğini sallıyordu gerillalar. Çünkü bu yaşam büyümeliydi. Belki serpilip güzelleşeceği, dallanıp boy vereceği anları göremeyeceklerdi. Ama bu yaşamı içinden geçtikleri o anlarda kendi yüreklerinde hissedip, beyinlerinde tasarlayıp, vicdanlarında tartmazlarsa bu gelecek olmayacaktı. Gelecek yürüdükleri her patikada, attıkları her adımda onlarla beraber var oluyordu. Onlar olmazsa bir gelecekte olmayacaktı.

Ondandır ki durgun değildi gerilla yaşamı; gerillacılık mücadelecilikti. Uygarlıkla dövüşmesini bilmeyenin işi neydi dağlarda. Dağ zigguratlarına saldırıya geçen klan, aşiret, kabile çocuklarının sesleriyle, rüyalarıyla, sevinç ve çılgınlıklarıyla dağ olmuştu. Zagros dağları halen o seslerle konuşur, aynı rüyayı görürdü. Aynı sözü tekrarları: “Dağ köleleştirilemez, esir

alınamaz.” Asur’un başkenti Ninova’yı yıkanların, yıllarca Asur sömürüsüne, kâr hırsına karşı verilen savaşların destanları bir tılsım gibi gezinip durur Zagroslarda.

Asur Banipal çıkmamış mıydı Zagroslara, çıkmıştı. İskender derler bir Makedonlu da gelmişti Zagroslara. Ama inmişti hepsi de. Er ya da geç.

Uygarlıkla, gerillaların çokça kullandığı tabirle sistemle mücadelenin durduğu her yerde gerilla kendini öldürürdü. İntihar ederdi.

Gerilla yeni yaşamın harmanıydı. Harman yerinde toplanan buğdayların saplarıyla samanı, başaklarıyla taneleri birbirinden ayrılırdı. İyi bilinirdi sapla saman birbirinden ayrılmalıydı. Sonra dövülürdü her buğday tanesi; un olmadan ekmek olup yenemezdi. Doyurmanın, doymanın hikâyesiydi bu.

Bu harman yerinde de “zafer gerillası” ile “intihar gerillası” çatıştırdı sık sık. Yaşam hemen her zaman galebe çalardı intihara. Bu da sayısız hikâyeciyle gerçekleşmekteydi. Bu da derinden kaynayan kişilik mücadelesiydi. Apocu yaşam felsefesini yaşamsallaştırma gayreti bu mücadele de gizliydi.

Gerillacılık baştan sona yeni bir yaşama atılımdı. Bu atılımın eleğinden geçemeyenlerde olmuştu hep. Ya da sürekli eleğin üstünde kalıp eleği gittikçe ağırlaştıranlarda. Elek sağlam olmalıydı o zaman.

Her türlü yaşam dışılıkla savaşmaya hazır biri gibi duruyordu Rojger. Egîd en çok Rojger’in bu yönünü takdir etti içinden. Yaşam aynasından bakınca Rojger genç komutan Egîd’e oldukça çekici geldi o gün. Adeta sürekli Egîd’e bir şeyler veriyor, katıyordu, çoğalıyordu Egîd de.

Rojger Kotoli adını duyduğunda pek bir merak salmamıştı. Kendiside Kotoli'liydi. Bu bağlamda herhangi bir şey sorma ihtiyacı duymamıştı. Rojger, bu beyaz saçlı gerilla bir tek sözcükle değil gözleriyle, hatta bütün bedeniyle konuşuyordu. Bütün bedeninin dili aynı kelimeyi konuşuyordu hatta aynı kelimeye değişik tınılarla bir ezgi ruhu katıyorlardı. Git gide büyüüne kapıldığı Rojger'i merak etmeye başladı Egîd.

Merak koyu bir sis gibi gözlerini örttü. Sisin dağılması pek zaman almadı. Dağılan sisin ardından daha ilgili, taze bir gözle bakmaya devam etti Rojger'e. Egîd'te bir şeyleri uyanıyordu. Kimdi bu Rojger?

Tek bildiği Kuzey gruplarının içindeydi. Birkaç gün belki de birkaç hafta misafirleri olacaktı birimlerinin.

Hem oldukça renkli hem de birikimli bir gruptu Kuzey Kurdistan'a geçen diğer gruplar gibi o grupta. Böyle gerilla gruplarını görmek etkilerdi Egîd'i. Kuzey'e geçen gruplara karşı bu duyguyu yaşamaya alışıktı Egîd. Çok değerli insanları tanımış ve uğurlamışlardı ve daha yerlerine ulaşamadan şehîd düşmüştü bazıları.

Bir ay önce geçmek için misafirleri olan Amed grubunun komutanına hiç ısınmamıştı örneğin. Oldukça eski bir gerillaydı. Seyda diye sesleniyorlardı ona. Egîd sormamıştı, sormazdı da böyle şeyleri, acaba adı Seyda mıydı? Yoksa bir lakap mıydı?

Grubun diğer üyeleri tarafından da pek sevilmediğini fark etmişti, çok benimsenmiyordu, belliydi. Komutan olduğu için adeta katlanıyor, sabrediyor gibiydiler. Herhalde bu yüzden böylesi bir lakapla seslenmeyi seviyorlar diye aklından geçirmişti Egîd.

Zaten Herekol’da bir keresinde dayanamayıp sığıdığı dişlerinin arasından: “Bu yolda kendini yere atmazsa iyidir. Bu kişiliğiyle Amed’e kadar nasıl yürüyecek?” demişti. Egîd’te duymuş, içi burkulmuştu. Niye böyleydi bu insanlar. Özellikle eski gerillalarda böyle şeyler görmek her zaman onu etkiliyordu. Bir türlü yakıştıramıyordu yaşını başını almış insanlara böyle şeyler. Bir gerilla eskiyince tecrübeli ve olgun biri olamayabiliyordu ne yazık ki. Hatta bazı özelliklerini dondurup yıllarca yetersizliklerini çözümlemiyorlardı. Ve gün geliyordu donan buz güneşin karşısında dayanamayıp çözülüyordu. Gerillaların güneşi de yaşamdı; Apocu yaşam çözümleyiciydi. Yetmezliklerle dolu insanı sırtında taşısa da idare edemezdi, bir yerden sonra silkeleyip atardı sırtından.

Egîd bir sürü soru sormuştu kendisine, o zaman neden gidiyordu Kuzey’e. Egîd’e en kötü gelen şeyse bir gerillanın sevilip sayılmamaya katlanıyor olabilmesiydi. Seyda’nın da değer görmekten korkmamasına, umarsızlığına çok şaşırmıştı Egîd. Yüreği cız etmiş, ruhu burkulmuştu o gurup gidene kadar. Belki de içten öyle değildi. Acaba Seyda şimdi ne haldeydi? Belki de uzun yol sürecinde bambaşka bir Seyda olmuştu. Olmayacak hiçbir şey yoktu. Gerillacılık yaşam sahasıydı. Yaşamın öğreticiliğine her zaman güven duyarlardı. Yaşamı anlamak savaşmak için gerekli olan temeldi.

Gerilla değerler silsilesinden, bu silsileler boyunca yapılan yürüyüşten başka neydi ki!

Değer görmeyen bir gerillayı bir türlü aklı almıyordu Egîd’in. Ruhu bu duruma karşı tamamen kilitliydi. Bu kilidin anahtarı da yoktu. Egîd’in aramak gibi bir düşüncesi de hiç olmayacaktı.

Gün içerisinde git gide Egîd ile Rojger birbirlerine ısınmaya başladı. Sürekli yakınlaştılar. Sanki yıllardır birbirlerini tanıyorlardı. Bu yılların bağıyla birbirlerine karşı derin bir güven duyuyor gibiydiler.

O gün akşam olduğunda bir tim gerilla köye inecekti. Egîd'in biriminden iki gerilla da Kuzey gruplarından altı gerillayla gece yürüyüşüne çıkacaktı. Rojger ile Egîd'in sohbeti işte o vakit başlayacaktı.

O gün, gün boyunca Rojger'in dikkatini bir şey çekmişti. Egîd'in takımındaki gerillalar ne zaman Egîd'in adını söyleseler de: "Egîdê me" diyorlardı. Çok seviliyor olmasına bağladı Rojger bunu. Sonra kendisi de diyecekti ya:

"Egîd bu, sevilmez mi hiç!"

Acım, Aşiret Acısıdır

*“Aileye ve köye karşı isyan gerekliydi.
Bu soylulaştırıcı eylemi hep saygıyla karşılayacağım.
Binlerce yıllık dogmalara başkaldıran çocuklara,
onların hayallerine öncelik vereceğim.”*
Abdullah Öcalan(Sümer rahip devletinden halk cumhuriyetine
doğru/cilt II)

Geniş taş altında rahatlıkla on gerillanın kalabileceği özenli yerde Egîd ile Rojger oturmuşlardı. Egîd yüzü ayışığına doğruydu, Rojger’in yüzüyse Egîd’in dik baktığı yöne doğruydu. Rojger’in hemen karşısına dağ düşüyordu. Dağın Rojger’e bakan yüzünde ay ışığının gölgesi vardı.

Dağlardan konuştular önce. Dağların da onuru var mıydı? Her ikisi de inanıyordu ki gerilla dağların onuruydu.

Çoktandır kırılmıştı haysiyeti dağların. Bu haysiyetini tekrardan gerillalarla kazanıyordu. Dağda gerillalarla kendini hatırlıyordu. Dillere destan ne çok şarkı vardı dağlar üzerine. Kürdler de bazı ses tınıları vardı ki gırtlaktan söylenir, “dengê çiyayî” derler buna. Sesinde dağ olan, dağ gibi işte. Yüreği zayıflayınca insanın seside kırılanlaşırdı herhalde. Bir de uzunca bir zamandır çok acılı, yanıkta Kürdlerin sesi. Yüreklere sesinde olan bir halktı Kürdler de. Ses tonlarıyla yaşamlarını hikaye ederlerdi.

Gökyüzünden sakince duran dolunay efsunlu bir aydınlık veriyordu dağlara. Dinlendirici bir ışığ vardı. Gözlerini kapamış dinleniyordu Kuzey Gare dağlarıyla, Samuray, Semedar, Cilo, Sümbül dağları da.

Arada bir göz ucuyla dolunayı süzüyordu Egîd. Sakinleştiriyordu içini.

Söz dönüp dolaşıp Önder Apo’nun dolgun, yetkin, doyurucu, gür sesine geldi. Her söyledikleri kelimenin ardından uzun uzun üzerine düşündüler; sahi nasıldı Önder Apo’nun ses tonu?

Her iki gerilla oturmuş şarkıdan ve dağlardan böyle bahsederken birden Egîd: “Heval Rojger sen Kotolili misin?” diye sordu. Kısa bir an şaşırdı, anlayamadı Rojger: “Yooook!” diyebilirdi. Güldü Egîd, yüzünün hafiften allandığını fark etti Rojger. Oldukça hoş sohbetli olan Rojger hazır konu da açılmışken cevabını vermeden hemen sordu: “Peki, sen nerelisin değerli yoldaş?” utangaç ve biraz da mahcup ses tonuyla gülümseyerek cevap verdi Egîd:

“Kotolî!”

“Öyle mi?”

“Evet! Evet ama ben nerdeyse unuttum Kotolî’yi.”

“Niye küçük yaşıta mı katıldın? Seni örgüte leylekler mi getirdi yoksa.”

“Yookk, basbayağı ayaklarımla yürüyerek geldim.”

“Niye? Seni ne getirdi hevalê Egîd?”

“Arkadaşlar eve gidip geliyorlardı, köydeyken görüyordum. Çok etkileniyordum.”

“Halen etkileniyor musun?” Biraz duraksadı Egîd. Soru oldukça hoşuna gitti:

“İnsan gerilladan etkilenmez mi hevalê Rojger.”

“Doğru söylüyorsun. İnsan ne zaman Önderlikten etkilenmezse o zaman kendi yaşamından da etkilenmez gerillada. Ben gördüm öylelerini.”

“Ne olursa olsun, yine de etkilenmemek mümkün değil bence. Her şey dört dörtlük değil elbette, olmasını da beklememek lazım. Nasıl bir toplumdan büyüdüğümüz malum!”

“Öyle!” dedi iç geçirerek Rojger. Ardından eline geçen bir kuru çayır otunu eliyle ufaltmaya başladı. Ağırlaşan ses tonuyla devam etti Rojger:

“Ben Urmiyeliyim hevalê Egîd.”

“Şikakî misin?”

“Şikakî’yim.”

“Artık aşiretin fazla bir içeriği kalmamış. Annem her zaman derdi: ‘aşiret dediğin nedir ki, kavga ederler, birbirlerinin gözünü oyarlar sonra birbirine kız alıp verir barışırlar. Ya da biri diğerinin kızını kaçırrır.’ Çok acı çekmişti annem.”

“Neden öyle söylüyordu acaba, kim bilir! Bir ana bir şey söylerse boşuna söylemez.”

“Annem çok daha gençken ona ‘Kurê Lawikê’ diye seslenirlermiş.”

Hiç sesini çıkarmadı Egîd, öylece susmuş, Rojger’in konuşmasını hatta hiç durmadan anlatmasını diliyordu. Rojger devam etti.

“Aşiret nasıl bir şeydir biliyor musun Egîd. Dışarıdan bir müdahale gelirse, örneğin başka bir aşiret tavuğumuza “kışş!” demişe bile hepimizi bir olunuz. Özel bir zank bizi bir araya getirir; bir yumruk gibi olunuz. Kabul edilmez. Bu ister arazi olsun, isterse bir tavuk olsun fark etmez. Aslında hepsi aşiret için namustur. Kadın da bunların içine eklenenlerdendir sadece. İşleyen psikoloji böyledir. Oysa içte birbirimizin gözünü oyarız, her gün birbirimizin kapısını taşlarız. Kendi içimizde birbirimize ne yapsak da ayıp değildir aslında.

Her aşiret maddi olarak birbirine yardım eder. Kolay kolay birbirini başka bir aşirete muhtaç hale getirmezler. Bu da önemli bir aşiret ilkesidir. Dışarıya karşı birbirini kollar, korurlar.

Benim annemin hikâyesi böyle bir aşiret gerçeğinin hikâyeseydi. Annem bir kere dağa beni görmeye geldi, o zaman ben Merîvan dağlarındaydım. Arkadaşlara dedim anneme söyleyin ‘Ben onun oğlu olmak istemiyorum, bütün analara oğul olmak istiyorum. Onu görmeye gelmeyeceğim, beni beklemesin, gitsin. Gördüğü, sarıldığı bütün gerillalar da onun oğludur. Bunu böyle bilsin ve kendine iyi baksın!’ Arkadaşlarda söylediklerimi aynen anneme aktarmışlardı.”

Şaşkınlığa düşen Egîd, hiç böyle bir tavır beklemiyordu. Karşısında oturan her şeyiyle ona kusursuzmuş gibi gelmeye başlayan Rojger’i incelikle süzdü şaşkınlığının içinde. Önce soruları kendi içinde kendine sordu. Tarttı,

teraziyi bir türlü dengeleyememiş olmanın baskısıyla zor bela ağzından çıkacak olan kelimeleri usulca bir araya getirip sordu:

“Niye öyle yaptın, yazık değil mi kadına heval. Günahtır. Acaba sana kızmamış mı? Şimdi kesin kendi içine atmış, bol bol dertleniyordur. Bu Apocular geldi oğlumu da benden aldılar, diyordur kesin. Sen bir tarafa şimdi partiye de kıızıyordur. Kolay mı?”

“Yok kızmamıştı. ‘Sadece bileyim şehîd midir, değil midir demişti. Sizde benim oğlumsunuz. Selamımı söyleyin yeter.’ demiş.”

Bir anlam çıkartamadı Egîd. Rojger’den yana bu sefer kafası karışmaya başladı. Bu nasıl bir insandı. Bu saçlarını bu kadar erken böyle ağartmasının elbette bir sebebi vardı. Rojger:

“Annem daha küçükken Şikakî ile Herkî aşiretleri arasında kavgalar patlak veriyor. Sonuçta bu kavgaların durması için dedem annemi Herkî aşiretine verir. Annemle evlendiği adamın erkek kardeşi arasında münasebet olduğunun ileri sürülmesiyle başlar kahrılı yaşamı annemin.

Olay eşinin genç olan erkek kardeşinin anneme bir kemer getirmesiyle başlar. On sekiz yaşlarındadır o genç. Düşün daha o zaman Tahran’da okul okuyor, okul dönüşü eve gelirken kendi gönlünce anneme de hediye getiriyor. Annemin kaynanası bu meseleyi büyütüyor, annemin eşine gidip gelip senin karında kardeşinin gözü var, sen kör müsün, ne biçim adamsın, falan derken, eşi hem annemi hem de kendi kardeşini döver bir gün. Kaynanası kaynattıkça kaynatır meseleyi nasıl olurda elin kızına kemer getirir oğlu. Hem de abisinin eşine. O olayın üzerine o genç anneme getirdiği kemerle kendini asar.

Her ne olursa olsun annem sonuçta Herkî aşiretinden değildir, onlar birbirinin tutar, birbirinin açığını kapatır. Annemse sürekli horlanır, dışlanır. Sanki dışarıdan gelen bir uğursuzdur o. Çaresiz annem kocaman bir aşirete karşı yapayalnız kalan genç bir kadındır. Kaynanası ‘oğlum senin yüzünden kendini astı.’ der durur. Vay annemin haline! En sonunda dedem araya girer, para karşılığında adam boşanmayı kabul eder. Yüklü bir para ödeyerek dedem annemi eve getirir.

Annem hiçbir zaman annesini sevmezdi. ‘Eğer bir gün ölürsem beni annemin kabrini yakın bir yere bile gömmeyin, beni babamla aynı kabre koyun. Benim talihsizliğim, mutsuzluğum sebebi böyle bir annemin olmasıydı.’ derdi.

Ananeme göre her ne olursa olsun bir kadın kocasının evinde kalmalıdır. Bu bir gelenektir. Annemin bu geleneği bozmasını sindiremez, bahtsızlık olarak görür, annem için bir diğer işkence başlar. Oysa anneme göreyse asıl onu bahtsız eden annesiydi. Çünkü Herkî aşiretine verilmesine annesi el ayak olmuş. Annem dese ki, yok baba ben evlenmek istemiyorum, babam vermezmiş. Kızına çok düşkünmüş dedem.

Eve dönen anneme babam çok iyi davranır. Çünkü annem bahçe işlerinden tutalım hemen her işten iyi anlayan, bir oğlan çocuğundan daha yiğit, atik biridir. Annem babası için de aslında bir kadın değil, iyi bir oğuldur. Dert ortağıdır. Çok da güvenir anneme.

Daha çocukken kim annemin abisini döverse annem gidip intikamını almış, çocukları bir oğlan çocuğu gibi sıraya koyar dövermiş. Annemin bu özelliklerini pek seven dedem de doğasında kızını hep kollamış. Çok da değer verip sevmiş tabi.

Yılanı böyle kuyruğundan tutup sallayıp yere vurur ve öylece belini kırardı annem. Korkmak nedir bilmeyen biriydi hevalê Egîd. O kadar korkunç şeyler görmüştü ki korkmayı unutmuştu.

İkinci defa evlendirmek istediklerinde önce babam istemiyor, ama ananem çok ısrar ediyor. ‘Evlenecek, kadın dediğinin yeri kocasının dizinin dibidir. Uğursuzluktur.’ diyor. Öyle ki baskılarıyla dedeme de pes dedirtiyor. O zaman dedem hali vakti yerinde, zengin biriymiş. Ananem dedemin üzerinde o kadar baskı yapmış ki ‘eğer sen bu kızlarını evlendirmezsen ben kendimi yakarım!’ diye tehdit bile etmiş. Annemden hemen sonra diğer kız kardeşini de evlendirirler. Yani kadın ayçiçeğinin her zaman yüzünü güneşe dönmesi gibi yüzünü erkeğe, bir kocaya çevirmek zorundadır ananeme göre. İlişkiler böyle örülür halen de. Bir kadın için yaşamdan önce erkeğin izzetinefsine göre olabilmek gelir. Bir aşireti en çok kirleten bu şekilde kadının yaşamdan koparılışıdır. Kadın için bir yaşam söz konusu değildir, öncelik bir kocadır. Bunun için neler yapılmıyor ve ne tür trajediler yaşanmıyor. Ben Urmiye’de tanrıya boyun eğen ve teslim olan kadın görmedim heval Egîd. Ama erkeğe teslim olan ve teslim almak isteyen çok kadın gördüm. Bir ilişki arasında diyalektik böyle işlerse orada nasıl huzur olur heval Egîd. Olmaz! Ve kim gerçekten de bir ülkenin yokluğunu, a ha işte bu dağların bile onurunun kırıldığını fark edebilir? Mümkün değildir.

Eğer bu örgütte heval Zılan’ı, Bêrîtan’ı ve daha birçok kadını tanımamış olsaydım ben asla kadının bir tanrıça olabileceğine inanmazdım. Çünkü kadın bir makine gibi sadece erkeğe göre ayarlıdır; hep öyle çalışır hale gelmiştir. Bizse tüm bunları görmeden kolay özgülüşeceğimizi

sanıyoruz. Bir erkek olarak ben de çoğu zaman bu klasik kadının etkisi altında olduğumu fark ediyorum. O yüzden Önderliği ve aydınlanan kadını anlamayı çok istiyorum. Ben ilk defa dağlarda kadına değer verdim heval Egîd. Gerçek bu. Bu kadar sana teslim olan bir kadını sevemezsin. İnsan kölesini sever mi? Ama köleyle yaşamını kolaylaştırır, daha rahat yaşar. İhtiyaçlarını giderir. Bunun dışında kadının yeri yanımızda yoktu toplumumuzda. Biz bir kadını kadın olduğu için değil bize ait olduğu için severiz. Kadın da bunun farkında, anlıyor musun bu ne anlama geliyor heval Egîd?”

“Anlıyorum heval, anlıyorum. Örgütte olup da bunları anlamamak mümkün değil.”

“Annem boşanıp eve geldiğinde başından geçenleri anlattığında dedem oturup ağlamış onun için. Ananemin gözünden bir damla yaş bile akmamış. Tabi evde otorite olan ananem. Elem etmiş kulem etmiş, dedemi mecbur bırakmış. Bu sefer de ilk gelen görücüye verirler annemi. Gelen görücünün de yani babamın da zaten üç tane karısı vardır, annem de dördüncüsü olarak o eve gelin gider. Annem derdi, ‘beni o gelinliğin içine koyacaklarına bir tabuta koysalardı keşke! Ama diri diri bir tabuta koydular beni.’

Babam kendi gücü oranında toplumsal birikimi olan bir insandı. Bu yaşanan şeyler insanların iyi ya da kötü olmasından kaynaklanmıyor sadece. Başka türlü düşünmeyi bilmiyorlar. Toplumumuza lazım olan şey yeni bir yaşam ve onun ideolojisi, felsefesidir. Şimdi biz kendi yaşamlarımızla bunu yapıyoruz. Kadınla erkek nasıl yaşayabilir? Biz toplumun eleştirisi üzerinden yeniden bir toplum modeli oluşturuyoruz. Bu modelin çekirdeği ve hakikati de Önderliktir; onun kendi yaşamında uyguladıklarıyı biz. Biz onun yaşamıyız.

Babam: ‘Ben Müslümanlıktan önce Kürdüm.’ derdi. Böyle düşünmesinin bir sebebi de yine aşiret yaşamının İslam dininden çok daha eski olmasındandır.” Egîd:

“Ama neolitik dönemde ortaya çıkan aşiret ile şimdiki aşiret arasında tonlarca fark var hevalê Rojger. Bir defa aşiret ile aşiretçilik aynı şey değil. Aşiretçilik aşiret değerlerinin istismar edilmesidir. Bir de işin içine İslam dinin kabulünden sonra gelişen feodalizm girince... Bence aşireti en güçlü bir şekilde çözümlemesi gerekenler kadınlardır. Her şeye rağmen aşiret deyince benim aklıma hep ana kadın geliyor.”

“Öyle hevalê Egîd, ilginç bir şekilde nedenini bilmesek da aşiret deyince aklımıza hep ana kadın gelir. Ama bu kadının nasıl bir kadın olduğunu pek de anlamayız. Mesela Şikakîlerde kadınlar fazla okumayla yazmayla ilgilenmez, çok nadirdir. Bir genç kadın için önemli olan nedir, ne kadar altını var, daha pahalı elbiseler giyip kendini süslemesidir. Kadının artık aşiret içinde varlığı böyle belirginlik kazanmış durumdadır. Bir kadının ölçüsü, elle gösterilmesinin, istenmesinin sebebi altındır, paradır. Öyle bir hale getiriyorlar ki gençleri neredeyse başka türlü düşünemiyorlar. Varsa yoksa a ha bu klasik ilişkidir. Egemen erkeğe göre uygunluk ölçüleri kazanmış geleneksel kadın...

Bu ilişkiye göre kadın ve erkek birbirinin zıddı gibi algılanır. Ateşle barut örneğini bile o yüzden verirler. Bir araya gelince patlamalar olur. Binlerce yıldır bu katı dogmaya inanarak, birbirimizden korkarak yaşadık. Ve bu haledeyizde, birbirimize karşı zayıflıklarımız var şimdi. Oysa kadın ve erkek birbirinin tamamlayanıdır. Zıtlaşmakta cepheleşme vardır; ama birbirini tamamlamada bütünlük. O yüzden cinslerden biri çirkinleşince diğeri asla güzel kalamaz. Birinin

güzelleşmesi diğèrinin de güzelleşmesiyle mümkündür. Bak Önder Apo ne kadar güzel ifade ediyor: ‘Yaşamın evrendeki en harika çiftinin anlamaşma derinliğini hep derinden hissetmişim.’

Biri diğèrine sahip olursa, biri diğèrine ait olursa orada zaten bütünlük diye bir şey olmaz, teklik vardır.

Evdeyken bunların farkına varmıyorduk. Çünkü tüm bunlar normal geliyordu bize. Kolay kolay genç kızlar ev işi bile yapmıyor, neden, anneleri kızlarının eli ayağı düzgün olsun, bir alıcısını bulana kadar güzel görünsün diye evin bütün işini yapıyorlar. Bunları ben birebir yaşayıp gördüm.

Hangi evin kızının altını çoksa, fiziğı güzelse onun için bahtının açık olduğunu söylerlerdi. Bu tür sözleri evde defalarca duydum ama rahatsız olmadım. Çünkü bana normal geliyordu. Aşiret yaşamı böyle yürüyordu, herkes böyleydi.” Egîd:

“Tabi aşiretlerin olumlu özellikleri de var. Halen birçok açıdan devlete muhtaç değiller. Halen bu güçleri vardır. Ben Şikakilerin cahş olduğunu pek duymadım mesela. Herkî aşiretinin hemen hepsi cahşlık yapıyor zaten. Abdo aşiretinden de bazı tayfalar var bildiğim kadarıyla.”

“Öyledir Şikakîler. Ben küçüktüm hatırlıyorum bizim köyde cahşlık yapan biri vardı, kendi elleriyle cezalandırıldılar, asla kabul etmezlerdi. Yapanlar varsa bile çok gizli yapıyordur.

Ama devlet para yoluyla kadınları bile cahşlık yapmaya zorluyor, hatta özendiriyor şimdi. Hiç kimseyi zorla ajanları yapmıyorlar. Kadınların ihtiyaçlarını, heveslerini gözetliyor bunları kullanıyorlar. Kadın istismar edildiğini anlamıyor bile sanıyor ki ona bir el uzatılmış. Para

karşılığında, maddi konumlarını korumak için önce mecbur kalanlar bile sonradan bu ajanlığı bir yaşam biçimine dönüştürüyor. Yaptıkları iş gece gündüz ne olup ne bitiyor, kim nerede kiminle ne yapıyor bilgileri bir şekilde devlete aktarmak oluyor. İnan bir süre sonra o kadar içten yapıyorlar ki, devlet bir istiyor onlar bin veriyorlar. Zaten devlet biz size dokunmuyoruz siz de bize yardımcı olun, köylerinizde, aşiretleriniz içinde kim nerede, ne yapıyor bilgi verin yeter diyor.” Egîd:

“Devlet Kürdü parayla satın alıyor her seferinde. Ama mesele sadece para değil. Yaşamımız yaşam değil. Bak işte böyle yaşarsak bizi günün yirmi dört saati sömürenlere sunarız ancak kendimizi. Mesele para değil, mesele yaşamdır bence.”

“Öyledir hevalê heja, öyledir. Bir komşumuzun oğlu vardı, yediğimiz içtiğimiz ayrı gitmezdi, iki sırdaştık anlayacağın. Bir gün en büyük abisi bir trafik kazasında öldü. Eşiyle iki çocuğu öyle kala kaldı. Bizde çocuk için önemli olan annedir, her ne kadar babanın da yeri doldurulamazsa da. Bizim orada derler, ‘Mirov ji dayika xwe yetim dibe ne ji bavê xwe.’

Bu arkadaşımı iki ay sonra abisinin eşiyle evlendirdiler. Gelip ağılıyordu ilk başta, çünkü nerdeyse annesi yaşındaydı abisinin eşi. Ama sonra nasıl olduysa bilmiyorum hal hareketleri değişti, tam erkek oldu. Ben o zaman çok iyi gördüm, cinsellikle erkeklik arasında nasıl bir bağlantı kurulmuş. Arkadaşım artık dünyayı ben yarattım dercesine geziyordu. Beraber çalışmaya gidiyorduk, iş yapmasını beceremiyordu, hiçbir iş yerinde tutunamıyordu bir türlü. Biri ona ters baksa hemen korkuyor bize sığınıyordu. Dıştan erkeklik tasarlıyor ama içten içe çok bitmişti. İşte böylesi

insanlar çok rahatlıkla cahş olabilir. Devlet toplumumuzdaki bu kişiliklere çok güveniyor. Biz kendi kendimize düşmanlık yapıyoruz. Sonradan cahş oldu. Öğrendiğimizde cezalandırmak bile gelmedi içimizden. Adam bile değildi ki. Yitti gitti o arkadaşım.

Sadece düşmanla savaşmakla olmaz, yeni bir yaşam için savaşmalıyız. Zavallılığımızdan kurtulmak için ne gerekiyorsa yapabilmeliyiz. PKK bu yüzden büyük bir harekettir. Yoksa peşmergelerde savaştı, az mı fedakârlık yaptılar; ama bizim savaşımız hiç kimseninkine benzemiyor ve benzemeyecek de.”

Rojger her anlatımının sonunda gelip partiye dayanıyor, nefes alıyordu. Bu durum Egîd’in gözünden kaçmıyordu. Toplumu tahlil etmek için çok yoğunlaşmış olmalı diye düşündü. Rojger:

“Bu iş yerinde bir dostum daha vardı, yaşı otuz beşi geçtiği halde evlenmemişti. Mülâyim bir adamdı. Çok dert çektiği belliydi. İş yerinde tanıştık ama sonra çok iyi iki dost olduk. Derdini açardı bana. O zaman on altı yıl olmuştu, sevdiği kızla evlenememişlerdi. Henüz on dokuzundayken babasına sevdiği kızı söylüyor, amca çocuklarıdırılar zaten. Çocukluktan beri birbirlerini seviyorlar her ikisi de. Babası da bunu biliyor. Şikakî’ydi o da. Tam o süreçlerde sevdiği kızın babası vefat ediyor. Babası gidip oğlu için kız isteyeceğine, kızın annesini kendisine getiriyor ve onunla evleniyor. Oğlunun düğünü için harcanacak olan para da babasının ikinci karısı için harcanıyor. Anladın değil mi heval Egîd?”

Egîd cevap veremedi. Aradan birkaç dakika geçtikten sonra başını öne doğru eğdi. Rojger’de Egît gibi yıllardır

bildiği şeyi tekrardan anlamak istercesine düşüncelere daldı. Böyle bir şey nasıl olurdu? Ve neden?

Gökyüzünde bir saflık misali asılı duran dolunay, adeta her ikisine bakıyor, onlar kadar derinden acı duyuyordu.

Eğîd bir türlü bir cevap veremedi. Rojger o dostunu düşünüyordu, acaba şimdi nerelerde, ne yapıyordu? O yaşama nasıl katlanıyordu. İnsan yaşamı solur ve yaşardı; katlanılmaya çalışılan bir yaşam aslında yoktu. Katlandığımız şeyler yaşama düzenlediğimiz seferlerdi. Her sefer sonrası yaşanan şey işgaldi. Kurdistan’da yaşam çok yönlü ve derin bir işgal altındaydı. Kurtuluş için savaşçılara ihtiyaç vardı; ışığın savaşçılarına.

Nasıl bu kadar kıyılırdı yaşama, hem de kendi ellerimizle. Her ikisi de sessizce bunu sorguluyordu. Bu nasıl bir yaşamdı? Ve nasıl yaşamalıydı insan, nasıl, nasıl...

“Ay kadar sakın, derin, ilham verici olmalısınız!”

Geçen yıl taburda kadın tarihi dersinde bir kadın gerilla bu sözü dile getirmişti. Eğîd Önder Apo’nun bir kadın militanla diyalog esnasında dile getirdiği bu sözü ilk o zaman duymuş ve çok sevmişti.

Başını usulca kaldırıp gökyüzüne doğru baktı Eğîd. Bu söz ne de güzel uyuyordu doğaya. Her şey, tabiat ne kadar da sakın ve huzur vericiydi. İnsanda bu doğayla uyumluluk içinde olmalıydı.

Yüreğine dolan ay ışığında yaşamı dinliyordu Eğîd. Rojger:

“Babam bana ihanet etti, derdi hep. Aşiret elimi ayağımı bağladı, acımın sebebi aşirettir, derdi. Bir insanın bütün bedeni acıyla kıvrılır mı, onun bedeni acıdan can çekişiyordu heval Eğîd. Ne acılar var, ne!

‘Ben kız kardeşimle nasıl evleneyim. Ama o benim sevdiğim nasıl bırakıyım, yüreğimi nasıl yerinden çıkartıp atayım. Çok istedim ama atamadım yıllardır. Ahrete kadar da sevdiğim olarak kalacak. Gözüm, gönlüm ondan başkasını görmez. Bizim beraberliğimiz ahrete kaldı,’ diyordu. Çok acı çekiyordu, çok. Tarifi bile zor.”

Rojger dikkatle, içinden kıpırdayan bir şeyle Egîd’e doğru bakıyordu. Egîd hiç aklından bile geçemeyecek bir şeyi duyacağını hissetti. Ama ne olabilir ki? İstem dışı birden büzüştü Egîd. Rojger:

“Benim de acım aşiret acısıdır.” derken kalbinin bütün acısını Egîd’e açmış gibi kendinden geçmiş bir haldeydi. Rojger:

“Bir gün aşiretimizde bir düğün vardı. Düğün öncesi Herkî aşiretinden de misafirler gelmişti. Daha gençtim o zaman. Bir genç kız vardı, ilk gördüğümde yüreğimde bir yangın başladı. İlk defa hissediyordum ki birini sevdim. Onu kendimden, yüreğimden bir parça olarak gördüm. Öyle zamanlarda insan sanıyor artık onsuz tek bir adım atamazsın. Sevmek bir bütün olmaktır işte. Yoksa yarım kalıyor insan.

O düğünde biraz birbirimize yakınlaştık. Hatta bir kere halayda birbirimizin elini tuttuğumuz da o hareket edemez olmuştu.”

İstem dışı birden kasıldı Rojger. Egîd heyecanla karışık bir korku yaşadı. Ama pürdikkat kesilmiş Rojger’in ne söyleyeceğini bekliyordu. Rojger:

“Düğün bittikten bir gün sonraydı. Baktım bizim eve geliyorlar. O kadar heyecanlandım ki ne yapacağımı şaşırdım, şaşkınlıkla mutfaka, kız kardeşlerimin arasına girdim. Bir erkeğin mutfakta ne işi olur. Baktım akşamdan hazırlıklar

yapılmış. Sordum kimin için diye ama heyecandan tir tir titriyorum. Ne yapacağımı bilmiyorum. O zaman evli olan ablam da bizim evdeydi. Kolumdan çekip pencereye doğru beni kendisiyle sürükledi. Kulağıma eğilip, bu kız bizim kız kardeşimiz, hani annemin ilk evliliği var ya... Ben artık kendimi görmedim. O gün hem evi terk ettim hem de Urmiye'yi... Uzun süre ne yaptığımı bilmeden dolaşım. Acım, aşiret acısıdır heval Egîd. Bilemezsin insan nasıl insan olmaktan utanıyor, nasıl kayboluyor. Bu yaşam bizleri nasıl yutuyor bilemezsin heval.”

Rojger anlattıkça Egîd başka biri haline geliyor, büyük yuvarlak gözleri dolunay gibi parlıyordu. Rojger:

“Aşiret gerçeği bu değil, Önderlik savunmalarında bu konuyu acıyor sende biliyorsun ama aşirette aşiret olmaktan çoktan çıkmış. Bizi taşıyan gemimiz çoktan su almış ve biz durmadan batıyoruz bu gemide heval Egîd.”

Aşiret aynı zamanda Kurdî bir kelimeydi. A şîr/E şîr, yani anne sütünün etrafında toplanılarak örülen yaşamın kendisiydi. Anne sütü gibi ak, anne sütü gibi helalinden olmalıydı yaşam. Oysa artık ana kadın da oğulları kızları da her gün biraz daha kirleniyor, tükeniyordu.

Hani o ana kadınlar? Dağları onurlandıran Ninhursag nerede? Star göğe çıkmıştır uzun bir zamandır, ya Ninhursag nereye gitmişti? Zagros dağlarının ana tanrıçasıydı o. Hiç gelmeyecek miydi? Geleydi, hem de tez.

Ben Toplumumdan Utanmıyorum

*“Ülkem,
insanlığın yoksulu bir ülke değildir.”*
Şehîd Egîd Rojhilat

“Kimim ben?”

Oturdukları kaya altında üst üste sayıklar gibi aynı cümleyi tekrarlayıp durdu Rojger. Sesi halden hale giriyor, insan yüzünün anlatıcıları olan mimikler gibi değişiyordu.

İnsanı kelimeler değil kelimelere kattığı ezgi anlatırdı aslında. Egîd yüreğini Rojger’in sesindeki nağmelerine dayamış, dinliyordu.

“Ben heval Egîd ben... Ben ne kadar benim?”

Annem hiçbir zaman evden kaçışımın sebebini bilmedi. Çok otoriter, dediğim dedik bir kadındır. Ne istiyorsa bana kabul ettirmeye çalışırdı. Onun da kendine göre bir oğlan çocuğunun nasıl olması gerektiğine dair ölçüleri vardı. Ben o ölçülere gelemiyordum. Oğlu için nasıl bir kız alacağına o karar verir, daha birçok şeye.

Annem kız kardeşlerimin kendisi gibi acı çekmesini istemediği için korurdu. Bunu da damat adaylarının üzerinde otorite kurarak yapıyordu. Annem aslında kötü bir erkek karikatürüne dönüşmüştü. Biz çocukken evdeyken kavga ederdik. Annem gelir kız kardeşime derdi git o erkek kardeşini döv, kız kardeşlerimize bizi dövdürtür, kız kardeşlerimiz biraz ileri gidince durdururdu. Ne zaman kim neye aciz olacak, sevecek annem belirlemeye çalışırdı. O yüzden otorite olmak sağlıklı bir şey değil; önemli olan yaşam kaynağı olabilmektir. Kadın yaşam kaynağı olmalıdır. Önderliğin anlattığı tamamen budur bence. Şu an aşiretlerin içinde bulunduğu zihniyet biçimi buna izin vermiyor. Bir de bu kadının kendine ihanetidir, biliyor musun! Nasıl kendine ihanet eder hale geldi kadın! Bu hikayeyi bilmek, anlamak, hissetmek çok önemli heval Egîd. Asıl savaş bu. Bu savaşı anlamazsak biz düşmana tek bir mermi bile sıkamayız. Sıksak bile ne işe yarar ki! Ne güzel söylemiş heval Bêrîtan ‘Savaş gülüm savaş, sıkı savaş, savaştıkça varız biz.’ Onu büyük komutan yapan, yaşam kaynağı yapanda bu özelliği değil mi? Her yıl 25 Ekim’de

heval Bêrîtan'ı anıyoruz ama ben her zaman hissetmeye çalışıyorum onu.

Ben her gittikçe annemin istediği gibi bir oğul olmak istemediğimi görüyordum. Ama nasıl biri olacaktım? Bunu bilmiyordum.

Kız kardeşlerim evlendikten sonra bile annem onlara sürekli müdahale ederdi. Eşlerine nasıl yaklaşmalıydılar, ne yapmalıydılar, annem onlara akıl verirdi sürekli.

Bazen annemin neler yaşadığını düşündükçe hak veriyorum ona. Urmiye'de analar normalde çok otoriterlerdir. Bence bu otoriterlik kayasını kaldırıp altına bir bakmalı, hele neler saklı altında. Bana sorarsan, aşiretçilik gerçeği, derim. Bu benim toplumum. Bundan kaçacak de değilim. Ama yüzleşmek için çok cesaretli olmak lazım. Bunu ancak bize Önderlik yaptırtabiliyor. Önderlik bizi böyle kazanıyor heval Egîd.

Hiç kimse durup dururken önünde bir yaşam varken farklı bir yaşamın peşine düşmez. Biz dağlara niye geldik, sadece düşmanla savaşmak için mi? Bunun böyle olmadığını her geçen gün daha iyi anlıyoruz.

Bak yine sana Navdar'ı anlatayım. Aslında ben Navdar'ı hiç tanımadım. Tanıyabileceğimiz kadar içimizde kalmadı zaten. Bir gün nöbet yerinde mermi sesi geldi, hepimiz koştuk, baktık ki Navdar kendini vurmuş. Hepimiz şok olduk. Oysa hepimiz bir bakıma intihar halindeyiz. Ama yine de şok oluyoruz işte.

Daha sonra ben onun raporunu okudum. İki kız kardeşi intihar etmiş. Ardından annesi de intihar etmiş. Tam bir aile faciası, dehşet! Babasının yaptıklarını anlatıyordu raporunda, bitirmiş oğlunu da. Navdar yıllardır intikam alırcasına kendi

ölümünü düşlemiş, zere zere aklına bunu işlemiş. Düşünebiliyor musun heval Egîd bir insan defalarca kez kendi öldürmüş ve bu intihar gerçeğine sığınmış. Kendini öldürmenin hayalini kurmuş, bu nasıl bir şeydir hevalê Egîd. Hatta sevmiş bu hayali. Böylelikle babasının onun ölümüne üzüleceğini düşünerek babasını cezalandırmak istemiş aslında. Hatta babasının ağlayarak mezarının başına geldiğini, toprağına su döktüğünü bile düşlemiş. Sürekli bu hayali süslemiş. Yani iyice sindirip hazmetmiş kendi ölümünü. Bu sahneleri hayal ederken büyük sevinç duyup rahatlamış önceleri. Zamanla yaşananlar karşısında tek tesellisi annesi ve kız kardeşleri gibi kendini öldürme fikri olmuş. Hep bu bilinçle yaşamış dağlara gelene kadar da. O yüzden dışarıdan bakılınca hemen anlaşılmıyordu böyle bir şey yaşadığı. Çok normal bir insan gibi hareket ediyordu.

İntiharının merkezinde asla babasının yenilemeyeceği ve bunu hiç kimsenin başaramayacağı fikri yatıyordu.

Ağır problemlerin altında ezim ezim ezilen duygulara güç getirmekte zorlanan bir varlıktır insan. Akrep de kendine sokar, intihar eder çünkü kendini savunamaz hevalê Egîd. Şahin esir düşmemek için kendini kayalara vura vura öldürür mesela. Bu hayvanlar bunu yaparken bile kendini savunur bir anlamda. İnan insan kadar çözümsüz değildirler. İntihar çözümsüzlüğün en yoğun halidir. Kendini feda etmekle intihar etmek arasında derin ve birbirinin reddini içeren farklar vardır. Hatta Önderlik intihar gerillacığı derken neyi anlatır bize; çözümsüzlüğümüzü, cüceliğimizi.

İntihar yoğun savunmasızlık halidir.

İntihar eden düşman tarafından öldürülendir bir diğer yandan da. Çünkü bilinçaltı ele geçirilmiştir. Devrimcilik

bilinçaltına girip oradaki oyuncularla karşılaşma ve sahneleri anlama yeteneği idi.

Zaten intihar psikolojisi yaşıyormuş demek ben sisteme yenildim demek değil midir? Bilinçaltımızda uygarlığı hem güçlü hem de aşılamaz görüyoruz demektir bu.

İnsan zorlandığı an ya içine ya da geçmişine, arkasında bırakıp geldiği yaşam anlarına bakar. Anılara sığınır. Anı hatırlatır. Her hatırlamada hatırlanan şey yenilenir, canlanır.

Navdar'ın dağlarda bir anısı bile olmadı. Aile anıları, ruhunun yükünü çok ağırlaştırmıştı. Ağırlaştırmak mı boğmuş, ölümü sevmenin, seyerek ölümünü düşlemenin eşğine getirmişti.

Biz şehîd arkadaşlarımızın günlüklerini okuyarak, gerilla anılarıyla besleniriz. Yeni bir hafıza oluştururuz, böylelikle bir sıçrama gerçekleştiririz. Ve bireyin bilinçaltıyla tanıştığı, tek tek anlamaya başladığı Önderlik Çözümlemelerini okuyor, üzerinde eğitim görüyoruz. Yüzleşiyoruz. Böylelikle yeni bir bilinç ediniyor, diğerini tanıyor, dışarıya çıkartıyoruz. İşte tüm bunlara kişilik çözümlemesi diyoruz ya.

İnsan bilinçaltına neleri itekleyip bıraktığını bilmelidir. Bu nasıl bir şey biliyor musun hevalê Egîd, benim küçük kız kardeşim vardı. Cin gibi biriydi ama çok da tembeldi. Sabahleyin ev temizliği yaparken bir odayı süpürür, süpürdüklerini de hemen halının altına itekler diğer odaya geçer, orayı da gelişi güzel süpürürdü. Bir an önce televizyonu açmak için böyle yapardı. Yani bizim ev hiçbir zaman temizlenmezdi, sadece ortalık temiz gözükürdü. Eve gelen nasıl olsa gelip önce halının altına bakmaz ortalığa bakar, temiz gözüküyor. Annem de hep öyle yanırlardı zaten. Halı altında çoğalan çöplerden tek haberdar kişi bendim. Kavg

edip dururduk o yüzden. Ama ben anneme de söylemezdim. Acırdım kız kardeşime.

İşte böyle hevalê Egîd gerillaya yeni katılmıştı Navdar, daha yaşamımızı bile tanımadan böyle bir şey yaptı. Örgüt üzerinde çok durdu. Çözümledi. Bu da bizim gerçeğimizdir. Bunların hiç farkında değilmişiz gibi yaşamamalıyız. Bazen yaşamın ayrıntılarını hiç fark etmiyoruz. Uygarlık bu kadar rahat her gün bizi bize öldürtüyor. Kafamıza kaç mermi sıkığının haddi hesabı yok. Bazı arkadaşlar çok kaba yaklaştılar. Ama örgüt öyle yaklaşmadı. Tam tersine komutanları sorguladı. PKK intiharın içinden yaşamı çekip çıkartma ve yaşamı büyütme geleneğidir. PKK’de düğün budur işte, yaşama kavuşma.

Örgüt çözümledi ama asla intiharı kabul etmez. Yaşam intiharı kabul eder mi heval, etmez. Navdar kendini bu yaşama layık görmemişti. Bir gün bir arkadaşına kendini posa gibi hissettiğini, bu yaşam için değerli biri olmadığını söylemiş ve hemen susmuş. Tabi o arkadaşın nerden aklına gelsin böyle bir şey yapacak. Navdar kendini toplumda defalarca öldürmüş, intiharı tasarlamış, hazmetmişti işte. Sadece mermiyi burada çekti. İntihar fikri bilinçaltında beklemedeymiş, biz göremedik. O da yansıtmadı. Belki de yansıtacak gücü hiç olmadı. Belki de kendini kurtarmayı çok istiyordu ama kurtaramadı, bilemeyiz. Çok derinden kırılmıştı Navdar. Kırılan insan konuşamaz, hatta kendine bile gelemmez. Kırılmak inanç yitimidir. Böylesi insanların güveneceği hiç bir şey kalmaz.

Bazen annem öyle laflar söylerdi ki aylarca kendime gelemezdim. Evdeyken anneme bas bas bağıırdım; niye bizi dünyaya getirdin diye. Hem sen kendini perişan ettin hem de bir gün bu yaşamda yüzümüz gülmedi, derdim.”

Egîd:

“Annen de kendi annesinden rahatsızdı. Sen de kendi annenden, hiç değişen bir şey yok.” Birden böyle söylediği için utanır gibi oldu Egîd.

Rojger:

“Aynen öyle hevalê heja. Bazen eve geç gelirdim bakardım yemek yememiş beni beklemiş öyle oturduğu yerde uykuya dalmış. Yüreğim yerinden sökülecek gibi olurdu. Annemdi işte! Bazen de üvey kız kardeşlerimin evine giderdim Azrail kesilirdi bana. Her ne olursa olsun ben mutlaka annemin tarafında olmalıydım ona göre. Bana derdi onlar seni bana karşı dolduruyor, gitme oraya. Niye gidiyorsun, der, dünyayı bana dar ederdi. Komşumuzla bir tavuk için kavga çıkartırdı. Bırakmazdı ki komşunun oğluna selam vereyim. O kavga etmiş ya! Kafam karışırdı hep.

İşin en kötü tarafı da ne biliyor musun heval Egîd, bu kadar yıprandıktan sonra örgüte geliyoruz. Adeta içi boşalmış, koflaşmış, halden düşmüş şekilde geliyoruz. Örgüt bizi ayaklarımızın üzerinde tutana kadar, yüreğimizi, ruhumuzu besleyene kadar çok vakit geçiyor, çok!

Yine bazen diyorum iyi ki böyle bir yaşamım vardı. Birazcık bile o yaşamda hoşluk görmedim, tatmadım. Eğer böyle düşünmeseydim belki bu gün dağlarda olmayacaktım. PKK’yi tanımayacaktım. O yüzden pişmanlık duymuyorum. En büyük sorun bahtsız yaşarken kendini bahtlı sanmaktır. Toplumda mutsuzken mutlu görünün insan o kadar çok ki, iyilik kötülük, güzellik çirkinlik birbirine karışmış, birbirinin yerini almış durumda.

Ben ana kadının gerçek ruhuyla gerillayken karışlaştım. Evdeyken ben ana kadının hiç farkında değildim.

Ben Serdeşt'teyken bir anne vardı. Adı Xecê idi. Sanırım halen yaşıyor olmalı. Bizden önce evlerine gidip gelen arkadaşlar şehîd düşmüştü, çok etkilenmişti. O anne de çok otoriter biriydi, eşi de kötü biri değildi. Uğradığımız bir aileydi. Sekiz çocuğu vardı.

Bir gün Serdeşt'e arkadaşlar pusuya düşmüştü, zor bela sağ çıkmışlardı. Biz onların yanına giderken o annenin evine uğradık. Evden çıkmak için acele ediyorduk. Sordu, biz de durumu söyledik, arkadaşlara yetişmemiz lazım deyip çıktık.

Diğer gün akşama doğruydu bir baktık sırtında dört yaşındaki çocuğuyla bize doğru geliyor. Hemen kendimizi aşağıya doğru bıraktık. Yemek yapıp bize getirmişti. Bizi sordu, sarıldı, öptü, kokladı, bir türlü doyamadı. Belliydi ki gece boyu bizi düşünmüş, gözüne uyku girmemişti.

En son ben Serdeşt'en ayrılırken o annenin köyüne uğradım. Annenin elini öpüp hatır istedim. Bana ne dedi biliyor musun? 'Oğlum gidiyorsunuz, biliyorum siz de Kurdistan için savaşıyorsunuz, ama diğerleri gibi size verdiğimiz ekmeği unutmayın.' Ben çok sarsıldım o an. Ayrılırken bana o kadar sıkı sarıldı ki adeta bütün umutlarını bana yükledi, ben öyle hissettim. Ben halen o annenin umudunu taşıyorum."

Bu arada Rojger hızla yeleğinin iç cebinden bir naylon çıkardı. Naylonun içinde gabardin kumaşa sarılı bir şey vardı. Sevinçle açtı. Egîd daha iyi görebilmek için eğildi. Bir parça kuru ekmek vardı. Egîd ekmeği hemen tanıdı. Doğu Kurdistanlı anaların yaptığı ince ekmekti. Gözleri ısl ısl parladı. Rojger:

“Heval Egîd, ‘Ben korkuyorum bir gün emeğimi unutursunuz,’ demişti Xecê ana. Hiçbir zaman Xecê anayı unutmadım, unutmayaçağım.

O anne bir de ben de neyi kırdı biliyor musun? Bölgeciliği, aşiretçiliği, tayfacılığı... Bak biz de sonuna kadar bunlar var. Çünkü bunlara hapsolmuş bir şekilde büyüyoruz. Ve bu hapisshaneden çıktığımızda da o duvarlara, bizi mahkûm eden demir parmaklıklara o kadar alışmış oluyoruz ki, ilk yaptığımız şey onları özlemek oluyor. Özlemek bir şeyi aramaktır, sende olan, senden daha içinde olan bir şeyi aramaktır. Niye bize örgüt içinde bu eleştiri geliyor köklerine inip düşünmeliyiz. Biz PKK’ye göre büyümedik. Biz bir tayfaya, aşirete, anneye, babaya, karı ya da kocaya göre yetiştirildik. Bunlarda bizim duvarlarımız, duvarın dışında ne olduğunu örgüt bize gösterene kadar kaç yerimiz kırılıyor, nerdeyse sağlam yerimiz kalmamış oluyor. Örgüt diyor tırman şu duvarı, aş. Biz ise düz duvara bir yere kadar tırmanıyor sonra kendimizi unutuyoruz ve bir bakmışız yine duvarın dibindeyiz. Sağımızı solumuzu kırmışız. Tüm bunlar da yetmiyor, gel beni iyileştir, diyoruz. Çünkü annemizden böyle öğrendik. Annemiz hep arkamızdaydı.

Ben yıllardır örgüt içindeyim. Tayfacılığa indirgenmiş yaşamımızın örgüte nasıl yansıdığını gördüm. Uzun yıllar PJAK’ta kaldım. Doğu Kurdistan dağlarında gerillacılık yaptım. Urmiye’de kadının gerillaya katılımı çok fazladır. Ama ben sağlam öncülük yapanını çok az gördüm. Evde serbest olmadığı için örgüte geliyor. Ona göre serbestlik nedir; ne kadar rahat hareket ederse, bir erkekle istediği gibi alıp verirse, istediği gibi giyinip kuşanırsa, bu tür şeylerdir. Örgüte de geldikleri zaman sorumluluğun altına kolay kolay

giremiyorlar çünkü kişilikleri kolay kolay olgunlaşmıyor. Emek veriyorlar, savaşa, eyleme de katılıyorlar. Ama gerçekten militanlaşma da o kadar değiller. 2003 yılında tasfiyeci Osman Doğu Kurdistan'dan katılanlar üzerinden o yüzden tahribat yürüttü ve kişiliklerdeki bu zeminlerden dolayı da sonuç aldı. Ben Osman'la giden, adını anmak istemiyorum, çünkü o adda o kadar çok şehidimiz var ki, ben o adı kirletmek istemiyorum. Mamedî aşiretindendi. Osman'ın neden karısı olduğunu bir keresinden nasıl açıklamıştı biliyor musun! Biz o zaman çok da gençtik. Osman ile onun yaptığı her şey bize çok tuhaf geliyordu. İşte demişti ki Osman Önderliğin kardeşi olduğu için Önderliğin soyundan çocuklarım olacak benim. İlk duyduğumda inan dudaklarım uçukladı. Oysa o zaman çok fazla örgütten bir şeyde anlamıyorduk ama biliyordu ki yanlıştır. Bunu bizlere öyle bir mutlulukla, hava atarak söylüyordu.

İnsan tiksiniyor değil mi?

Tiksinmeli!

Ama bu toplumu da çözmek gerek. Birçok insanı duygularını harap ettiler o zaman. Osman'ın olduğu yerde Partinin kaçıp geldiğimiz aşiretten bir farkı kalmamıştı çünkü. Güven zedelemesi oluştu. Kolay değildi. Toplumumuzu anlamak gerek. Yoksa ne Osmanlar biter ne de Osman'a gidenler.

Bunlar örgüt içinde bilinen ve örgütün sürekli çözümlediği şeylerdir. Mesela Urmiyeli kadınlardan ilginç bir şekilde çok iktidarcı olanlar çıkabiliyor. Görevi kendisi için iktidar sahasına dönüştürüyorlar. Adeta görevi olmazsa partide yaşayamayanları gördük tasfiyecilik döneminde. Ben bu konu üzerine çok düşündüm. Böyle olup da sonuna kadar parti de

kalabilenleri görmedim inan. Bunlar benim birey olarak edindiğim izlenimlerdir. Ya egemen erkeği etkilerine almaya çalışıyorlar ya da etkisine girecekleri egemen erkeği bulmaya çalışıyorlar. Ya teslim oluyor ya da teslim alıyor yani. Bunun neresinde bütünlük, birbirini tamamlama var. Bu bizim içinden geldiğimiz tükenmiş yaşamın kalıntılarıdır ve buraya böyle yansıyor.

Ama işte dedim ya şehîd Bêrîvan böyle değildi. Kendisi on iki yaşında yaşlı bir adamla evlendirilmişti. Oğlu gerillaya katılınca oğlunu almak için arkadaşların yanına gelir. Sonra kendisi arkadaşlardan etkilenir gerillaya katılır. Bazen söylerdi, ‘ben hepinizin annesiyim. Çünkü benim oğlumda gerilladır.’ Sonra kendi kendisine anne olmayı kabul etmezdi. Çünkü o da bir gerillaydı, militan kadın ölçülerinde yetkinleşmezse bir Beluci’ye parayla satılan küçük kızını asla bulamayacaktı. Bunun farkındaydı. Çok sohbet ediyorduk. Bence şehîd Bêrîvan’da Urmiye kadının asıl özü açığa çıkıyordu. O yüzden ben ona hayranım, bu hayranlık bana güç veriyor. Kızı için çok acı çekiyordu. Israrlı bir duruşu vardı. Bize annelik değil yoldaşlık yaptı. Eksikliklerimizle mücadele ediyordu, etrafımızı toparlamıyordu. Yanlışlıklarımızın üzerine örtmüyordu. Bize kendimizi toparlamayı öğretmeye çalışıyordu tarzı yettiğinde. Bu noktada duygularını yetkinleştirmeye çalışıyordu. ” Egîd:

“Bir annenin gerilla olması bence şu dünyadaki en güzel şeylerden biri. Çünkü o toplumu daha iyi tanıyor.”
Rojger:

“Annem bize çok kahrlandığı bir gün bir hikâye anlatmıştı. Dedim ya, Urmiyeli kadınlar çok hikâye anlatır. Onların dilidir hikâyeleri.

Bir gün bir genç oğlan bir padişah kızına âşık olur. Gel zaman git zaman görüşmeye başlarlar. Kız her seferinde sevgisinin karşılığında gençten bir şeyler ister. Genç ona o kadar âşıktır ki ne derse yerine getirir. En sonunda genç padişahın kızına der, bizim artık evlenmemiz gerek. Padişahın kızı da son bir isteğim var eğer onu da yerine getirirsen evlenebiliriz, der. Dile benden ne diliyorsan der tabi genç. Padişahın kızı da, annenin yüreğini istiyorum, eğer annenin yüreğini bana getirirsen, evlenebiliriz, der.

Genç kara kara düşünmeye başlar. Nasıl annesinin yüreğini çıkartacaktır. Bir diğer yandan da kızıdan vazgeçmesi de mümkün değildir. Yüreği kızdadır. Gönül derdi ağır basar ve en sonunda annesinin yüreğini çıkartır ve padişahın kızına vermek için yola düşer. Yolda giderken ayağı bir taşla çakılır ve elindeki yürekle birlikte yere yuvarlanır. Annesinin yüreği ayağı acıyan oğlu için dile gelir: ‘oy, kör olaydı annen!’ der. Bu annemin bize eleştirisiydi. Siz annenize layık olmasanız da anneniz ahrette bile olsa yüreği sizin için yanar, demek istiyordu. Doğru anne yüreği hiçbir yüreğe benzemez. Bize düşen bu yüreğe doğru giderken yaşam üzerindeki işgali kaldırmaktır.

Şimdi annenin bu yüreği ülkeleşmelidir, bir tek oğlu için gözü kör olmamalıdır annenin. Ben bu gün Kuzey’e bu duyguyla gidiyorum. Bu duygu yüreğimden taşıyor bütün benliğime işliyor. Bu ülkenin neresinde bir işgal olsa, bir insanımız taşla çarpıp düşse annem, ‘oy yüreğim!’ diyebilmelidir.” Egîd:

“Ben ilk gerillaya katıldığımda örgütte eğitim olduğunu bilmiyordum. Yeni savaşçılar kampındayken öğrendim ki örgütte böyle şeyler de varmış. İlk önce işgal

deyince, düşman deyince sadece egemen devletleri anlardım. Her gün bu toplumu inim inim inleyen, bizi fakir bırakan, kaçakçılığa zorlayan Farslar, Azeriler sanıyordum. Gerillanın bu kadar şeyle mücadele ettiğini bilmiyordum. Oysa ne kadar çok şey karşısında silahlanıyor gerilla, silahlanmak zorundadır. Ve mevzilenmesini sağlam yapmalıdır.” Rojger:

“Ben Önderlikten ne öğrendim biliyor musun heval Egîd, toplumumdan utanmamayı. Ne annemden ne de babamdan utanmıyorum yine de. Tek utandığım şey bu toplum için gerekenleri yapamamaktır. Özgür yaşamda ısrarımın yetersiz kaldığı zamanlar kendimden utanırım mesela.

Ben Kuzey’e gidiyorum biliyorsun, ama halen Urmiye’ye gitmek için hazır değilim. Bu aşiretçiliği, bu toplumu aşabilmiş değilim. Gerginim halen usta değilim. Boğuluyorum halen ferahlayabilmiş değilim. İşte bunun için gidiyorum Kuzey’e. İnsanı ancak zorluklar, özgür yaşam uğruna karşıladığı zorluklar pişirip olgunlaştırabilir. Böylesi bir olgunluktan sonra merhaba ben geldim Urmiye; akrabam, hısımım, aşiretim diyebilirim.”

Rojger bunları söylerken uzak dağlara doğru baktı. Aşacağı dağlar vardı. Dağlar ona kendini aşmayı da öğretecekti. Bir olup neler neler başarabilirlerdi elbette. Bunun derinden hissedene Rojger oturma pozisyonu değiştirdi, yumuşak bir rahatlık geldi ses tonuna da. Rojger:

“Benim gitmem lazım heval Egîd, çünkü ben yaşıyorum, yaşadım demek istiyorum kendime. Ben yaşamak istiyorum. Yaşayacağımı da biliyorum. Çünkü bu yaşamı şimdiden içimde hissediyorum. Ellerim, ayaklarım bu duygumu duyuyor, bütün bedenimde bu yaşamı fark ediyorum. Bu farkı inşa etmeye gidiyorum. Bu aşkın kendisidir bana

göre. Ben dağlarda aşkı hissettim Egîd, bu duyguyu kaybetmek istemiyorum artık.

Her gerilla yûreğinde kendi halkını taşır. Ama yûreğinde taşımak yetmez. Yaşam istemektedir bu halk, yepyeni bir yaşam.

Ülke dediğimiz bir yaşamdır ve yaşatabilmektir.

Özgür bir yaşam olmazsa zaten ülke olmaz.”

Egîd o gece sabaha kadar gözünü hiç kırpmadı. İnsanı uyutmayacak ne çok gerçek vardı; uykusuz bırakacak.

Melek Egîd

2008 yılının ilkbaharıydı Dîyar büyük bir hevesle geldiği Zagros Eyaletinin karargâhındaydı. Uzun boylu, esmer tenli komutan Reşîd Serdar da oradaydı. Dîyar karargâhta her karşılaştıklarında uzun bir dikkatle süzdüğü komutanın kendisiyle konuşacağı anı bekliyordu. Ve onunla yan yana oturup kısa da olsa bir şeyler konuşabilmenin anını.

O an gelmiş ve çok çabuk ilerleyen dakikaları bir türlü yavaşlatmayı başaramamıştı Dîyar. İşte şimdi de gitme zamanıydı. Komutan Reşîd Geliyê Zapê bölgesinin öneminden ve yapılması gerekenlerden bahsettikten sonra hemen yerine geçmesini söylemişti. Dîyar da öyle yapacaktı, büyük bir heyecan ve derin bir huzurla çantasını sırtına aldığı gibi onu götürecek olan iki gerillayla yola koyulacaktı. Bir de “Sen şimdi git ben zaten oraya geleceğim, görüşeceğiz,” demişti

komutan Reşîd. Yol boyunca Dîyar kendisine karşı müthiş bir güven duyarak, ayakları yerden kesilircesine yürüdü.

Geliye Zapê bölgesinin bir üyesi olmak Dîyar’a müthiş bir güven vermişti. Bu güveni nerelerden toplayıp getirdiğini kendisi de bilmiyordu. Belki de o getirmemiş güven gelip onu bulmuştu. Güvenin kaynağında her zaman inanç olurdu. Bir şeyler, birilerine ve en önemlisi de kendine karşı duyulan güven.

Komutan Reşîd Serdar da Dîyar’ı uğurladıktan sonra, kamelya yerinde küçük adımlarla volta atmaya başladı. Ne düşündüğünü kimse bilmiyordu ama birazdan çıkıp bir yerlere hareket edeceğini biliyordu onunla beraber hareket eden gençler. Çok geçmeden seslendi:

“Siz hazır mısınız?” Onaylayan bakışlardan ve de tek bir kişiden çıkan “doğrudur” sesinden sonra “Hadi gidiyoruz” dedi. Omzunda asılı duran siyah beyaz kefiyesini hemen başına attı, ağaçta asılı duran silahını aldığı gibi yılların alışkanlığıyla omzuna geçirdi. Yine yollardaydılar.

Dîyar Norşin büyük bir sevinçle geldiği taburun kendine has havasına oldukça çabuk kendini kaptırdı. Neredeyse artık hepsiyle yıllardır tanıyor gibiydi. Uzun süredir ayrıldığı memleketine gurbet ellerden dönen biri gibi meraklı, duygulu bir hali vardı. Herkesi, her şeyi soruyor; çabuk anlıyordu.

O sabah Dîyar rojbaş çekildikten hemen sonra hızla odun toplamak için araziye gitmişti. Döndüğünde kahvaltı hazır olmak üzereydi. Manganın hemen kenarındaki küçük bahar çeşmesinden elini yüzünü yıkadı. Terlemiş yüzü soğuk suyla buluşunca bayram etti. Eliyle boynunu birkaç sefer sildi, daha bir rahatladığını hissedince karnının acil zil çaldığını fark

etti. Güzel bir sabah sevinciyle kahvaltı hazırlayanların arasına karıştı hemen. Bir sepetin içinde hazır olan bardakları sofranın kenarına indirdi, közlerin üzerindeki siyah çaydanlık ile demliğı kaptığı gibi getirdi. Bardakları doldurmaya başladı. Mis gibi taze çay kokusu dağıldı etrafa. Sofrada zeytin, kuru kekik ve yağla karıştırılmış peynir vardı. Bardağı alan hemen şekeri atıp karıştırıyor ve ekmeğı aldığı gibi peynire, zeytine hücum ediyordu. Sabahları dağ havası insanın iştahını fena açıyordu.

Kahvaltı esnasında bölüğün hemen hepsi hazırda. Sofranın başında Dîyar'ın sürekli ismini duyduğu Egîd diye birinden bahsediyorlardı yine. Konuşmalardan anladığı kadarıyla uzun bir göreve gitmişti Egîd. Ve komutandı da. Diğer gidenlerin halen ismini duymamıştı ama Egîd'ten yorulmadan, usanmadan, geleceğı günü ipe çekerek bahsediyorlardı. Adeta öyle bir boşluk bırakmıştı ki kimse yerini dolduramıyordu. Kimse yerini doldursun istemiyorlardı da. Bölüğün gençlerinden biri bölük komutanına bakarak:

“Ben dün gece rüyamda heval Egîd'i gördüm. Masmavi bir suyun içinde kafasını çıkartmış bana bakıyordu. Rüyada su görmek ne anlama geliyor? Hem de böyle masmaviydi, ama çoktu ne başı vardı ne de sonu.”

“Ben rüya uzmanı mıyım, nereden bileyim heval.” Hemen diğerleri sohbete karıştı ve birbirine cevap vermeler arttı.

“Demedin mi yeter artık gel!”

“Heval göreve gitti, örgüt görevine...”

“Ben demedim heval Egîd yeter artık gel diye ama o beni duymuştur.”

“Nerden biliyorsun? Altı üstü bir rüya.”

“Nerden biliyorsun rüya olduğunu, sen hiç duymadın mı insanların yürekleri de birbiriyle konuşur.”

“Sen de amma abarttın ha!”

“Yav heval hepinizin derdi ağzımdan laf almak değil mi? Öyle yapıyorsunuz ki ben diyeyim Egîd ne zaman burada hazır olur. Yemezler! Hem ben bilmem örgüt bilir, o kadar!”

“Biz de bölük komutanımızsın diye sana güveniyorduk. Sen de bize hiç yardımcı olmuyorsun. Hem bizim de hakkımızdır, arkadaşımızı özlemiş olamaz mıyız?”

“Olabilir.”

“Biz de yurtsever değiliz ya, örgüt kadrosuyuz, herhalde sormaya hakkımız var.” Bölük komutanı kızdığını belirtmek istercesine:

“Zaten heval yerine ‘melek’ demeye başlamış arkadaşlar. Dün Çarçella’dan bir arkadaş selam göndermiş, yok pardon sormuş, ama nasıl, ‘heval’ kelimesi yok ha içinde. Literatürden kaldırmış arkadaşlar. Heval Egîd ne yapıyor diye sormuyor, bizim melek Egîd ne yapıyor? Nasıl? Anladık insan birbirini sever ama bu kadarı da abartılı!”

“Bize değil sen onu heval Egîd’e sormalısın, o öyle biz ne yapalım.”

“Niye ki meleklerle heval diyemez miyiz?”

“He valla biz gördüğümüzü söylüyoruz.”

“Doğru valla meleklerde yoldaş olmaz mı?”

“Olur!”

“Tamam heval konuyu dağıtmayın! Ne dediğimi pekala iyi biliyorsunuz?”

“E ama heval sen de bize söyle ne zaman gelecek hevalê Egîd. Yoksa her gün rüyamıza girer valla sorumlusu sensin bu durumun.”

“Niye ben oluyormuşum. Sanki ben onu göreve gönderdim. Örgüt gönderdi.”

Çayını yudumlayan Dîyar bir türlü meselenin ne olduğunu anlayamıyordu. Tek bildiği geldiği günden beri bir Egîd’ten bahsediliyordu. Her ne kadar bölük komutanı kızsada yaşamda hemen herkes ona Melek diyardı.

Dîyar kendi içinden rüya gören gence hak vermiyor da değildi. Çünkü az kalmıştı hiç tanımadığı halde kendisinin bile rüyasına girecekti bu Egîd.

Dîyar’ın tabura geleli bir haftayı bulmuştu. Egîd bir türlü gelmiyordu.

Dîyar o gün akşam yemeğinden sonra manga yerinin hemen sağ tarafındaki kayalığın üzerine oturmuş olan arkadaşlarına doğru ilerledi. Güneş battıktan sonra o taşın üzerinden Zapê arazisine düşen dağlar oldukça güzel görünüyordu. Çok bilmesede güneşin battığı yerin Metina olduğunu söylüyorlardı. Oldukça uzaktı ve geldiği günden beri hep boğuk, sisli bir hava içinde görünüyordu.

Yine Egîd’ten bahsediliyordu kayanın üzerinde. Elinde çay bardağıyla konuşmaları dinleyen Dîyar, arkadaşlarına yanaşarak kendine oturacak yer buldu. Oturdu. Kendini garip bir zamanda hissetmeye başladı.

Kendi kendini ikna etmeye başladı. Nasıl olur ya, böyle biri gerçekten de var mıydı? Yok, yok böyle biri yok. Bunlar kendi içinde bir masal uydurmuşlar, birbirlerine takılıp duruyorlar. Ben de duyduğum her şeye inanıyorum. Hem diğer arkadaşlardan neden hiç bahsedilmiyor ki... Çayını yudumladı. Sağına soluna baktı. Yanıldığına emin oldu. Önünde ikinci takımın tim komutanlarından biri oturuyordu. Halla halla diye tekrardan kendisine kızdı, eğer öyleyse neden ilk takımın

birinci tim komutanı yoktu. İşte ondan bahsediliyordu ya. Neden inanmamakta bu kadar diretiyordu. Kendini bir tuhaf hissetti, böyle bir arkadaşın olabileceğine neden inanmıyordu. Olamaz mıydı! Aslında ona pek olurmuş gibi de gelmiyordu. Bir insan şehid düşmeden böyle şeyler pek söylenmezdi, hatta hemen hemen hiç söylenmezdi gerillada. İlk defa bu tabur yerinde böyle bir şey duyuyor ve yaşıyordu. Bu durum hoşuna da gidiyordu.

Sağa koydu sol taraf boşaldı, sola koydu sağ taraf boşaldı. Bir türlü terazisi dengelenmedi düşüncelerinin. Dağda melek gibi insan o kadar çoktu ki, ama şehid düşmeden bunun farkına varmıyoruz diye düşündü hayıflanarak.

Bu işte bir iş vardı da kendisi mi anlayamıyordu. Bir yerde ahbap çavuşluk olsa kafa kol ilişkileri daha fazla olurdu. Yönetim yapı ilişkilerinde de bir sakatlık gözüküyordu. Bireysel bir ilişki olsa herkes bir kişiyle bireysel ilişki geliştiremezdi. Dîyar bu bağa hayret ediyordu. Bir gelseydi de görseydi. Kimdi şu Egîd. Var mıydı yok muydu?

Acaba sorsa mıydı? Kendi kendine güldü Dîyar. Halen güneşin batışını seyreden gerillalar Egîd'ten bahsediyordu.

Egîd olsa hiç kızmazmış, herkes onu dinlermiş, kimse onu kıramazmış, pratik işleri örgütlermiş... miş de miş!

Bir de o vakit fark etmişti Dîyar, Egîd dedikleri tim komutanı Doğu Kurdistanlıydı. Çünkü bir keresinde kendini tutamayıp sormuştu bu hangi Egîd diye: "Egîd Rojhilat" demişlerdi.

Aradan üç gün geçmişti ki bir gece vakti meleğin geldiği fısıltılarını duydu Dîyar.

Tabi ya Egîd diye biri yoktu, hah işte! Allah bilir yine hangisi rüya görüyordu. Uyuduğu yerden tam böyle

düşünüyordu ki tanımadığı, daha önce taburda hiç duymadığı bir ses duydu. Acaba melek gerçekten de var mıydı? Yoksa kendisine cinler mi gelmişti. Birden Dîyar'ı bir heyecan bastı. Hemen kalktı oturdu. Hakikaten de birileri gelmişti, uyanan, sesi duyan herkes görevden dönen grubun başına toplanmıştı.

Dîyar ne yapacağını bilmez halde öyle ayakta durdu biraz. Sonra akışa uydu, herkesin toplandığı yere yöneldi. Gelenlere o da selam verdi. Egîd tabura yeni birinin geldiğini hemen anladı. Egîd'in onu anladığını hisseden Dîyar şaşırdı. Hiç tanımadı, bilmediği bir insanla arasında kaynayan hislere, bu güzel enerjiye şaşırdı. Egîd'i sevmişti Dîyar. Bir hissi ona diyordu ki sen de bu meleği çok seveceksin. Hem de çok.

Yalnız bir soru daha kafasında oluştu o da bahsedilen Egîd'i biraz daha olgun, yaşını başını almış biri gibi hesaplamıştı. Oysa karşısında gencecik biri vardı. Artık daha fazla düşünmedi. Yüreği tamamen kabullenmişti Egîd'i ve hep öyle kalacağını sezinliyordu.

Bir de Belûnî boğazında yaşanan çatışmada sonuna kadar arkadaşların yanında nasıl kaldığını anlatırlarken de duymuştu. Böylesi bir Egîd'i sevmemek için zaten hiçbir bahanesi yoktu. Yüreğinin kapılarını sonuna kadar Egîd'e açtı. Bu kapıyı asıl açanın Egîd olduğunu da biliyordu. O Egîd'i aramamıştı, Egîd gelip onu bulmuştu.

Egîd ve beraberindekilerin görev dönüşünden bir süre sonra içeriye geçecek gruplar netleşti. Gûzareş köyünden Zê suyuna kadar olan alana gidilecekti. Bu grupların içinde Dîyar da vardı. Bölgeyi daha yakından tanıyacaktı, ilk komutanı da Egîd olacaktı. Egîd öyle komutanmış gibi durmuyor, daha çok can ciğer bir dost, sıcak bir genç, iş bildiği kadar mütevazı bir

gerillaydı. Egîd kafasında komutanlığı böyle birleştirmiş ve öğrenmişti. Bu Dîyar'ın çok hoşuna gidiyordu. İşte komutan buydu Dîyar'a göre.

Sevecen öncüleri Egîd nereye gitse onlara tarif ediyor, avucunun içi gibi bildiği Samuray, Semedar, Gare dağlarını anlatıyordu.

Çok geçmeden alanda birçok yeri öncüleri Egîd onlara öğretmişti. Artık rahattılar, bir gerilla olarak kendi evlerini tanıyor ve biliyorlardı. Yer yer köylere de gidip geliyorlardı. Vadi boyunca sıralanan dağların eteklerine yuvalanmış her köy bir yönüyle diğerinden ayrılıyordu. Gerillayı her gördüklerinde özgürlüğe olan susuzluklarını biraz olsun gideriyordu köylüler.

Timleri bağımsız bir timdi. Bütün vadiyi ve köyleri gezip tanıma imkânları vardı. İnisiyatifliydi. Ama her şeyden önce olası durumlar için alt yapı çalışmasının en önemli yanı olan erzak gömmelerini de yapmaları gerekiyordu. Egîd tüm patikaları, hangi derenin kendilerini nereye ulaştırabileceğini, nerede su kaynakları olduğunu biliyordu. İrili ufaklı birçok çeşmenin kimlik bilgilerine bile sahipti. Buna rağmen yürüyüşleri esnasında sürekli sağı solu kontrol ediyor, yeni bir şey keşfetmeye çalışıyordu. Bu Egîd'te bir tarzdı.

Gömme hazırlıklarını bazen timce bazen de iki kişi hal ediyordu. Egîd bir şekilde yapılan gömmelerin sağlam olup olmadığını gözden geçiriyor, nasıl çalışıldığını anlamaya çalışıyordu. Bir iş ya sağlam yapılmalı ya da yapılmamalıydı Egîd'e göre. Çünkü boşa yapılmış olacaktı. Bir diğer yandan da Egîd işinde çok ciddi biriydi. Ciddiyetini korurken hiçbir şekilde rahatsız etmemeyi de becerirdi. Esnekti. Esnekliği işe hâkimiyetinden ve de yaşama değer vermesinden ileri

geliyordu. Çok gururluydu; yoldaşlarını kırmamak, iğne gibi batmamak onda üstün bir gururdu.

Egîd ile bir arkadaşı daha iki gün önce erzak çıkartmak için ayrılmıştı timden. Gece Samuray'ın eteklerine düşen bir köye uğrayıp sabaha kadar da yürümüştüler. Günün ışımaya başlamasıyla uygun bir yerde uykularını alıp yollarına devam etmişlerdi. Bu esnada Egîd gömme yapılan yeri kontrol etti. Kamuflej sağlam yapılmamıştı. Her ikisi uğraşıp daha da sağlama aldılar.

Nokta yerine ulaştıklarında gün ikindiydi. Egîd nokta yerine varınca her zamanki sakinliği üstündeydi. Kimse onları fark etmemişti. Birden cin gibi, arkadaşlarının burnunun dibinde bittiğinde hepsi şaşırıldı. Şaşkınlıkla Egîd'e bakan gerillalar gaflette olduklarını farkına çabucak girmiş olsalar da hızla toparlanıp ayağa kalktılar, sırasıyla birbirlerine selam verdiler. Biri hızla gidip iki bardak su getirdi. Her iki tarafta konuşamıyordu. Egîd'te gülümsüyor ama gülümsemesi eleştiri doluydu. Ne dediğini çok iyi anlıyordular.

Siz halen Güney'desiniz. Psikolojik olarak kendinizi Kuzey'e hazırlamamışsınız. Güney'de düşman yoktur o yüzden her şey daha rahattır ve insan kendini anlık olarak düşmanın varlığına hazırlamaz. Tarzını, günlük disiplinini buna göre oluşturmaz. Burada da nasıl olsa halk bizi besliyor, bu dağlarda bizi koruyor. Düşman asla uçağı, kobrası olmadan gelemediği gibi araziye zaten giremiyor. Halkta da öyle insanlar var ki kendisi ölür bizim ölümümüze izin vermez, kendisi yemez bize yedirir. Bizde böyle rahat rahat gerillacılık yapalım.

Egîd'in bakışı, arkadaşlarını mahcup eden gülümsemesi bunlar gibi daha birçok şeyi anlatıyordu. Çünkü

Egîd yoldaşlarını daha önce bu tür hususları anlatmış, yıllardır içine girilen eksiklikleri, içerde yani Geliyê Zapê'nin Kuzey tarafında tutunamayan gerillaların neden tutunamadığını anlatmıştı. Egîd bu tür konularda da oldukça tecrübe sahibi olduğu gibi edindiği ölçüleri hazmetmiş, her davranışına yedirmişti.

Egîd'in de kendisiyle konuştuğu, bir muhasebe yaptığı belliydi.

Konuşmuyor, ara ara bakışıyor, hissediyor ve daha fazla susuyor, bütün kuvvetlerini kendi içlerine yöneltiyorlardı. Bu kendini fark etme biçimiydi. Kendini daha iyi bir şekilde görme tarzıydı. O an bütün time hakim olan bu tarz Egîd'in tarzıydı.

Timdekiler sözleşmiş gibi hiçbir şekilde Egîd'i kırmamaya, üzmemeye yemin etmiş gibiydiler. Çünkü Egîd'te üzerlerinde rahatlıkla bir bölüğün yapabileceği ağır görevlerin yükü olan bu yoldaşlarının kırmamayı biliyordu. Ama işleri sağlam yaptırmasını da biliyor, bu konu da bir taş gibi tavizsiz duruyor ve sert bir tarzı sahipti.

Bir türlü hiçbiri bir söz bulup konuşamıyordu timdekilerin. Egîd böyle anlarda zaten sessizliğini bir tapınak yazıtı gibi kutsayarak korurdu. Bu arada Egîd ile göreve giden diğer gerilla yüklerini indirdikleri yere yöneldi. Çantayı açmaya başladı. Arkasından da diğer gerillalar bir bir ona doğru yöneldi. Yükleri çözdüler, erzakları ayrıştırdılar. Halen kimse konuşmuyordu. İçlerinden biri hızla kara çaydanlığı kaptığı gibi küçük çeşmeye doğru gitti. Hızla doldurup ocağın olduğu yere yöneldi. Çaydanlığı ocağın üzerine koydu. Öğleden kalan közler külün altında o her üfürdükçe parlamaya başladı. Üfürdükçe üfürdü, daha bir üfürdü. Korlaşmaya

başlayan közlerin üzerine hızla bir çuvaldız kadar ince odun parçaları attı önce. Közlerin üzerinde hemen sıcak bir duman tabakası oluştu. Arka arkaya tekrardan üfleyen gerilla ateşi tutuşturdu. Bu sefer daha kalın odun parçalarını çaprazlama tutuşan ince odun parçalarının üzerine hızla ve ustalıkla yerleştirdi. Kıpırmızı alevler birkaç dakika içinde bütün çaydanlığı yutacak gibi etrafını kapladı.

Egîd'in duymayacağı bir şekilde kamuflajı sağlam yapılmayan gömmeye nasıl sağlama aldıklarını da anlattı Egîd'in görev arkadaşı. Yapma ya, nasıl olur, dercesine bakıştı diğer gerillalar.

Henüz Kuzey'de olmanın tarzı tutturulamamıştı. Oysa durmadan çabalıyor, bir an bile boş durmuyorlardı. Egîd'in birçok defa söylediği gibi mesele tarzı, nasıl bir tarzla çalıştığı. Bir de Egîd'e göre bir gerilla yaptığı bir işte mutlaka sonuç almalıydı, yoksa boşu boşuna kendisine “ben gerillayım” dememeliydi. “Başarısız birisi ben gerillayım diye bu dağlarda boşu boşuna dolaşmamalıydı.” Kimseyi sıkmasa da sıkı bir yaşam insanıydı Egîd.

Herkesin bir yerlere dağılmasıyla tek tek süzdüğü arkadaşlarının arkasından uzun uzun baktı Egîd. Elleri yavaş yavaş doğal bir alışkanlıkla ayakkabılarına gitti. Ayakkabının bağcıklarını kaplamış olan irili ufaklı pıtrakları temizlemeye başladı. Ardından ayakkabılarını çıkarıp içine girmiş kılçıkları, pıtrakları temizledi eliyle ve ters çevirerek önündeki taşa vurarak bir iyice silkeledi ayakkabılarını tek tek. Oturduğu yerden ayağa kalkarak göreve gitmeden önce çantasını astığı ağaca doğru yavaş adımlarla ilerledi. Çantanın cebinde bir çift çorap çıkarttı. Elini yüzünü ve çoraplarını yıkamak için küçük dereye yöneldi.

Egîd ufak ufak hareketlerle sabunladığı çorabını yıkarken halen düşünceliydi. Böylesi anlarda göz bebekleri bir şeyleri iyicene görebilmek için açıldıkça açılır, dolunay gibi sakın ve parlak olurdu. Alnını üst üste geçmiş ince çizgiler kaplardı.

Egîd'ten yana sık sık bakan timdekiler de Egîd'i böyle düşündürdükleri için üzgündüler. Ziyadesiyle mahcup olmuşlardı.

Egîd çoraplarını akan suda iyicene duruladı. Ardından sıkıp hemen kenarındaki ince çalılıkların üstüne sıkılı bir şekilde bıraktı. Çoraplarını yıkadığı küçük göleğin içinde bu sefer ayaklarını yıkadı, temiz çoraplarını ayağına geçirip, sıkılı bıraktığı çoraplarını eline alarak yönünü yukarıya verdi. Cebindeki küçük cihazdan hışırtılar yükseldi, mandallama sesine benzer bir ses geldi kulağına. Cihazı döş cebinden çıkartıp eline aldı, elini biraz daha yukarıya doğru kaldırarak anlamaya çalıştı. Biraz öyle bekledikten sonra cihazdaki sesler kayboldu. Tekrardan cihazı yeleğinin döş cebine yerleştirdi.

Timindekiler derenin az kenarındaki nokta yerinde Egîd'e çaktırmadan bakıyorlardı. Her ne olursa olsun Egîd'e kıyamıyorlardı. Çay da hazırды. Şimdi oturup beraber bir çay içeceklerdi.

Egîd'in az önce çoraplarını yıkadığı yere konan iki karga adeta kavga ediyorlardı. “Gaaakkk!” sesleri bütün vadiyi doldurdu. Dertleri neydi şimdi bunların. Hemen hepsi kargaların sesinden rahatsız oldu. O arada Sîpan eline taş aldığı gibi bir gözünü nişan alan biri gibi kıstı, tam taşı fırlatacağı durdu. Aklına Egîd geldi. Kızardı Egîd. Niye karganın sesinden rahatsız oluyorsunuz ki, o da onun sesi, derdi. Her şey insana göre olamazdı. Çömelerek oturduğu

verde taşı aldığı yere tekrardan bıraktı. Kargalar da bağırdıkça bağııyorlardı. Neyi bölüşemiyorduysalar. “Ah Egîd şimdi burada olmasaydı,” diye dişlerini sıktı Sîpan.

Egîd'ê min!

“Oğul, oğul! Oğlum gelmiş! Çocuklarım gelmiş!”

Çıkartılan baykuş sesini duyan anne yel yepelek dışarıya çıkmış, hızını alamadan halen konuşarak ilerliyordu. Oğlunun çıkarttığı sesi tanırdı. Üst üste yumuşak ve biraz da uzatılarak çıkartılan baykuş sesini ancak Egîd çıkartırdı.

Yanılmamıştı.

Soluğu, oğul, oğul diye başlayıp “Egîdê min, Egîdê min!” diye devam ettirdiği Egîd'in önünde aldı nihayet. Yüreği taşıkça taşı. Heyecanı soluğunu boğdukça boğdu. Yıllardır görmediği gözünün nuru yavrusunu görmüşte bir türlü hasret gidermeye nereden ve nasıl başlayacağını bilemiyor gibiydi.

Dîyar'ın ağzı açık kalmış, önünde cereyan eden durumu seyrediyordu. Bir diğer yandan da anaya baktıkça duygulandı, etkilendi. Ananın bu kadar sevinmesine sevindi.

Anne sevgisini nasıl göstereceğini bilemez halde, konuşuyor, sarılıyor, değişik sesler çıkartarak öpüyordu Egîd'i.

“Egîd'ê min” derken yüreği duygunun bin bir diliyle konuşuyordu. Şu duygunun da ne çok dili vardı. Her nedense hangi ana Egîd'i görse dilleniyordu.

İçeri girdiklerinde ev oldukça kalabalıktı. Kim Egîd'i görse koşup geliyordu. Evde dört tane de çocuk vardı. Biri Egîd'in koluna, biri bacağına yapışmış, biri tutmuş elini çekiştiriyordu. Hepsi bir şeyler söylüyor, Egîd ise hepsine gülümsüyor, duyulur duyulmaz bir şeyler söylüyordu. Egîd kızardıkça kızarıyor, terledikçe terliyordu. Çocukların böyle yaklaşmasının sebebini büyüklerin Egîd'e olan sevgisinden olacak diye düşündü Dîyar. Gecenin ilerleyen saatlerinde yanıldığını itiraf edecekti kendine. Çocuklar kendilerine kurdukları oyun dünyalarında Egîd'e fazlasıyla yer açıyorlardı. Büyükler çok fazla umurlarında bile değildi.

İlk defa olmasa da yine o gece “Hakikaten bizim bu Egîd'in melekten hiçbir farkı yok. Hatta melek diyenler az bile demiş.” Diye düşünüyordu. Dîyar da evdekiler gibi heyecanlanmış sevinmişti her nedense.

Anne gelip gidip Egîd'e bir şeyler söylüyor, evin gelinine ha bire gözleriyle bir şeyler söylüyordu. O her baktıkça gelin mutfaka gidiyor hızla tekrar geliyor, ya bir şeyler getiriyor ya da hazır olmak üzere manasında kaş göz işaretiyle anneye anlaşıyorlardı.

Egîd ile yaklaşık otuz beşini aşmış olduğu kırlarmış saçlarından belli olan evin gelini heyecanlı bir sohbe dalmıştı. Daha doğrusu heyecanlı olan evdekilerdi, Egîd daha çok aşırı ilgiden dolayı terleyip kızarıp duruyor, sakın bir üslupla konuşuyordu. Bu fırsattan yararlanan gözleri bir çift

sevgi yumağı olan nine dayanamayıp Egîd'in kapının girişinde bıraktığı çantaya doğru oturduğu yerden kalkarak ilerledi. Çabuk çabuk hareketlerle her iki gerillanın çantasını alarak genişçe olan odadan çıktı. Çıkana kadar Dîyar sevimli nineye baktı. Dîyar anladı, şimdi o çantaları dolduracaktı.

Eve komşulara gitmiş olan İhtiyar Amca da içeriye girince Egîd'in kokusunu almış gibi daha içeriye girmeden kapının önünün de konuşmaya başladı.

Bir şeyler hissetmiş olmalıydı.

Elbette.

İçeriye girdiği gibi elini öpmek için yeltenen Egîd'i tuttu kavi hareketlerle. Bırakmadı elini öpsün. Bağına bastı, iki eliyle avuçladığı Egîd'in yüzünü kalbinin üstüne nazlı nazlı bastırdı. Bastırdıkça derin derin nefes alıp verdi, Egîd'in başını üst üste öptü. En son olarak da yüzü kıpkırmızı olan Egîd'in alnını üst üste öptü. Böylelikle biraz daha yüreği rahatladı. Eliyle Egîd'i oturttu. Ardından Dîyar'a doğru yöneldi, ona da aynı sıcaklıkta gülümsedi, Dîyar elini öpmek için yeltenince İhtiyar Amca elini uzattı, Dîyar elini öptü. Yaşlı amca Dîyar'ın her iki yanağından öperek, “otur, otur yavrum!” dedi. Tekrardan Egîd'in olduğu yöne doğru yöneldi, minderin üstüne hemen Egîd'in yanına oturdu. Elini omzuna koyuyor köydeki havadislerden Egîd'e bahsediyordu. Kırk yıllık dostlar gibi davranıyordu İhtiyar Amca. Bunu büyük bir keyif alarak yapıyordu. Egîd bu yakınlık karşısında utangaç bir çocuk haline gelse de oturmuş gerilla kişiliğiyle o kendine has büyüklüğünü koruyordu. İhtiyar Amca:

“Egîd, yavrum. Bu şerefsiz kerdoğan yola gelmeyecek.” Diyerek hemen siyasi gelişmelere giriş yaptı.

“Öyledir Mamo” derken oldukça saygılı bir duruşu vardı Egîd’in. İhtiyar Amca:

“Heval, siz bu kerdoğan’ı oradan indirmeden hiçbir şey düzelmez, hem de hiçbir şey, he valla. Önderliğin elini kolunu bağlıyor bu namussuz adam” derken sinirlenmişti. Egîd:

“O da sonuna kadar gitmez elbette. Erdoğan faşist ama bizimkilerde sanki iyi çalışmıyorlar. Millet rahatsız. Kim bizi görse başlıyor şikayet etmeye, ama işte!” Egîd’i dikkatle dinleyen İhtiyar Amca ellerini sen onları boş ver dercesine boşluğa salladı:

“Yavrum biz sırtımızı size vermişiz. Haso Hüso, Silo Milo bahane. Beni başkası hiç ilgilendirmez. Hem de hiç! Siz sağ olun, onlar hal olur.” Öyle değil mi dercesine elini tekrardan omzuna götürdü Egîd’in. Sevgiyle süzdü. Egîd:

“Ne diyeyim Mamo. Bizim olmamız için sizin de olmanız lazım.” Derken gururlu bakıyordu.

“Heh, işte öyle Egîd’im!”

Egîd’in omzuna dostça koyduğu elini çeken İhtiyar Amca çok önemli bir şeyi söylemek istercesine Dîyar’a da bakarak, belirgin el kol hareketleriyle konuşmasını sürdürdü:

“Heval biz devletten boşanmışız anlıyor musunuz? Yeter ki siz başarın. Gerçi biz bu namusuz devletle hiçbir zaman bir yastığa baş koymadık. Sen bakma şimdiki gençlerimize. Her şey bir tarafa Allah sizleri üstümüzden eksik etmesin. Sizin bu dağlarda ayağınızın kesildiği gün valla ben o gün ölürüm. Ölürüm valla! Ölüm Allah’ın emri de gözlerim açık gitmesin Egîd’im!” Gözlerini kısarak bir şeylerini kaybetmişe bulmaya çalışıyor gibi yere bakındı İhtiyar Amca. Tekrardan başını kaldırıp önce Dîyar’a baktı ardından tekrara

Egîd'e döndü. Yüreği Mevla'na gibi Şems'ini, cancağını görmüşçesine dillenmiş gibiydi: “Biz sırtımızı bu dağlara dayamışsınız alimallah! Siz olmazsanız vallahi de billahi de bu düşmana bu dağlar bile dayanamaz. Bavo zulümdür bu devlet, zulüm.”

Bu arada oyuncaklarını Egîd'e göstermek için çekiştirip duran küçük kız çocuğu beklediğini bir türlü alamayınca Dîyar'a doğru yöneldi. Gidip Dîyar'ın kucığında kendine ufak ufak yer açtı, en sonunda açtığı yere zevkle oturdu. Dîyar kendini küçük kız çocuğuna bırakmış bütün hareketlerine gülümsüyordu. Kız çocuğu kucasına rahat bir şekilde oturduktan sonra eliyle Dîyar'ın yüzüne dokunmaya başladı. Kıkır kıkır gülüyordu ama henüz konuşmuyordu, belliydi daha tam tanımadığı Dîyar'dan biraz çekiniyordu. Ama Dîyar anladı konuşmaya bir başlasa susmayacaktı bu küçük kız. Bildiği bilmediği ne varsa bir bir anlatacaktı. Sokuldukça sokuldu Dîyar'ın kucasına.

En küçük oğlan çocuğu elindeki kamyonunu Egîd'in ayaklarının dibine kadar sürerek getirdi bu arada. Egîd kendisine bakıp da bütün marifetlerini görüyor mu dercesine gözaltından bakınıyordu. Ne siyaset ne de ülke meseleleri hiç umurunda değildi. Egîd'te hiç fırsatı kaçırmıyor gözleriyle çocukla konuşuyor, kamyonu hızla sürdükçe aferin bakışı atıyor, gülümsüyordu. Çocuk sevindikçe seviniyordu.

Kamyonunu süren çocuğuna seslenen annesi: “Oğlum çekil, sofrayı sereceğim” dedi. Çocuk mızımızlanarak Egîd'in önünden biraz kenara çekildi. En büyük kız çocuğu akıllı akıllı annesine yardım ediyor arada bir de ona seslenen ninesinin yardımına koşuyordu. Nine Egîd ile Dîyar'ın çantasını kendi elleriyle özenerek dolduruyor: “Altın yürekli oğullarım!” “Ben

sizin gözünüzün ışığı olam!” diyor, ağzından adeta bal akıyor, kendini şeker şerbet yapıp oğullarına sunmaya çalışıyordu.

Evlerine gelen gerillalara: “Bir şeye ihtiyacınız var mı?” diye hiç sormazlardı. Adetleri öyleydi Çelê insanın. Çantaya bakar ne gerekiyorsa koyarlardı. Bir gerillaya ne lazım olur iyi bilirlendi. Ayriyeten başka bir şey isteyecek olan gerillalar ihtiyaçlarını belirtirlerdi.

O gece Egîd’i koyacak yer bulamayan, aralarında nasıl paylaşacağını bilemeyen ev sahiplerinde müsaade isteyip çıktıklarında gece oldukça ilerlemişti. Özenle her iki gerillayı uğurlardı ev sahipleri. Yine uzun uzun sarılıp bağlarına bastılar Egîd’i ve de Dîyar’ı.

Her iki gerilla da dışarıya çıktıklarında hem İhtiyar Amca hem de nine bir yere kadar arkaları sıra yürüdüler. Hem sağı solu kontrol ediyor hem de sık sık yola koyulmuş her iki gerillanın arkası sıra bakıyorlardı. Oysa gece koyu karanlıktı göz gözü görmüyordu. Yine de yüreğin gözünün neyi ne zaman göreceğini yüreğin sahibi bilebilirdi sadece.

Köyün yakınında kalmamalıydılar. O gece içinde uğradıkları ikinci evdi. Hızla uzaklaşmaya başladılar.

Çantaları sırtlarında, kollarında silahlarıyla peş peşe ilerliyorlardı.

Köyden çıktıktan sonra yüksel bir sırta ulaştılar hızla. Yükseklik her zaman gerillayı rahatlatır, güven duygusunu tazelerdi.

Sabah olmak üzereydi. Bir yerde ara vermeyi düşünüyorlardı. Egîd önündeki küçük sırtı da aştıktan sonra ilk gördüğü taşın dibine oturdu, “Amma ağır çanta” dedi. Sırtındaki çantayla birlikte sırtını taş a dayadı. Derin bir soluk alıp verdi. Silahı kucağındaydı. Arkası sıra gelen Dîyar da

hemen kenarına aynı şekilde oturdu. Egîd otururken onun da sırtını dayayabileceği yerin olduğunu hesaplayarak biraz kenara kayarak oturmuştu. Dîyar fark etmişti. O gece boyunca kaçınıcı kere diyordu: “Gerçekten de bu Egîd melektir, melek!” Kanaat getirdiği en önemli şeyse: “Egîd bütün gücünü kişiliğinin güzelliğinden alıyor.” Düşüncesi idi. Egîd anlamlı hal ve hareketleri olan değerli bir militandı.

Dîyar oturduğu gibi İhtiyar Amca gibi elini Egîd’in omzuna atarak:

“Sayende gece boyu el öptük valla!” dediğinde Egîd ters ters baktı.

“Bir defa sen başlattın.”

“Ben nerden başlatacağım sen herkesi alıştırmışsın kim bizi görse hemen elini uzatıyor, öpmeyip de ne yapacağım?”

“Lo kuro, ben ne diye alıştıracacağım, bir usul var.”

“Dinime imanına ben şimdi gideceğim noktaya herkese el öpme dersi vereceğim. Pratik tecrübe!”

“Hele sen bir söyle ben ne yapacağımı biliyorum. Lo kuro bir defa ilk girdiğimiz eve sen benden önce girmedin mi? Ben de sen öptün diye öptüm.”

“Yok. İmanına sen milletin elini öperek örgütleme yapıyorsun. Biz de diyoruz Egîd devrimi anlatıyor, Savunmaları anlatıyor. Ohhh! İşin kolayını bulmuşsun.”

Karnını tutmuş gülüyordu Egîd. Hiç böyle bir şey gelmemişti aklına.

En son çıktıkları evden önce bir başka eve de bazı ihtiyaçlar için uğramışlardı. Orada bulamayınca diğer eve girmişlerdi. Yoksa bir gecede iki eve girmek gibi bir adetleri pek yoktu. Güvenlik açısından da doğru bulmuyorlardı. Acil

olan ihtiyaçlarını ilk evde karşılayamayınca Egîd: “o eve gidelim kesin orada buluruz” demişti. Dediği gibi de olmuştu.

İlk girdikleri eve önde Dîyar girmişti. Kendisini ayakta karşılayan Aksakallı Amca’nın elini öpmüştü büyük bir saygıyla. Gülümseyen Aksakallı Amca bakarken Dîyar içinden: “Gerçekten de tam ruspîdir” diye geçiriyordu. Hemen ardından içeri giren Egîd’te Dîyar nasıl davranmışsa öyle davranmış Aksakallı Amca’nın elini öpmek istemiş ama Aksakallı Amca bırakmamıştı elini öpsün. Egîd onun elini öpeceği yerde o eğilmiş Egîd’in alnını sıcak sıcak öpmüş adeta yüreğini serinletmişti. Dîyar’ın ardından Egîd’i gören amcaıy birden bir mutluluk almış, şenlenmişti. Dîyar bu ailenin de Egîd’i tanıdığını bilmiyordu. Kısa bir an şaşırmıştı. Çünkü Egîd hiç fark ettirmemişti. Ya da fark ettirme gereği duymamıştı. Çıkartamadı.

Noktaya ulaştıklarında herkesin diline dolanmıştı el öpme meselesi, Egîd’e takılıp duruyorlardı. Egîd ezilip büzülse de “Heval kùltür diye bir şey büyüklerin eli öpülür” diyerek kendini savunuyordu. Dîyar da pekâlâ biliyordu ki yaşlı iki insanla sadece tokalaşıp evin başköşesine oturmakla ellerini öperek oturmak arasında fark vardı. Bir saygı ifadesi olduğu kadar, kendi insanına değer vermenin bir biçimiydi. Egîd, Dîyar’ında kendisi gibi düşündüğünü biliyordu ama bir kere dillerine düşmüştü. Tabi biliyorlardı Egîd bu durumu yanlarına bırakmazdı. Yine de fırsat ellerine düşmüşken enikonu sıkı bir şekilde değerlendirmeye bakıyorlardı. Keyiflerine diyecek yoktu.

Üştüne üştelik Egîd’in ne kadar sevildiğine hepsi ya şahit olmuş ya da bir şekilde duymuşlardı.

Yine 2008 yılında Geliyê Zapê'nin Zap suyuyla ayrıldığı Deştanê tarafında bir eylem gerçekleştirilmişti. Zap Eyalet gücünden yeni alana gelen Egîd adında bir gerilla saldırı kolunda şehîd düşmüştü. Egîd adında bir gerillanın şehîd düştüğü hızla Gelî'de de dağılmıştı. Kendi Egîdlerinin şehîd düştüğünü sanmıştılar. Gördükleri gerillaların hemen hepsine eğer Egîd şehîd düşmüşse siz buralarda barınıp yaşayamazsınız. Odur her yeri bilen, buraların en eskisi odur dedikleri gibi dağılanan yüreklerini açmışlardı gerillalara.

Eğer Egîd'i gözünüz gibi korumazsanız bizi yasa koyarsınız demek istiyorlardı. Şehîd düşen Egîd'in başka bir Egîd olduğunu anlatmaları kolay olmamıştı. Hem ne fark ederdi o da Egîd idi bu da, her ikisi de gerillaydı. “He, öyledir” diyorlardı ama yine de “Egîd'ê me cuda ye! Cihê Egîd'ê me pir cuda ye” diyerek içlerinde yatanı söylüyorlardı.

Halk Egîd'e bağlanmıştı. Sahipleniyorlardı. Yürekten.

Dağılıların Egîd'i, onların da Egîd idi.

Aynı o yıl, 2008 yılında Gelî pratiginden sonra, Dîyar Egîd'ten ayrıldı. Aynı alanda fakat ayrı taburlarda kaldılar. Dîyar, Ertuş tarafına geçti.

Zagroslar...

*“Burası Kürdistan,
bu işgalcilerin burada ne işi var.
Topraklarımızdan, yaşamımızdan çıkıp gitmeliler.
Bu da bizim elimizdedir.
Eğer gerçeği iyi anlar,
doğru çalışırsak işgalcileri işlevsiz bırakabiliriz.
Ama kendimize göre yaşarsak hiçbir şey yapamayız”*
Şehîd Egîd Rojhilat

2009 yılının mayıs ayıydı. Zagroslarda güzel bir ilkbahar havası verdi. Güzel kelimesi bile az kalırdı yemyeşil taze bahar havasının yanında. Sarı, kırmızı, mor, pembe, eflatun hemen her renkten dağ çiçekleri açmıştı.

Ne de çok seviyordu şu ilkbaharın süslenmeyi, çeşit çeşit renkler takınarak kendini güzelleştirmeyi.

Yürüyüp geldikleri patika boyunca onları bu dağ çiçekleri karşılamıştı, yüzlerini nereye dönseler bir güzellikti. Hele kırmızı laleler bambaşkaydı. Adeta yol boyu ilerleyen gerillalara davetkâr bir hava takınıyor; “Hoş geldiniz!” coşkusuyla karşılıyordu. Bir el boyu uzunlukta yerleri kaplamış küçük mavi çiçeklerin albenisi daha içtendi. Adeta yerden bitme bir şirinlikleri vardı. Güle, seve, sık sık araziye seyrede ede ilerleyen grup en son sonunda Zagros Eyaletinin karargâhında soluk aldılar.

Eğitmenleri Enver sabotajcı gerilla grubuna eşlik ederek, bin bir özen içinde onları karargaha kadar getirmişti. Nerdeyse yaklaşık altı aydır bu gençleri an an izlemiş, kendi elleriyle eğitmiş, her türlü ihtiyaçlarını karşılamaya çalışmış, pratik için yetiştirmişti.

Bu gençler Enver’in umuduydu. Eğer onlar pratikleşir ve başarırsa yeni ürettikleri sabotaj düzeneği de gerillanın hizmetine girecekti. En önemlisi düşmanın jeymir adını verdiği mayın arama sistemi bu pratikleşmelerle saf dışı edilebilecekti aynı zamanda. Düşman ordusu tekniği olarak attığı her adıma gerillalar mutlaka bir çözüm yolu bulurdu.

Şehîd Sarya Sabotaj eğitim devresinden gelen sabotajcıları Enver adeta kendi eliyle Zagroslara teslim ediyordu. Grupta dokuz gerilla vardı. Hepsine çok güveniyor, başaracaklarına inanıyordu Enver. Aynı zamanda hepsi de çok yoğun geceli gündüzlü çalıştıkları eğitim devresinden sonra hem beklentiliydiler hem de kendilerini neylerin beklediğini merak ediyorlardı. Yapacak ve kendilerini pratik saha içerisinde daha iyi tanıyacaktı.

Bu grupta Bager ve Barîn’de vardı.

Barîn Kobanî zaten Cilo gücüne bağlıydı ve eğitim için eyaletten gönderilmişti. Barîn tekrardan Zagroslara dönmüş olmanın heyecanı kadar sabotaj eğitimi görmüş, yetkinleşmiş olarak gelmiş olmanın gururunu da yaşıyordu.

Bager içinse her şey oldukça yeniydi. Bir yılını doldurmuş, ilk defa böylesi bir pratik alanda kalacaktı.

Enver gençleri bırakıp tekrar döneceği zaman gözleri doluydu. Biliyordu pratik alan hiç de kolay bir alan değildi. Karşılarına çıkacak olan zorlukları yenebilecekler miydi? Nasıl sonuçlar çıkartabileceklerdi. Tek istediği başarmaları, başarmalarıydı. Bu inancın verdiği güvene sarılarak hepsiyle tek tek vedalaştı, karargâhtan ayrıldı.

Gelen gençlere en çok da Reşîd Serdar sevinmişti. Reşîd Serdar'ın kendilerine inandığının farkındaydılar. Onlarla bol bol sohbet etti. Eyaletteki düşman hareketi hakkında da birçok bilgi verdi. Sık sık: “Sabotajla bir konvoyu tümünden imha edemez miyiz?” diye soruyordu. Bu sohbetler sabotajcıları oldukça rahatlatıyordu. Bir diğer yandan da Reşîd Serdar oldukça ünlü, PKK içerisindeki sayılı savaş komutanlarından biriydi. Savaşta yer almak isteyenler için altın tepsi de sunulmuş bir fırsattı Zagroslarda olmak. Reşîd gerçek manada branş eğitimlerine şartsız koşulsuz güveniyordu. Yeni eylemler için teknik donanım kadar nitelikli gerilla gerekiyordu. Gelen grupla birlikte adeta keyfine diyecek yoktu. Hızla grupla yakınlık kurdu, tanıştı, onları önemli sorumlulukların beklediğini anlattı. Keyiflendi. Kendisi de en az sabotaj okulundan gelen gerillalar kadar heyecanlıydı. Enver'in anlattıkları uygulanırsa Zagroslarda düşman düşmanlığına pişman olabilirdi. Olmalıydı da.

Barın tekrardan Cilo alanına, Bager’de aynı istikamet üzerinden Geliyê Zapê alanına geçecekti. Her iki alan da birçok açıdan iç içeydi. Bu alanların nitelikli gerillaları genellikle her iki alanda da kalmış, pratik yürütmüş olurdu ekseriyetle.

Sabahın erken saatleriydi. Ceviz yapraklarının kokusu sabah serinliğine huzur katıyordu. Çok az güneş ışığı gören ceviz ağaçlarının dibinde sabahları nemli toprak kokusu yenilenen günün haberini verirdi Gûzareş köyünde. İşte yeni bir gün daha, derdi.

Sabah serinliği yaşama tutunmanın tazeliğini de bahşederdi insana. Yüklerini indirdikten sonra hafifler ya beden, insanı öyle rahatlatırdı günün ilk sahatleri. Gün yavaş yavaş aydınlanır, aydınlandıkça insanın neşesi artmaya başlar. Artık yeni günün yüklerini sırtlamaya daha hazırlanmış olurdu.

Mamo kendini bildi bileli gün ağarmak üzereyken uyanırdı. Her uyandığında karanlık yeni yeni açılmaya başlıyor olurdu. Özellikle yaz aylarında odada uyumayı sevmezdi. Dışarı denilen aslında doğanı içinde uyumayı severdi. Ağaçlarla, kuşlarla, yıldızlarla, toprakla beraber uyur beraber uyanırdı Mamo. Günün ilk saatlerinde gözünü açtığında ağarmaya başlayan gökyüzünü görmek her zaman ona kendisini iyi hissettirirdi. Gözünü açmasıyla derin nefes alıp vermesi hep bir olurdu. Bir şeyleri içine çekerti. İçine çektiği havayı yavaş yavaş bırakırdı. Bu derin nefesin ardından hemen kalkar oturur adeta birilerini karşılar gibi bir ruh hali bedenine hakim olurdu. Sanki etrafında birileri var gibi özenli, duyarlı

hareket eder. Güzel hareketleriyle içtenliğini etrafındakilere geçiren insanlar gibi sağına soluna bakınırdı.

Sabahları güzel huylu ve daha yumuşak yapardı Mamo'yu. O kolay kolay bir gün öncesinin yükünü diğer güne bırakmazdı. Her günü karşılamayı öğrenmiş, sakın bir köy insanıydı. Gûzareş köyüne sadece köy demek yetmezdi. Gare dağlarıyla Samuray dağlarının birbirine ulaştığı bir vadinin ortasında kurulmuş bir köprüydü. Gûzareş bir dağ köyüydü. Mamo'da dağlı bir köylüydü. Yazları asıl evi dağ etekleriydi. Hemen her vakit dağ yaşamından bir şeylerle meşgul olurdu.

O sabahta kalktığında Samurayların eteklerine doğru yol almaya başladı. İki gündür kafasını kurcalayan bir şey vardı. Neredeyse bir haftadır ilerlemekte olduğu ormanlık alanda ayıları görüyordu. Acaba ne için böyle gezinip duruyorlardı. Bal olmalıydı bir yerlerde. Aylardan eylül idi. Bal toplamak için uygun aydı. Arılar baharla başlar sonbahara kadar her gün çiçek özü taşırlardı yuvalarına. Yani tam ayıların bal yeme zamanıydı. Bu gün ayıları takip etmeliydi. Görünmemesi, ses çıkarmaması gerekiyordu.

Ulaştığı ilk çeşmenin kenarında oturup azığını açtı. Otlı peynirle soğan, yeşil acı biber vardı çıkınında. Bir kutunun içinde de kaymakla karışık yoğurt vardı. Yavaş yavaş çıkınında çıkarttıklarını yaydı yeşil çimenlerin üzerine. Sofrası hazırды. Poşetin içine koyduğu ekmeği çıkarmak için aceleyle davrandı. Elinin poşete değmesiyle çıkan hışırtıyla birlikte sağ tarafında bir şeylerin hareket ettiğini fark etti. Anlaşılan birileri çıkarttığı sestten rahatsız olmuştu. Dağ keçileri olsaydı böyle paldır küldür ses çıkartmazdı. Çok fazla ses çıkartmadan yürürlerdi, en fazla gürültüyü ayaklarının altında kayan taşlar çıkartırdı. Bu sesi hangi hayvan çıkartabilirdi tanıdı. Hiçbir şey

olmamış gibi daha az ses çıkartarak poşeti açtı. Gözü serdiği sofrada olmasına rağmen kulakları sesteydi. Acaba nasıl hareket edecekti. Eğer kızarsa birazdan bir homurdama sesi de yükselecekti, ardından sağa sola vuracak, önüne çıkan bir taş rastgele yuvarlayacaktı. Bu hareketler seni burada istemiyorum anlamına geliyordu ki, ayı benim mekânımı terk et mesajı veriyor demektir. Eğer sadece uzaklaşma yolunu seçecekse bu alanı seninle paylaşabiliriz ancak sen buradayken ben gideceğim demektir. Her mesajda da birçok anlam vardı. Eğer balın olduğu yerdeyse ayı kızgın olacaktı. Mamo ayak seslerini dinlediği ayının büyüklüğünü, yaşını anlamaya çalışıyordu. Tecrübeli bir ayı demek çok şey demektir. İnsanı yanıltmasını biliyorlardı. Çoğunlukla arazinin en güvenli yerine çıkıp hareket eden insanı bir gözcü gibi takip ediyorlardı. Ayılar da insanların bıraktığı un, şeker, yağı çok seviyordu. Bu yiyecekleri iyi tanıdıkları gibi bunları sadece insan araziye getiriyordu biliyorlardı.

Ayı yavaş adımlarla Mamo ile pek fazla ilgilenmiyormuş gibi yürümeye devam etti. Mamo bu arada afiyetle yemeğini yiyordu. Taze soğan kokusu yayılmıştı araziye.

Uzaklaşan ayı çok geçmeden tekrardan geldi. Bir şeylerden kaçıyor gibi bir hali vardı. Bir şey görmüşte ürkmüş gibiydi. Ayı az alt tarafında kendisini yukarıya doğru verdiğinde Mamo balta sapı yapmak için kestiği mazı ağacının kabuğunu bıçağıyla yontuyordu. Şaşırarak baktı ayıya doğru. Oldukça etli butlu bir ayıydı. Sık sık dönüp arkasına bakıyordu. Kendisi gibi yamaçta olan biri mi vardı acaba. Biraz düşündü. Kendisi gibi birini görmüş olsa böyle yukarıya doğru korkmuş bir şekilde çıkmazdı ayı.

Bıçağı elinde birkaç dakika öyle kaldı. İçine garip bir his girdi. Sanki yamaçta yalnız değildi. Oturduğu yerde üzerine bir kâbus çökmüş gibi oldu. Hemen bıçağının ağzını kapadı. Yeleğinin iç cebine bıçağını özenle koydu. Balta sapını eline aldı kırma silahını omzuna geçirdi. Bir an nereye gideceğini bilemeden öyle ayakta durdu. Az yukarda bildiği bir taş altı vardı. Bir an önce kendini oraya yetiştirme ihtiyacı hissetti. Bunun için biraz yukarıya çıkması gerekiyordu. Yukarıya çıktıktan sonra sola doğru yanlamasına ilerleyecekti. Her ne olursa olsun orada güvende olurdu. Birkaç köylünün dışında orayı pek bilen yoktu.

On dakika kadar yürümüştü dönüp arkasına baktı. Hiç kimse yoktu. Ormanın içinde yabancı bir gözün kendisini takip ettiğinden emindi. Ama yabancı kim olabilirdi, hiç kimse! Xelef olabilir miydi? Pek ihtimal vermedi. Birkaç metre daha yukarıya çıktıktan sonra etrafını daha iyi görebileceği bir yere ulaşmış oldu. Çömelerek oturdu, görebildiği her tarafı gözüyle taradı. Kulaklarını dört açıp dinledi. Bir şey yoktu. Bir tedirginlik vardı içinde. Çömeldiği yerden birden dönüp arkasına baktı. Bulunduğu yamacın zirvesine doğru sıralanan kayalıklarda yürüyen ayıyı gördü. Halen aynı telaşla tepenin öte yüzüne dönüp bulunduğu yamaçtan tamamen uzaklaşmak istediği belliydi. Ayı her ilerledikçe taşlar yuvarlanıyor birbirine değen taşlardan şak şak sesler çıkıyordu. Her yuvarlanan taş sesiyle bir illet yüreğinin boğazından tutmuş sıktıkça sıkıyordu. Yüreği boğulmak üzereydi. Belli belirsiz bir korku düştü içine.

Yan yan soluna doğru ilerlemeye başladı. Ön tarafında aşağıya doğru neredeyse iki metre uzunluğunda siyah bir yılan akarak iniyordu. Kendisini hiç fark etmemişti. Başını

görmediği yılanın kuyruğunun ucunu sağa sola kıvrırışına baktı. Adımlarını biraz yavaşlatmıştı. Yılan tamamen gözden kaybolunca yürümeye devam etti. Başını yukarıya doğru kaldırıncaya yeşillik bir yer gördü. Yeşil yerin etrafında böğürtenler bir adam boyu yüksekti.

İçinden bir ses hızlan hızlan diyordu. Neden hızlanacaktı bir türlü anlamıyordu. Ama sesin sahibi korkuda salıyordu bedenine.

Bir şeyler olmalıydı. Ama ne?

İnsan durup dururken böylesi hislere kapılmazdı. Aklına gerillalar geldi. Hem Kemal hem de Dilgeş'i görmeyeli iki hafta olmuştu.

Gerillalar aklına düşünce bir özlem çörekledi içine. Şu dağlarda gerillada olmasa her şey ne kadar yavandı. Mamo'ya göre gerillalarsız tatsız tuzsuzdu dağlar.

Dilgeş gözünün önüne geliyordu. Çok severdi. Yıllardır taniyordu. Bir ayağında mayın patlamış ve kesilmişti. Takma ayağı vardı. Bu ayağıyla Önderlik Sahasında farklı alanlara düzenlenmesine rağmen gerilla sahalarına dönmek için ısrar etmişti. Bu denli ısrarcı olunca Önder Apo, tamam, demişti. Bir insanı yüreği nereye götürüyorsa oraya gitmeliydi. Ama bu yürek arı olmalıydı, amaçlı olmalıydı. Okyanus ortasında dümensiz bir gemi gibi kalırsa sürüklenirdi. Dilgeş'in kişilik ve irade kazanmak istediği yer gerillacılık olmuştu. Uzun boylu, zayıf, halk ile gerilla arasında köprü olmuş bir kişiydi Dilgeş. Yöre insanı çocuklarından çok daha fazla severdi Dilgeş'i.

Mamo tabur komutanı Kemal'i ilk o yıl görmüştü. Eski bir gerillaydı. İnsana güven veren bir komutandı Mamo'ya göre. Şu dünyada hiç ölmemesi gereken insanlardan biriydi

Kemal. Hele şu Kürd insanın ne de çok ihtiyacı vardı Kemal gibilerine. Mamo bazen düşünürdü böyleleriyse ancak PKK içinde çıkıyordu. Çıkıyordu çıkmasına ama onları da ölüm alıyordu ellerinde. Dilgeş genel öz savunma çalışmalarına bakıyor, Kemal ise Geliyê Zapê bölgesine bakan taburun komutanıydı.

Dalgın dalgın ilerlerken gizleneceği taş altına ulaştığını fark etti Mamo. Ayakları onu oraya getirmişti. Sağına soluna baktı. Gizleneceği bu taş altında onu bir görebilecek olan var mıydı? Pusarak oturmak üzereydi ki kulağına silah sesleri geldi. Gözleri faltaşı gibi açıldı. Aceleyle kolay fark edilmeyen taşın altındaki ayı sığınağına gibi olan yere girdi. Gizlendi.

Asker gelmiş, dedi. Bir yerlerde çatışma vardı. Kendisine uzak değildi. Bu kadar asker ne zaman gelmişti. Anlaşılan bir istihbari bilgi elde etmiş onun üzerine araziye sızmalı girmişlerdi. Yakalanmadığına sevindi. Şimdi onu arazide bir görselerdi vay haline. Ama kaldığı yerde on bin askerde gelse bulamazdı onu. Onlar ne anlardı dağdan taştan.

Mamo girdiği yerde içi içini yiyordu. Çatışmaydı duyduğu. Yani... Yani gerillalarla çatışıyorlardı. Acaba... Acaba kimseye bir şey olmuş muydu? Silah seslerinin geldiği yer ormanlıktı. İsterlerse çıkabilirlerdi. Nasıl çıkacaklardı gündüz ortasında. Şaşıtı kaldı. Çıksamıydı. Belki bir şeyler yapabiliirdi. Sürünerek girdiği yerden çıktı. Taşla ağaç kökünün arasına oturup dinlemeye, etrafına bakmaya başladı. Eğer onu o an orada görselerdi, vurur, ardından bir terörist vurduk diye kayıtlara geçerlerdi. Hiç kurtuluşu yoktu. Dağda olmanın tek anlamı buydu uzun zamandır. Köylüyüm deyip kendini kurtaramazdı. En iyi bildiği şey askerin eline düşmemekti.

Düşmemeliydi. Oturduğu yerde başının üstündeki dalları eğdi her tarafını ağaç dallarıyla gizlemeye çalıştı. Hareket edemeyeceğini düşündü.

Gittikçe çatışma seslerinin yükseldiğini fark etti. Birkaç yerde mi geliyordu ne. Anlayamadı. Aklına üç gün önce köyün üst tarafında gördüğü Egîd geldi. Dilgeş'i sormuştu Egîd'e, iyidir, demişti Egîd. Selamlarımı söyle, demişti, olur demişti Egîd de.

Dilgeş'i bilmiyordu ama Egîd kesin bu çatışmanın olduğu yerdeydi. Buna ikna oldu. Egîd oraların çocuğuydu. Egîd'i kendi çocukları gibi bilirlerdi neredeyse.

Elini döşüne vurdu üst üste. Bir şey olmayaydı Egîd'e, aman bir şey olmayaydı. İçine bir sızı düştü.

Bir yarım saat daha öyle oturduğu yerde kaldı. Arazide düşmanın gizli birlikleri varsa dürbüne takılabileceğini düşününce tekrardan gizlendiği yere doğru yöneldi. Dönüp etrafına iyice baktı, hareket ettiği yerde izini sürecekleri bir şey var mıydı, kontrol etti.

Tekrar sığındığı yere döndüğünde içinin hiç rahat olmadığını daha bir fark etti. Bir şeyler oluyordu. Emindi. Saate baktı. “Çok erken henüz,” diye söylenmeye başladı. Tekrar saatine baktı. Eylülün sekiziydi. Yıl 2009 idi.

Düşündüğü gibiydi Egîd çatışmanın içindeydi. O saatlerde yaralı olan Dilgeş'e kucaklamaya çalışıyordu. Ama ne fayda! Dilgeş'i mermilerden kurtarmaya çalışırken son nefesini vermişti kucağında. Ne bir şey söyledi, ne de tam olarak Egîd'i fark edebildi Dilgeş. Ölümle yaşam bazı anlar birbirine ne de yakındı. Egîd bunu bir kez daha anlayacaktı. Yoğun mermi sağanağının altında cevap bile veremiyor kendisini yuvarlayıp duruyordu. Dilgeş'i cansız bedeniyse

bırakmıştı. Birkaç santim bile yükseltmiyordu kendini. Yerle bir olmuştasına yuvarlanırken birkaç mermi silahına isabet etti. Çıkan demir sesini hayatında ilk defa duymuştu. Sımsıkı tuttuğu silah az kalsın elinden kayıp düşecekti. Her döndüğünde ister istemez eliyle tuttuğu silahı biraz havada kalıyordu. Otların, kevenlerin, taşların arasında görünen silahını hedef alıyordu askerler.

Nasıl oluyordu da üstüne kum gibi dökülen mermiler kendine isabet etmiyordu. Elbette anlıyordu. Başına atılan mermi taşlara değiyor, toprağa saplanıyordu. Arazi bedenini büyü yapmış gibi korumaya almıştı. Onlar aynı yere ikinci mermiyi atana kadar o mermilerin arasında kayarak uzaklaşıyordu. Küçük dereye kadar böyle yuvarlanarak gelince görüntüsünü alamayacaklarını düşünerek hafif başını yükseltti. Yükseltmesiyle mermilerin inmesi bir oldu. Egîd yine kurtarmıştı kendini. Üst üste takla atarak derenin alt tarafındaki birbirine yapışmış gibi duran taşlara ulaştırdı kendini. Nefes nefese kalmıştı. O esnada tabur komutanı Kemal Kato da şehîd düşmüştü.

Nokta yerinde Hedar Efrin, Mazlum Azerî, Hasekeli Abbas Baran, Cudî Feraşîn, Silav Wan, Sema da vardı. Onlar nereye gitmişti?

Egîd taşların arkasında pusmuş düşünüyordu. Ne yapacaktı şimdi? Askerlerin ayak seslerini duyunca şimşek hızıyla ağaçların arasında pusarak koşmaya başladı. Öyle hızlı koştu ki onu gören askerler adeta mermi atmaya vakit bulamadı.

Egîd yönünü yukarıya doğru verdi. Ne yapıp edip bu çemberden çıkmalıydı. Sürünerek Dilgeş'in yanına kadar gidişini düşünüp duruyordu. Yetişememişti Dilgeş'e.

Ağaç başı asker girmişti ormana. Bu kadar ormana girmişse ormanlık yerin dışında da bunun kim bilir kaç katı vardı.

Samuray dağlarında gerçekleştirilen bu operasyon sekiz eylülde başlamış on dört eylüle kadar devam etmişti.

Uzunca boylu, açık kahve gözlü, düz saçları olan Sema Rojhilat da Egîd gibi mermilerin arasında kaldı. Yönünü nereye verse askeri birlik görüyordu.

Pusarak koşarken aceleyle uzun beliklerini topladıktan sonra bir kefyeyi alnından geçirerek başına kuşak gibi bağladı. Kadın olduğunu anlarırsa ne denli üzerine gelebileceklerini düşünmüştü. Bu içsel sezgiyle sık ağaçların arasında sağına soluna, aşağısına yukarısına baktı. Mümkünü yoktu, her taraf asker kaynıyordu. Başını yukarı kaldırdı. Birkaç dakika içinde ağacın tepesine yakın bir yerde oturuyor haldeydi. Askerler hemen altındaydı şimdi. Birkaç dakika önce durduğu ağacın altın şimdi neredeyse altmış asker toplanmıştı. Nefes bile almadan askerlere bakıyordu. Biri huylanıp başını hafiften kaldırırsaydı ne olacaktı? Ucu iki dizinin arasında askerlere doğru olan namluyu boşaltacaktı. Askerler kendi aralarında Türkçe konuşuyordu. Doğu Kurdistanlı olan Sema duyduğu sözcüklerin ne anlama geldiğini bilemeden askerlerden gelecek ufacak bir hareketle nasıl tetiğe basacağına kilitlenmişti. İşaretparmağı tam tetiğin üstündeydi. Belinden aşağıya ter sel gibi akıyordu. Sema ağacın üstünde o vaziyetteyken çatışma seslerini duyuyordu. Kimler yaşıyor kimler şehîd düşmüştü bilmiyordu. Bildiği tek şey kapsamlı bir operasyonun içinde kaldıklarıydı.

Operasyonun ilk gününde Kemal Kato, Dilgeş Serxwebun, Cudî Feraşîn çarpışarak yaşama gözlerini

kapatmıştı. Diğer dört gün boyunca yaşanan temaslarda da Hedar Efrîn, Mazlum Azerî(Xoy), Abbas Baran, Silav Wan arkalarında yaşamlarını, yaşattıkları şeyleri bırakarak gitmişti.

Mamo beş gün boyunca kaldığı taş altında çıkmadı. Karınca gibi asker kaynıyordu Samuray. Yakın köylerde birçok kişi ya şehre kaçmış ya da dağlarda ehemmiyetli yerlerde kendilerini bir süre saklamak zorunda kalmıştı.

Çatışmada kimlerin şehîd düştüğü operasyon sürecinde hızla köylüler arasında dağıldı. Egîd ile Sema'nın kurtulduğunu biliyorlardı.

Mamo da, hemen her köylü gibi Egîd'i merak ediyordu. Çok geçmeden Egîd'i gördü. Hiçbir şey söyleyemedi uzun uzun sarıldı, dakikalarca öyle kaldı.

Egîd'i köylülerden kim görse ağlıyor, sarılıyor, öpüp kokluyor bağrına basıyordu.

“Sen bize emanetsin,” “Sen Dilgeş'in emanetisin,” “Hedar'ın, Silav'ın emanetisin,” diyorlardı.

Köylüler Egîd'i onlara Allah'ın bağışladığına inanıyorlardı.

Egîd'i gören birçok yaşını almış ana ağıt yakar gibi yanık sesleriyle dengbêjî söylüyordu.

Egîd'i her gördüklerinde yedi gerillayı hatırlıyorlardı.

Gerillalar birbirine anılarla bağlanırdı. Aralarında kan bağı yoktu, özgür yaşam bağı vardı. Bu yaşam bağı anılarıyla, andıklarıyla örerlerdi. Asil bir bağdı bu.

Halkta gerillaya bu bağla bağlanıyordu. Bir gerillanın hangi aşiretten, tayfadan olduğu Kurdistan'ın neresinden doğup büyüdüğü önemli değildi.

İşte Egîd Dilgeş idi. Dilgeş'in hatırasıydı. Silav idi. Hedar idi. Kemal idi. Onlara göre Egîd bu hatırayı taşıyabiliyordu. Buna yürekten inanıyorlardı.

Savaşta Yeni Bir Dönem

Uzun dönemdir Egîd aynı alandaydı. Dört yılı geride bırakmıştı Geliyê Zapê bölgesinde. 2010 yılının sonbaharı eylemsel faaliyetlerine başlamıştı. Yapraklar yavaş yavaş rengini sarıya boyuyordu. Yükseklerde havalar soğumaya başlamıştı bile. Hep yaz tadında kalacak değildi ya, tahtından yavaş yavaş inmeliydi sıcak hava.

Bu sonbahar Egîd'in yaşamında da değişiklikler olacağı benziyordu. Egîd bunu hem hissediyor hem de bekliyordu. Her gerilla bir alanda bir süre kaldıktan sonra akademi eğitimine geçirdi. Belli bir yoğunlaşma yaşardı.

Ağır şehadetlere tanıklık etmiş, genç yaşına rağmen pratik içerisinde olgunlaşmıştı Egîd. Geliyê Zapê onun ikinci defa doğduğu yerd. Bölgede çok az gerillaya nasip olan sevgiyi tatmış, kendisi de adeta bölge insanının ellerinden

doğup büyümüş gibi bağlanmıştı bu yurtsever insanlara. Ama artık kapıda ayrılık gözükiyordu. Egîd bu duyguların ağırlığıyla içine kapanmıştı o günlerde. Yüzünü nereye dönüp baksa bir anının peşine takılıp gidiyordu. Bu hali herkesin dikkatini çekiyordu. Dalgınlığında özlem, hüziin, inanç, sabır iç içe geçmişti. Her kim Egîd'e baksa içsel olarak etkileniyor, duygulanıyordu. Şimdi Egîd gidecek miydi?

Sadaket birine, bir hakikate bağlılıktı. Bağlılık insanın kendine baktığı aynaydı. İnsan bu aynada her zaman güzel görünmek isterdi. Güzellik sadakatin mayasında vardı. Kölece bağlanmakla sadakat arasında kimi zaman ip ince ayrımlar vardı. Sadakatin en saptırılmış haliydi kölelik. Kölece bağlılıkta insan tükenir, kendisi olmaktan çıkardı. Bir araç haline gelirdi, diğzerinin bir eki ya da gölgesi. Sadık bir insan yoldaşını bırakamaz ama bir köle terk edebilirdi.

Oysaki insan sadık olduğı insanda içindeki insanı, insanlığı izler. Yoldaşının peşine düşmek kendi peşine düşmekti aynı zamanda. Kendini aramakla yüreğinin yolunu, yoldaşlarını aramak aynı şeydi. Bir yoldaş yoldaşına sarılırsa yüreğı birken iki olurdu. Sağ döşüne yoldaşının kalbi yansır, kendi kalbi de yoldaşının sağ döşüne yansırı. Bir bedene iki kalp yerleşirdi, bir kalple yetinmez insan, hiçbir zaman. Sadece kendi kalbi için yaşayanlara kalpsiz denilir. Tek kendini düşünmek, bencillik, bireycilik özünü bu kalpsizlikten alır. Böylesi insanın yüreğinin içi açıkta kalan yara gibi çürür. Kokuşur her gittikçe bu yara. Kalpsiz insan sevilmez, çünkü sevemez. İnsanın eksikliği aklından kaynaklandığı gibi yarası da kalbinden olur. Yoldaşını aramak kendini aramaktır, o yüzden durmadan kalbine bakar insan. En çokta kalbini dinler

insan. Yüreği konuşan insanı da hiçbir yozluk yutamaz dağlarda.

Öyle zamanlar vardır ki insan anılardan oluşan bir atmosferin içinde kalır. Anılarla nefes alıp verir. Ciğerlerini anıların oksijeniyle temizler. Her nefeste içeri giren oksijenler kirli gaz olan karbonları kolundan tutuğu gibi dışarıya çıkarır. Direnişçilerin anıları böyle anılardır. Arındırır.

Eğid giden yoldaşlarının hatıralarıyla nurlanıyor, paklanıyor olsa da yaralıydı da. Her bir yoldaşının gerçekleştirmek istediği amaçları, onurlu bir yaşama dair onlardan beklenenler, her şeyden fazla gidenlerin tutkuyla bağlandığı özgür yaşam... Artık göremediği yüzlerinin gülümsemesi, gözlerinin sıcaklığı... Her birinin gidişinin ardında hem gerillada hem de toplumda yaşanan acılar. Yoldaşları şehid düştüğünde tanıdığı her insanın yüreğinin nasıl kaynadığını yüzlerinde görmüş, sözlerinde dinlemişti. Ve dile dökülemeyecek daha birçok şey aklından geçiyor, yüreğinde sızıya dönüşüyordu Eğid'in. Gitmemeliydi, ah hiç biri gitmemeliydi. Başka türlü yaşamın yolunu açmak mümkün değil miydi? Değildi. Birilerinin yaşam bırakması gerekiyordu Kurdistan'da. Özgürlüğe adanmış yaşamlara susuz ve açtı ülkesi. Ülkesinin her neresinde olursa olsun böylesi yaşamlar boy vermediği sürece gerçekleşmeyecek bir düştü özgürlük. Özgürlük olmayınca hiçbir şey anlam ifade etmezdi. Özgürlük derin bir tutkuydu, aşkların en güzeliydi. Güzeldi özgürlüğe yürüyen yoldaşları. Eğid'in birçok defa söylediği gibi direnmeyen insan sevizemezdi şu yeryüzünde. Köleliğe karşı direnişin ufkunda yaşam doğurup besliyordu dağlar. Dağ demek Kurdistan demekti ezelden beri.

Bu yoğun hisler, düşünceler Egîd'i amaçlı kılıyordu. İçi boşalmıyor, yenileniyordu. Yoldaşlarının ardından yas tutan insanın onları anlamaya duyguları yetmezdi. Bunun için her şeyden çok amaçlı yaşam sahibi olmak gerekirdi Egîd'e göre. Egîd'in bütün yaşamına yansıyan işte bu düşüncesi idi. Beraber yaşadığı yoldaşlarına göreyse Egîd'i kısa sürede yetkinleştiren şehîd yoldaşlarına olan içten bağlılığıydı. Bu bağlılığı anlamlandırıyor. Çok genç yaşına rağmen alandaki bütün gerilla pratiklerine esnek bir hâkimiyeti gelişmişti. Çocuğuna güvenmeyen aileler Egîd'e güvenirdi. Uzaklarda yaşayan çocuklarının yolunu gözlemeyen analar Egîd'in yolunu gözlerdi Çelê'de.

Birde yoldaşını özler insan. Özlem dolduğunda yüreğe... Yok olur, adeta kaybolur insan. Ama özlemine çektiği yoldaşında varlaşır. Ne yazık ki her zaman acıdır her şeyini yaşama adayarak giden yoldaşı özlemek. Hiçbir acıya benzemez, hiçbir acıyla takas edilemez. Özlemle yanan yüreği söndürecek çok az şey vardır. Özlemde daha yüce bir şey olmalıdır bu şey. Böyle olmalı ki “yoldaş yoldaşının alını yıldızlara değdirendir” cümlesi yaşanabilsin. Giden yoldaşın ardından dökülen gözyaşı bile sadece rahatlatır. O yüzden her şeyden çok yoldaşlıkta erdem sahibi olmalıdır bir gerilla. Çünkü bağlılığın bir diğer yüzü de yüreğin saflığıdır. Edep, erdem sahibi olmayanın yüreği saf olmaz.

Yoldaşlık yüreğin saflaştırılmasıdır.

Kurdistan dağlarında gerilla yoldaşlıklarıyla birbirini adeta yaratır. Bir gerilla saç telinden ayak tırnağına kadar kendini yoldaşlıkla inşa etmeliydi yaşam dustürlerine göre. Yoldaşlığa ters düşmek yaşama ters düşmekti. Buna Apocu yaşam tarzı diyordu gerillalar. Başka türlü yol yürümek pek

mümkün değildi. Bu yol ki köleliğin ördüğü karaçalıların içinde yaşama yol aralamaktı.

Yoldaşlık kişiliğin inşa edildiği sahaydı. Bu inşanın işçiliğini sevgi yapardı. Bir insanın karakteri yoldaşlığından anlaşılırdı dağlarda. Her şeyini yoldaşına verir her şeyini de yoldaşlarından alırlarda bu yolda yürürken. Yaşamda bazı şeyler söylenir ancak bazı şeyler hissedilirdi. Hissin kalp atışlarıysa anlama bağıydı. İnsan anladığı kadardı nihayetinde.

Eğid kalbiyle baş başayken bir eğitim akademisine gitmesi gerektiğini tartışan eyalet yönetimi bir türlü tam bir noktayı koyamıyordu. Eğid gitse miydi kalsa mıydı? Bir yıl daha mı kalsaydı! Bir sezon daha pratik yürüttükten sonra mı gitseydi. Tartışmalar almış başını yürümüştü. Eğid’de ne olacağını bekliyordu.

Zagros komutanlarından Rojîn Gevda hep derdi: “Zagroslara gelen yeni bir savaşçı bile iki ay içinde pratikleşiyor, çabuk gelişiyor. Bir yıl sonra bakıyorsun artık pratikte pişmiş. Zagroslar insanı çabuk yetiştiriyor ve gerillacılığa hazırlıyor. Dağlar elinden geleni yapıyor bana sorarsanız. Gerisi bireyin yaşama bağlılığına kalıyor.

En önemlisi de Önderliğe ne kadar anlam verebildiği...

Eğer özlüyse Zagroslar bunu açığa çıkartıyor.

Zagros dağlarını iyi anlamak gerek.”

Bu Rojîn’in komutan olarak edindiği bir gözlemdi.

Bir diğer yandan da Zagroslar yetiştirdiği komutanları kolay kolay bırakmazdı. Böylelikle yıllarca bu sahada kalan komutanlar vardı. Onlar hiç gitmezdi Zagroslardan. Binboğalara, Dersîmlere, Toroslara, Karadenizlere bile gitseler sürekli anılan, bahsedilen komutanlardı bunlar.

Zagrosların dağları yumuşak değildi; sarp, dik, yüksekti. Aşılmaz denilen her dağda aşacak bir yol vardır denilir. Gılgameş de Hunbaba'ya Zagroslar için saldırmamış mıydı? İskender önünde dönmüştü. Talancıyla direnişçiler arasındaki mücadelede talimlidir Zagros dağları.

Zagroslarda bir göreve gidip gelmek bile ciddi bir emek gerektirmekteydi. Hele üst üste gidip gelen görevlerle insan adeta irade sınavına girip çıkıyordu Zagroslarda. Bu çokça bilinen bir şeydi. Fakat gerillanın dönem görevlerine Apocu felsefeyi özümsemiş olanlar ancak öncülük yapabiliyordu. Bunun için de akademi eğitimlerinin önemli bir yeri vardı.

Aynı yıl Devrimci Halk Savaşı Stratejisi Zagroslardaki gerillalarında gündemine girmişti. 2010 yılının ilkbahar ayında Meşru Savunma Komitesinden Abbas'ın akademilerde verdiği bu yönlü dersler kitaplaştırılmış alanlara ulaştırılmıştı. Üzerinde eğitim görmüşlerdi. Sıcak tartışmalar yürütüldüğü gibi merakta ediyorlardı. Nasıl olacaktı? Eskiye aşmak neydi? Dogmatik, geçmişte takılı kalan komuta tarzı denen şey tam olarak neydi? Şehir gerillacılığı... Zafer gerillacılığı... Halk savaşı... Gerilla savaşı... Tüm bunlar gerillacılıkta yeni bir dönem demekti. Artık mevcut olan yetmiyor, dönem yenilik istiyordu. Demek ki eskiyi aşan bir tarz, taktik-teknik gelişme düzeyi tutturulmalıydı. En önemlisi de bunu yapılan görüşmelerde Önderlik not düşmüştü. Yeni bir döneme hazırlanmanız gerek diyordu. Bu bir hamle miydi? Değildi. Çok daha fazlasıydı. Stratejik bir yenilenmeydi.

Zagroslarda özellikle uç hatlarda pratik yürüten gerillaların aklına yatan şey ise şehirde yapılabilecek eylemlerdi. Gerilla gidecek şehirde eylem yapıp tekrar dağa

dönecekti. En yaygın algılama biçimi buydu. Bir kıpırdanış başlamıştı.

Yeni bir dönem kendisiyle beraber öncülerini de açığa çıkartacak, kendisinden sonra gelenleri besleyecekti. Bu hep böyle olurdu. Özgür yaşam, şehîdlerin emeklerinin üzerine kuruluyordu.

2010 yılının sonbahar demlerini yaşıyordu dağlar. Zap'ta da artık yapraklar sararmış dökülmeye başlamıştı. Özellikle sabahın erken saatlerinde hava oldukça soğumuştı. Gökyüzünde kara bulutlar görünmeye başlamıştı. Gerilla gittiği pratik alanlardan yavaş yavaş kendini çekiyor, kış eğitim sürecine hazırlık yapıyordu.

Tam o süreçteydi ağır silah bölüğüne uğradı Dr. Bahoz Erdal. Yanındaki arkadaşlarıyla birden, pat diye girerdi kamplarına. Böylelikle ağır silah bölümü hazırlıksız yakalanırdı her seferinde. Bu durum en çok da Bahoz Erdal'ın işine yarardı. Değerlendireceği, eleştireceği konuları bulurdu. Şaşırtır. Düşündürür. Ayrılırken de arkasında sıcak bir hava bırakırdı. Bölüğün havası değişir, canlılık kazanırdı.

Bahoz Erdal her uğradığında yeni bir şeyler anlatır, gerilla alanlarındaki gelişmelerden bahsederdi. O konuşurken etrafında dikkatle onu konuşmalarını dinlerdi gerillalar.

Yine aniden ağır bölüğüne geldiğinde akşamüstüydü. Uzun bir yoldan geldikleri belliydi. Ağır silah bölümünün kaldığı büyük şkeftin hemen girişinde kimi erzakları dizmek için yapılmış genişçe bir raf vardı. Kimsenin dikkatini çekmemişti ama Bahoz Erdal'ın gözünden kaçmamıştı bir şeyler. Bölük yönetiminin hemen hepsi hazırды. Etrafına toplanmış bölümün içinde ufak ufak yönetimi eleştirmeye

başladı. Her eleştirisi espriler eşliğinde çıkıyor pekâlâ sahiplerine ulaşıyordu.

Rafin oldukça geniş bir kısmına sigara paketleri özenle dizilmiş, diğer her şey gelişi güzel bırakılmıştı. Bahoz:

“Hiç kimse sizin kadar güzel bir şekilde sigara paketlerini düzemez. Bence bu marketler var ya, hani müşterinin dikkatini çekmek için böyle türlü türlü şeyler yapıyorlar, sizin kadar yapamaz. Sigara o kadar önemli bir şey mi? Bir insan sigara içmese bile özenir, der hele bir de ben tadına bakayım. O denli özenle dizildiğine göre... Belli ki sizin bölükte önemli şeylerden biri de sigara. Biz de diyoruz bu ağır silahlar bölüğü eylem bölüğüdür. Bütün yoğunlaşmaları eylem üzerinedir. Sanki tam öyle değil.”

Bahoz değerlendirdikçe değerlendiriyor herkes birbirine bakıp duruyordu. Sigara içmeyenler rahattı. İçenlerinse yüzü kızarıyordu. Ama bir türlü paketleri öyle itinayla düzen kişi açığa çıkıp ben yaptım demiyordu. Çıkrsa bile fark etmezdi ya, Bahoz’un eleştirilerinden herkes nasibini alıyordu.

Diğer eleştirilerini de yaptıktan sonra Devrimci Halk Savaşı için hazır mısınız, mealinden sorular sordu. Bölüktekilerle doğal sohbet ortamı oluşturarak diyaloglar kurdu. Zaten Bahoz Erdal bölüğe geldiğinde herkes büyük şkefte toplanıyor, adeta yaşam duruyordu. Bahoz:

“Zagros’ta, Zap’ta devrimci halk savaşını nasıl geliştirebiliriz sizce, hııı! Düşman rahat bir an bile geçirmemeli bu sırtlarda. Öyle kolay mı Kurdistan’ı sömürmek!”

Söylediklerini bakışlarıyla onaylıyordu bölüktekiler. Eleştirilerden sonra böyle bir konu açılınca daha bir

rahatlamışlardı. Bahoz Erdal coşturdukça coşturuyordu bölüktekilerin duygularını.

“Bundan sonra her alan kendini eğitim açısından da doyurmalı. Öyle merkezden beklemekle olmaz. Biz Mahsum Korkmaz akademisine bağlı ama alanlar bünyesinde eğitim devreleri açacağız. Bu devreler komuta yetiştirecek! Bölgelerden çekeceğiz, eğitip tekrardan bölgelere göndereceğiz.” dedi.

Çok geçmeden alanda pratik içerisinde yetkinleşmiş, belli bir tecrübe kazanmış hepsi komutanlardan oluşan bir devre toplanmaya başladı. Yerleri ağır silah bölüğüne yakın bir yerdeydi. Zagroslardan gelenlerin bir kısmı böylelikle yollarının üzerindeki ağır silah bölümünün de misafiri olacaktı.

Zagroslardan gelen misafirler içinde Nûpelda'nın tek tanıdığı kişi Egîd idi. Ama ilk başta tanıyamamıştı. Gerçekten de Egîd hem çok olgunlaşmış hem de büyümüştü. Nûpelda ilk katıldığı dönemleri ve yaşadığı Belûnî baskını sürecini az çok biliyordu. Bu gelen misafirlerle ağır silah bölümünde tim komutanı olan Xebatkar'ı da uğurladılar. Bölüğün en eski elemanlarından biriydi Xebatkar da.

Medya Savunma Karargahı bünyesinde açılan 2010-11 kış eğitim devresi tamamlandığında artık bahar gelmişti. Bahar çağrıydı. Yeni bir dönemi sahiplenme çağrısıydı. Öncülük yapacak olanlar öne geçecekti.

Bahar yürüyüştü, inandığını uygulamaya, düşündüklerini yapmaya doğru olan bir yürüyüştü.

Devre tamamlandığında Zagroslardan gelenlerin hemen hepsi alanlarına geri döndü. Xebatkar ağır silah

alışmalarına geri dönmedi. Kuzey’e geçeceğini duydu blktekiler. Egîd ile Dijwar da tekrardan Geliy Zap hattına döndü.

Egîd tekrardan doğduğu yere dönmüştü. Klanının ocuğuydu. Klan gelişmeler yaratıyor, büyüyor, genişliyor, farklı alanlara dağılıyordu fakat o klanın beslendiği öz damar olarak yerinde duruyordu. Egîd klan ağacının kök damarıydı. O hep var olmalıydı ki ağaç yeşillensin.

Meyve veren bir ağaç her baharda yeşeriyor, iek açıyor, sonra meyvenin çekirdeği yavaş yavaş oluşuyordu. Meyveleri olgunlaştığında başka canlıları doyuruyordu. Ağaç kendi meyvesini yemezdi. Yenmesi için olgunlaştırırdı. Onun ekosisteme katılımı da böyleydi. Onu da su doyurur, güneş beslerdi. O da bu halkayı meyvesini vererek güçlendirdi; başkası için var olmanın halkasını. Evren böyle si halkalarla birbirine bağlanan koca bir zincirdi. Halka nerede kopsa evren inlerdi.

Egîd eğitime gittiği süreçte Dîyar’ın da eğitime gideceğini duymuştu. Acaba tekrardan Zagroslara döner miydi? En sonunda nerede olduğunu netleştiren Egîd büyük cihaz üzerinden bağlantı kurdu. Muhabereci koşa koşa Dîyar’ın yanına gitti: “Egîd adında bir arkadaş seninle konuşmak istiyor” dedi. Dîyar hangi Egîd olduğunu hemen anladı.

Cihazın elciğini kaptığı gibi Egîd’e seslendi. Zaten hazırdı. Selamlaştılar, birbirlerinin durumlarını sordular. Her şey iyiydi. Dîyar:

“Sen şimdi neredesin?” diye sordu. Eğitimden sonra nereye gittiğini bilmiyordu. Egîd:

“Eski yerime.” Derken ses tonunda bir yoğunluk vardı. “Tabi ki seni de bekliyoruz.” Diyerek sürdürdü konuşmasını. Dîyar özlemle sesini dinliyor, Egîd her konuştuğunda içindeki özlemi yüzünde belirginlik kazanıyordu. Dîyar elinde tuttuğu elciği sıktıkça sıkıyordu. Dîyar: “Ben hedefim daha ilerisi.” Egîd:

“Ben dedim daha ilerisi olursa giderim ama eğer olmazsa eski yerim. Örgüt böyle uygun gördü ne yapalım!”

“Ben sen değilim eski yerime döneyim,” derken gülüyor, daha önceleri olduğu gibi Egîd’e takıldığında sesine gelen sıcakla “yahu sen vazgeçilmezsin, biz senin gibi değiliz” dedi. Egîd’in tek karşılığıysa takıldıkları zamanlarda olduğu gibi cevap veremeyince yumuşak bir ses çıkartarak gülerdi, yine öyle güldü. Gülüşünü dinledi Dîyar. Sonra vedalaşıp birbirlerine başarılar dilediler. Cihaz üzerinde de olsa biraz hasret gidermişlerdi.

Yine aynı yerine gitmişti demek Egîd. “Büyük şeyler başaracağına inanıyorum, o bizim Egîd’tir. Örgüt tekrardan oraya düzenlemişse bir bildiği vardır nasıl olsa!” diye düşündü Dîyar. Oturup kaldığı cihazın başında halen düşünüyordu. Yüreğine dağılan duygular Dîyar’ı hislendirdi, güçlendirdi.

Cihazdan dönüp manga yerine geldiğinde halen çok dalgındı Dîyar. Etrafında olan biten hiçbir şeyi fark etmiyor gibiydi.

Egîd şehîd düşen yoldaşlarının diyarına gitmişti tekrardan. Bahaneydi diğer her şey. Egîd o yüzden oradan çıkamıyordu. Egîd onları bırakamıyordu. Dîyar’a o an öyle geldi ki Egîd hep orada, Geliyê Zapê’de kalacaktı. Niye böyle düşündüğüne, içine doğan hislere pek bir anlam veremedi. Düşündükçe Egîd’i yüreğine çöreklenen özlem dayanılmaz

oldu. Şimdi oralarda olmak vardı. Tuz yatağına atılan bir parça ağaç parçasını hemen tuz parçacıklarının kaplayıp onu kristalleştirmesi gibi bütün bedenini kapladı özlem. Ortada kendisi kalmamış gibiydi, özlem onu kaplamış içine almıştı.

Arayış

Cilo dağının zirvesinde yuvarlanmış duran beyaz bulutlar zirveye iniş yapacak gibiydi. Sivrilerek göğe yükselen zirveyse bulutlara bakmaktaydı. Dağ hareket edemezdi ama bulutlar inebilirdi. Neden inmiyorlardı ki, inselerdi, hep öyle çember atıp duracak değillerdi ya. Her neyse de birbirinden ayrılmayan iki dost gibiydiler. Cilo dağlarının zirvesi bulutsuz olmazdı pek. Hele mayıs ayında, baharın bu son ayında bunu beklemek pek mümkün değildi. Temmuz sıcağında bile dostluklarını korurdu her ikisi. Tuhaf bir dostluktu onlarınki de aralarında hep bir mesafe vardı, hiç bozulmayan bir mesafe.

Oturduğu yerden bulutları seyreden Cilo dağının zirvesindeki bulutları seyreden Bager Mate kilisesinin önündeydi. Diğer üç gerillayı bekliyordu.

Cilo dağlarının etekleri yine cıvıl cıvıl gerilla kaynıyordu. Tekrardan alana dönmüş olan Egîd'te çok daha

farklı bir heyecan vardı. Herkes Egîd'in tekrardan dönmüş olmasına çok sevinmişti.

Normal bir yürüyüş temposuyla gelen üç gerilla da Bager'e ulaştı. Önlerinde Egîd vardı. Serin bahar havası yüzlerini okşuyordu gelenlerin. Egîd durmadan sağa sola bakıyor, Cilo dağının asiliğine hayran hayran süzerken yüzüne bir kıvanç yerleşiyordu. Bager'e yaklaştıran Egîd:

"İnsan her baharda yeniden heyecanlanıyor değil mi?" dedi. Bager kendinden emin bir şekilde gülümseyerek:

"Tabi her geçen yıl bir diğeri gibi değil. Geçen yıl ilk geldiğimde hatırlıyor musun ne kadar heyecanlandım. Önümde ne var, ne olacak hiç bilmiyordum. Alanı hiç tanıımıyordum. Ama bu yıl öyle değil. Bir pratik geçirdik, şimdi daha iyi nasıl yapabiliriz diye düşünebiliyorum. Yapabilecek miyim kaygısı kalmadı. Şunu yapacağım yoğunlaşması var."

"Bager, sen de artık Zagroslu oldun."

"He valla!"

"Dikkat et Zagroslar gözüne kestirdiğini kolay kolay bırakmıyor."

"Benim de gözüm Zagrosları kesiyor artık, bir şeyler yapabiliriz."

"Yani beraber yapacağız."

"Tabi heval Egîd!"

Bager'i olumlayarak başını sallayan Egîd hızlı hızlı odun topluyordu bir yandan da. Bager ise taşlardan çay kaynatmak için ocak yapıyordu. Bager iki tane taşı karşılıklı yerleştirdikten sonra göz kararıyla ölçtü, çaydanlık üzerine tam oturur muydu, tekrardan sağ taraftaki taşı biraz daha diğer taşla doğru yakınlaştırdı. En son olarak her iki taş dayanacak bir şekilde aynı yükseklikte bir diğer taşı arkaya bıraktı. Ayağa

kalkarak ellerini birbirini vurarak silkeledi. Olmuştu işte. Ocak hazırdı.

Kucağında odun parçalarıyla dönen Egîd onları ocağın kenarına bıraktı. Oturduğu gibi elleriyle ince olanları kırmaya başladı, aynı süratle üç taşın ortasına yerleştirmeye başladı. Kare şeklinde dizerek yükselttiği odunlar yakılmak için hazırdı, sağ eliyle sağ cebini karıştırdı, bulduğu çakmağı çıkarttı. Çantasına doğru yöneldi. Çantanın cebinde bir parça siyah lastik çıkartarak tekrardan ocağın başına çömeldi. Çakmağı çakmaya başladı, tutuşturduğu lastiği odunların üzerine tuttu. Yanarak damla damla düşen parçalara bakıyordu. Her düşen parça bir odun parçasının üzerine düşüyor, düştüğü gibi tutunup kalıyordu. Tutundukları yerden milim milim dumanlar yükseliyordu. Aynı yere ikinci damla düştüğünde ağaç tutuşmaya başlıyordu. Böylece ince odunları tutuşturan Egîd üzerlerine biraz daha kalın olan çalı parçalarını yerleştirdi. Yükselen ateşin üzerine dereden su doldurarak getirdiği çaydanlığı sakince yerleştirdi Bager. Alevlerin avucuna düşmüştü artık çaydanlık. Kaynamasında görsün idi.

Bager geçen yıl gerçekleştirilen eylemler üzerine kış boyu çok düşünmüştü. Yoğunlaşmış, sonuçlar çıkartmıştı. Şimdi hepsi kafasına üşüşmüştü. Kendisini her zamankinden daha hazır hissediyordu artık. O an Egîd'in varlığı ona derin bir huzur verdi. İyi ki gelmişti Egîd. Hiç Geliyê Zapê Egîd'siz olur muydu, olmazdı tabi ki. İşte gelmişti Egîd. Bager:

“Heval Egîd eylemlerimiz geçen yıl daha keskin olmalıydı. Biz çok risk almadık. Yaptığımız eylemlerin belli bir çerçevesi vardı, o çerçeveyi aşmıyorduk. Geçen yılı aşan eylemler yapmalıyız bu yıl.” Diyerek konuyu açtı.

2010 yılında gerçekleştirilen Bedewê eylemini Önder Apo ağır eleştirmiş, eyalet yönetimleri eğitime çekilmişti. Eylem dönüşü geri çekilme esnasında şehadetler yaşanmıştı. Bu eylemi enine boyuna kış eğitimlerinde tartışmış, üzerine yoğunlaşmışlardı. Önderlik kendinizi gidip kalekollara vurmayın, diyordu. Hedef seçimine işaret ediyordu. Düşmanın hazır olduğu yerlere gidip anlamsız şehadetler vermenin anlamı yoktu. Böyle savaşılmamalıydı. Yine biz Önderliği anlamadık mı denilecekti. Çaba Önderliği anlama çabasıydı. Bu çabanın ne kadar özlü olduğunu elbette pratik gelişmeler gösterecekti.

Bager'in konuşmalarında beklentili biri hava da vardı. Aslında bu o yıl genel Zagros gücünde olan bir havaydı. Devrimci Halk Savaşı nasıl olacaktı? Örgütün gelip önlerine bir planlama koymasını bekliyorlardı. Hatta bazen neden örgüt daha somut bir şey söylemiyor dedikleri de oluyordu. Diğer yönlü kendilerini hazır hissediyorlardı. Bütün savaşı gerilla eksenli düşünüyorlardı. Bütün savaşı yine gerilla verecektiye neden halk savaşı deniyordu. Tek Zagrostaki gerillalar değil, hemen bütün eyaletlerde yaklaşım aynıydı. Anlaşılmamıştı Devrimci Halk Savaşı Stratejisi.

Özellikle Zagroslarda yönetim değişimleri olmuş, eğitime gidip tekrar dönenler olmuştu. Her şey iyiye davetiye çıkartıyor gibiydi. Bu durum bahar coşkularını daha bir arttırıyordu. Bütün değişiklikleri izliyor, neler olacak merakla bekliyorlardı.

Bager yanında olan Egîd'ten bu bağlamda güç alıyor, sürekli geçen yılın pratiklerini hatırlıyor, yoğunlaşıyordu. Gündemleri ortaktı.

Sohbetlerinin tam ortasında Sîpan yukarıdan Egîd'e seslendi. Egîd silahını alarak ona doğru gitti. Arkasından bakarken Bager halen aynı düşünceler etrafında dönüp duruyordu. Az kalmıştı, artık günleri sayıyorlardı, Geliyê Zapê tarafına geçeceklerdi. Bu sezonun başlaması demekti.

Bager geçecek gücün bütün komutanlarını tek tek gözden geçirmeye başladı. Hepsinin üstünde düşündü. Bu yıl geçen yıl gibi olmamalı, diye içinden geçiriyordu Bager.

Egîd çok çalışkan biriydi. Esnekti. Araziye çok hâkimdi. Halk tarafından çok seviliyordu.

Zinar Xeribo ile Egîd çalışkanlık konusunda birbirlerine çok benziyorlardı. Egîd hiçbir zaman takımındakilere “şunu şöyle yap, bunu yap!” demezdi, kendisi yapar herkesi de kendisiyle sürüklerdi. Eğitimden geldiği halde farklı havalara girmemişti. Her zamanki gibi, yoldaşları Egîd'ti. Egîd pratik alanlarda pişerek komutanlaşmıştı. Üzerinde şehîd düşen birçok gerillanın da emeği vardı. Egîd onların sonucuydu aynı zamanda. Çok içten katılıyordu. Çok samimiydi. Çok çok moralliydi, gülünce içten gülüyordu. Egîd'in gülüşünde insanilik vardı. Egîd'te hiç değişmeyen şeyler vardı ve bunlar sürekli katlanarak büyüyordu. Bu sürekli kendisinde bir şeyleri yeniliyor olmasının da ifadesiydi. Değişmeyen şeyleri anlamak için değişen şeyleri görmek gerekiyordu. Komutan Zinar'dan bir farkı da Zinar kadar olaylarda etkilenmemesiydi. Olumsuz yaklaşımlar olduğunda Zinar günlerce kafasını verir, kurcalar, düşünür dururdu. Egîd çabuk sıyrılır, uzaklaşırdı. Hatta suni gündem oluşturan kişilere yaklaşılmazdı. Pratik görevlere güç getiremeyenler birbiriyle uğraşırdı Egîd'e göre. Didişen, çekişen bireylerin gündemlerine ortak olmak Egîd'e göre boşuna vakit

kaybetmekti. Bu durum içinden geçtiği pratiklerden ve düşmanın farkında olan birisi olmamaktan da kaynaklıydı. Egîd'e gelen eleştirilerden biri, "Kendini çok yoruyor, çok fazla pratiğe katılıyor" eleştirisiydi. Bu eleştiriyi bir kez daha gözden geçirdi Bager. İlginç bir eleştiriydi. Acaba Egîd içeriği olmayan, pratik değeri olmayan gündemlerden uzaklaşmak için mi böyle yapıyordu. Olabilirdi. Egîd ile Zinar'ın birbirine benzer olan yönleriye çalışkanlıkları ve de bir şeyler başarmak istiyor olmalarıydı.

Dijwar'ın da her ikisine benzeyen yönü söyleyen değil yapan konumda olmalarıydı. Dijwar Hilwan ile Egîd'in en benzer yanıysa ciddiyetleriydi. Dijwar gerçek manada gözünü daldan budaktan sakınmayan biriydi. Çok konuşmayı sevmezdi. Mimikleriyle, beden hareketleriyle çok daha fazla şey anlatan biriydi. Egîd ise insanların ne konuştuğuna çok dikkat eder, çok esprili biri olmasına rağmen az ve öz konuşurdu. Bu yanı Bager'e çok anlamlı geliyordu. Bager'e göre Dijwar'ı farklı kılan şeyler daha farklıydı.

Bu arada Egîd ile Sîpan gözden kayboldu. Nasıl olsa şimdi gelirlerdi. Bager ateşin başında hem düşüncelere dalmış hem de sürekli gürleştirdiği ateşe odun atıp durmuştu. Çaydanlıktaki suyun kaynamasıyla birlikte kapak biraz yükseldi ve sıcak su ateşin üzerine döküldü. Bir hızla Bager kulpundan tuttuğu çaydanlığı yere indirdi. Demliğe çay doldurmak için çantaların olduğu yere yöneldi. Dem çay poşeti elinde dönerken Egîd ile Sîpan'ı inerlerken gördü. Tam da vaktinde dönmüşlerdi.

Çaylarını içtikleri gibi çantalarını sırtlarına alarak Alantos'a doğru yola çıktılar. Öğlene orada olmalıydılar.

İçeriye geçecek olan güç son hazırlıklarını yapıyordu. Geliyê Zapê gücü grup grup içeri geçecekti. Egîd'te hareketli takıma bakacaktı. Bu takım alanın neresinde eylem gerekirse orada olacak sadece bir bölgeye, alana bağlı olarak kalmayacaktı. Tek bölgeleri, alanları eylemdi. Egîd'in yanında nitelikli bir ekip vardı. Sesiyle, yazıp bestelediği türkülerıyla bilinen Sîpan Rojhilat'ta yanındaydı.

İçeri geçtiler.

İlk geçen grupta yer alan Bager Suvarê Benê hattında mayınlama çalışması yürüttü. Olası bir düşman operasyonuna karşı hazırlıktı bu. Ardından Hinê'ye geçecekti.

Alana cephe komutanı olarak eyalet yürütmesinden Ruken Bingöl yeni gelmişti. Çarcella cephesinden geldiğini duymuşlardı. Birûsk Dersîm diye bir komutanın PKK Ocak eğitiminden geldiğini duymuşlar ama henüz görmemişlerdi.

Ruken Bingöl de bir yerlere gitmişti o aralar. Daha sonra anlayacaklardı. Yja-Star konferansı gerçekleştirmiş, Rûken de katılmıştı ve dönmüştü. Bölge bölge konferans aktarımları yapıyordu. Bager Rûken'i o süreçte ilk gördüğünde başında siyah beyaz bir keyfe vardı. Çok heyecanlı gözüküyordu.

Belli aralıklarla eyalet komutanlığındakiler alana gelecek hepsiyle bir şekilde tanışacaklardı.

Bager, Hinê tarafında mayınlama çalışması yapmış dönüyordu. Yolları üstüne düşen takıma uğradıklarında Rojîn Gevda ile tanıştı. Deştê Xanê'nin yukarısında tepeceğe bakan Kanî Xidirkê'deydiler. İlk defa görüyordu bu kısa boylu, sıcak bakan, sevimli hareketler çizen, buğday yanığı teniyle koyu siyah, düz saçları olan kadını. İlk edindiği izlenim, çok içten olması kadar çok tecrübeli olduğunun belli olmasıydı.

Bager ve beraberindekileri karşılamak için yüzünü dönen Rojîn ot pişen tencereyi karıştırıyordu. Belliydi tuzuna bakıyordu. Tam yemek vaktinde gelmişlerdi. Pişen otun kokusuna taze ekmek kokusu da karıştı. Rojîn halen tatlı tatlı aralarında geziniyor, her şeyle meraklı bir çocuk gibi ilgileniyordu. Bu eyalet komutanı hiç yerinde durmuyordu. Konuşurken bile bir şeylerle uğraşıyordu. Ne de sevimli bakıyordu etrafına. Bager çok içten bulduğu bu komutana kanı kaynadıkça kaynadı o saatlerde. Rojîn’de onları yeni tanıdığı birilerini karşılar gibi değil, yakın dostlarını karşılar gibi karşılamıştı.

Çok geçmeden Birûsk Dersîm’de geldi aynı yere. İnceleyici bakıyorlardı Birûsk’a da Rojîn’e de. Her ikisi de oldukça rahattı. Kendi evlerinde gibiydiler, sanki bölgeye yeni gelmemişlerdi.

Yeni bir mücadele dönemini yaşamak isteyenler, bunun heyecanını yaşayanlar kim komutandır, sorusunu aklında hep canlı tutuyordu. Savaşçının komutanını araması oldukça doğal bir şeydi.

Onlar o gün hep birlikte oturdukları yer sofrasında taze ekmeği pişmiş ota bandırarak yediler. Ardından taze bahar havasında, dağ serinliğinde çaylarını yudumladılar.

Gare dağlarının karşısına düşen Samurayların zirvelerinde halen kar vardı. Kar güneş ışığının altında parlıyordu. Bager’in içinde bir güven ve huzur vardı güneş ışığıyla parlayan karlara bakarken. Samuray’a, Semedar’a, Çelê Du Guh’a doğru bakarken Rojîn ile Birûsk’un sohbet sesleri kulaklarından inip gönlüne doğru emince kayıyor, yerleşiyordu. Aradıklarını bu iki komutanda göreceğini seziyordu. Hatta bundan emindi.

Bekleyiş

Bager'in cihazın düğmesine basmasıyla ortalık toz duman oldu birden. Bager mayınları operasyona çıkan düşman birliklerini hedef alacak şekilde yerleştirmişti. Mayın patladıktan sonra operasyon için araziye çıkan düşman askeri hızla geri çekilmeye çalıştı. Bu patlama bir hazırlığın da işaretiydi. Operasyona çıkan askerleri eylem hazırlığı yapmış gerillalar bekliyordu. Biraz daha ilerlediklerinde iki kolları kendilerini çatışmanın içinde buldular. Ne doğru dürüst mermi atabiliyor ne de mermi atanları görebiliyorlardı. Aniden gerilla mermileriyle karşılaşmışlardı. Daha ileriye gitmenin başlarına neleri getirebileceğini artık biliyorlardı.

Patlayan mayın bir tarafa kendilerini Hine'nin dağ silsilesinde, ormanlık tepeliklerinde çatışmaya hazır bekleyen gerilla gücüyle teknik olmadan savaşmazdılar.

Bager ile Zinar Xeribo(Van) mayının patlamasıyla hızla harekete geçtiler. Diğer birliklerin yanına ulaşana kadar çatışma bitmişti. Her ikisi de dâhil olmak istiyorlardı fakat yetişememişlerdi. Aslında düşman hızla gerisin geri gitmişti. Tekrardan mayını yerleştirdikleri yere, sonuçları tam olarak görmek için tekrardan döndüler.

Gittiklerinde geniş bir çukur açıldığını, çanta parçalarını gördüler. Tam ayaklarının dibinde bir cüzdan oraya öylece bırakılmış gibi duruyordu. Merakla cüzdanı alıp baktılar. İçinde bir askere ait kimlik vardı. Aynı zamanda elli iki milyon lira kadar da para.

Tabura döndüklerinde tabur komutanını görür görmez: “Heval biz düşman üzerinden para kaldırdık,” dediler. Tabur komutanı da yanındakiler de şaşırdı bir an. Şaka gibi geldi hepsine. Düşmanın üzerinden silah kaldırıldığını biliyorlardı ama para kaldırıldığına ilk defa rastlıyorlardı. “Ne kadar para?” diye sordu tabur komutanı. Miktarını söylediler. Tabur komutanı ve yanındakiler, “bir para değil” dediyse de, her ikisi birden: “Ama önemli olan mayın eylemi sonrası düşmanın üzerinden para kaldırmış olmasıdır.” Derken birbirlerine bakıyorlardı. “Bu parayı ne yapalım?” diye sordular tabur komutanına, “Siz bilirsiniz?” dedi.

Yine o günlerde tabur komutanından baklava istemek için izin koparttılar. Milisleri aracılığıyla bölüklerine yetecek kadar baklava istemişlerdi ve milis getirdiğinde ne kadar tuttu diye sorduklarında “üç yüz milyon” dedi. Hepsi şaşırdı. Baklava bu kadar pahalı bir şey miydi? Bu sefer başladılar düşman üzerinde kaldırdıkları para için birbirlerine takılmaya:

“İyi ki kaldırdığımız paraya güvenip bir şey istemedik,”

“Biz de sandık askerin bir parası var.”

“Demek ki beş parasız bunlar.”

“Belki adam bankaya yatırmıştır.”

“E niye kredi kartı falan cebinde yoktu.”

“Olsa ne yapacaktınız?”

“Olur mu, eylemde kredi kartı kaldırdık derdik.”

“Bir ilke daha imza atmış olurdu Bager Ararat’ın mayınları.”

“Niye benim mayınlarım oluyormuş! Örgütün mayınları!”

“Ne derseniz deyin o parayı farklı yapan bir şey var, düşmanın üzerinden kaldırdık.”

“Yahu sizi görende banka soygunu gerçekleştirmişsiniz sanacak.”

“He sanki elli iki milyonla örgütü zenginleştirmişler, havalarından da geçilmiyor.”

“Tamam, tamam şimdiye kadar hiç kimse düşman üzerinden para kaldırmış mı? Bir duyan var mı?”

Yok, diye biliyorlardı. Belki de duymamışlardı. Okudukları, dinledikleri hiçbir gerilla anısında da öyle bir şeye denk gelmemişlerdi.

Bu durum kısa bir süre espri konusu oldu aralarında.

Yine o günlerdeydi. Öz savunma çalışmasını yürüten birim şehir içinde bir eylem yapmak istiyordu. Ne yapabilirlerdi? Arayış içindeydiler. Çelê de bir insan başına bir polis ve bir asker düşüyordu.

Bager ile görüşen Botan biz ayarlamaları yapsak sen bir sabotaj eylemi yapamaz mısın demişti.

Bager tabur gücüne aitti ve bunun için tabur yönetiminin izin vermesi gerekiyordu. Tabur komutanı Dijwar Serekanî bizim de işlerimiz var, olmaz, dediğini duymuştu.

Bunun üzerine bölük komutanı olan Dijwar'ı ikna etmeye çalışıyordu Bager. Aynı bölükte Egîd'te takım komutanıydı aynı zamanda. Bager sabit olarak herhangi bir bölükte kalmıyordu, hareketliydi. Nerede eylem için ihtiyaç olsa oraya gidiyordu. O günlerde Dijwar'ın bölüğü Semedar tarafındaydı ve Çelê merkezine bakan bu bölüktü aynı zamanda. Bager her ikisinin de kendini anlayışla karşılayacağına inanıyordu. Taburda üç tane Dijwar vardı, biri tabur komutanıydı, kendi aralarında kel olmasından dolayı Dijwarê Keçel diyorlardı. Böyle söylenmelerinin bir nedeni de tarzından, üslubundan pek memnun olmamalarından kaynaklıydı. Diğer her ikisi de Urfa'lıydı. Hilwan'lı olup bölük komutanlığı yapan Dijwar'a ise Dijwarê Reş, diğerine de renginden kaynaklı Dijwarê Sor diyorlardı.

Dijwar'a reş demelerinin en önemli nedeni ten renginin kara olmasından ziyade çok gözü kara biri olmasından dolayındı. Dijwar'ın yanında bir dakika bile kalan biri ondaki cesareti, dik duruşu, kendinden eminliği hemen fark ederdi. Dijwar'ı dünyaya sanki cesaret getirmiş koparıcılıkta büyötmüştü. Gözünü daldan budaktan sakınmayan biriydi.

Bager bin bir tasa içinde Dijwar'a açtı düşüncelerini:

“Heval Botan bana bu gün ‘Çok güzel bir yer var. Mayın için biçilmiş bir kaftan diyorlar. Eğer seninde fırsatın varsa, aklına yatıyorsa orada bir eylem hazırlığı yapabiliriz diyor’ heval Dijwar.” Dedi.

O hatta zaten sabotajcı sadece Bager kalmıştı, hem Bar n hem de Ulaş şehîd düşmüştü. Dijwar:

“O  z savunmanın çalışmasıdır.” dedi. Çok istekli olan Bager:

“Olsun! Kim yapsa da örgüt için yapmayacak mı? Ben yapayım ama öz savunma tekmilini versin ne olacak ki.”

Bager eylemin Dijwar’ın aklına yatacağına inanıyordu. Biraz daha uğraşsa ikna edebilirdi. Dijwar’ın da böyle bir şey istediğini biliyordu. Yeter ki düşmana darbe vurulsun. Bager:

“Heval Dijwar ben eylem yapmak istiyorum.” Diyerek direktmesini sürdürdü.

Daha önce şehir eylemleri  zerine Dijwar ile yoğunlaşmaları olmuştu. Bager’in aklına o türden eylemler yatıyordu. Aralarında bu yönlü  r lm ş bir samimiyet vardı. Buna güvenerek Bager ısrarını sürdürdü. Dijwar:

“Heval Bager bizim de işlerimiz var.”

“Bu da iştir. Benim  nerimdir ben yapabilirim, aklıma yattı. Arkadaşlarla bir konuşsan olmaz mı? Sen bana inanmıyor musun heval Dijwar.”

“Herkes kabul etse de tabur komutanı kabul etmez ben sana şimdiden söyleyeyim. Hevesin kırılmasın.”

“Sen kabul ediyor musun etmiyor musun onu söyle. Ben senden yardım istiyorum, tabur komutanından değil. Sen yapabileceğime güveniyor musun güvenmiyor musun?”

“Yok, yok ben kabul ediyorum. Sana da gerçekten çok güveniyorum ama mesele sadece bu değil.”

“E, tamam, o zaman. Beraber gidelim tabur komutanın yanına, söyleyelim.”

Aynen  yle de oldu. Tabur komutanı:

“Heval, şehirdir, biraz tehlikelidir.” Dedi hemen.
Bager:

“Tehlikeli olmayan eylem yoktur ki. Ben kendime güveniyorum. Gideyim eğer uygun görmezsem yapmadan gelirim. Bir de şehir eylemi yaparsak düşman saklayamaz mecbur basına verir. Etkili olur.” Bager sözünü daha bitirmeden bölük komutanı Dijwar araya girdi:

“Aslında olur, neden olmasın!” Dijwar böyle konuşurken Bager dikkatle onun mimik hareketlerine bakıyordu. Dijwarê Reş mimikleriyle daha çok şey anlatır, daha net cümleler kurardı. Tabur komutanı:

“Hele bir bakalım. Akşam gidip bir görüşelim öz savunma birimiyle.” Diyerek noktayı koydu en sonunda.

Akşam olduğunda oradaydılar. Görüşüp tartışılar. Karar çıktı, denemekte bir zarar yoktu.

Tez elden hazırlıklara başladılar. Bager’le şehir merkezine öz savunma birimindeki Şoreş Ger(Çelê) gidecekti.

Çelê’nin merkezine ulaştılar. Kaldıkları evde birkaç gün boyunca halkın nasıl hareket ettiğini hangi saate ne iş yaptığını anlamaya çalıştılar. Her şeyi ayrıntılı bir şekilde gözlemlediler.

Yaptıkları bu keşiflerle en sonunda akşamüstü yaklaşık kırk dakikanın mayını yerleştirmek için tek fırsatları olduğu kanaatinde birleştiler. Çünkü o aralıkta pek kimse dışarıda olmuyordu.

Milisleri de aradan çıkarttılar. Bütün işleri Şoreş ile Bager tek başlarına yapacaktı artık. Biri kazırken diğeri nöbetini tutacaktı.

Mayın yerleştirecekleri yeri netleştirdiler. Asfalt olan caddenin kenarını kazıyacaktı, caddenin hemen kenarı

kaldırım ve kaldırım taşlarıyla döşeliydi. İnsanların yaya gelip gitmesi için uygun hale getirilmiş, parke taşlarıyla örülmüştü. İki yüz metre yukarısında bir düşman tepesi var. Yüz metre gidip tekrardan yüz metre kadar dönüp ilerlediklerinde Jandarma Karakolu karşılarına çıkıyor. Üç yüz metre kadar sağ tarafta yine bir tutulmuş bir düşman tepesi, yüz metre kadar ileride asayiş vardı. Yüzlerini nereye dönseler düşmanı görüyorlardı. Bager:

“Heval Şoreş sen nöbet tut. Ben kazımaya başlayayım.” Dedi. Elinde kazma tam olarak yolun neresini kazımaya başlasam diye bakınıyordu. Uygun gördüğü yere kazmayla vurmaya başladı.

Kazdıkları yerin hemen üstüne düşen ve hakim olan tepeyle işi zordu Bager ile Şoreş’in. Aralarına bir tek seyrek duran ağaç dalları giriyordu. Bager rahattı. Dikkatli davranmak için birçok ayrıntıyı gözden geçiriyor, aklını diri tutmaya çalışıyordu. Böyle anlarda da insanın akli acayip çalışıyordu, zehrin hızla kana işlemesi gibi işliyordu mübarek.

Üst üste vurdukça vurdu. Her vurdukça kazmanın sesi yükseldi. On dakika içinde çukur hazır oldu. Mayını hızla çukura koydu, toprağı üzerine örttü ama kaldırım taşlarını koyamadı. Her ikisi de beraberce kendilerini bir kenara verip bir şey olacak mı diye beklediler. Bir gören olmamış mıydı? Bir on beş dakika böyle sakince, kulakları kırışte beklediler. Gözbebekleri ufacık bir hareketliliği görececek bir şekilde gözyuvasında fır dönüyordu. Nefeslerini tutmuş Çelê’yi dinliyorlardı; Türk askerinin çekirge sürüsü gibi zıplayıp durduğu ilçeyi.

Bir mobese kamerası uzaktan da olsa tam karşılarına düşüyordu. O an onları görmeseler de sonradan gerçekleşecek

patlamayı seyredebilirlerdi en azından. Diliyorlardı ki öyle olsun.

Tekrar mayının başına döndüler, kabloyu biraz çekerek anten işlevi gören ufacık başı dışarıda kalacak bir şekilde yerleştirmişti, tekrardan kontrol etti. Bir daha baktı, üzerinden araba geçerse, tekerleğe denk gelirse, arabadan inen biri basarsa, bütün ayarlamaları tekrardan yaptı. Kablonun ufacık başı sinyal alacaktı. Üzerine biraz toprak serpiştirdi, öyle de çekeceğini biliyordu. Artık tamamdı. Kaldırım taşlarını da tekrardan yerleştirdi. Şoreş avare bir genç gibi salınarak durduğu yerden sürekli etrafı kontrol ediyordu. Hangi tarafı kontrol ediyorduyorsa zaten her taraf düşman yığınağıydı. Yine en öncelikli olanları hangisi beyni hızla sıraya koyuyor, durmadan salgılanan duygular işi sıkıya alıyordu. Tabi ya can tehlikesi vardı. İnsan bedeni milyonlarca yıldır kendini savunmayı öğrenmişti. Çok hızlı düşünür ve harekete geçerdi, oldukça da keskindi bu noktada. Yeter ki canı koruyabileydi.

Bager yaptığı her şeyi oldukça seri bir şekilde yaptı. Tepesinde havan patlasa bile şaşmayacak bir dikkatle ellerine yüklenmişti. Parmakları hızla hareket ediyor, bütün yeteneklerini sergiliyordu. Ne de becerikli olmuşlular o saat içinde.

Parmakların da bilgisi vardı, edinilmiş bir bilgiydi. Beyin yap deyince daha önceden öğrendiği bütün marifetlerini hızla sahneliyordu eller. Ne yetenek, tecrübe varsa bir bir çabucak dökülüyordu. Beyin yap diyordu çünkü dört bir tarafın düşman gözüyle çevrili olduğu bir yerdeydi. Farkındaydı, tehlikedeydi. Kendisini koruması gerektiğinde başka hiçbir hesaba girmezdi. Keskindi.

İşleri bittiği gibi sivil görünümlü iki genç gibi ellerini sallayarak milisin evine gittiler. Bir gün beklediler. Hiçbir şey çıkmadı. Daha fazla beklemelerinin anlamı yoktu. Uzaktan komanda cihazını milise teslim ederek ayrıldılar. Milisin tek yapacağı şey mayının üzerine polis ya da askeri araç geldiğinde düğmeye basmasıydı. Heyecanla, bir eylem yapacak olmanın sıcaklığıyla aldı cihazı eline milis.

Bir gün geçti Çelê'den bir ses yok.

İki gün geçti hiçbir patlama haberi yok.

Aradan tam bir hafta geçti, mayından bir ses çıkmıyor.

Derken bir haftanın sonunda milis gerillaların nokta yerine geldi. Onu karşılayanlardan biri de Bager idi. Milis üzgündü. Mahcup bakıyordu gerillalara. Nedenini kendisi de bilmiyordu. İşini yapmadan gelmiş olmanın yorgunluğu vardı gözlerinde. Bedenen de oldukça yorgun gözüküyordu. Milis:

“Heval patlamıyor, mayın bir türlü patlamıyor.” Dedi. Onu dinleyen Botan, Şoreş ve Bager’e.

“Heval bir tane özel kuvvet arabası geldi tam üzerinde durdu. İçi dolu soysuzdu.”

Bager elini alnına koymuş milisin konuşmalarını dinliyordu. Yaptığı bütün hazırlıkları gözden geçiriyor, tekrar tekrar düşünüyordu. Ne olabilirdi acaba? Neden patlamamıştı. Düşündükçe sağlam yaptığına bir eksikliğin çıkmaması gerektiğine daha fazla kanaat getirdi.

Şaşkındı Bager. “Hala hala!” deyip duruyordu. Her şeye rağmen yine de sakindi. Zor bela ağzından çıkan sözcüklerle sorularını peş peşe sıraladı milise:

“Bir aksaklık oldu mu hiç?”

“Yok.”

“Peki mayının olduğu yerde hiçbir hareketlilik oldu mu hiç?”

“Yok.”

“Peki ters giden bir şey oldu mu?”

“Yok!”

Bager anlamaya çalışıyordu biri mayını mı fark etmişti, belki de tuzak yerleştirmiş halkta patlatacak mobese görüntülerini de kullanarak bunu bütün dünyaya ispatlayacaklardı. İşler içinden çıkılmaz bir hal alacaktı, belki de. Ya da devriyeyi değiştirmelerini, mayının üstüne tekrar gitmelerini bekliyordu düşman, o zaman patlatacaklardı, belki de.

İşler fena halde sarpa sarmıştı. Ha demeye şehir merkezine bir gerilla giremezdi. Bu çok fazla risk almak kadar hareket tarzında ciddiyetin azalması, sağlam disiplinin olmaması anlamına geliyordu. İşini ya en başta sağlam yapmalıydı, ya da yapmalıydı.

Tuzak içinde tuzaka düşüyordu Bager:

“Peki sen hep üzerinde miydin?”

“Doğrudur, heval.”

“Gece?”

“Gece de.”

Hakikaten de milisleri gece gündüz mayının nöbetinin tutmuş, bütün hareketleri ayrıntılı izlemişti. Bager:

“Peki mayının üzerinde gelip duran ağır bir araba falan... Ne bileyim hiç böyle bir şeyde mi olmadı?”

“He, hani caddeleri, kaldırımdaki ağaçları sulayan bu itfaiye arabaları var ya. O siz gittiğiniz gün caddeleri sula sulaya geldi, tam üzerinde durup kenarındaki ağaçları, çimenliği suladı.”

“Peki suyu tam olara nereye boşalttı.”

“Valla nerdeyse bir tanker suyu tam oraya boşalttı.”

Bager derin bir nefes aldı. İki eliyle de başına vuruyordu: “Sen şu şansa bak!” Başından kaldırdığı elini bu sefer de “Tüh, kahretsin!” diyerek dizlerine vuruyordu.

Yani ancak bu kadar olurdu, başka yer mi yoktu sulayacak. İnsan iki ağaca bir tanker su mu boşaltır.

Ama boşaltmıştı.

Devre bozulmuştu. Netti Bager. Devreleri naylonlamış, güzelce de bantlamıştı. Kolay kolay su almazdı. Ama bir tanker suya da dayanamamıştı, görünen oydu.

Su içinde kalan devriyelerin bantları gevşemiş ve su sızmış olmalıydı. Su iyi bir sızmacıydı, yolunu bulurdu.

Şimdi Bager yönetimleri bir kez daha nasıl ikna edecekti. Komutanlıktan izin alınması gerekiyordu bu sefer. Tabur komutanı da kâfi değildi. Dijwarê Reş’in de yapabileceği hiçbir şey yoktu.

Bager, “heval ben gideyim, kendim yapıp, patlatıp, geleyim!” diyordu. Başka çare de yoktu Bager’e göre. Tabi komutanlık ikna olabilecek miydi? Kendisi mi gidip birebir görüşseydi. Öz savunma yönetimi de mecburen komutanlıkla görüşmeliydi, artık onlar da kendi başlarına bir şey yapamazlardı. Mayının sorumluluğu artmış, iş ateşten bir hal almıştı.

Bager, komutanlıkta yer alan Rojîn’in kendi çalışma tarzını bildiğini, ikna olabileceğini düşünüyor, biraz rahatlıyordu.

Bager’i içi içini yiyordu, bu mayın nasıl böyle olmuştu. O kadar hazırlık, nerdeyse üç haftadır başarma

sancısı çekmişti. Ne sancıydı ama! Ya şimdi? Bekliyordu,
“Tamam, Bager gidip hal edip gelsin” demelerini.

Olacak mıydı?

Olmalıydı.

Bager beklemenin verdiği sıkıntıyla ne yemek
yiyebiliyor, ne konuşabilir, ne konuşulanları anlayabiliyor ne
de uyuyabiliyordu.

Bekleyiş içindeydi.

Ne olacaktı?

Bager Sen misin?

Bager caddeden gelip geçenlere bakıyor, kaldırımında yryenleri kontrol ediyordu. Kimse mayının farkında değildi. O gün boyu mayını döşediği yere bir tek amaçla baktı, başarma, ne olursa olsun bu eylem başarılmalıydı. Ne yapıp edip o mayını patlatmalıydı.

Akşama kadar böyle gzetledikten sonra kaldığı eve döndü. Evde bir tek anne Bager'in gerilla olduğunu biliyordu. Eşi de çocukları da bir gerillanın yanında oturduğunu bilmiyordu. Ancak annenin eşinin hiç dışarı çıkmaması biraz Bager'i işkillendirdi. Acaba bir şey mi fark ediyordu. Nedense hiçbir şey de söylemiyordu, ama gözü Bager'in üzerindeydi. Bager elinden geldiği kadar sivil bir insan gibi davranıyor, annenin bir misafiri olarak geldiğini tekrar döneceğini hissettirmeye çalışıyordu. Özellikle oturuş kalkışının sivil birine benzemediğini fark etmiş olduğunu anladı Bager.

Bager mayının üzerine gideceği zaman anneyi bir köşeye çekti:

“Anne bak ben şimdi gideceğim. Eğer bir şey olursa ben kendimi kurtarır dağa ulaşırım. Sen de diğer milislere haber verirsin, bilsinler ben gitmişim. Randevu yerlerinde beni beklemesinler.” Anneyle vedalaşarak evden çıktı.

Bager mayına yaklaştıkça yüreği hop hopluyor tekrardan süt liman oluyordu. İki zıt duygunun mücadelesi arasında kalan bedeni dıştan oldukça sakın bir insan izlenimi veriyordu.

Mayının tam üstündeydi, etrafta kimse görünmüyordu. Tekrardan elleriyle mayını tedbirlice açtı. Hazırladığı mayının dışında teknik aletlerin hepsini baştan sona değiştirerek tesisatın hepsini yeniden bağladı. Çıkarttığı malzemeleri cebine yerleştirdi, yerde hiçbir iz bırakmadı.

Bir mayını devriyesiyle beraber yerleştirmek normalde saatleri alan titiz bir çalışmadır. Hele hele yol mayınlarını döşemek için bazen haftalarca uğraştıkları oluyordu gerillaların. İlk yerleştirdikleri zaman da Bager bütün işini yirmi dakikada bitirmişti. Normal ölçülere göre gitse yarım gününü alacak bir mayın yerleştirme işiydi bu. Gel gör ki etrafında kendisini yutmak için hazır bekleyen düşmanın burnunun dibindeydi.

Bütün işi bir beş dakika bile sürmedi. Normal bir şekilde mayının başından kalkıp hiç sağına soluna bakmadan, kulaklarıyla görmeye çalışarak sakın bir şekilde ilerleyip uzaklaştı. İnsanın kulaklarının da gözleri az kuvvetli değildi. Bunu anlamak için düşmanı avucunun içinde mayın yerleştiren bir gerilla olmak gerekir bazen.

Karakollar, asayiş ve düşmanın tuttuğu tepeler şehrin içinde ne oluyor anı anına izleyebiliyordu. Bunu biliyordu Bager. Kamera sistemiyle caddelere, yollara hatta birçok eve tam hâkimdiler, hangi saate nerede ne oluyor görebiliyorlardı. Böyle bir yerdi Çelê. Düşman yirmi dört saat Çelê'yi gözetliyordu.

Bager geldiği yoldan dönmedi, yolunu biraz daha uzatarak cebindekileri bir çöp yerine attı.

Mayın yerini rahatlıkla görebileceği yer aradı. Uygun, harabe bir yer buldu. Ona yardım eden bir tek milis vardı, birbirlerinden uzaktılar. Milisin tek görevi mayın istikametine doğru hareket eden düşman araçlarını Bager'e bildirmektir.

Yine bekleyiş başlamıştı.

Milis, “İçi dolu bir araba geliyor.” dedi. Bager elindeki cihaza şifreyi girdi hemen. Demek geliyordu, gelsin bakalım! Gözü mayının üstünde gelen arabayı karşılamak için sabırlıca bakıyordu. Artık yapacağı şey tek bir tuşa basmaktır.

İçinde dört polisin olduğu bir araba geldi mayının üzerine doğru ama karşı istikametten bir sivil araç gelip hemen önünde durdu ve neredeyse polis arabasıyla aralarında mesafe yoktu. Tuşa basmadı Bager.

Diğer gün oldu.

Terörle mücadele polislerinin olduğu belli olan araba tekrardan geldi. Şehir içini kontrol ettikleri anlaşılıyordu. Araba bu sefer çünkü yoldan değil tam Bager'in karşısında mayına doğru geliyordu. Bütün mesele tek tuştur. Keskin bakışlarıyla arabayı süzüyordu Bager. Öğlen saatleriydi. Elinde topla oynaya oynaya gelen bir çocuğun mayının yakınına doğru gelmesiyle arabanın gelmesi de bir oldu. Sekiz

yaşlarında bir erkek çocuğuydu. Bager, çocuk çok yakın olmasa da tuşa basmadı.

Yapacağı eylemde bir çocuğa zarar gelmesi... Bunu asla kaldıramazdı Bager. Yıkım olurdu onun için. Hiç istifini bozmadı. Yaptığı şeyin doğru olduğuna inanıyordu. “Olacak, mutlaka olacak!” diyordu kendi kendine. “Ama ne zaman?”

Araba geçip gidince top oynayan çocuğun yanında birkaç çocuk daha belirdi. Karşılıklı top oynuyorlardı.

Patlatsa mıydım, diye tekrardan düşündü. “Yok, yok çocuklar çok yakın olmasa da o ilk başta görünen çocuğa bir şey olabilir.” Bir gün daha aynı stresi yüklenecek, eylemin bütün ağırlığını taşıyacaktı. Eylem yapmak büyük bir sorumluluktuktu.

Ertesi gün oldu.

Yine aynı saatlerde araba gözüktü. Mayına doğru yaklaştı. “Artık tamam, artık yeter. Bu gün olsun, bitsin artık!” diye serzenişte bulunan Bager odaklanmış, tuşa basacağı ana kilitlenmişti.

İri ve yuvarlak gözleri tepsi gibi açılmış arabanın tam mayının üstüne gelmesini bekliyordu. Gözü artık başka hiç bir şey görmüyordu.

Görünen araba yaklaştıkça yaklaştı. Artık her şey an meselesiydi. Bir nefes sonra mayının üzerinden geçecekti araba. Parmağının altındaki tuşu kalbiyle hissediyordu. Elinden telefonuyla konuşan biri kaldırımın üzerinde göründü. Cihazı tutan eli gevşedi. Bu da şimdi nereden çıkmıştı. “İşin gücün mü yoktu be adam senin! Derdin neydi senin be!”

Patlatamazdı, mümkün değil. Yapamazdı. Çelê yerlilerinden biri olduğu belli olan otuzlarında biriydi.

“Bir yıl da burada kalsam bu mayını patlatmadan gitmeyeceğim. Onlarda bulabiliyorsa bulsunlar beni.” derken sabrın ne de zor bir şey olduğunu görüyordu. Her iki eliyle avuçladığı başını sıktıkça sıkıyordu elleriyle. “Sabretmeliyim, sonuna kadar.”

Sabah erkenden aynı yerinde oturmuştu yine Bager. Gözü yine mayınındaydı. Miliste yine aynı yerinde, gözcülük yapıyordu.

Yine şifreyi girdi. Tek yapacağı şey tuşa basmaktı, ah bir basabilseydi şu tuşa.

Yine bir polis arabası geliyordu. Ama ne hızla! Son sürat şehrin içinde ilerliyordu. Mayına yüz metre kalmış kalmamıştı Bager tekrardan bir cihaza bir arabaya baktı. Her şey hazırды.

Arabadan uzaklaşan gözü mayının üzerine kilitlendi. Kilitlendiği noktaya arabanın gelmesiyle bastı tuşa. Araba geldiği suratla tekrardan geldiği yöne doğru fırlayarak düştü. Her şey Bager’in gözünün önünde oldubitti.

Eşyaları zaten hazırды. Küçük cihazını poşete koydu. Cebinde bir parça ekmek vardı.

Arkadaşları eylemden hemen sonra gidebileceği evi ayarlamıştılar. Gitmedi Bager. Milislerden biri çok ısrar etti, “Arkadaşlar öyle ayarlamadı. Evde saklanman lazım. Şimdi sana bir şey olsa ben nasıl sorumluluğunu kaldırırmı,” dediyse de, “yok” dedi Bager, “Ben direk araziye yönümü vereceğim. Siz beni merak etmeyin.” Dedi. Milis: “Heval kalacağın ev sağlam bir evdir, bir şey olmaz.” dedi tekrardan. Milis üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmeye çalışıyordu. Bager:

“Eğer bana bir şey olursa da dersin o kendisi öyle söyledi. ‘Benim kafama yatmadı’ dedi dersin. Ben kendim bu

kararı veriyorum, ben o evlerde durmam heval. Sen bağlantın olan diğer milislere de iletirsin.” demişti.

Bir evde kalmak kafasına yatmamıştı. Kendine sivil görünümlü bir çanta aldırması, raxtını içine yerleştirmiş, silahıyla birlikte bir milise teslim etmişti. Daha öncesinden de milisle beraber gidip bu çantayı bırakacağı yeri kendi elleriyle göstermişti. Şimdi hızla silahına doğru gitmeliydi.

Olduğu yerden aşağıya indi. Yürümeye başladı. Cebinde mermi ağzında olan tabanca bedenine değip duruyordu. Millet patlamanın olduğu yere doğru koşuyor Bager ise hepsinin tersine doğru ilerliyordu. Birden baktı kendisiyle aynı istikamete giden tek bir kişi yok. Kalabalığın içinde tek kelimeyle sırtıyordu. Yine de istifini bozmadı. Geniş adımlarla ilerlemeye devam ediyordu. Arkadan dur ihtarı yapacak olan polis sesine duyarlı bir şekilde ilerlerken gözü karşısına çıkacak polis ya da özel kuvvetlerdeydi. Karşı karşıya gediklerinde tek yapacağı şey tabancasına davranmaktı. Zaten polis dur ihtira yapmaz silahını çektiği gibi milletin ortasında kendisini vururdu. Kendisine kalan kıl payı da olsa kurtulmayı denemektir. En azından çatışarak şehid düşmeliyim, diye düşünüyordu. Bir zavallı gibi düşmemeliydi ölümün kucağına. Bunu asla hak etmiyordu. Çünkü ölümüyle özgür yaşamın bir nefesi haline gelmeliydi. Ölümden yaşamı yaratmak dedikleri şey böyle bir şeydi. Tek bu duyguya kilitlenmiş ilerlemesine devam ediyordu.

Üst üste gelen polis arabalarının seslerini duyuyordu. Olay yeri polisle, özel kuvvetlerle sarılmıştı. Bu durum bile halkın merakını azaltmıyor, millet patlamanın olduğu yöne doğru akıyordu.

Bager daha olay yerinden uzaklaşmamıştı ki araba seslerinden hemen sonra silah sesleri geldi. Başını eğip önüne baktı. Bir mermi bir yerini delip çıkmamıştı. Bedenini dinledi, sağlamdı. Bu silah sesleri de neyin nesiydi?

Gittikçe tabanını yağladı. Artık tamamen tabancısını çekip ona yönelecek olan polisi öldürecek kadar hazırды. “Ben gideceksem kendimle beraber birkaç tanesini daha götüreceğim.” Çenesini sıktı. Kararlılık bütün bedenine zehir gibi yayıldı.

Göz ucuyla da yolunun üstüne düşen evleri kontrol ediyordu. Birkaç el ateş ettikten sonra kendisini atabileceği yerleri keşfediyordu durmadan. Ardından dağa.

Eli tam silahına gitti, artık cebinden çektiği gibi tetiğe basabilirdi. Bir viraja geldi. Dönüp dönmemek arasında kaldı. Karşısında polisler vardı ve anlaşılan ikinci geniş çemberi atmakla meşguldüler. Şüpheli birini görür görmez ya etkisiz hale getirecek ya da müdahale edeceklerdi, oldukça belliydi. Yakalayabilecekleri kadar insan yakalayacaklar ardından karakola götürüp hepsine ayrı ayrı işkence yapacaklardı. Tam ellerine de fırsat geçmişti. İsterse o an sadece oradan geçiyor olsun, fark etmezdi. Canları kimi istese tutuklayacaklardı. Buna devlet paniği demekle mümkündü, pire için değil yorgan evi yakarlardı. Neredeyse üç yüz metre olay yerinden uzaklaşmıştı ama çemberin içindeydi şimdi. Çünkü hemen karşısındaki polisler ikinci bir çemberi atıyordu.

“Ya onlar beni öldürecek ya ben onları...” Gözünü her gördüğüne kimlik sormakla meşgul olan polislerden ayırmıyordu. Birkaç adım, birkaç adım daha...

Derin bir soluk aldı. Çemberden çıkmıştı. Kıl payı.

Şimdi polisler arkasından kalmıştı. Ya arkasını bir dönerlerse...

Heyecanı arttıkça arttı Bager'in. O ana kadar o denli sarsılacak bir şekilde heyecanlanmamış, eli ayağı titrememişti. Adeta bedenine yüksek akımlı elektrik verilmiş gibiydi. Kendini oldukça acayip hissediyordu. Ne bir arkadaşı vardı yanında ne de dağdaydı. Şehrin her şeyi ona yabancı gelmeye başladı. Bu yabancılık üzerine yıkılmak üzere olan bir bina gibiydi. Kendini bu binanın ezmesinden kurtarmaya çalışırken gözlerinde keskinlik fışkırıyordu. Bütün evler, duvarlar, ağaçlar, yürüdüğü cadde, baktığı sokaklar üstüne üstüne geliyordu. Boğuldu boğulacak gibiydi. Kendine yüklendikçe yükleniyordu; bu kadar yükü kaldırabilecek miydi? Böylesi anlarda istemek yetmezdi sadece. Buna hazırlıklı olmalıydı. O denli hazırlanmış mıydı? Yetecek miydi?

Olacak gibi değil, saklanabileceği bir yerde görmüyordu önünde. O arada Çelêli biri: “Ew çi bû?” diye sordu ilerleyen Bager'e. Bager'i oradan biri sanmıştı, anladı Bager:

“Mayın teqya.” dedi. Aynen Çelêlilerin şivesiyle konuştu. Adam ilerledi Bager'in ters istikametine doğru. Bager yabancı olduğumu anlamadı diye düşünüyordu ki adam arkasını dönüp Bager'e, Bager'de o anda arkasını dönüp adama baktı. Göz göze geldiler. Adama Bager bir çocuk yaşta bir genç gibi geldi. Ama kafasının karıştığı da belliydi fark etti Bager.

Bager birkaç adım daha ilerlemişti ki bu sefer de yaşını almış bir anne: “Ew çi bû?” dedi komşusunun oğluna seslenir gibi. Bager bir dakika önce verdiği cevabı yine verdi, ama bu sefer daha rahattı. Anne birden “Peki sen kimsin?” dedi.

Bager, “Sormaz olaydın ana!” dedi kendi içinden. Ama başından aşağı kaynar sular dökülüyordu bu esnada.

Bager gözden kayboluncaya kadar anne durduğu yerde durup baktı. Bager gözden yitmek üzereydi ki dönüp arkasına baktığında annenin adeta yerinde donmuş bir şekilde hala arkası sıra baktığını gördü.

Bager annenin anlamadığını düşündü. Halkın çok yurtsever olduğunu biliyordu. Gerilla olduğunu bilse bana hiç karışmazdı, diye aklından geçiriyordu.

Birden aklına anneni kendisinin kim olduğunu anlayamadığı geldi. Ya şimdi “Bu kontradır,” diye bir bağırırsa... Gözlerini kapatıp açtı, “millet beni linç eder” dedi sesli sesli: “Tutup millet beni linç edecek...”

Yürüyüşünü hızlandırdı, istikametini değiştirdi. “O anne anladı mayını ben patlattım. Hem de iyi anladı. Tek anlamadığı gerçekten de ben kimim?” diye düşünürken yüreği çatladı çatlacak gibiydi.

Nihayet evler bitti. Silahının olduğu küçük dere hemen karşısındaydı. Ayaklarının kendisini oraya getirmiş olmasına şükretti. Derin bir nefes almasıyla hızla koşmaya başlaması bir oldu. Evler görünmez oluncaya kadar böyle koştu.

Yürüdü; tam iki gün boyunca. Ağzına tek parça ekmek koymamıştı. Oysaki çantasında ekmekte vardı, kendine yetecek kadar su da. Hem yaptığı eylemin sevincinden hem de düşmanın operasyona çıkabileceği ihtimaliyle sürekli ilerlemeye çalışmış, adeta kendini unutmıştu. Pusuya düşebileceği yerlerde zaten kendisini bir kuş gibi hafif hissetmişti. Tek başına hem kontrol ediyor hem de ilerliyor, durmadan karşısına çıkacak tehlikeleri aşma duygusunu yaşıyordu.

En son bir yer kalmıştı. Pusu atılmış olma ihtimali çok yüksekti. Orayı da aştıktan sonra artık tamamdı. şimdi karşısına çıkabilecek olan özel timlerdi. Eğer pusu atmışlarsa kendisini delip deşik edeceklerini, başını keseceklerini, bedenini bir karakol meydanına atıp gaz döküp yakacaklarını biliyordu.

Gece karanlıktı, ufak adımlarla, pusarak, her sese kulak vererek ilerlerdi. Yüreği duracak gibiydi. Aklı saf dışı kalmış gibiydi. İnsanda birbiriyle koordineli iki beyin vardı; düşünen ve hisseden beyin. Bager'in düşünen beyni tam saf dışı kalmamış olsa da iş başında olan duygusal beyindi. İnsanın en ilkel beyni; hayatta kalmanın reflekslerine sahipti. Hızına hiçbir düşünce ulaşamazdı. Duygusal beynin merkezi olan beyindeki limbik sistemdeki amigdala tarafından yönlendirilen korku insanı dikkatli olmaya zorlar. Limbik sistemin bir parçası olan amigdalanın uzmanlık alanı insan duygularıdır. Bir insanın yaşamı boyunca edindiği duyguları depoladığı gibi insanın geçirdiği duygu evrimine dair her bilgiye de sahiptir. Korku duygusunun salınımı bir işarettir bedene. Dikkatli ol, der. Tehlike karşısında uyarıdır. Böylelikle insan tehlikenin çok uzaktan bile olsa adeta kokusunu alabilir. Limbik sistemde siren sesini duyan düşünen beyin hemen stratejiler, taktikler geliştirmeye çalışır. Elde ne varsa onu harekete geçirmek için hızla seçimler yapar. Düşünceyle hissin müthiş organizasyonuyla işler beyin. Bu beyni nasıl işleteceğini bilmek artık insana kalır.

Bager korkunun bütün hallerini sindirerek yaşadı o gece. Limbik sisteminde müthiş bir yoğunluk vardı. Ne için? Hayatta kalabilmeliydi Bager. Başarmayı duygularına yedirmiş, her açıdan kendini tamamen başarmaya ikna etmişti

Bager. O halde başarmak için ne gerekiyorsa yapacaktı hisseden beyinde. Hisseden beyin eylem başındaydı.

Lakin korku bütün duygu ve düşünce sistemini felç edip Bager'i esir almıyordu. Tam tersine karanlıkta keskin bir ışık gibi yön buldurtuyor, kendine güvenini hiç kaybetmiyordu Bager. Yola devam! diyordu içindeki ses. Ama dikkatli, çok daha dikkatli! Beni dinle, iyi anla!

Kapkaranlıık ormanın içine girdi Bager. Öyle bir karanlık, katran karası! İlerledi. Dinledi karanlığı adımlamaya devam etti. On beş dakikalık bu aralığı geçmesi neredeyse bir saatini aldı.

Bager “bunu da atlattım!” dediğinde derin bir nefes aldı. Düşmanın normalde birlikleri olurdu oralarda. Her nedense düşman pusu atmamıştı. Şaşırsa da çok üzerinde durmadı. Rahatlamış, uçarcasına yürüyordu. Ayakları yerden kesilmişti. Korkunun yerini sevinç duygusu almıştı. Tuşa bastığı o andan beri ağzına tek lokma koymamıştı. “Bu şimdi ben miyim?” diyordu kendine. Arabanın nasıl fırladığı gözünün önüne geldikçe öğretmeni Enver'i, şehid düşen devre arkadaşları Ulaş ve Barin'i düşünüyordu. Bir kez daha sımsıkı bağlanıyordu her iki yoldaşına. Başarı böyle bir şeydi, gerçek bağlılıkları sağlamlaştırırdı. Başaramayanın duyguları git gide yalancılaşıp, sahibine de yabancılaşırdı. Başarıda yaşam vardı.

Kanî Botî'nin başına geldi. Saatine baktı. On iki olmuştu. Çeşmenin başına oturdu. Avuç avuç su içti. Elini yüzünü yıkadı, elinin tersiyle boynunu sildi üst üste. Ayağa kalktı ölürcesine yorulmuştu. İlk defa kendini fark etti. Bir adım atarak çeşmenin hemen kenarına oturdu sırtını çantasına verdi.

Gözünü açtığında yüzüne güneş vuruyordu. Oturduğu yerde uyuya kalmıştı. Şok olmuş bir şekilde alelacele ayağa fırladı. Kendine karşı müthiş bir güven içindeydi. “Tamam, artık bana bir şey olmaz,” dedi. “Tamamdır artık!” Ayağa kalktığı anda etrafı betonla örölü çeşmenin duvarının üzerinde uyuya kaldığını hayretle fark etti. Nasıl olmuştaki o kadar terlemesine rağmen betonun üzerinde o kadar uyumuştaki.

Ne yapayım diye düşünürken aklına köye gitmek geldi. Köy yolunun üstündeydi. İyi tanıdığı, oldukça yurtsever bir ev vardı. Sızarak bahçeye yaklaştı, içeriye atladı. Atlamasıyla annenin onu görmesi bir oldu. Anne:

“Weyy, yavrum! Ne olmuş sana” derken dizlerine vuruyordu anne. Tekrar dikkatle Bager’e baktı. Yanılıyor muyum dercesine bakan gözleri bir küçölüp bir büyüyordu. Üstüne üstelik üzerinde gerilla kıyafeti de yoktu. Ama karşısındaki Bager idi. Anne güngörmüş bir anneydi. Hemen içeri girdiler. Anne: “Sen nereden geliyorsun?” diye sordu. Bager hiçbir şeye cevap verecek gücü kendinden bulamıyordu: “Anne ben biraz uzanayım,” diyebilirdi sadece. Anne başını salladı: “Sen Çelê’den geliyorsun değil mi?” dedi. Bager zor bela açtığı gözleriyle anneye bakıyordu. Hiçbir şey diyecek gücü yoktu. Anne: “Televizyondan izledim, televizyondan.” dedi. Takatten düşmüş Bager, zor bela gülümseyebilirdi. Canı o kadar ayran istiyordu ki, anneye: “Anne bana bir tuzlu ayran yapmıyor musun” derken göz kapaklarına çöken ağırlıkla uğraşıyordu. Anne yerinden hemen kalkarken: “polisler ölmüş” dedi.

Bager hiçbir şeye cevap veremedi, mimikleriyle bile. Annenin verdiği bir bardak ayranı bir dikişte içti. Anne bir tane

daha doldurdu. “Yemek getireyim sana şimdi” dedi anne. Bager: “Benim yemek yiyebilecek gücüm yok” diye bildi.

Anne Bager’i uyuyabileceği yere geçirdi. Akşama kadar uyuyan Bager’e hiç karışmadı anne. Bir hareketlilik var mı diye sürekli etrafı kontrol etti. Uyuttuğu gerillanın nöbetini tutarken evin bahçesinde esen meltemlerle sallanıp duran yapraklar kadar kendi halinde ve sakindi. Uyandığında yemeğini yedi Bager.

Bager evden çıktığında hava yeni kararmıştı. Bölüğün olduğu nokta yerine gitti. Kimsecikler yoktu. Yerlerini değiştirmişlerdi. Nerede olabiliyorlardı? Her şeyden önce arazide gezecek kadar takati yoktu. Gidebilecekleri hiçbir yer aklına gelmiyordu. En iyisi öz savunma birimini bulayım diyerek ulaştığı diğer köyde tanıdığı milisin evine gitti. Genç milis evdeydi. “Beni arkadaşlara götür, haydi kalk gidelim” Dedi. Bager’in artık silahını taşıyacak hali bile yoktu.

Milisin annesi biraz telaşlandı. Bager’in normal olmayan durumu kaygılandırmıştı anneyi. “Bir şey yok anne, sadece arkadaşların yanına gideceğiz.” Dedi. Anne biraz rahatlar gibi oldu.

Bager’in şehirden çıktığı gün aynı eylemde bulunan milis haber göndermişti: “Bager çıktı, haberiniz olsun!” diye. Üç gün geçmişti Bager’den haber yoktu. Botan, Bager’in şehid düştüğüne emindi.

Genç milisle Bager’i birden karşısında görünce, şok oldu Botan. Gözlerine inanamıyordu. Koştuğu gibi gelip Bager’in kucakladı, sarıldıkça sarıldı. Sıktıkça sıkıttı. Bager zor bela: “Ne oldu heval Botan?” diyebilirdi. “Şehid düştüğünü sandım, şehid...”

Birime ulaştıklarında öğrendi, kalması için ayarladıkları evlere düşman baskın yapmış, önüne geleni alıp karakola götürmüşlerdi. “Bu işi dağdan gelen biri burada yapamaz. Sizden biridir. Onların ödü kopar, sıkar buraya girmek. Şehir merkezine gelecek kadar cesaretleri yok. Bu sizin işiniz. Bir terörist caddeye mayın koyamaz.” Diyorlarmış. Gözaltına alınıp bırakılanlardan ulaşılan bir diğerk bilgi de karakol komutanının ağızındandı: “Biz kazma seslerini duyduk. Kesin biri bahçesinden çalışıyordur, dedik. Hiç tahmin etmedik. Kim gelecek buraya mayın yerleştirecek.” Tahmin etmedikleri gibi halen de bir gerillanın mayını patlattığını tahmin etmiyorlardı. Durmadan birilerini ya gözaltına alıyor ya da tutukluyorlardı.

Gözaltı dışında yirmi iki kişi sadece tutuklanmıştı. Botan, “İyi ki evlerde kalmadın.” dedi Bager’e. “İyi ki!” dedi Bager de. Bir kez daha rahatladı. Eylem öz savunma adına teknil olarak yukarıya iletildi. Özellikle öz savunmanın milis örgütlemesi içeriye kadar gidişin kapılarını açmıştı.

Bager çok geçmeden iki komutanını sordu; Dijwarê Reş ile Egîd’i. Bölük yerlerini değıştirmişlerdi. Bu arada kendisine getirilen yeni gerilla kıyafetlerini giydi Bager.

Diğerk gün birimle vedalaşıp bölüğe doğru yola çıktı. Egîd ile Baran Geliyê Zapê’deki bir başka köye farklı bir görev için gitmişti. Baran, Efrinliydi. Saf hal ve hareketleri hem espri konusu oluyor hem de her zaman yoldaşlarını etkiliyordu. Sıcak ve sevimli biriydi. Alandaki ilk pratiğıydi ve arkadaşlarını ölümüne sevir. Sevgisinden olmalı ki çok sevimli bir gerillaydı aynı zamanda.

Egîd ile Baran aynı köyde bir evde Bager’i karşılayacaktı. En sonunda kuş yuvasına dönmüştü. Martı

Jonathan Livingston gibi daha yükseğe uğmanın kavrayışına ulaşmış mıydı Bager. “Çoğu martılar uçuşun en basit gerçeklerinden ötesini öğrenmeye zahmet etmezler... Martıların çoğu için uğmak değildir önemli olan, boğazdır. Bu martı ise yemeyi değil, uğmayı önemsiyordu. Uğmayı her şeyden çok seviyordu Martı Jonathan Livingston.” Martı Jonathan’ı sürüden önce anne ve babası dışlar. Neden diğer martılar gibi olmuyordu Jonathan. Uğmak neden gerekliydi bir martıya, Jonathan’ın babası cevap veriyordu: “Unutma ki uğmanın nedeni yemektir.” Martılar balıkla beslenir ve martı Jonathan’ın sürüsünde de martıların gün boyu yaptığı iş buydu. Bu tartışmaların ardından Jonathan öbür martılar gibi olmayı denedi, yapamadı. Ama daha yükseğe uğmayı da bilmiyordu. Denedi şahin gibi kanatları yoktu, düşüyordu. Asla karanlıkta uğamazdı, baykuş gibi gözleri yoktu, göremiyordu. Denemeler yapmaya başladı, defalarca çakıldı denize, düştü, kalktı, her seferinde yeni bir şey fark etti. Her gittikçe uğmanın bilincine vardı. Uğmak ruhuna işledi. Nihayetinde öğrendi; “Cennet yetkinliğin ta kendisidir.” Hem Egîd hem de Baran merakla kendi martılarını bekliyordu. Bu uçuş denemesinden neler öğrenmişti Bager.

En sonunda dışarıdan ses geldi, çok geçmeden Bager içeri girdi. Birbirlerini görünce evdekilerin gözünün önünde birbirlerini sıkı sıkı sarıldılar. Egîd: “Eline sağlık!” derken Bager ile göz göze geldi. Bakışlarıyla güçlendirdiler birbirlerini. Ardından aynı cümleyi Baran da tekrarladı.

Çaylarını içiyorlardı. Gülümseyerek Bager’e bakan Egîd:

“Biz dedik bu Bager gitti, gitti. Şimdi soluğu İstanbul’da almıştır. Annesinin yanında oturuyordur.” Bager:

“Bak sen şu imansıza, hem eylem yapıp hem düşmana kaçayım.”

“Ben dedim siz boşuna bu Bager’i arıyorsunuz. Şimdi annesi oğluna süt veriyordur. Kesin nezle, grip olmuştur, üşütmüştür.”

“Egîd Serhatlılar nezle olmaz diye kaç sefer ben sana söyleyeceğim.”

“Sen Serhatlı değilsin ki, İstanbullusun.”

“He, he ben gittim annemin yanına bana ne dedi biliyor musun? Git o çok konuşan biri var ya, adı Egîd onu da al, öyle gel. Seni götürmek için geldim valla. Yoksa annem beni kabul etmiyor.”

“Kesin sen demişsindir anne orada kaçırabileceğim biri var, gözün de bir bana kesmiş, kendimi sorgulayacağım tabi. Anne de çaresiz git getir oğlum,” demiş.

“Yok valla senden başka bisküvi çocuğu var mı? İstanbul’a gidecek en uygun seni gördüm.”

“İstanbullu olan sensin, ben Serhatlıyım. Senin gibi on yaşımdan İstanbullara gitmedim.”

“Yav Egîd ben Serhatlıyım, hem de Ararat’larda doğdum.”

“Doęduęunda ne oldu, gittin İstanbul’da büyüdüñ.”

“Yahu Baran sen de şu komutanına bir şey demiyorsun, bu yorgunlukta bir de bana takılıyor.”

Baran her ikisinin arasında oturmuş tatlı tatlı gülüyordu. Bager öyle deyince biraz yüzü allandı. Mahcup her ikisine baktı. Ne diyecekti ki. Atışarak birbirlerini seviyordu bu iki gerilla.

Kapıdan içeriye kilolu, altmışında olan anne elinde erzakların olduğu poşetlerle girince hepsi anneye doğru baktı.

Anne mutfağında ne var ne yoksa toplamış getirmiş gibiydi. Üçü de mahcup olmuş anneye bakıyordu. “Gerek yok anne,” deseler de verecekti.

Bager’e takılmaları o geceyle sınırlı kalmadı.

Bager Çelê’ye gittiği gün alana yeni gelmiş olan Bagok, Bager’i çok merak ediyordu. Bagok geldiğinden beri bütün gündem Bager ve mayınıydı. Bölük yerinde karşılaştıklarında şaşkın şaşkın Bager’e bakan Bagok: “Bager sen misin?” derken halen afallamış bir haldeydi. Bager: “he benim, niye beğenemedin mi?” dedi. Bagok biraz kendine gelince: “Ben geldiğimden beri herkes diyor Bager, Bager. Ben de dedim, böyle iri, boylu poslu, bıyıklı biri çıkacak karşıma. Çıka çıka çelimsiz bir çocuk çıktı karşıma.” Bager neye uğradığını şaşırsa da bu sözlere alıştı.

Çok daha sonraları Bagok’un demokratik özerklik direnişleri sürecinde Merdîn’de şehîd düştüğünü duyunca o gülüşü, hayret edercesine kendisine bakışı “Bager sen misin?” deyişi gelecekti gözlerinin önüne.

“Sen daha çocuksun heval!”

Bager kendi cevabına bu sefer gülümseyecekti: “Değilim heval, o kadar küçük değilim! Tamam, çelimsizim ama küçük değilim.”

Baran

Baran başlarına tam bela olmuştu.

Bela ki ne bela, tam tatlı bela! Belaların en zor olanı. Kim ne diye bu Baran'ı lojistikçi yapmıştı Hürmüz aşkına! Egîd:

“Bager benim canım şeker çekiyor.”

Ya senin! demek istiyordu. Bager, anladı Egîd ne demek istiyordu.

O günlerde sezonun son eylemi içinde hazırlıklar yapılıyordu. Eylemsel olarak oldukça hareketli geçen 2011 pratiğinin sonuna gelinmişti. Bu eylemden sonra artık kış hazırlıkları için yavaş yavaş güçler kamplarda toplanacaktı. Yapraklarda dökülüyordu ya tek tek. Sonra sonbahar da savuşup gidiyor yağmurların ardı sıra kış geliyordu. Neşeli, yeşil renklerinden sıyrılan ağaçlar kışa dalıyordu, bu dalış ilkbahar için hazırlıktı, yeniden yeşermenin hazırlığı. Gerilla

da ilkbaharın burnunu göstermesiyle yavaş yavaş açılmaya başlıyordu. Döngü kendini tamamlayana kadar böyle devam ediyordu.

Hazırlığını yaptıkları eylemin kapsamını hemen hiç kimse bilmiyordu. Farklı yerlere keşfe gidip gelenler bile diğer gruplardan pek haberdar değildi. Bununla birlikte gözle görülür bir hareketlilik vardı Geliyê Zapê’de. Hatta Zap Eyaletinden gelenleri de görüyorlardı. Bu hepsini çok heyecanlandırıyordu. Büyük bir eylem olacak ama ne zaman? Hemen hemen hiç kimse bilmiyordu. Hararetli çalışmalar sürüyordu.

Bu çalışmalar için şeker, leblebi, fındık ve benzeri kuru yemiş alınmıştı. Göreve gelip gidenler ceplerine dolduruyordu. Özellikle şeker uzun görevlerde açlığın giderilmesi için önemli oluyordu.

Taburun payına düşenler de Baran’a teslim edilmişti. Neden olacak, lojistikçi oydu. Herkes onun lojistikçiliğine tam itikat güveniyordu. Böylelik taburun bütün bu kuruyemiş varlığı Baran’ın denetimi altındaydı. Komutanı Egîd’e bile koklatmıyordu.

Bager:

“Bak Egîd eğer Baran bizi yakalarsa mahvımızı getirir. Biteriz ona göre!”

Yağan yağmurun altında yağmurluklarını açmış her ikisi böyle konuşurken Baran’ın hiç bir şeyden haberi yoktu. Tıp tıp yağmur damlaları yağmurluğun üzerine düşüyorken her ikisi de kafa kafaya vermiş nasıl sızma yapabilecekleri üzerine konuşuyordu. Zor işti, hem de çok zor!

Kaldıkları nokta yerinde sığınak yapmışlardı. Herhangi bir uçak ya da havan saldırısı olursa o sığınaklara gireceklerdi.

Baran taburun bütün mal varlığı olan bu kuru yemiş ve şekerleri bir sığınağa yerleştirmişti. Baran onların fark ettiğini hiç sezmemişti bile, gönlü rahattı. Ne yazık ki her ikisi de fark etmişti.

Üstüne üstelik Baran sığınağın böyle iki metre kadar yanında uyuyordu. Şekerler de torbada poşetlerin içindeydi, sanki başka bir şey yokmuş gibi. Dokunsalar ses hışş hışş ses çıkacaktı.

Konuştukça yapacakları iş her ikisine de zevkli gelmeye başladı. “Sen dur Baran, demek sen o kadar bizden saklarsın, biz sana gösteririz şeker nasıl yenir,” hesabındaydılar. Şeker yeme zevkini aşmıştı eylem gerekçeleri.

Akşam saatleriydi henüz hiç kimse uyumamıştı. Baran’ı kandırıp yattığı yerden uzaklaştırmanın bir çaresini bulmalıydılar. Bager:

“Egîd en iyisi sen git Baran’ı lafa tut, onu konuştur. Ben de sığınağa gireyim.” Dedi.

“Tamam,” diyerek çocukça bir sevinçle Egîd yerinden fırladı. Baran’ın yanındaydı. Baran da Egîd’i görünce zaten sevinirdi. Akşam akşam böyle misafiri olmuştu, gel de sohbet etme, kendini unutma.

Bager sığına doğru yavaş yavaş ilerliyordu ama kalbi küt küt atıyor. “Yav yemin ederim, bu Baran eğer bizi yakalarsa rezil eder.” Diye aklından geçiriyor, biraz da pişmanlık yaşıyordu. Vazgeçse miydi acaba! Baran ki bütün şekerleri tek tek sayıp herkesin sayısına göre bölüştüren biriydi. Öyle biri canı istediği için şeker yiyecekmiş, yoktu öyle yağma.

O aralıkta Bager’in gözünün önüne Birûsk Dersîm geldi. Kesin olay onun kulağına kadar giderdi. Birûsk Dersîm bile olsa Baran taviz vermezdi. Kesin onun da payını ayırır, öyle verirdi. Kimseye haksızlık etmezdi. Üstene üstelik Birûsk Dersîm: “Ayıptır heval kendi malınızı mı çalışıyorsunuz. İsteyin size versin lojistikçi” derdi. Git gide yaptıkları işin ağırlığına girmeye başlamıştı. Bir yandan da Egîd ile Baran’ın konuşma sesleri geliyordu kulağına.

Bager kaplumbağa temposuyla bebek gibi ilerledikçe adeta yeniden Baran’ın özelliklerini keşfediyor. Bildiği şeyleri daha bir, derinden kavıyordu. Bir de çoktu, kaç torbaydı. Bol bol vardı. Ama Baran vermezdi işte. Ancak bir göreve gidecekleri zaman o da adeta leblebileri bile sayarak veriyordu. Denetimi de sıkıydı. Kaç gün önce istemişlerdi de. Baran: “Arkadaşlar görevden gelsin. Herkes toplansın. Herkese verdiğim de size de vereceğim.” demişti. Egîd:

“Baran imansız!” diyerek kafasını sallamıştı. Bager:

“Biraz ver sanki ne olacak.” Dese de Baran’a sökmemişti.

Bunlar aklına gelince kafasını salladı Bager: “Baran sen dur, o şekerleri tek tek yemezsek, sen dur!” Bir yandan bu sızma işi Bager’e renkli, cazip gelmeye devam ediyordu. Egîd ile ikisi bu kurdukları çocuk oyununu sonuna kadar sürdürmeye kararlı görünüyordu. Baran ile Egîd’in sohbetlerine diyecek yoktu.

Bager sızarken bir diğer yandan da ıslanıyordu. O kadar çok yağmur sesi vardı ki ağaçlara, açılı yağmurluklara, yere pat pat düşüyordu. Damlaların çıkarttığı ses o denli çoktu ki Bager’i geriyordu.

Sığınağa giren Bager elini torbaya attığı gibi çıt diye bir ses çıktı. Baran:

“O kimdir?”

Hemen devreye giren Egîd: “Domuzdur, domuz, sen de şekerlerle kafayı bozmuşsun.” Diyerek fırlayıp sığınağın önüne kadar geldi: “A ha bir şey yok! Ne sesi?” dedi. Tekrardan Baran’ın yanına döndü. Bager’in yüreği son anda durmaktan kurtuldu. Derin bir nefes aldı. “Oh be!”

Tekrardan elini usulca torbanın üzerinden kaydırdı. Aynı ses çok kuvvetli olmasa da yine çıktı. Elini çeken Bager olduğu yerde put gibi kaldı. Gerçekten de korkmuştu, hem de iliklerine kadar. Islandığı yetmiyormuş gibi sığınağın içinde tir tir titriyorken tam yarım saat kıpırdamadan öylece kaldı. Bu şekerlere şimdi nasıl ulaşacaktı.

Tekrardan bir iğne kalınlığı mesafesinden yavaştan daha yavaş bir şekilde ellerini torbanın düğümüne ulaştırdı. Adeta dakikada bir hareket ederek düğümü gevşetti. Nihayet açıldı. Hemen en üstte duran bir poşete ulaştı. O poşetin ağzını açma falan girişiminde hiç bulunmadı. Torbadan çıkarttığı gibi gömleğinin içine yerleştirdi. Torbayı eskisi gibi düğümledi. Gerisin geri kaplumbağadan daha yavaş sığınaktan çıkmayı başardı.

Egîd, Baran’ın yanında uzanmış yüzü sığınağa doğru dönüktü. Bager dışarı çıkınca Egîd’in kendine doğru baktığını fark etti. Bager’in halen eli ayağı titriyordu. Biraz ilerleyince poşeti çıkartıp bir ağacın üstüne bıraktı. Egîd ile Baran’ın yanına gitti. Biraz hafıflemiş ve rahatlamıştı. Gülerek, “Siz burada ne yapıyorsunuz heval?” dedi. Yarı uzanmış halde duran Egîd’e sarıldı. Güreşir gibi onu kucakladı, iteledi,

ekiştirdi. Katılaşmış bedenini neşeli olmasına rağmen fark etti Egîd.

Egîd ile Bager, Baran’a “iyi geceler” diyerek ayrılıp uyumak için yerlerine yöneldiler. Baran içi rahat bir şekilde uykuya daldı.

Her iki sızmacı yerine döndüğünde gülmekten karınlarını tutuyorlardı. Durmadan elleriyle ağızlarını kapatıyor, kendilerini yerlere atıyorlardı. Egîd: “Az kalsın yakalanıyordun ha!” dedi. Bager: “Eğer Baran beni bir yakalasaydı yemin billah beni rezil rüsva ederdi. Bütün  rg t hayatım kararırđı.” dedi.

Biraz yiyip birbirlerine takıldıktan sonra uykuya daldılar.

Ertesi gün Birûsk Dersîm Egîd’i köye bir görev için gönderdi. Aynı zamanda da milislerden düşman hareketliliğine ilişkin bilgi alacaktı Egîd. Görevden döndüklerinde saat gecenin ikisiydi.

Sabah “rojbaş!” çekildiğinde herkesin kalkması lazımdı. Birûsk bu konuda çok hassastı. Göreve giden kişi isterse sabah rojbaş saatinden beş dakika önce gelsin ayakta olmalıydı o saatte. Sonra uyayabilirdi.

Nöbetçi Egîd’e rojbaş çekti. Egîd hiç yerinden kımıldamadı. Sonra bir diğer gerilla geldi yine Egîd yerinde kımıldamadı. Bu esnada çay da kaynamıştı. Herkes kahvaltısını yapmak için kamelya yerinde toplandı. Birûsk Dersîm’de kahvaltı yerine geldi. Herkes birbirine bakıyordu: “Hani Egîd?” Ya şimdi Birûsk sorarsa, “Egîd nerede?” derse ne olacaktı. Durumu kurtarmak için Bager hemen Egîd’in uzandığı yere gitti. Tulumunun içinde kıvrılmış uyuyordu Egîd. Bager tulumun baş kısmını eliyle açtı: “De kalk!” dedi.

Ardından tulumu çekiştirmeye başladı, sanki içinde hiç can yokmuş gibi hareketsizdi tulum. “Heval Birûsk geldi kamelyada seni bekliyor.” dedi. Yine bir kıpırtı yok. Bager oldukça sakin: “Heval Egîd bir bilgi var. Düşmanın operasyon yapacağı bilgisi gelmiş. Heval Birûsk dedi hazırlıklı olun, belki tepelere gideriz.” Bunu söylerken de gözleri tulumdaki kıpırtıdaydı. Egîd birden başını tulumdan çıkarttı:

“Bager ben köyden geldim ha!” Deyip tekrardan başını tulumun içine soktu. Bager hakikaten de köyden geldiğini o an unutmuştu. Kendi kendine gülmeye başladı. Yok Egîd’i kaldıramayacaktı.

Egîd nasıl olsa Birûsk’un kendisine kızmayacağını biliyordu. Böyle düşünen Bager Egîd’i rahat bırakarak başından ayırdı.

Çok geçmeden kobra sesi geldi. O esnada Egîd’te kalkmış oturmuştu ama tulumun içinde çıkmamıştı. Birûsk biraz yukarıdaydı hemen aşağıya, kamelyaya indi. O esnada Egîd’te kalktığı gibi gelmişti. Bir yerde operasyon olmazsa, ya da düşman birlikleri araziye çıkmamışsa kobra hareket etmezdi. Bu sesler bir hareketliliğe işaret etti. Egîd Bager’e: “O bilgiyi kim verdi?” diye hızla sordu. Bager: “Bilgi milgi yok, ben şaka yaptım.” Dedi.

Dikkat kesilmiş kobranın hareket tarzını çözmeye çalışıyorlardı. Kobra seslerinden düşmanın nereye doğru hareket etmek istediğini anlamak istiyorlardı.

Herkes hızla dağıldı. Daha önce belirlenen yerleri tuttular. Düşman operasyona çıkmıştı. O gün cumhurbaşkanı Abdullah Gül Colemerg’e gelmişti. O yüzden düşmanda belli bir hareketlilik vardı.

Durum anlaşıldığında fark edilmediklerini anladılar. Egîd: “Bager sen bir daha şaka yapma. İmansız bir şaka böyle gerçek çıkar mı?” dedi. Kahkahalarla gülen Bager: “He ya gerçekten de operasyon oldu. Keşke başka bir şeyin şakasını yapsaydım, tutsaydı böyle.”

Aradan çok geçmedi, eylem hazırlıkları hemen hemen tamamlandı. Baran bütün gruplara mal varlıklarını eşit bir şekilde bölüştürdü, dağıttı. O günlerde neredeyse her gün elinde bir poşetle gözüküyor olmuştı. Egîd ile Bager ne zaman Baran’ı öyle görseler gülmeden edemiyorlardı. Artık eyleme gidecekleri zaman yaklaştıkça yaklaşıyordu, vakit daraldıkça daralıyordu.

Egîd ile Bager o gün Baran’ın etrafında gülüp duruyorlardı. Elinde poşetle ne olduğunu pek anlamasa da Baran bir şey söylemedi. Hemen her zamanki halleriydi, severlerdi kendisini. Sanki o gün biraz fazla seviyorlardı her nedense. Belki de eyleme gideceklerdi ondandı.

Egîd: “Bager biraz şeker vermeyelim mi Baran’a” dedi. Bager:

“Tabi, tabi!” diyerek başıyla onayladı.

Hemen çantasına davrandı, bir poşet çıkarttı, yarıya kadar doluydu. Baran hiçbir şey anlamadı. Bir avuç Baran’ın cebine koymaya çalıştı her ikisi. Baran almamakta diretiyordu. Bager:

“Gel, gel bunlar senin şekerlerin. Eşit paylaştırdığın...” der demez Baran’ın kafası dank etti, birkaç saniye donmuş bir halde Bager ile Egîd’e baktı. Egîd: “Heval Bager şimdi bunun kalbi durmasın” dedi. Kendine gelen Baran her iki eliyle başına vurdu: “Vay li min!” dedi. Fena ekmişlerdi Baran’ı. Başladılar güreşir gibi birbirleriyle uğraşmaya. Bager

ile Egîd nasıl sızma yaptıklarını büyük bir zevkle Baran'ı çatlatırcasına o güreş esnasında anlatıp durdular. “Oh olsun, sana!” deyip duruyorlardı sık sık. “Demek sen bize şeker vermezsin ha!” Baran da:

“Kuralsızlar!” deyip her ikisine saldırıyor, güreşte her ikisine de güç getiriyordu. Bazen ikisinin arasında sıyrılarak kendini kurtarıyor, biraz nefes alıyor, tekrardan saldırıya geçiyordu.

Baran'ın da tatlı belaları Egîd ile Bager idi. Bütün tabura kurallarını işletmişti ama bu her iki kuralsız yapacağını yapmıştı.

Hazırlıklar da bitmişti. Şimdi sıra eylemdeydi. Herkes nerede eyleme katılacağını merak ediyordu.

Tek merak etmeyen kişi vardı o da Baran idi. O eylemin nerede olacağını bilmeseydi de eylem dediğin saldırı grubu olmadan olur muydu? Mutlaka saldırıya girilecekti ve Baran da saldırıda yer alacaktı. Ne kimseye kendini dayatıyor ne bir şey söylüyordu. Dikkate bile almıyordu. Silahı hazır, her gün birkaç sefer siliyor umutlu gözlerle silahına bakıyordu. Bu silahla Önderlik üzerindeki tecride diyecekleri vardı. O yüzden Efrîn'den yola düşmüş Geliyê Zapê'ye ulaşmıştı.

Baran közleri hemen hiç küllenmeyen fırının hemen alt tarafında oturmuştu. Fırın yerindeki kalabalığına rağmen oturduğu yerde bütün mermilerini bir parça şutuğun üzerine yaymış tek tek kontrol ediyordu.

Öyle bir dikkatle bakıyordu ki sanki bütün atom hareketlerini görüyordu. Elektron nasıl da protonun etrafında dönüyordu. O kadar hızlıydı ki nerede durduğu belli olmuyordu. Durmuyordu zaten.

Baran mermileri kontrol ettikten sonra şarjörün alt kısmındaki kapak görevini gören demiri silahının şişiyle bastırarak açtı. Şarjörün içindeki yay hızla mermilerin üzerine fırladı. Gözünü bile kırpmadan yayı fırladığı yatağından tamamen çekip çıkarttı. Yağlı bir parça şutik ile silmeye başladı. Parlattıkça parlatıyordu, dersin bir demir parçasını değil cam siliyor. Parlattığı yaya tekrar tekrar bakıyordu. Gözünden hiç bir şey kaçmayan Birûsk Dersîm sürekli Baran’a bakıyordu o sırada. Baran’ın hiç kimseyle ilgilendiği yoktu.

Baran’a yaklaşan Birûsk Dersîm:

“Hayırdır heval Baran! Hazırlık yapıyorsun sanki.”

Daha Birûsk Dersîm’in konuşması bitmemişti ki cevabını yetiştirdi. Halen Birûsk’a bakmıyordu, elindeki şarjöre bakıyor, temizlemeye devam ediyordu:

“Erê heval! Saldırıya gireceğim!”

“Kim dedi?”

“Ben!”

“Belki de gitmeyeceksin, belki sen gitmezsin.”

“Yok, ben gideceğim. Biliyorum, gideceğim.”

Gülen Birûsk o sırada görevden gelen grubu gördü. Baran’a cevap vermesede gülümseyerek baktı ve yeni görevden gelen gruba doğru ilerlerdi. Baran halen temizlemeye devam ediyordu. Saatlerce altı şarjörünün başında itikatla, derin bir dikkatle, titizlikle temizlik yaptı. Temizlediği şarjörlere mermilerini tek tek kontrol ederek doldurdu. Gözünden hiçbir şey kaçmamalıydı.

Hatta Baran bir bayrak hazırlamıştı. **PKK’nin bayrağıydı.** Şutuğuyla karnının arasına sıkıştırdığı bayrağı çıkartıp “Ben götürüp bunu oraya asacağım!” diyordu. Kimseden bir gizlisi saklısı yoktu.

O bayrakla fotoğraf bile çekeceklerdi nokta yerinde.

Baran'ın hemen kenarında oturmuş olan Serdem Pîr'de onu seyrediyordu. Sırtını verdiği ağaca yaslanmış uyku sersemi bir hali vardı. Baran'ın el hareketlerine bakarken yüzünde yumuşak bir gülümseme vardı. Serdem çok sevmişti Baran'ı. Bir hafta olmamıştı tanışaları.

Komutanı Egîd de ondan farksız değildi ama Baran gibi davranmıyordu. 2010 yılında gerçekleştirilen Güvenlik(Hantepe) eyleminde saldırıda yer almadığı için çok kızmıştı. İlk defa sinirli davranışlarına o zaman şahit olmuştu komutanları.

Egîd'i kendince korumak isteyen yönetimler bu sefer ne yapacaktı, merakla bekliyordu Egîd. Herkes de biliyordu ki bir saldırı eylemi olacaksa en önde bu eylemi karşılamak isteyenlerin başında Egîd geliyordu. Her işte en önde olan o değil miydi? Tüm bunlar ne içindi? Bu düşmanla vuruşmak için değil miydi? Şimdi de en önde olması gerektiğinde ısrarlıydı Egîd. Yıllardır bölgedeydi.

Güvenlik tepesi eyleminde olduğu gibi yaklaşırlarsa Egîd asla kaldı azdı. O zaman saldırı grubuna Serdar, Rohat, Dîyar gibi yakından tanıdığı arkadaşları girmişti. Kendisi de eylemde önemli roller üstlenmişti. Birbirine yakın iki tabur olan Ertuş ve Geliyê Zapê bölge gerillaları gerçekleştirmişti eylemi. 2010 yılında büyük ses getiren eylemlerin başında geliyordu. Güvenlik tepesi Zap Eyaletine düşse de Geliyê Zapê bölgesiyle iç içeydi. Hatta daha önceleri Güvenlik tepesinin başında dikildiği Ertuş alanı Geliyê Zapê bölgesine bağlıydı. Güvenlik tepesi aynı zamanda Belûnî boğazının hemen dibine düşüyordu. Boğaza giden yamaçlarda tepede hareket eden askerleri rahatlıkla görüyorlardı. Aradan

bir yıl geçmesine rağmen Egîd'in aklına geldikçe halen geriliyordu. Bu durumu Reşîd Serdar dahil bütün komutanlık biliyordu.

Egîd'i nereye yerleştireceklerdi? Herhangi bir kola mı?

Aynı derdi Bager de yaşıyordu. Sabotajcıydı. Bölgede birçok sabotaj eylemini onun mayınlama çalışmalarıyla gerçekleştirmişlerdi. Reşîd Serdar'ı gördüğünde:

“Heval Reşîd ben bu sefer saldırı eylemine girmek istiyorum” Demişti. Reşîd:

“Ama senin dışında bölgede sabotajcımız yok.”

“Heval içeriyi en iyi bilenlerden biri de benim. Birçok defa gittim geldim. Ben bir tek sabotaja yoğunlaşmıyorum heval Reşîd. Saldırı üzerine de yoğunlaşmalarım var.”

“Tamam sen kendini germe. Biz bir bakarız. Ama sen sabotajcısın bunu unutma.” Derken gözleriyle kucaklayıp yüreğine basıyordu Bager'i. Reşîd eylemlere hazırlayıp gönderdiği bütün gerillalara özellikle genç, yeni tecrübe kazanan gerillalara bakışı hep öyle olurdu. Ardından yutkunur, yüzünü derin bir ciddiyet örtüsü kaplar, dimdik dururken susardı bir süre.

Şu dünyanın en ağır, en pahalı işlerinden birini yapıyordu o. Savaşçıları ateşin içine gönderiyor, hayatta kalabilmeleri için bildiği anladığı her şeyi veriyor, çırpınıp duruyordu etraflarında, her seferinde yine de yetmediğini görüyordu.

Komutandı Reşîd Serdar hem de başkomutan. Zagrosların savaş tanrısıdır Reşîd. Onu asla unutmaz Zagros gerillaları.

Kim nereye gidecekti herkes merakla nefesini tutmuş bekliliyordu. Sadece komutanlık ve de Medya Savunma Karargâhından gelen Reşid Serdar ve Nalin Dilpak biliyordu.

Ama bir tek kişi nereye gideceğini iyi biliyordu; Baran.

“Ben saldırıya gideceğim!”

Raxtı hazırđı. Tam altı şarjör atmıştı üzerine. Nerede bulmuşsa dört tane de bomba ayarlamıştı. Normalde bir gerillanın raxtında iki bombası dört şarjörü olurdu. “Heval Baran hazır mısın?” diye kimse sormuyordu. “Acaba hazır mı?” diye de hiç kimse düşünmüyordu.

Hazırđı Baran.

Hele o vakit bir geleydi.

İlerleyiş

Aradan iki gün geçti.

Beklenen an geldi, çatı.

“Toplantı var.” dedi komutanlar. Zaten nokta yerinde bütün güç hazır. İlk defa böyle bir araya gelmişlerdi. Nuktada bir grup olsa on grup olmuyordu, sürekli görevlere gidiliyor ve dönülüyordu.

Toplantıyı Birûsk Dersîm yönetiyordu. Elinde bir defter vardı. Başparmağını bir ayraç gibi yerleştirmişti defterin arasına. Oraya bakıp bir şeyler okuyacağı belliydi. Toplantıya başlandı, şehidler karşısında bir dakikalık saygı duruşu için herkes ayağa kalktı. Birûsk’un: “Şehidler anısı yolumuzu aydınlatacaktır!” sözüyle herkes oturdu.

Hemen herkes büyük bir bekleyiş içindeydi. Komutan Birûsk neşeli ve rahattı.

Çukurca asayişî denilen aslında iki katlı bir bina olan yaklaşık 150 uzunluğunda bir alanı kaplayan karakola saldırı gerçekleştirilecekti. Bu karakolun etrafında düşmanın tuttuğu tepelerin adeta haddi hesabı yoktu. Onlarda buna güvenerek rahat hareket ediyorlardı. Yan tarafında tugay vardı. Etrafında çember ören tepecileri vardı. Türk ordusunun hiç beklemediği bir yere sızılacaktı. Hem de görüntü vermeden kaç tepeyi geçeceklerdi. Bu da yetmediği gibi dağdan şehre ineceklerdi. Gerillanın Türk ordusu üzerine gerçekleştireceği bu operasyonun kalbi bu karakoldu. Buradaki başarı her şeyi belirleyecekti. Tek tek grupları okumaya başladı. “Üçüncü grup, kol komutanı heval Egîd’tir, heval Uta onun yardımcısı” dedi ve dönüp Uta’dan tarafa bakıp, “uygun mu” dedi, gülümsedi. “Heval Adıl bisivingçi ve heval Baran. Bu grupta bir bisiving var üç kleş” dedikten sonra her grubun rollerine ilişkin daha sonra tartışacaklarını belirterek diğer gurubları okumaya devam etti.

Oturduğu yerde oldukça sakin görünüyordu Egîd. Hiç şaşırmamış gibiydi. Baran oldukça ciddiye. Biliyordu zaten.

Toplantıdan sonra bu sefer de saldırıya gidecek her kol ile ayrı ayrı ayrıntılı tartışma yürüttü Birûsk.

Sıra Bager’in de içinde bulunduğu gruptaydı. O da saldırıya gidecek olan gruptaydı. Kol komutanları Medya idi. Grupta Çekdar Amed, Fırat ve de Bager vardı. Birûsk, “Bager” dedi. Bager hemen ayağa kalktı. Birûsk: “Heval Bager senin bu eyleme gitmenin sebebi orayı tanıyor olmandır. Farklı zamanlarda keşfe gittin, biliyorsun. Grubun öncüsü sensin, sen içeriye götüreceksin, tamam mı? Yoksa saldırıya seni göndermezdik, sabotajcıydın, oraları tanıyorsun o yüzden

gönderiyoruz. Ona göre yaklaşacaksın. Özellikle de geri çekilmede.”

“Tamam!” diyen Bager yerine oturdu. Grupları içeriye götürecek üç öncü vardı Bager, Şoreş ve de milis Bager idi. Yirmi kişilik beş grubun genel sorumlusu da Dijwar idi; Dijwarê Reş. Üç grup karakola direkt saldıracak, bu gruptan olan Egîd’in kolu direk içeriye girecekti. Bir grupta pusu atarak karakola gelecek müdahaleleri önleyecekti. Dijwar’ın kolu karakol grubunu da geçip ileriye gidecek, eylemi ilk onlar başlatacak, geri çekilmede de ilk bu grup geri çekilmeye başlayacaktı. Birûsk: “Eylem en en fazla on dakika sürecektir” dedi. “Bütün kollar işlerini beş dakika içinde bitirmeye çalışacak. Ama olurda bir aksaklık çıkarsa sadece on dakika, sadece on dakika! Daha fazla kalırsanız eylem tersine döner ve bir anlamı kalmaz. Fakat Dijwar’ın kolu geri dönmedikçe karakol kolları geri çekilmemeli bu yüzden Dijwar’ın kolunun sorumluluğu çok ağır.” Diyerek olabilecek hemen her şeyi ayrıntılı anlatmıştı. Saatlerce sürmüştü Birûsk’un tartışmaları. Pusu grubu aynı zamanda kendilerinden daha ileriye giden gruplara karşı gerçekleştirecek herhangi bir müdahaleyi önleyecekti, en son pusu grubu geri çekilecekti.

Kademeli bir şekilde bütün gruplar şimşek hızıyla geri çekilecekti. Lakin savaşta her şey planladığı gibi olmazdı. Kaotik bir aralıktı savaş. Bu kaos içinde bütün olasılıklara göre netleşmiş bir planlama çıkartıyorlardı. Karşılarına çıkacak olasılıklar sonrası ne yapmaları gerektiğini durmadan izah ederek anlatıyordu Birûsk. Her grupla yaptığı toplantıda Rûken Bingöl de vardı. O daha çok dinliyor, gözden kaçan bir şey varsa konuşuyordu. Böylesi bir eylem onun içinde birçok açıdan ilki barındırıyordu.

Karakolun kapısından içeriye girip saldırıyı başlatacak olan kol Egîd'in koluydu. Diğer iki karakol grubu dışarıdan vuracaktı.

Eylemde sekiz kişi bisivingçiydi ve hepsinde on tane roket vardı.

Diğer saldırı gruplarında belirttiği şeyleri burada da belirtti Birûsk: “Geri çekilme esnasında asla toplanmayacaksınız! Düşman yolunuzu kesebilir. Alternatif yolunuz olsun. İnisiyatifiniz olsun. Bu noktada öncülere büyük sorumluluk düşüyor. Tanıyorsunuz çünkü.

Her ne olursa olsun durmayın. Keşif geziyor olsa bile. Skorski gelebilir, kobra vurabilir. Büyük bir ihtimal önünüzü kesmeye çalışacaklar. Hiçbir gerekçeyle durmayın. Unutmayın eylemden dönüyorsunuz. Eğer sayınızı çoğalırsa hemen küçük gruplara ayrılın, dağılın. Böyle yaparsanız keşif en fazla bir gurubu yakalar ama eğer orada durursanız düşman operasyon yapar, çembere girersiniz ve çıkamazsınız. Toplu kayıplar olur. Daha tehlikeli olabilir.

Eğer yolları tutulursa Zap tarafına çıkan bir yol daha var. Orayı kullanın. Tugayda çok sayıda asker var ve müdahale edebilirler. Zaten biz tugayı da, etrafındaki tepeleri de vuruyoruz ama oldu da bir müdahale olursa her zaman alternatifiniz olsun.”

Birûsk'un söylediği her şeyi kafasına yazan, yüreğine nakşeden Bager Zap'a gidecek yolu tam olarak bilmiyordu. Birkaç küçük tepe vardı aşarlarsa Zap arazisine gireceklerini tahminen biliyordu sadece.

Toplantıları bittikten sonra heyecandan bütün bedeni titriyordu Bager'in. İki yıldır eylemlere girip çıkıyor, kaç sefer Çelê'nin içine kadar gitmişti ama bu sefer çok başkaydı.

Az ilerisinde elleri cebinde raxtı belinde, silahı kolunda olan Baran'ı gördü. Keyif onun keyfiydi. “Bu eylemin en iddialı kişisi gerçekten de Baran,” diye aklından geçirdi Bager. Oysa kendilerinin de kaç gecedir gözüne uyku girmemişti meraktan. Hele Egîd! O esnada bir şeylerle uğraşan Egîd’e kaydı gözleri. Egîd tek tek mermilerini kontrol ediyor, yenilerini seçiyordu. Ufacık bir patlamama ihtimalini verdiği mermileri ayırıyor en yeni mermileri alıyordu. Ona bakan Bager de hemen şarjörlerine davrandı. Baran zaten hap hazırды. Kendisine nokta yerinde gezinip duruyor, herkese doyasıya gülümseyerek bakıyordu. Ve bir o kadar da yüzünde ciddiyet vardı. Sert duruyordu.

Bager’in hazırladığı salça kutularına konmuş c-4 ile hazırlanmış bombalar vardı. Tnt’yi döverek sıkıştırarak hazırladığı için ağırlıkları iki kilo kadar vardı. Bager tekrardan onları kontrol etti. Adil, Egîd, Baran bu bombalardan da aldı. Yükleri kendi kilolarından çok daha ağırdı. Bu bombaların küçük olanları da vardı, saldırı grubundaki diğer gerillalarda bunlardan aldı.

Bütün gruplarda olmayan tek bir şey vardı: Kaygı. “Acaba ne olacak, ben ne olacağım?” endişesi yoktu. Bu başaracaklarına olan inançtan geliyordu. İnanç her zaman güvenden beslenir, her zaman.

Hatta o saatlerde Herekol Gever bile su gibi kaygısızdı. Çok istekliydi, gençti, güçlüydü ama istikrarsız, çocuksu, bazen nedensiz morali bozulan biriydi. Bölge gücüne iki ay önce dahil olmuş, Oremar tarafından Birûsk getirmişti. Burada çok eleştirilmiş, üslubu, sürekli etrafındakileri huzursuz eden yaklaşımlarıyla soruna dönüşmüştü. Birûsk getirdiğinde, hem Egîd’e hem de Bager’e “Gözünüz üstünde

olsun. İlgilenin. L mpen yanları var, halen kendisini sokaklarda sanıyor.” Demişti. Sık sık da her ikisinden teknilini alıyordu. Herekol’da bir gelişme var mı diye takip ediyordu. Herekol’la en çok sohbet edense Dijwar idi. Hatta eylem noktasında da sürekli Dijwar’ın yanındaydı. Görev dönüşleri Dijwar’ın Herekol’la sürekli sohbet ettiği gözlerden kaçmıyordu. Herekol ise Dijwar’a çok bağlı olduğunu hissini uyandırırıyordu etrafta. Herekol da sık sık saldırı grubunda yer almak istediğini belirtiyordu. Bu yeni geldiği bölgedeki gerillaların onun üzerinde yarattığı etkiydi. Uzun mu sürecekti, gerçekten de kişiliği üzerinde bir etkide bulunacak mıydı? Zaman gösterecekti. Savaş ayna gibiydi; herkes en sonunda kendisini görürdü bu aynada. Eylemde de Dijwar’ın kolundaydı. Bir insanın yanında Dijwar olunca kim girmezdi düşmanın yüreğine.

Bu arada sık sık flaşlar patlıyordu. Rûken Bingöl elindeki fotoğraf makinesinin kamerasını açmış çekim yapıyordu. Makine elinde sohbet eden bir gruba odaklandı. Yavaş yavaş onlara doğru ilerlemeye başladı. Haki bir şeylerden bahsediyor, Bager,  ekdar, S pan oturmuş dinliyordu. Rûken:

“Ben sizi yakaladım, siz Serhat lık yapıyorsunuz. Hımm!” derken gülüyordu. Haki bir ak kelime bir şeyler söyledikten sonra eliyle sohbetini dinleyenleri göstererek “Bak, bak ne konuştuğumu anlamıyorlar bile neresi Serhatlı bunların...”  ekdar’ı işaret ederek de: “Bak bu Amedli neresi Serhatlı bunun,” dedi. Rûken:

“Yok o da Serhatlı, neresi Amedli Serhatlıların içinde erimiş.” Dedi.

Birbirine takılan, gülüşenler tek onlar değildi. Hemen herkes öyleydi. Üzgün olanlar saldırı grubunda yer alamayanlardı. Bu da oldukça yansiyordu.

Gerekli cephane bütün herkese verildi, hepsi zaten ayarlanmıştı, hazırды. Çantalarına biraz şeker, kuru yemiş, kuru ekmek koydular. Bunlarda ayarlanmış ve hazırды. Su için pet şişerlerini aldılar. Gruplar fotoğraf makinesinin karşısına geçti sırayla. Ardından da toplu halde poz verdiler. Öz savunma biriminden Botan da hazırды. Eylem toplantılarına da katılmıştı.

Keşifçiler çoktan gitmişti. Son kez beraber alelacele akşam yemeği yenildi, bazı gruplar yemekten önce çıkmıştı. En son çıkacak olan gruplar da belirlendi.

Aynı günün akşamı eylem noktasında bulunan bütün güç harekete geçti.

Herkes artık yerine gidecekti.

Yirmi kişilik saldırı grubuyla birlikte Birûsk Dersîm'in grubu aynı yöne, Suvara Benê'ye doğru ilerleyecekti. Gruplara bölündüler. Önde Birûsk ile beraber iki grup yola çıktı. Diğerleri de belirli mesafelerle yola çıkıp onlara ulaşacaktı.

Kanî Botî'ye ulaştıklarında gidecekleri yere yarım saat ancak kalmıştı. Sızarak, temkinli bir şekilde ilerlediler. Düşman arada bir oralarda da pusu atıyordu. Yerlerine ulaştıklarında Çelê'nin ışıkları parıl parlıyordu. Birûsk herkes uyumak için yerlerini yapsın, uyusun dedi. Sırayla nöbet tutacaklardı. Diğer gruplar da gelip onlara yetişecek onlar da belli mesafelerle konumlandıkları yerde istirahatata çekilecekti. Birûsk herkes uyumak için çekildiğinde biraz daha etrafı keşfetti.

Diğer gün sabah Birûsk saldırı grubundakileri tek tek çağırarak girecekleri karakolunun karşısına getirerek hepsiyle tekrardan tartışmalar yürüttü. Gruptakilerin hepsi çok meraklıydı. Her şeyi dikkatle dinliyorlardı. Bulundukları yer karakolun üstüne düşüyordu. Şehir bir tepsi gibi önlerinde açılmıştı. Her yarım saatte biri keşif yerine, Birûsk'un yanına gidiyor biri dönüyordu. Tek tek, grup grup hepsini tekrardan yoğunlaştırdı Birûsk.

Tugayın uzun beton sahasında bir tane helikopter duruyordu. Rahatlıkla üç helikopterin iniş yapabileceği bir pistti bu saha. Sahanın karşısında da lojmanlar vardı. Burada askerlerin aileleri kalıyordu. Hatta okul, çocuklar için park da vardı. Sömürdükleri yere çocuklarını, eşlerini getirecek kadar rahattı tugaydaki Türk ordusunun üyeleri.

Dün grup toplantıları esnasında dinlediklerini şimdi gözleriyle de görüyorlardı.

Gün boyu küçük, dört kişiye yetecek çaydanlığında başından ayrılmıyorlardı. Sürekli birisi o çaydanlığı kaynatıyor, diğerlerine çay yetiştirmeye çalışıyordu. Her kaydattıklarında ancak dört bardak çay çıkıyordu.

İkinci üzeri Bager'e seslenen Birûsk elinde tuttuğu cihaz pillerini ona vererek Kun Mori'deki gruba götürüp gelmesini söyledi. Aradan kırk beş dakikalık bir mesafe vardı. Bager'in dışında grubun yerini tanıyan kimse yoktu. Yanına da Welat'ı verdi. İhtiyaç olursa yeri bir kişinin daha bilmesi iyi olacaktı.

Sırttan direk kendilerini aşağıya bırakmadılar. Birçok düşman tepesinin karşısına düşüyordu. Eğriler çizerek Kun Mori'ye ulaştılar. Guruptan Bager'i tek tanıyan kişi Dr. Azad idi. Getirdiği kıl pilleri teslim etti ve Dr. Azad'a Birûsk'un

notunu illetti: “Bu akşam grup içeri geçecek bilginiz olsun!” dedi.

Bager’i uğurlamak için bir yere kadar ilerleyen Dr. Azad ayrılırken Bager’e sıkı sıkı sarıldı. “Kendinize dikkat edin!” dedi üst üste. Yüzünde tebessümle tedirginlik birbirine karışmıştı. “Benim yüreğim daha fazlasını kaldıramıyor, artık daha fazla şehadet duymak istemiyorum ona göre.” dedi. Bager ile Welat ilerlerken Dr. Azad halen olduğu yerde dikilmiş arkaları sıra bakıyordu.

Suvarê Benê’ye doğru ilerlerken karşılarına çıkan bir mevzii de bir şeyler gözlerine ilişti. Düşman mevziisiydi. Sık sık oraya kadar operasyona çıkarlardı. Bir hafta kadar önce Abdullah Gül Colemerg’e geldiği için operasyona çıkan düşman birlikleri oralara kadar gelmişti.

Gördükleri şeye yaklaşıtlarında bir poşet olduğunu fark ettiler. İçi konserve doluydu. Halen ambalajları açılmamış poşetlerde ekmekler vardı. Zehirli olabileceğini düşündüler. Poşeti alıp nokta yerine doğru ilerlemeye devam ettiler.

Bager’in geldiğini gören Birûsk: “Gel, gel siz yoktunuz biz bir sürü fotoğraf çektik.” dedi. Bager:

“Biz nasıl gittik, siz hemen fırsattan yararlanmışsınız.” dedi. Bager’in omzuna vuran Birûsk elinde fotoğraf makinesiyle uzaklaştı, Bager arkadaşlarının içindeydi. Bager nereye dönse ne yapsa Birûsk fotoğrafını çekmeye başladı. Bu sefer de utanmaya başladı Bager. Birûsk fark ettirmeden fotoğraf çekmeyi çok seviyor, buna özen gösteriyordu. Birûsk bir gerilla için arkada kalan en önemli şeylerden bir tanesinin de bu olduğunu söylüyordu. Birûsk günlük tutmaya da önem veren biriydi. O günlerde de elindeki deftere bir şeyler yazdığı oluyordu.

İkinci üzereydi. Birûsk grup grup tekrardan saldırıya gidecek olan gerillaları çağırdı:

“Sizin yıkacağınız mevzii burasıdır. O mevzii vurmazsanız diğer grup zorlanabilir... Arabalara dikkat etmelisiniz. O esnada asker içinde saklanabilir... Bak görüyorsunuz şurada YİBO var, arkasından döneceksiniz, sızacağınız yer a ha şurasıdır. Rêber’in grubu sizden şurada ayrılıyor. Şimdi pusu grubunun olduğu tarafı tam olarak anladınız mı? Bakın Dijwar o diğer tarafa geçecek. Egîd’in gurubu o ön kapının olduğu taraftan çıkacak, yanlışlıkla askerdir diye Egîd’in grubunu vurmayın. O üsteki üç mevzii var ya onları tek tek imha etmeden o alt tarafa yaklaşmayın kesinlikle darbe yersiniz. Karakolunu arka tarafına düşen üç mevzii var eğer susturmazsanız Egîd’in grubu içerden çıkamaz. Bakın, şimdi iyi bakın o yanda hiç arkadaş yoktur, o taraftan kim gelirse bilin ki düşmandır, arkadaşlarımızın o tarafta olma ihtimali hiç yok, tamam mı heval? Netleşiyor değil mi kafanızda tam oturuyor? Öyle değil mi? Tekrar bakın, tekrar tekrar bakın, siz oradaymışsınız gibi bakın!”

Bir gün önce gördükleri kroki tam karşılarındaydı. Gün boyu tek gündemleri yaptıkları keşifti.

Akşamüzeri olduğunda yemeklerini yediler. Yemekten sonra çay herkese yetişmedi. Her Brûsk’a bardak uzatıldığında “heval siz için biz zaten buradayız,” diyordu.

Artık dağlardan ayrılacaklardı. Yavaş yavaş sızacaklardı şehre doğru. Gruplar yüklendi. Tek tek hatır isteyerek, hepsi tek tek Birûsk’a sarıldı. Birûsk Egîd’e sarıldığında “Bak Egîd mutlaka çok dikkatli olmalısın, sen tam içeriye giriyorsun. Savunmalı bir şekilde girin. Ben hepsini sana tek tek söyledim. Baran ile sen savunmalı gireceksiniz.

Uta ile de Adıl. Eğer önde hesaplayamadığımız mevziler çıkarsa önce Adıl bisivingi ile vurmadan üstüne gitmeyin. Uta öne gittiğinde Adıl onu savunsun, yani savunmalı iki kişi şeklinde hareket edin, tamam mı?” Bir kez daha sarıldı Egîd’e. Sonra vurgulu, heceleri uzatarak: “Ben inanıyorum hepiniz döneceksiniz.” Dedi. Gerillalar baskın, koyu karanlığın içinde kayboldular. Birûsk halen arkaları sıra bakıyordu.

İlerleyiş başlamıştı.

Kun Morî ile Suvarê Benê’nin ortasına düşen bir küçük vadiden aşağıya kendilerini bırakacak bir gece de şehrin üstünde kalacak, diğer gece eylem için harekete geçeceklerdi. Bu hattı en iyi bilen Şoreş idi. Bir kere de Bager ile Şoreş o hattan şehirden çıkmışlardı.

Vadiden aşağı inerlerken Dijwar’a bir komut geldi: “Ekin arkadaş ayağını burkmuş.” Dijwar suratla Ekin’in yanına geldi, oturmuştu Ekin. Dijwar: “Heval bir arkadaş verelim senin yanına geri dön” dedi. “Yok bir şey olmaz ben gelebilirim,” dedi Ekin. Dijwar net bir sesle: “Heval oraya kadar gelip de başımıza bela olma,” dedi. Ve Ekin’den bir cevap bekledi. Ekin ayağa kalktı, yürüyecekti. Ama gittikçe grup ağırlaştı. Bereket versin bir gece arazide kalacaklardı. Aynı gece eylem gerçekleşmeyecekti. Yükler de oldukça ağırdı ve gece zifiri karanlıktı. Ne kadar dikkat etseler de yere düşenler oluyordu. Çünkü birçok yerden kendilerin dik aşağıya doğru bırakmak zorunda kalıyorlardı. Evlerin, sokak lambalarının, karakolun ışıkları vadiye yansıyordu. Her aşağıya doğru indikçe tugayın ışıkları loş bir şekilde oldukları vadiyi aydınlatıyordu. Aralarında en fazla 900 metre vardı. Kendilerini eğerek, ufak adımlarla birbirlerinden kopmadan ilerliyorlardı.

Bager ile Şoreş grubun hem arkasında hem ortasında hem de önünde oluyordu. Sabit bir yerde durmuyorlardı. En önde milis Bager vardı. Dijwar da sürekli hareket halinde grupları kontrol ediyordu. Bir kopma olmasın diye. Bir fark edilme anında üzerlerine yağacak havan, obüs mermileri altında grubu sağlam bir şekilde çıkartması gereken kişi oydu. Artık Birûsk yoktu, gruba ilişkin bütün kararları alacak olan oydu. Dijwar o anda bir kişi değil yirmi kişiydi.

İlerleyiş boyunca gerekli yerlerde eğilmediği için birkaç defa uyarı aldı Dijwar. Dijwar her seferinde “Eğiliyorum heval,” diyordu. “Hayır heval sadece başını eğiyorsun, kendini değil!” diyorlardı kızgınlıkla.

İlerlerken sürekli etraflarına bakıyorlardı. Hemen hepsi ilk defa içeriye geçiyordu. Dikkatle her şeyi gördükleri her şeyi öğrenmeye çalışıyorlardı. Egîd’e cılız bir ses tonuyla Ekin seslendi karanlıkta:

“Heval Egîd o taş altını unutma! Aklında tut!” dedi. Egîd sesin geldiği yöne doğru bakarak:

“Niye tutayım ki” diyerek ilerlemesini sürdürdü.

“Eğer yaralanırsan seni buraya saklarız,” dedi.

“Asla! Bu asla olmayacak,” dedi ilerlemesine devam eden Egîd.

Ekin sürekli grubu ağırlaştırıyordu. Böylesi bir grup içinde bir kişinin ufak bir aksaklık yaratmasının grubu ne kadar zorladığını görüyorlardı.

En sonunda vadinin en aşağı kısmına ulaştılar. Düşman mevziilerini gözle rahatlıkla görebiliyorlardı artık. Öncüler suyu nasıl geçeceklerini kontrol etti. Sorun sadece suyu geçmek değildi, nereye çıkacaklardı? En sonunda öncüler suyun içinde bir süre yürümeleri gerektiğine karar verdi. Suya

girdiklerinde boyu kısa olan ve sırtında taşıdığı roket çantası nerdeyse boyu kadar olan Viyan Penaber için asıl zorluk başladı. İniş boyunca da sürekli ayağı kayıp düşenlerden biriydi Viyan. Gece yürüyüşü de alışkanlık isteyen bir yürüyüştü. Gece yürüyüşlerinde fazla antrenmanlı olmayan Viyan Penaber biraz zorlanıyordu. Ayrıca her düşme ses çıkmasına neden oluyordu. Viyan da kendine hakim olmak için kendine çok yükleniyordu. Kol komutanı Rêber Viyan'a yardımcı olarak grupta bir tedirginlik oluşmasını önlemeye çalışıyordu. Viyan ilk defa bir eyleme giriyordu ve bisiving silahına hakim biriydi.

O gece bir yere kadar ilerleyip ara verdiler. Dijwar: “Bütün kollar oldukları yerde nöbetlerini tutacak,” dediğinde Bager artık yorgunluktan titrediğini hissediyordu. Üstüne üstelik ıslaktılar. Bedenlerinde suya değmeyen yerlerse terden ıpslak olmuştu.

Gündüz kaldıkları yer oldukça gizliydi. Ancak yine de hemen hiç hareket etmeden her kol bulunduğu yerde bekleyecekti. Onları tek gizleyen şey yine her zamanki gibi arazinin kendisiydi; ağaçlar, yapraklar, küçük dereler, tümsekler, insan boyundaki taşlar idi.

Yine de bir köylü içlerine girebilir, deşifreye neden olabilirdi. Hareket halindeki bir askeri birliğe denk gelebilirlerdi. Eğer böyle olursa çatışma çıkardı. Çok duyarlı olmaları gerekiyordu. Gündüz orada yerlerinden hiç kımıldamadan tetikte kalacaklardı. Sağı solu kolaçan etmek için kısmi hareket eden tek kişi Dijwar idi.

Akşamın olmasını sabırsızca bekleyenlerden biri de sürekli gülümseyen Egîd idi. Bager ne zaman Egîd'e baksa yüzündeki şirinlik, tatlı gülümseyiş dikkatini çekiyordu.

Hele şu akşam da bir gelseydi. şunun şurasında ne kalmıştı ki.

Egîd, Geri Dön!

Birkaç dakikadır oturdukları yerde zaman geçmeyecekmiş gibi geldi Bager'e. Oysa yenice oturmuşlardı. Kolunu yukarıya doğru kaldırıncı sokak lambalarının ışığından saati görebildi. Saat on ikiyi geçiyordu.

İlk önce Haki'nin kolu yerini almak için ayrılmıştı. On dakika sonra Dijwar'ın kolu, onlardan on beş dakika sonra da Rêber'in kolu gitti. Ardından da Egîd'in kolu geçti harekete. Her giden kol kalanlardan hatır isteyip ayrılıyordu. Egîd'te herkesi öptü. Bager'in hemen yanında Çekdar duruyordu. Egîd Çekdar'a sıkıca sarıldı, öptü. Bager'e sıra geldiğinde sadece Egîd'in elini sıkıca Bager "zaten görüşeceğiz Egîd," dedi. Devamla Bager "Yukarda!" dediğinde Egîd ona baktı kısa bir aralık. Egîd'in kendisine sıkıca sarılmasını istemedi o an Bager. Egîd'in hemen ardından gelen Baran'a da "seni de öpmeyeceğim," dedi. Baran elini tuttuğu Bager'i hızla kendine

doğru çekti: “Yok ben seni öpeceğim,” dedi ve sıkıca sarılarak öptü.

Egîd’in kolunun hemen ardından çok geçmeden Medya’nın da kolu hareke geçti. Bu kolda Çekdar Amed, Bager Ararat ve Fırat Seydo vardı. Bager hızlı adımlarla Fırat’ın önü sıra ilerliyordu. Artık eller tetikteydi. Bager bedenini saran duyguları anlamaya çalışıyor, yüreğinde bir gariplik hissediyordu: “Ne gerek vardı ben öyle yaptım!” diye içinden geçirirken garip bir his düştü yüreğinin tam orta yerine: “Öyle yapmasaydım keşke!” “Yok, ama neden zaten görüşeceğiz, ayrılacakmışız gibi kucaklaşmaya ne gerek var. Farklı bir psikolojiyle gitmemek lazım zaten!” Bager yüreğine sızan garip histen kurtulmaya çalışırcasına Egîd’e sarılmamasına hak vermeye çalışıyordu. “Yok ya ne Egîd ne diğerleri, hiç kimse şehîd düşmeyecek!” diye aklından geçiriyordu. Artık yerlerine ulaşmış elleri tetikte bekliyorlardı. Gönlü rahattı. Bir şey olmazdı Egîd’e.

Kendilerini aştıkları andaydılar artık. Dünyayı sallayacak gücü kendilerinde görüyorlardı. Düşmana bir nefes kadar yakındılar.

Böyle anlarda insan kendine bile şaşar, her şey öyle bir hızla olup biter ki. Her şey bittiğinde insan bunları aklına getirdiğinde ya bu ben miydim, diye düşünmekten kendini alamaz. Başarıya olan inanç ve yaptığı şeye güven insanı pamuk gibi hafifletir. İnsan sırtındaki ağırlığın farkında bile olmaz. Yürüyen beden değildir, bedenini aşar o aralıkta insan. Saldırı ruhu der buna gerillalar. Düşmanın gırtlğından tutmak gibi bir şeydir bu. Tutmak da yetmez hesap isterler.

Saat tam birdi.

Herkes tetikte bekliyordu. Eylem saat biri on geçe başlayacaktı.

Cihazdan Birûsk’un “Rêber” dediğini duydular. Rêber üç defa mandala bastı. Bu hazırım, yerimi aldım anlamına geliyordu. Bütün grupları tek tek çağırđı Haki’nin dışında. Hepsi üç defa mandala bastı. Birûsk’un “Ekin!” demesiyle bir roket “güm” diyerek ses çıkarttı, bu Viyan Penaber’in roketiydi. Onun attığı roketle eylem başlayacaktı. Ardından hemen Dijwar’ın grubu harekete geçmeliydi. Öyle de oldu. Dijwar’ın grubu anında iki roket ve eşliğinde çalışan kleşlerle devreye girdi. Dijwar idi bu şimdi kesin düşmanın gözünün önünde dikilmiş ya da yandan yaklaşmış kulağına usulca “biz geldik!” demişti. Cesaret konusunda gerilla da çok az emsali olan biriydi. Gözü kara denilse de rafine bir cesaret taşıyordu Djiwar. Asla korkuyu tatmamış, hissetmemiş biri gibiydi. Damarını kesseler kan değil top top cesaret akardı. Öyle biriydi Dijwar.

Bu şok anında Egîd ile Baran karakolun kapısından içeri fırlarcasına girdi. Adıl üst üste roketleri yağdırmaya devam ediyor, Uta da Egîd ile Baran’ı savunmak için kleşle cevap verilmeye çalışılan yerlere mermi yığıyordu anından.

Baran kapıdan içeriye girer girmez bir mermi topuğuna isabet etti. Baran topallayarak ilerlemesini sürdürdü. Baran’a ateş açanları Egîd hızla durdurdu. Hafif eğilmiş, seri bir şekilde birlikte adeta fırlayarak ilerliyor, birbirlerinin ne yaptıklarını anı anına biliyorlardı. Aynı yaydan fırlamış iki ok gibiydiler. Şaşmaz bir hızla ilerlemeye devam ediyorlardı.

Karşılarına ön kapıdan çıkan pijamalı askerlerle kısa bir çatışma yaşandı aralarında. Çıkanlar çok çabuk etkisizleştirildi. Her çıkan inanılmaz bir şoktaydı. Başlarına

gelen şeyi tahayyül bile edemiyorlardı. Bu insanlar nereden çıkmıştı?

Daha fazla kimse onları karşılayamadı. O vakitleri olmadı. Pencereden içeriye Bager'in hazırladığı bombadan bir tane attı Egîd. Attığı odayı birden alev aldı. Aynı anda Baran diğer pencereden içeriye pimini çektiği aynı bombadan attı. İki katlı karakol binası şiddetin etkisiyle sallandı. Yanmaya başlamıştı karakol, içerden sesler geliyordu.

Egîd'in kolunu tam olarak göremeseler de Bager artık bu iş tamamdır diyordu, yanmış, sallanmıştı karakol ve cevap verebilen pek kimse yoktu.

Çelê gümbürdüyordu.

Sesleri duyan hiçbir aile evlerinin ışıklarını açmadı. Evlerinin içinde hiç bir şey yokmuş gibi davranır görünüyor, duydukları şeyleri duymamaya devam ediyorlardı. Karakolun burnunun dibindeki evlerden bile hiçbir hareketlilik görünmüyordu o anlarda.

Çelê'de bir bekleyiş başladı. Tek beklemeyenler dağdan inen gerillalardı. Hiç olmadıkları kadar hızlıydılar o anlarda. Aynı anda tam on sekiz nokta birden vuruldu. Gerilla operasyona çıkmıştı.

Egîd'in kolunun saldırıya girmesiyle diğer iki karakol kolu da hazırda bekleyen roketlerini zaten atmıştı. Tetikte olan eller hızla işlemeye, mermiler yağmur gibi karakola inmeye başlamıştı. Düşman hemen hiç cevap veremiyordu. Dijwar'ın olduğu yönde de düşmanın karşılık veremediğini duyuyordu Bager.

Egîd üzerindeki bombaları mevzilere atmaya devam ediyor, bir diğer yandan da Adıl ile Uta'ya daha ilerlemeleri için işaretler ediyor, Baran'ı takip ediyordu.

Egîd ikinci kapıya doğru yöneldiğinde çizgili pijamalarıyla telaş içinde kendisine doğru mermi atan iki kişi daha çıktı. Çizgili pijamalarıyla kapının önüne yığıldılar aynı anda.

Baran gittikçe sendeliyor, sendeleyerek önüne çıkan bütün mevzilenmeleri susturduğu gibi pusarak ilerlemeye devam ediyordu. Kapıdan içeriye Bager'in yaptığı bombadan bir tane daha attı. O esnada savunmadaki Adıl da Egîd'in arkasında savunmalı bir şekilde aralıksız roket yerleştirdiği bisivingi kleş gibi kullanıyordu. Bisivingi omzuna alıp atış yapmıyor. Bir kleşi tutar gibi pencerenin duvarına kendini yaslıyor, içeriye uzattığı bisivingin tetiğine basıyor, roket fırladığı gibi şiddetle odaya çakılıyor, uçakla atılan roketler gibi gümbürdeyerek ses çıkartıyordu. Duvara yaslanarak kendini sakınan Adıl hiç hedef olmuyordu. Uta zayıf bedenine rağmen kendini daha da küçülmüş bir halde havaya ateş eden torbalarla örülmüş binaya bitişik mevziyi susturmakla meşguldü. Adıl'ın elinde bisiving tam manasıyla uçak olmuştu. Adıl her gittikçe inanılmaz bir güvenle doldu. Ayakları hiç yere basmıyor oradan oraya koşarcasına ilerleyip duruyordu. Her kıpırtıyı fark ediyor, Egîd'i gözden kaçırmıyordu hiç. Egîd her yere önde kendisi gidiyor, Baran ile beraber fırlayarak girdiklerinde bile karakola ilk mermiyi o atmış, Baran'ı savunmuştu. Baran ayağına yediği mermiyle kurtulmuştu. Her hareketleriyle birbirlerine güven veriyor ve destek oluyorlardı.

Karakoldan müthiş bir duman yükseldi.

Birûsk dağdan kolları yönlendirmeye, takip etmeye devam ediyordu. Reşîd Serdar, Azad Siser, Nalîn Dilpak'ta bulundukları Gare dağında bütün eylemi ellerindeki cihazlarla

dinlemeye, takip etmeye devam ediyorlardı. 18 Ekim'i 19 Ekim'e bağlayan geceydi.

Birûsk bir ara:

“O yanan karakoldur değil mi?” diye sordu. Cihazdan bir ses “evet” diye yanıtladı.

Bager ile Çekdar yan yanaydı. Fırat ise biraz daha uzaktı her ikisine. Karşılarında hemen binanın en üstünde bir mevzi tek tük mermi atıyor, karşılık vermeye çalışıyordu.

Askerler karşılık verse de vermese de Egîd'in kolu ilerleyişini sürdürüyordu.

Egîd torbalarla örölmüş mevziye yöneldi. Karanlık köşede kendisine doğru mermi atanları fark etti. Yönünü değiştirdi. Önünde birkaç asker vardı. Birinin yaralı halde yöneldiği mevziye koştuğunu gördü. Yönelindiği mevziinin arkasına sığındığını da gördü. Pusarak seri adımlarla tek tek mermi atarak mevziye ulaştı.

Egîd'in içini tam olarak göremediği mevziye önce bir el bombası atıp ardından kleşle yönelmesi gerekirdi. Saldırı da bu bir kuraldı. Öyle yapmadı Egîd. Adıl, Egîd'i tam görebiliyorken Baran az ötedeydi.

Bager iki katlı binanın üzerindeki mevziinin altında bir mevzii daha olduğunu fark etti. Çekdar da o mevziyi bir roket attı, tam isabet ettiremedi. Mevziideki düşman askerleri karşılık vermeye çalışıyorlardı ama çoğunlukla mermilerini havaya doğru atıyorlardı. Nereden onlara doğru roket atıldığını kestiremiyor gibiydiler.

Bager'in hemen kenarında yere düşerken bir insanın çıkartabileceği uzun bir “Ahh!” sesi geldi. Bager hızla dönüp sesin geldiği yöne doğru baktı. Binanın üzerindeki mevziilere roket tuturmaya çalışan Fırat'tan geliyordu ses. Sağ elinde

bisivingin kayışını tutmuş, bisiving elinde boşluğa doğru sallanıyordu. Fırat'a bir mermi değmişti ve mermi onu gerisin geri itelemişti. Fırat sırt üstü düşmemek için sol elini boşluğa doğru kaldırmış tutunacak bir dal arıyor, sağ eliyle de bisivingin yere düşmemesi için bisivingin kemerini sımsıkı tutuyordu.

Bager ulaşana kadar Fırat Seydo sırt üstü yere düştü. Bager, yaralandığını düşündüğü Fırat'ın başındaydı. Neresinden yaralanmıştı, anlamaya çalıştı. Dokundu. Islak bir şey yoktu. Bager daha tam anlamamıştı ki Fırat küfürler savurarak uykudan uyanır gibi sayıklarcasına konuşmaya başladı. Bager hiçbir şey anlamadı. Başından mı yaralanmıştı acaba, elini başına götürmeye yeltendi. Fırat kızgınlıkla düşmana küfürler savurmaya devam ediyordu. Bager elini başına götürünceye kadar Fırat öfkeyle doğrulduğu yerden ayağa bile kalktı. Halen olan biteni anlamaya çalışan Bager'e Fırat Seydo: "Bir şey yok o binanın üzerindeki namussuzlardan birinin mermisi bombama değdi." Dedi. Şans eseri bomba patlamamıştı. Bager daha olayı yeni anlıyordu ki Fırat nişan aldığı gibi roket fırladı. Bager'in gördüğü tek şey mevziinin tam ortasında patlayan roketi. Bir mevzii daha sustu.

Karakol alev aldıkça almaya başladı. İçerde askerlerin sesleri gelmeye devam ediyordu. Hiç biri dışarıya çıkamıyor, direnç gösteremiyordu. Dışarı çıkanlar da kleşlerin hedefi oluyordu.

Egîd mevziiye tam yaklaştığında yarı eğik halde tarama yaptı ilk önce. Tam olarak göremediği mevziiye ikinci taramasını yapmak için bir nefes kadar yaklaştı, tetiğe bastı, silahtan çırk diye bir ses çıktı, fırlaması gereken mermi

fırlamadı. Torbaların dibine sinmiş olan asker tam karşısında duran aralarında hemen hiç mesafenin kalmadığı Egîd'e doğru tuttuğu silahını panik içinde birden taramaya verdi.

Egîd olduğu yerde bir an kaldı, düşerken onu savunmak için yönelen Adıl'a: "Şu, şu namussuzu öldür," diyebildi. Egîd tam göğsünden tarama aldı. Egîd yere düştüğünde her iki gözü de açıktı. Adıl hızla Egîd'e ulaştı. Zor anlar için raxtında duran tabancasını çektiği gibi askeri alnından vurdu. Sonra tekrar Egîd'e döndü. Egîd silahı elinde yere düşmüştü. Olduğu yere düşmüş olan Egîd'in gözleri üzerine eğilmiş olan Adıl'a bakıyordu. Açık gözler Adıl ile konuşuyordu. Öyle canlıydılar... Başarma azmiyle doluydu her iki gözbebeği...

Seslendi Adıl, üst üste... Ellerini tuttu. Kollarını çekiştirdi: "Egîd! Egîd! Egîîd!" Boynuna baktı. Defalarca yüzüne dokundu. Cansızdı Egîd.

İnanmak istemedi. İnanmadı.

Açıktı işte gözleri.

Kalkardı şimdi Egîd.

Severdi espri yapmayı Egîd. Şimdi derdi "Adıl ne diye başımda dikilmiş bana bakıyorsun. Hadi ilerle!"

Nutku tutulmuş Adıl Egîd'in silahını aldı iki elinin arasından. Egîd öyle sımsıkı tutmuştu ki silahını. Silah ağırdı, demek ki mermiler bitmemişti. Peki neden vurmamıştı askeri Egîd, neden? Elini şarjöre attı, yarıya kadar dolu olduğu belliydi. Silahta bir tuhafılık vardı. Mekanizmayı çekince patlamayan, çürük mermi Adıl'ın kucağına düştü.

Egîd'i asıl şehîd düşüren patlamayan, çürük çıkan o mermiydi. Adıl'ın gözü karardı, öfkeyle baktığı mermiyi öldürdüğü askerin üzerine doğru karanlığa fırlattı.

Egîd'in cebindeki küçük cihazı, şifreleri aldı.

Egîd öyle orada yatıyordu. Egîd'in iri, yuvarlak gözleri gökyüzüne bakıyordu. Elleriyle kapatamamıştı gözlerini, yapamamıştı. Sanki şehîd düşmemiş derin bir uykuya dalmıştı açığözlerine rağmen. Sakin, rahat, kıpırtısız bedene baktıkça bakıyor, adeta Egîd'i diriltmenin bir yolunu arıyordu Adıl. "Kalk Egîd, hadi kalk!" Çok geçmez kalkar, her zamanki sakinliğiyle onları karşılar, mistik gözleriyle sevgisini paylaştırırdı her birine.

Bir türlü Egîd'ten gözünü alamayan Adıl ayağa fırladı, çıkması gerektiğini kim ona söyledi hiç bilmiyordu. Niçin ayağa kalkmıştı, bunu nasıl yapmıştı hiç bilmiyordu. Yaptı ama.

Uzaklaşmaya başladı.

Adıl bir daha dönüp arkasına bakamadı. Yaptığı şeye kendisi de inanmıyordu. Yutkunuyor, zor bela kendisini ayakta tutuyordu. Şimdi Egîd'i orada öyle bırakmış mıydı? Her gittikçe uzaklaştığı Egîd miydi? Egîd idi. Ayakları onu nasıl götürüyordu. Nasıl giderdi, nasıl! Egîd oradaydı. Dönüp sırtlamalıydı Egîd'i, dönmeliydi.

Dönemedi.

Egîd'in gül yüzünü orada bıraktı.

Ayaklarıyla yüreği neden bu denli birbirine tersti. Yürek başka atarken ayak nasıl böyle yürüyordu. Gözleri bu denli arkasındayken nasıl oluyordu da önüne bakıyordu. Bu neyin cilvesiydi be hey hayat! Sömürülen bir ülkenin çocukları olmanın mı?

Arkasına dönüp baksa sanki dizleri tutmayacak sırtına çaprazlama attığı dört silahı, roketlerden boşalan çantasının

içine yerleştirdiği bisivingini taşıyamayacak. Karakoldan çıkamayacaktı Adıl.

Bakmadı arkasına. Bakamadı.

Bir süre hiç arkasına bakamadı Adıl. Sanki her baktığında Egîd’i görecekti. Egîd sıcak yüzüyle:

“Beni böyle bırakıp nereye gidiyorsun Adıl!” diyecekti.

Birûsk üst üste Egîd’e seslendi. Cevap yoktu. Eylemin sıcaklığından olmalıydı. Elinde gece dürbünüyle karakolun her tarafına, etrafındaki tepelere, tugaya, düşmanın konumlandığı sayısız yere bakıyordu Birûsk.

“Egîd! Egîd!” dedi yavaş yavaş. İçine bir his düşmüştü.

Cihazdan Birûsk’a seslendi biri. Birûsk hemen “Dinliyorum!” dedi. Reşid Serdar idi:

“Egîd’i almadan kimse oradan çıkmayacak!” dedi. Birûsk hiç cevap vermedi, mandala bile basmadı. Sanki Reşid boşluğa konuşuyordu. Öylece susup kaldı bir an Birûsk. Bir şey olmuş muydu acaba. Olmamalıydı. Reşid yine tekrarladı: “Egîd yaralıdır belki. Niye cevap vermiyor!?” Birûsk yine cevap vermedi. Reşid kesin bir üslupla yine tekrarladı: “Egîd’i almadan kimse çıkmasın oradan!”

Bager cihazdan bu konuşmaları dinlerken Reşid Serdar’ın kodunun Rüstem olduğunu anladı. “Rüstem!” diye çağrılınca cihazdan Reşid’in sesi geliyordu.

Birûsk: “Heval, arkadaşların cephanesi bitmek üzere. Eylem on dakikayı çoktan geçti.” Dedi. Reşid:

“Egîd! Egîd!” dedi. Birden cihazdan ses kesildi. Belliydi ki Reşid elini mandaldan kaldırmıştı. İki nefeslik bir aradan sonra yine Reşid: “Olsun, Egîd’i orada bırakmayın!”

Orada kalmasın! Yaralıdır belki! Arayın, Egîd'i arasınlar!” dedi.

Cihazı kaldırdığı gibi Birûsk üst üste tok, güçlü, çok uzaklara inatla bağırان bir ses tonuyla “Egîd! Egîd!” dedi.

Rêber Birûsk’a seslendi cihazdan. Birûsk hemen “buyur” dedi. Rêber şifreli bir şekilde cephanelerinin bitmek üzere olduğunu belirtti.

Birûsk Reşîd’e iletmedi zaten dinliyordu. Reşîd yine Birûsk’a seslendi “Egîd... Egîd orada kalmasın” dedi ama sesi eskisi kadar keskin değildi. Birûsk, “Egîd’le bağlantımız yok, çıkmıyor.” Dedi ve sustu.

Bager’in dikkatini çekti. Neden Egîd hiç cevap vermiyordu. Cihaz konuşmalarını daha fazla takip edemedi. Sabah olmadan Suvarê Benê’de olmaları gerekiyordu. Birûsk demişti ya, “suratla çıkın! Grubun öncüsü sensin, grubu çıkartacaksın orada. Seni oraları bildiğin için gönderiyoruz.”

Yüreğini yokluyordu, Egîd’e bir şey olmuş muydu? Hiç buna hazır değildi. Kendini buna inandırması mümkün değildi. Öyle de davrandı. “Egîd... Yok ya ona bir şey olmaz, büyük ihtimal cihazı kapatmıştır.” Soluksuz dağa doğru tırmanıyorlardı. Üzerlerinde hemen hiç yük kalmamıştı, ne mermi, ne bomba, ne roket. “Belki cihazını düşürmüştür Egîd. Belki mermi isabet etmiştir cihaza, parça değmiştir, anteni düşmüştür, kablosu gevşemiştir.” Yürüdükçe yanan karakolun hali, hiçbir askerin doğru dürüst çatışamayışı geliyordu aklına: “Yok ya, biz karakolda hal bırakmadık. Kim ne yapabilir Egîd’e!” Bütün roketler isabet etmemiş olsa da seksen roket atılmıştı. “Yandı. Bütün mevziler düştü.” Egîd’in attığı bombayla karakol sarsıldığında “tamam, bu karakol gitti!” demişti Bager de yanındakiler gibi. Artık bir şey olmazdı. Pusu

grubu da rolünü oynarsa hiç kimseye bir şey olmazdı Bager'e göre.

Pusu grubunun olduğu hatta doğru, geri çekilecekleri yöne doğru ilerliyorlardı. Kirpi dedikleri zırlı bir araç geldiğini görür görmez hemen kendilerini iki metre genişliğindeki bir yapının arkasına attılar. Kirpi geldi geçti, farları sönmüştü. Bager; "Bu şerefsiz bizi gördü ama korkudan vurmadı." Dedi. Saat bir buçuğu geçiyordu. Kirpi geçip gittikten sonra belli bir mesafeyi sadece koşarak aştılar. Sonra hızlı hızlı, soluk bile almadan yürüdüler.

Reşîd'in sesi artık gelmiyordu.

Birûsk, gruplara "çıkın! Kimse kalmasın, uygun bir şekilde çıkın!" diye seslendi. Cephaneleri de kalmamıştı. Zaten işleri bitenler hızla geri çekiliyordu. Yapacak bir şey yoktu artık Birûsk'a göre.

Bager'in öncülüğünü yaptığı grup Suvarê Benê'ye yetiştiklerinde saat altı buçuktu. Onları Birûsk karşıladı: "Diğer arkadaşlar nerededir?" diye sordu. Yüzüne dikkatle baktığı Bager: "Niye arkadaşlar yetişmedi mi?" diyerek soruya soruyla karşılık verdi. Şaşırmıştı. Dinlediği cihaz konuşmasının ne anlama geldiğini anlamak istemiyordu Bager. Bir gerçek durmadan yüzüne çarpıyor, onu felç etmeye çalışıyordu. Birûsk, "Yok!" dedi. Biraz duraklayan Bager: "Bizden daha önce çıktılar. Biz sandık onlar ulaştı. Sağlamdılar. Fakat ben Dijwar ile Egîd'in grubunu görmedim. Diğerleri sağladı, biz gördük." Birûsk sayıklar gibi "Egîd! Egîd!" dedi, sağına soluna bakındı, yaylanır gibi yerinde hareket etti: "Egîd şehîd mi?" diye direkt sordu. Soru karşısında Bager birden nefessiz kaldı. Tam o sırada Reşîd cihazdan Birûsk'a seslendi. Birûsk, "dinliyorum!" dedi. Reşîd

“kimse ulaşmadı mı halen?” diye sorduğunda Birûsk: “Bager onlar daha yeni geldi,” dedi. Reşîd: “Acilen onları çıkarın gönderin.” Dedi.

Tam o esnada başka biri daha cihazdan seslendi. Birûsk’un sorduğu sorudan sonra başından aşağı kaynar sular dökülmüş olan Bager başka bir evrene gitmiş gibiydi. Cihazdaki ses, “Egîd şervan!” dedi. Egîd’in şehîd düştüğünü söylüyordu. Birûsk olduğu yerde bir süre kaldı. Gözleri doldu. Taş gibi kımıltısızdı. Yüzü duvar gibiydi, dümdüz, anlamdan ve histen eser kalmamıştı yüzünde. Bager, Fırat tam karşısındaydı. Fırat’ın gözleri bir çocuk gibi doldu ve aktı. Bager tam manasıyla afallamıştı. Artık yapacak bir şey yok dercesine olduğu yere yığılırcasına çöktü. Duygularını belli etmemek için kendini sıkıan Birûsk’a bakıyordu Bager. Birûsk kendini toparlamaya çalışıyordu, belliydi. Birûsk birkaç adım ileriye doğru yürüdü, tekrar dönüp aynı yere geldi. Tekrar yürüdü. Ne kadar kendini sıkırsa da sağ gözünden iki damla yaş aşağıya doğru yuvarlandığında Bager acılı gözleriyle ona bakıyordu. Birûsk hiç öyle bir şey olmamış gibi, ağlayan kendisi değilmiş gibi davranıyordu. Grupta bulunan herkese bir ağırlık çöktü. Hepsi çok duygulanmıştı.

Egîd gitmişti artık.

Birûsk: “Egîd tam kendine yaraşır bir şekilde şehîd düştü. En önde! Böylesi tarihi bir eylemde... Egîd öyle bir eylemde şehîd düştü ki... Herkese böyle şehadet nasip olmaz.” Kendi kendisiyle konuşuyor, sesli düşünüyordu. “Egîd bizim küçük Egîd’imiz” dedi üst üste sayıklar gibi. Sesi gittikçe titreklemeye başladı. Birûsk denetiminde bir gencin şehîd düşmüş olmasının acısıyla değil, bir yoldaşını kaybetmiş olmanın derin acısıyla cebelleşiyordu. Bager bu haldeki

Birûsk’a baktıkça yüreğine saplanan ağır kedere anlam verebiliyordu.

Bager yine de inanamıyor, yüreği kesilircesine bu duyguya, Egîd’in şehîd düşmüş olabileceği duygusuna karşı direniyordu. Nasıl böyle bir şey olabilirdi.

Yüreklerine su serpen, yüreklerindeki ateşi biraz olsun söndüren şey eylemin başarılı olmasıydı. Egîd’in böylesi bir tarihi eylemde herkesten önce ölümü sırtlamasıydı.

Ölümü sırtlamayan yaşamı anlamlandıramıyordu Kurdistan’da. Yaşam o denli kayıptı, o denli yoksuldu, onu bulmak zenginleştirmek, eski bolluğuna kavuşturmak için yaşamlarını geride bırakıyordu gerillalar. O yaşamlar artık rehberdi. Yoldu. Bedeni karakolda kalan Egîd yaşamını da gerillalara bırakmıştı. Şu dünyadaki bütün özgürlük arayışçılarına armağandı yaşamı.

O esnada Rêber ve Şoreş’in öncülüğünü yaptığı kollarda gözüktü.

Peş peşe geldikleri belli olan iki kobranın sesi gittikçe yakınlaşıyordu aynı zamanda. Birûsk hızla grupları yönlendirdi. Ayrıldıktan bir beş dakika sonraydı, Birûsk ile karşılaştıkları yere atılan obüs sesleri yoğunlaşmaya başladı.

Bu arada elinde cihazla kendine seslenene cevap vermeye çalışan Birûsk taşlık bir yerde sesi almaya çalışıyordu. Halen Dijwar’ın, Haki’nin grubu dönmemişti. Egîd’in grubunda Uta kolundan aldığı mermiyle karnından da yaralanmış, Baran da ayağından. Bağlantıyla uğraşırken kobralar adeta onu kapmak istercesine üstüne doğru atıldılar.

İlerleyen gruptakiler tasalanmaya başladı. “Ya heval Birûsk’a da bir şey olursa!” Gözleri böyle arkada kalmış bir şekilde ilerliyorlardı. Kobraların vuruş sesleri halen geliyordu.

Birûsk soluğu taşlık yerin arasındaki sığınakta aldı. Birûsk'u kaybeden kobralar çıldırmaşçasına saldırıyordu taşlık yere. Sığınağın içinde Levent, Tirej, Welat, Erdal vardı. Üzerlerine yağan A-4 mermilerinden, roketlerden nasiplerini küçük parçacıklar şeklinde de olsa aldılar.

Kobralar çok geçmeden Suvarê Benê sırtını aşarak Geliyê Zapê diye bilinen uzun vadiye doğru yöneldi. Bu vadide aşağıdan yukarıya belli aralıklarla köyler vardı.

Reşîd'ten o ara hiç ses çıkmadı.

Reşîd Egîd'le en son vedalaşırken sarılmış, Egîd'e bakarak; "Egîd geri dön!" demişti. Sonra o bilinen gülüşüyle Egîd'in yüzüne dikkatle bakmıştı. Gelirdi değil mi, gelirdi. Egîd.

Reşîd Serdar'ın gülüşü, içinde çok fazla ağıt, acı, gözyaşı biriktirmişte, biriktirdikleriyle dünyaya meydan okurcasına çıkan bir gülüştü. Çok değişik bir gülüşü vardı. Hele eylem anlarında onun gülüşü çok daha farklıydı. Binlerce yoldaşının şahadetini görmüştü. Çok fazla gerillanın gidip de tekrar dönmemesine tanık olmuştu. Her birinde de başka acıyı tatmıştı. Her ne olursa olsun hiç birinin acısı bir diğerine benzemeyen bir acı. Yüreği savaşın kızgınlığında binlerce kez dağlanmış bir yürekti. İntikam hırsıyla, her zaman düşmana daha büyük darbe vurma arayışıyla dolu yaşamdı onun ki.

Reşîd Serdar: "Egîd geri dön! Geri dön ha!" derken aynı inleyişle gülmüştü yine. Bazen inlercesine gülerdi serfermandar Reşîd.

"Egîd Geri Dön!"

Hiç ses çıkmamıştı Egîd'ten. Sadece sınıksı sarılmıştı yıllardır tanıdığı komutanına.

Ve şimdi Egîd yaşamını armağan ederek gitmişti.

Yaşamdır genç Egîd, kana kana içilecek bir yaşam!
Doyumsuz, bitimsiz bir yaşam!

Egîd, yaşam ülkesinin sevdalı çocuğu.

Birûsk saldırıya giden diğer kollarında gelmesini bekliyordu. Güzü hep sırttaydı, gelseydi onları orada görürdü. Bekliyordu. Haki'nin grubu da gözüktü en sonunda. Birûsk hızla önlerine doğru gitti. Gruptakiler telaşla soruyorlardı: “Şehîd var mı?”

“Egîd!” dedi Birûsk, “sadece Egîd!” başı yana düştü. Yüzü halen kireç gibiydi. Bedeni direngen bir güçle çevrili gibi dik duruyordu.

Egîd adını duyan Sîpan Rojhilat'ın gözleri açıldı, kocaman oldu birden. Ayakta rüzgarlar sallanan kavak ağacı gibi sallandı. Gözü karardı, herkes düşeceğini sandı. Sîpan döndüğü gibi geldiği yöne doğru koşmaya başladı. Çelê'den gelmişti, karakoldan, Egîd orada kalmıştı, hızla koşuyordu. Egîd nasıl orada kalırdı. Haki koştu tuttu Sîpan'ı. Haki'nin elinden kendini kurtardığı gibi çıldırasıya koşmaya devam etti Sîpan. Bağıra bağıra ağlıyor, üst üste çağırıyordu:

“Egîîd! Egîîd! Egîîd!”

Hani Egîd?

Suarê Benê'nin Geliyê Zapê'ye bakan yüzüne geçmişti Bager ve beraberindekiler. Ulaştıkları yer ağaçlık olsa da kalmaları için çok uygun değildi. Kobra onları fark ederse yapabilecekleri pek şey yoktu. O yüzden ağaçların diplerine kendilerini vererek oturdular. Kobralar tam üstlerine doğru geldi.

Hemen karşılarında, yamaçta bir doçka ateş açtı, ardından iki dokça daha mermi attı. Kobralar doçkaların arasında kaldı.

Bager'in ağzı açık kalmıştı. “Yav ne biçim vuruyor,” dedi. Karşı yamaçtaki doçkacıdan bahsediyordu. Bu hangi arkadaştı. Kimdi bu ya? Bager ellerini bir birine vurarak “İmanıma bu arkadaşın yaptığı iş saldırıya girmekten çok daha zor! Vay be!” deyip duruyordu. Sevinçten gözünden yaş

gelmişti. Aynı dokça adeta ateş püskürüyordu, oturdukları yerden namludan çıkan ateşi görüyorlardı.

O kadar süratli ve üst üste yorulmadan vuruyordu ki doçkacı, her kobra aynı doçkaya yöneldi. Biri çatışarak dikkati üstün çekerken diğeri de kendini yana vererek fırsat kollamaya çalışıyordu. O fırsatta durmadan roket savuruyordu ki namlu bu seferde ona döndü. Ne yapsalar da doçkacıya güç getiremiyorlardı. Her iki kobra da doçkacının üstüne doğru çemberlerini daralttıkça daraltıyor, onları izleyen gerillalar nefesini tutmuş bakıyordu. Ne olacaktı?

Bir kobra üstten dalış yaparak bir tarama yaptı. Adeta bir minderde güreşiyor, durmadan kapışıyorlardı. Bunu fırsata dönüştürmek isteyen diğerkobra bir roket daha indirdi aynı doçkaya.

Namlu roket atan kobraya döndü ve kobranın kuyruğundan duman yükseldi.

Kuyruğunda duman yükselen kobra yalpalayarak Nûpelda, Dr. Azad, Eylem, Serdem'in bulunduğu Kun Morî'ye doğru ilerledi. Baştan sona bütün çatışmayı seyreden bu grup, yalpalayarak yol almaya çalışan kobraya bakmış kahkahalarla gülüyorlardı. Coşkudan ayağa kalkmış olan Dr. Azad "bravo, bravo!" diye alkış çalışıyordu. Sevinçten yüzü kıpkırmızı olmuştu.

Sendeleleyen kobranın peşine vermiş olan diğerkobra Gise köyünün üstüne geldiğinde bu seferde Diren doçkasıyla her ikisine birden saldırdı, kısa tarama sesleri geldi. Her iki kobra hızla uzaklaşmaya devam ediyordu. Bager oturduğu ağacın dibinde kalkmış harekete geçmeye hazırlanırken konuşuyor, heyecanını yenemiyordu: "Bu eylem toplantısında ben bu arkadaşla ödül isteyeceğim! Erê! Gerçekten de yaptığını

örnek bir şey. Kobraların biri çatışırken diğeri o esnada doçkacıyı vurmaya çalışıyordu yahu buna rağmen her ikisini de etkisizleştirdi. Helal olsun!”

Eğer o doçkacılar olmasaydı, birçok gerillanın geri çekilme esnasında şehîd düşeceği kesindi. Kovulan kobraların yerine çok kalmaz yenileri gelirdi. Gerillalar oluşturdıkları fırsatı iyi değerlendirmeliydi.

Geri çekilmekte geç kalan Kun Morî grubu da vadiye indiğinde panzerler geliyordu. Bulundukları yer tam bir üçgeni andırıyordu. Panzerlere hedef olmamak için hızla inmeleri gerekiyordu. Araba yoluna inerek köyün girişine kadar koşarak ilerlediler. Daha fazla ilerleyemezlerdi. Yönlerini yolun karşısındaki yamaca doğru çevirdiler. Kapı önlerinde kimi insanlar çıkmış onlara doğru bakıyordu. Yolun az yukarısında bir evden aşağı doğru dizlerine vurarak inen yaşını almış uzunca boylu bir ana bir şeyler söylüyordu.

O üçgende çıkan Kun Morî grubu Dola Bizina’ya girince rahatladı. Biraz soluklanmak için nefes almaya çalışıyorlardı. Dr. Azad’a: “Heval o anne ne söylüyordu öyle. Bize mi kızılıyordu ne!” diye sordu Nûpelda. Dr. Azad:

“Yok, yok. ‘Egîd, Egîd! Kanî Egîd?’ Diyordu.” dedi. “Bir şey yok, bizim Egîd için öyle yapıyor o.” dedi. Güldü. Gülüşü birden yüzünde asılı kaldı, dondu. Her ikisinin de Egîd’in şahadetinden haberi yoktu. Azad birden işkillendi, acaba Egîd’e bir şey olmuş da bu anne bir şey mi hissetmişti dercesine ayakta gezinmeye başladı. Yorgunluktan baygınlık geçirecek hale gelmiş olan Nûpelda’nında aklına cihazda Reşîd’in söyledikleri geldi. Kanallar üzerinde dolaşırken Reşîd Serdar’ın sesini duyunca düğmeyi çevirmemiş, durmuştu kısa bir süre Birusk’a “Egîd’i almadan çıkmasınlar.” demişti üst

üste. Sesi yürekten geliyordu. Reşîd Serdar böyle bir şey söylerse neden söyleyebilirdi az çok biliyordu. Yine de başka bir şeye yormadı.

Reşîd Serdar'ı tanıyordu Nûpelda. Yaşanan her şehadet sonrası neler yaşadığına birçok defa tanık olmuştu. O yüzden her eylemden sonra dinlenmek nedir bilmeden çalışmaya başlar, kendini daha fazla verir ve nefessiz çalışırdı Reşîd. Komutan olmak zordu. Reşîd kendi elleriyle yetkinleştirmek istediği gençleri savaşın ortasına gönderiyor, gelmediklerinde de param parça olan yüreğinin acısını durdurmak için yaşama, geri dönmeyenlerin yaşamına tutunuyordu. Reşîd'i büyük yapan buydu. Nefessiz çalışıyordu.

Yokuş yukarı çıkarken Nûpelda kendini Egîd'i yıllar önce gördüğü o şkeftin içinde buldu. Elinden olmadan daldı, geçmişe gitti. Geçmişinden fırlayıp gözünün önüne gelen şeyler bir huzursuzluk yarattı Nûpelda'da. Yine de Egîd'in şehîd düşmüş olabileceğini düşünmedi her nedense. Dr. Azad'ın üstüne birden bire çöken gerginlik de dikkatini çekti.

O şkeftten çıkamadı Nûpelda. O zaman çok gençti Egîd. Yüreğine belli belirsiz bir kaygı musallat olmaya başlamışken gözlerinin önünde o günler hızla akıyordu Nûpelda'nın. İnsan ne acayip bir varlıktı. Hep bir geçmişle yaşıyordu. Geçip gitmiyordu geçmiş. Bir yerden çıkıyordu insanın karşısına. Geride kalmıyordu, insanın kendisiyle yürüyordu, yürütüyordu insanı.

Gulan Çarçella ile göreve gitmişlerdi, Rojîn Gevda'ya bir not verecek cevabını da alıp birliklerine döneceklerdi. Tabura ulaştıklarında Rojîn onları her zamanki gülümsemesi ve narin bakışlarıyla karşıladı. İçilen sıcak çayların ardından

Rojin: “Bu gün burada kalın diğer gün akşama doğru gidirsiniz” dediğinde Gulan sevinçten uçmuştu. Nûpelda sessizdi, Gulan kadar taburdakileri tanı mıyordu. Gulan taburdaki gerillaların hemen hemen hepsini yakından tanıyordu.

Diğer gün öğle olduğunda hiç duymadıkları bir sesle bütün gerillalar intişar yerlerini almak için fırladı. Taburun eğitim gördüğü yaklaşık yüz kişinin sığabileceği şkefte oturuyordu Nûpelda ile Gulan da. Şubat ayının başıydı, günlük eğitimlerin görüldüğü günlerden biriydi o günde. Eğitime yeni ara verilmişti. Şkeftin bulunduğu yamacın karşısında geniş bir alanda altıya yakın manga vardı. Kalabalıktı Geliyê Zapê ve Cilo bölgelerine ait olan bu tabur. O zamanlar her iki bölgeye de sadece küçük birimler gidiyor ve sonbaharın da dönüyordu.

Şkeftin olduğu yere taburdakiler her gün düzenli saatlerde gelip eğitimlerini görüp tekrardan mangalarına gidiyorlardı. Şkeft ile mangaların arasında küçük bir dere vardı. Bu vadiye gerillalar şehîd özgür diyordu. Derenin hemen kenarında yönetim mangası, mutfak ve fırın vardı.

Kadın gerillaların birçoğu okuldan çıkıp kendilerini şkeftin üstüne doğru atabildi. İkişerli üçerli konumlandılar hızla.

Bir öküz gibi böğüren uçak hemen şkeftin üzerindeki kadın gerillaların karşısındaydı. Nûpelda biraz yavaş hareket etse belki pilotu bile görebilirdik diye düşünüyordu. İlk defa böyle bir şeyle karşılaşmıştı bütün gerillalar. Karşılıklı birbirine bakan iki yamaçta konumlanmıştı tabur. Şkeftin üst tarafında olanlar karşı tarafı rahatlıkla görüyordu.

Sesle beraber erkek gerillalar da daha önceden ani durumlar için belirlenen doğal sığınaklarına yetişmişti. Arkada

kalan birkaç kişi daha hızla ağı fark edilmeyen bir yere doğru kendilerini atıp kayboldu. Nûpelda ile Sema oturdukları yerde karşı yamaçtaki bütün hareketliliği rahatlıkla görebiliyorlardı.

Bir yandan da sesin yırtıcılığını aza indirmek için elleriyle, yelekleriyle kulaklarını kapatıyordu kadın gerillalar. Dayanamayan biri “Ne böğürüp duruyorsun be!” dedi. Herkes güldü. Tabur yerinin güvenliğini alan tepecilerin olduğu küçük ve sivri tepe de doçkacıların olduğunu söylüyordu Nûpelda’nın yanında duran Sema. Bir kadın tim tepedeydi ve doçkayı çalıştırmadılar bir türlü.

Uçağın sesine birden aşağıda, suyun hemen iki metre kenarında kadın mangasının önünde, erkek gerillaların kendini ulaştırdığı doğal sığınağa doğru olan istikamette “hevaaallll!” diyen bir çığlık eşlik etti. Nûpelda ile Sema başlarını hemen aşağıya çevirdi. Her şey gözlerinin önündeydi.

Her ikisi birlikte kendinden geçmiş, uçağın sesini unutmuş karın üzerine serpilmiş olan kırmızı rengin olduğu yere odaklanmıştı. İkisi de sesi tanımıştı ses Serdar’ın idi. Uçak vadinin içine girmiş hırlayıp duruyordu. Durdukları yerden taş fırlatsalar belki de yetişirdi.

Daha sonraları farklı savunma sistemlerinin geliştirilmesiyle, özellikle de dokça kullanıma önem verilmesiyle uçakların ve de kobraların bu denli alçalmalarının önü alınacaktı. Hatta birçok alana kobralar giremez olacaktı. O yaşadıkları şey birçok açıdan bir ilkti.

Uçaklar kükreyip durmuş, vadinin üstünde şov yapmıştı. Doçkacıyı kullanması gereken tepecilerden halen bir ses yoktu. Uçaklar gidene kadar da ses çıkmayacaktı. Artık daha bir anlaşılacaktı yazdan beri tepelerinde dolaşp duran, motor gibi ses çıkartan keşif uçaklarının işlevi. Kamp yerinin

birçok yeri keşfedilmişti. Uçakların biri vadiden çıkıp diğeri girerken Mervanus ile Tabura Araba tarafında o keşif uçağının sesi hiç kesilmemişti. Uçaklar koordine ediliyor olmalıydı. Şkeftin olduğu tarafa hiç roket atılmadı. Fırın, mutfak, yönetim mangası, erkek gerillaların iki mangası ve bir kadın mangası yerle bir edildi. Manga yapımında kullanılan beyaz torbalar kavak ağaçlarının tepelerine bayrak gibi tutunmuş, sallanıyordu. Nûpelda asla o görüntüyü bir daha unutmadı. Roketin vurmasıyla un torbaları ok gibi fırlayıp havada dağılıyordu.

Odaklandıkları o kan yerine o kadar dalıyorlardı ki karın üzerinde oturduklarının, tir tir titrediklerinin farkında bile değillerdi. Uçak vuruyor muydu, kendilerini de vuracak mıydı?

Yaklaşık iki saatlik şovdan sonra uçaklar gitti. Ardından keşfinde sesi kesildi. Sema ile Nûpelda'nın gözü karşıdaki manga yerindeydi. Bir insan boyu yüksekliğindeki kayanın kenarında kimler yatıyordu. Gerçektende o sesin sahibi mi şehîd düşmüştü yoksa başka biri için mi öyle bağırmıştı Serdar. Anlamaya çalışıyorlardı.

Artık keşif uçağının da gittiğine kanaat getirmiş olmalılar ki içinde Rojîn Gevda'nın da olduğu dört kişi manganın önüne geldiler.

Nûpelda ile Sema'da zaman durmuştu. Ne olacak onu anlamaya çalışıyorlardı. Manganın önünde biten Rojîn bir şeyler işaret ediyordu yanındakilere. Bir şeyler aradılar birkaç dakika sonra tekrar bir araya geldiler. Birisi hızla taş altında deşifre olmadığı için vurulmayan kadın gerillalarının mangasına girdi hızla elinde battaniye ile çıktı. Kırmızı renkte bir battaniyeydi. Bir adam boyu yüksekliğindeki taşın alt tarafına doğru kayar gibi indi hemencecik. Artık tam olarak ne

yaptıklarını göremiyorlardı. Kavak ağaçları önlerine düşüyordu.

Şkeftin üst tarafında aralıklarla gizlenmiş olan diğer kadın gerillalar kendi aralarında konuşuyor, sesleri Nûpelda ile Sema'nın olduğu yere kadar geliyordu. O seslerden biri genç Zilan'a aitti. Ağlıyordu. Hıçkıra hıçkıra. Adeta çırpınıyordu ağlarken. Coştukça coşan bir çeşme gibiydi ağlaması hiç kesileceği benzemiyordu.

Kırmızı battaniyeye birini sardıkları belliydi. Uzun boyluydu. Üç kişi sarılı battaniyenin altına girmişti, baş kısmını Rojîn tutmuştu. Hemen yukarıya manganın kapısının önüne düşen taş altına ağır ağır yerleştirdiler battaniyedekini.

Hızla mangaya girip bir battaniye daha alıp çıktı biri. Bu sefer de o taşın biraz daha aşağısına indiler.

Battaniyeye sarılı bir kişiyi daha kırmızı battaniyenin içinde yatanın yanına çıkardılar. O da diğeriyle aynı boylardaydı. Yine bir kişi daha mangaya girdi, kahveye çalan bir battaniye daha alıp biraz daha aşağıya seğirttiler. Bir kişiyi daha battaniye sarmış yukarıya çıkartıyorlardı. Bu battaniyedekini iki kişi kaldırmıştı. Belliydi ki kısa boylu biriydi. Bir kadın gerilla olabilir miydi? Bu üç kişi kimdi?

Akşamüstü olduğunda gerillalar yavaş yavaş toparlandı. Deşifre olunmayan şkefteydi herkes. Tabur komutanı Çetin ise aynı tabura bağlı olan tabur yerinin yaklaşık kırk dakika uzağında olan sadece erkek gerillaların olduğu bölükteydi. Bölük komutanıysa Şiyar Rojhilat idi. Herkî taburundan yeni oraya geçmişti. Egîd o bölükte tim komutanıydı.

Herkes şkefte toplanmış, bekliyordu. Kimse tam olarak kimlerin şehîd düştüğünü bilme de tahmin ediliyordu. Çünkü

ne Ciwan vardı ortalıkta ne de Bager ile Serdar. Her üçü de tabur yönetiminde yer alıyordu.

Zılan Sêrt ile Ronahi Gever'in ağladığını durmadan gözyaşı akıttıklarını görüyordu oturduğu yerden Nûpelda. Loştu şikeft. Bir şeyi iyi görebilmek için dikkatle bakmak gerekiyordu. Erkek arkadaşlardan tarafa hiç bakamıyordu Nûpelda. Hemen herkes başını önüne eğmiş, oldukça üzgün görünüyordu. Acı vardı şkeftin içinde. Korkunç bir acı.

Düşmanın şubat ayında uçağını vadinin içine kadar indirmesinin yarattığı şaşkınlıktan hiç eser yoktu. Herkes şehîd düşen yoldaşlarını düşünüyor, acı çekiyordu. Herkes böyle oturmuşken şkeftin kapısından içeri Rojîn girdi, divana doğru yöneldi. Herkes ayağa kalkmak istediye de eliyle oturun işareti yaptı Rojîn. Kimileri kalkmaya yeltenmişken tekrardan oturdu. Tüm bunlar bir alışkanlıkla yapılıyordu. Şimdi ne diyecekti Rojîn?

Rojîn üzgündü ama dimdik duruyor. Bir şeylere daha göğüs germeye çalışırken yaşamın en onurlu yerine tutunduğu belli oluyordu.

Yan yana oturmuş olan Nûpelda ile Gulan dikkatle Rojîn'e bakıyordu. Nûpelda en çok o gün bambaşka bir hayranlık duydu Rojîn Gevda'ya. Bunu anlatması çok zordu ona göre. Bazı şeyleri gerçekten de yaşamak lazımdı, sadece yaşayarak anlamak.

Rojîn gözlerini bütün şkeftin içinde gezdirirken konuşmasına başladı:

“Heval hepinizin de bildiği gibi bu gün öğle arası düşman saldırısı oldu. Yeni bir tarzdı. Ama yine de arkadaşlarımız bizden kaynaklı hatalar sonucunda şehit düştü.” Böyle demesiyle şkeftin içinde bir uğultu koptu. İç çekişler,

çekilen oflar, kendini bastırarak ağılamalar daha bir aşikar hale geldi. Rojîn kendine daha bir yüklenerek, gözlerini keskinleştirdi. Sesi net, açık, tok ve doyurucuydu. Herkesi dimdik ayakta tutacak kadar dirayet doluydu:

“Uçak sesi geldiğinde arkadaşlarımız yönetim mangasında oyalanmayıp daha hızlı bir şekilde sığınaklara ulaşılabildikleri büyük bir ihtimal şehîd düşmeyeceklerdi. Düşmanımızı basite almamalıyız heval. Saldırı sonucunda üçü de peş peşe sığına doğru koşarken önlerine atılan kazan sonucu şehit düştü.

Bu saldırı da Serdar, Bager, Ciwan arkadaşlarımızı şehîd verdik.” deyip çok uzatmadan sözünü tamamladı. Şkeftin içindeki uğultu bir kara bulut gibi yükseldi. Gulan büyük bir dikkatle Rojîn’e bakıyordu. Nûpelda Gulan’ın Rojîn’e çok bağlı olduğunu canından öte sevdiğini biliyordu. Gulan Rojîn’in çok anlayışlı, insanı hisseden, sezen biri olduğunu söyler yere göğe sığdıramazdı anlatırken. Sırf Rojîn’i özlediği için göreve gelmek istemişti.

Rojîn sözünü bitirdiğinde şkeftin kapısından birileri belirdi. Gözüken kişiler tabur komutanı Çetin, bölük komutanı Şiyar, Çekdar ve İslam idi. Onlar da içeri girince içerdeki hava daha acıklı bir hal aldı. Tam bu arada çocuksu gözleriyle Egîd şkeftin girişinde göründü. Kısa bir an öyle şkeftin içine baktı. Çok geçmeden iki adım attı. Egîd’i fark eden Rojîn kendisine bakan Egîd’e sarıldı. Egîd’in çok etkilendiği belliydi. Eli Egîd’in omzunda olan Rojîn ona bir şeyler anlatıyordu. Rojîn’in özellikle genç gerillalarla ilişkileri çok iyiydi, tüm Zagros yapısı ona karşı rahattı. Herkesin kanı ona çabuk ısınırdı. Herkesle edeceği bir sohbeti olurdu Rojîn’in. Oldukça

hoş sohbetti. Nasıl yapardıysa insanın yüreğine çok çabuk sızardı Rojîn.

Tabur komutanı Çetin'in gözleri dolmuş, Şiyar'ın hafiften başı bükük, dudakları öne doğru sünmüş duruyordu.

Mervanus dağının şehîd özgür vadisine bakan üçgen başına daha sonraları şehîd Serdar adını koyacaklardı gerillalar. Tabur yeri tam zirvenin hem karşısındaydı.

Zagroslu gerillalara sorarsanız Rojîn Gevda kim diye, size kesinlikle derler ki Ninhursag'tı o. Bu çağın Ninhursag'ıydı. Karaydı uzun saçları da, hemen hiç inmedi Zagroslardan.

Bir ana kadın gibi toparlardı gerillaları etrafına. Zagrosların klan, kabile ve aşiretlerini besler halen o şifacı ana kadın Ninhursag gibi.

Analık toplumsal bir olgu değil miydi?

Doğurmaktan alırdı niteliğini. Rojîn de kendisiyle yola çıkarak anlamlı yaşam anları doğuran mücadeleciler o kadınlardandı. Çektiği bütün sancılar yeni yaşam için değil miydi? Direnişin kalesindedir halen ve ovaları, düzlükleri besler sancısını çektiği yaşamla.

Analık bir kültür değil miydi?

Belki hiçbir çağda zamanımızdaki kadar ayaklar altına düşmemiş, içi boşalmamıştı.

Hava denir, herkes tanır onu. Hazreti sıfatıyla yücelik nişanesi atfedilir ona. Adem'in kaburga kemiklerinden hayat bulan kadındı o. Onu doğuran Adem idi hasılı. O halde dişil miydi Adem.

Ana kadın yaşamı yoğuran, anlamı yenileyen, hissi geliştiren kadındı. Köle sadece bir köleyi daha doğurabiliyordu, yaşamı değil.

İbrahim derler peygamberlerin babası vardır. Şu alemde herkes tanır onu. Gittiğinde Mısır'a satın almamış mıydı Hacer'i. Ana kadın değildi işte Hacer. Cariyeydi. Tanrıya kurban edilmek istenen İsmail'i de o doğurmuştu. İbrahim İsmail'i götürdüğünde Tanrı'nın huzuruna, bıçağını dayadığında boynuna İsmail'in, Tanrı girdi araya, bir hayvan istedi kurban olarak.

Hayvan tüccarı olan İbrahim oğlu İsmail'i kurtarsa da hayvanları kurtaramamıştı kurban olmaktan. Tanrılar halen kurban istiyordu.

İbrahim ki Urfa'da başkaldırdığında Nemrud'a ateşe atılmıştı. Anlaşılan o ki ateşten gömlek giymiş bir "kabile soylusudur" İbrahim. Put kırıyor. Put bahane Nemrudlarla güreşiyor İbrahim.

Sara, Urfa ellerinde İbrahim'le Mısır'a kadar giden sevgili eşi Sara... Firavun göz diktiğinde güzel Sara'ya İbrahim dememiş miydi, kız kardeşimdir. Bir cariyeden pek farkı kalmamıştı Sara'nın. Kadın tüccarlığıydı ya cariyelik.

Ninhursag ana tanrıçasıydı Zagrosların, İbrahim'den çok daha evvel. Ne kurbanlık çocuklar doğurdu ne de alınıp satıldı.

Ninhursag hafızadır. Bu hafızada kadın kimseye ait değildi. Pazarlanmıyor, alınıp satılmıyordu. Ne düşüyor ne düşürülüyordu. Ninhursag'tan sonra mı? Durmadan ağıt yakar ya İnanna.

Çektiği sancılara rağmen çoğunlukla yüzü gülen, sözleri rafine, bakışları duygulu olurdu Rojîn'in. Onunki hayatı delice sevmekti. Dağlı aşkı vardı onda. Ne yaparsa özüne katar ne yaparsa özünden katardı. Soyu Ninhursaglara kadar giderdi hasılı. Soyuna göre yaşad, soylu yaşad Rojîn.

O halde haklı Zagroslu gerillalar, sonuna kadar. Onların Ninhursag'ıydı Rojîn **Gevda**. Özgün ve narin bir güzellikte yaşam doğuran, besleyen Kur-tî kadınıydı Rojîn Gevda.

O gece Nûpelda ile Gulan kendi bölüklerine döndüler. Gulan kızgın, öfkeli, aşırı duygusalken Nûpelda düşünceli, uyuşmuş gibiydi.

Çok daha sonraları Nûpelda Serdar'ın anne, baba ve ablasını götürecekti o tabur yerine.

Gördüğü her şeyi yaşananları onlara tek tek göstererek anlatacaktı. Taş altındaki kadın mangasına birlikte gireceklerdi. Sadece birbirine bağlanmış çatı işlevini gören ağaçlar kalmıştı.

Nûpelda o mangadan içeri ilk girdiğinde Rojîn'i görmüş gibi içi titreyecekti bir an.

Aynı o mangada oturmuşlardı. Oturduğu yerde saatlerce eli ayağa uyuşmuş, gözleri dalmış bir şekilde düşünen Rojîn'in yanında oturanlardan birisi de Nûpelda idi. Rojîn'in elinde şehîd Serdar'a ait günlük defteri vardı. Alıp göğsünü bastırıyor, iç geçirirken gözlerini kapıyordu Rojîn. Gidenlerin içine Serdar da katılmıştı. Bu uğunma içinde "Kim yazabilir bu arkadaşları, kalemî güçlü olan biri var mı?" diye sorarken Nûpelda'nın elindeki "Sosyal Devrim ve Yeni Yaşam" adlı Önderlik çözümlemesini almış çevirdiği her sayfaya uzun uzun bakmıştı. Sayfalarını çevirirken aslında kitaba bakmadığını biliyordu Nûpelda. Başka yerlerde geziniyordu Rojîn.

Mangadan çıktıktan sonra onları defnettikleri yere götürmek için tekrardan dereye inceklerdi. Derenin hemen on adım ilerisinde kavak ağaçlarının ortasında, patikanın hemen alt tarafında boylu boyunca uzanmış yatıyorlardı.

O geceyi oğullarının şehîd düştüğü yerde geçirdi aile.

O gece onlara o döneme ilişkin çok şey anlattı Nûpelda. Komutan Reşîd'ten bahsetti. Serdar soyadını o zaman aldı dediğinde sesi boğulurcasına çıktı birden. Anne zor dayanır bir takatle onu dinliyordu. Baba Reşîd'in soyadını oğlundan aldığını duyunca hem duygulandı hem de kabaran gururu sesine yansdı. Bunu fark eden Nûpelda anlattıkça anlattı.

Saldırı gerçekleştiğinde 2008 yılının şubat ayının başıydı ve aynı yılın 15 Şubat'ından sonra bilinen tarihi Zap Operasyonu başlayacaktı. Anlı şanlı Türk ordusu geldiği gibi gidecekti

O operasyona en etkili katılan o tabur olup, Zagros Sahasıyla Zap eyaletinin birleştiği yeri savunacaklardı. Operasyona karşı hemen her gece saldırı yapılıyordu. Saldırıları en üst düzeyde koordine eden Reşîd Serdar idi.

Serdar, Bager ve de Ciwan'ın şehadetlerinin verdiği acıyla o karda soğukta düşmanın feleğini şaşırtmışlardı. Bu saldırılar esnasında sadece Tufan Çarçella şehîd düşmüştü Zagros Sahasında.

Taburdaki en gençler bile saldırı gruplarına girerek deneyim kazanmıştı. Bunların içinde daha sonra sabotajcı olacak olan Barîn de vardı. Düşmanları hiçbir zaman gövde gösterisi yaptığı kadar güçlü değildi, ama lanetliydi, lanetten başka hiçbir şey getirmiyorlardı dağlara da. Kara laneti püskürtmüştü gerillalar o Zap Operasyonu boyunca da.

Operasyon boyunca saldırıya girenlerden biri de Egîd idi. Egîd ilk defa düşman operasyonuyla karşılaşmıyordu fakat ilk defa o zaman üst üste girdiği saldırı kollarında başarı

üzerine başarıyı yakalamıştı arkadaşlarıyla beraber. Reşîd Serdar Egîd'i çok uzun zamandır, oldukça iyi tanıyordu.

Vadi boyunca yukarıya doğru ilerlerken Reşîd'in cihazdan neden öyle söylemiş olacağını anlamaya çalışıyordu Nûpelda. O yorgunluğun içinde geçmişi o denli canlı hatırlamak daha bir yormuştu Nûpelda'yı. O şkeft, loş ışıklarıyla o şkeft gözlerinin önündeydi. Her şkefte baktıkça adeta oradaki sesleri de duymaya başladı. Gittikçe yorgunluktan kendini hissedemez, düşünemez oldu. Tüm bu yorgunluğuna rağmen geçmiş bir an nasıl oluyordu da bu kadar diriliyordu kafasında, anlam veremiyordu.

Sen Bizim Egîd’imizsin

Eylem teknilini roj muhaberesine aktardıktan sonra Ertuş’a doğru ilerlemeye başladılar. En önde Reşîd Serdar hemen arkasında da Azad Siser vardı. Birbirlerini Botan Sahasında, ARGK döneminden beri tanıyorlardı. Bir zamanlar iki gençken şimdi gençlerin eylemlere katılımını örgütleyen komutandı her ikisi de. Her ikisi de zamanında hareketli taburlarda yer almış, defalarca eylemlere girip çıkmışlardı.

“Azad!” dedi Reşîd. Sessizlik bozuldu.

“Buyur!” dedi sağına soluna bakan Azad.

Her ikisi de gerçekleşen büyük eylemin sevinci kadar burukluğunu yaşıyordu. Dört gerilla Bayrak tepesine yaptıkları baskın esnasında şehîd düşmüş, aynı gruplarda yer alan iki gerilla da geri çekilme esnasında tank mermisiyle şehîd düşmüştü. Şehîd Çiçek Devrimci Operasyonunda Zap Eyaletinden altı gerilla şehîd düşmüştü. Eş zamanlı olarak Çelê merkezindeki asayişe yapılan saldırıda da bir gerilla şehîd düşmüştü: Egîd Rojhilat.

Azad Siser Egîd’i çok tanımıyor olsa da Reşîd’in nasıl etkilendiğini görebiliyordu. Reşîd’in her hareketini sessizce izlerken yakından tanıyor olmalı diye içinden geçirdi.

Defalarca tattığı bu acıyı tanırđı Azad. Ve kendisi de bir muhakeme içindeydi. Bayrak tepesindeki şehadetleri tek tek gözden geçiriyordu.

Yol boyunca ilerlerken Reşid'in yüzünü ağlamaklı görünce biraz şaşırdı Azad. Reşid birden ağlayacakmış gibi yüzünü buruşturuyor bu esnada kesik kesik nefes alıp vererek omuzlarını geriye doğru itiyordu. Bütün bedenine yansıyan bir şey olmalıydı aklında. Reşid:

“Azad, hevalê Egîd var ya! Hani o beraber keşfe gittiğimiz genç.”

Hatırladığını ifade edercesine, “tamam!” dedi Azad.

Elindeki bastonunu yere çakarcasına vurarak birden duran Reşid:

“Altın gibi bir gençti. Pırl pırl bir insandı.” dedi. Hiçbir şey söylemedi Reşid'in hemen arkasında duran Azad. Ne diyeceğini hiç bilemedi.

Reşid durduğu yerden Kuzey Gare dağlarının zirvelerine doğru bakıyordu. Gözlerini kısmış, başını da iki eliyle tuttuğu bastonana dayamıştı. Düşünceliydi. Gözlerinde bariz bir hüzn vardı. Hiç nefes alıp vermiyormuş gibi bir süre öylece kaldı. Azad'ta daldı bu esnada. Her ikisinin de arkasından gelenler henüz onlara yetişmemişti. Reşid'in sesiyle dalgınlığından sıyrılan Azad kendini yorgun hissediyordu. Her ikisinin de saç sakalı birbirine karışmış olsa da Azad daha bitkin görünüyordu. Reşid:

“Bütün arkadaşların çok emeği olsa da bu yedi arkadaş baştan beri çok, çok emek verdi.” Dedi. Hiç sesini çıkartmayan Azad öylece yüzünde bir gülümsemeyle Reşid'e bakıyordu.

“Ne gerekiyorsa yaptılar. Ne gerekiyorsa!”

Başını bastonundan kaldıran Reşîd yürümeye başladı. Azad'ta ardı sıra. Reşîd:

“Egîd ilk katıldığında küçüktü, çok küçük. Sadece Zagroslarda kaldı. Zagroslar mı onu büyüttü; o mu Zagrosları büyüttü...” dediğinde boğazı düğümlendi. Sustu.

Bu esnada havan atışları yapılıyordu Eriş(Çayırılı) karakolundan Xeregol taraflarına doğru. Bu karakolda aynı zamanda topçu birlikleri kalıyordu. Her ikisi de yürümeye devam ediyordu havan seslerine rağmen. Azad bir ara dönüp arkası sıra baktı. Grubun diğer üyeleri de gözüküyordu ama mesafeyi kapatmamaya çalışıyorlardı.

Biraz daha ilerleyince Boxaza Çete tam karşısına düştü. Bu boğazla birlikte Kuzey Gare dağları diğer tepelere bağlanıyordu. Boğazın doğu tarafına Zagros Sahası düşüyordu. Küçük Gare'yle karşı karşıya duran bu boğazdan batı yönüne doğru aşağılara inildikçe Ertuş vadisine giriliyordu. Kuzey Gare dağlarının hemen dibinde kurulmuştu Ertuş köyü. Reşîd:

“Küçük yaşından beri buralarda sorumluluk aldı. Komutanlık yaptı.” Azad'a doğru dönerek üstüne basa basa:

“Yaşı küçüktü ama gerçekten de kişiliği büyüktü. Olgundu bizim Egîd.” Dedi. Tekrar önüne dönerek konuşmasını sürdürdü.

“Mesela bazı arkadaşlar yaşı küçüktür diye bazen böyle takılıyorlardı. Küçüktü, sevimli bir şeydi böyle. Yani yaşı küçük bir insana nasıl yaklaşılsa öyle yaklaşıyorlardı.” Tekrardan Azad'a doğru döndü:

“Ama... Ama hevalê Egîd hiçbir zaman bırakmıyordu ha! He, olgunluğuyla öyle bir davranıyorduki o arkadaş mecbur geri adım atıyordu. Ciddiyetini...” derken sağ elini havaya kaldırmış başparmağıyla serçe parmağının uçlarını

birleştirmişti. Üstüne basa basa bir şeyi vurgulamaya çalışan eli öyle hareket ederken Reşid sustu, gözleri bir şeylere takılmış gibi idi. Egid’e bakıyor, bir anı hatırlıyor olmalı diye düşündü Azad. Reşid:

“Ciddiyetini hissettiriyordu.” Sustu kısa bir süre. Sadece ayak her ikisinde ayak sesleri duyuluyordu. Reşid kendi kendisiyle konuşur gibi tekrardan devam etti konuşmasına:

“Rojhilatlıydı ama hep bu taraflarda kaldı. Kuzey halkını tanıdı. ‘Nereye gitmek istersin?’ diye sorduğumda ‘Karadeniz olmaz mı hevalê Reşid’ diyordu. Çok güveniyordum ona. Egid her yerde yapabilirdi. Kuzey’e gitmek istiyordu, biz bırakmadık, çok ısrar ettik ki tekrar buraya dönsün. Geldi.”

Tekrar sustu Reşid. Her ikisi de sessizce yürüdüler bir on beş dakika kadar. Reşid Serdar tekrar başladı konuşmaya bu sefer sesi daha derinden çıkıyordu:

“Egid hiç sisteme bulaşmamıştı. O kadar doğaldı, o kadar doğaldı ki...” Sol elini havaya savurarak: “Tek bir tane kötü alışkanlığı, hiç basit eğilimleri yoktu. Ne sigara, ne keyfiyet, uslupsuzluk... Sen diyordun hiç sistemde yaşamamış, bozuk şeyler hiç görmemiş. Öyle temiz kalmıştı Egid. O kadar kirlenmiş sistemin içinde tertemiz kalmıştı, tertemiz... Hiç payına sistemden bir şey düşmemişti.” Sesi yükselmeye başladı Reşid’in:

“Egid öyleydi ki küçüğünü büyüğünü bilirdi. Bir insana bir güne bir gün bir saygısızlık ettiğini duyan gören olmamıştır. Tersine herkes ondan razıydı. Herkesin yanında yerini yapardı. Böyle bir özelliğı vardı.”

Azad ilk defa böyle şeyler duyuyormuş gibi hayranlıkla, dikkatle Reşid'i dinliyordu. Bir diğer yandan da birkaç defa keşifler esnasında gördüğü Egîd'i gözünden canlandırıyordu. Reşid:

“En önde gitti.” Derken derin nefes alıp verdi, üst üste içini çekti. Şimdiden giderilmesi zor bir özlem içini yakıyordu. Nasıl anlam vermek gerekiyordu Egîd'in de gidişine... Reşid:

“Büyük bir ısrarı vardı en önde gitmek için. Bir de çok bağlıydı. İsrarı buradan geliyordu. Adına layık olmak istiyordu. Ben onu çoktandır tanıyorum.”

Yürümeye devam ederken aşağıya doğru baktı Reşid. Ertuş vadisi görünüyordu. Reşid:

“Taktik üzerine yoğunlaşıyordu. Nerede ne yapılması gerekiyor, burada hangi düşman birliği nasıl hareket ediyor tek tek biliyordu. Öyle kafası çalışan biriydi. Bir de öyle her şeye tamam deyip başını sallamazdı. Düşünmeden bir şeye cevap vermezdi. Yok, yok ben hiç şahit olmadım, hiç öyle yapmazdı. Uygun mu değil mi, tartardı. Ancak ikna olduktan sonra onu bağlasan bile tutamazdın, yapardı, mutlaka yapardı. Kesinlikle hiçbir engeli tanımazdı, kesinlikle! İsterse her adımda karşısına bir engel çıkaydı, sorun değildi ona. O yüzden asayiş içinde ısrarla kendini önerdi.”

Artık Egîd ile vedalaşıyor gibiydi Reşid. Sesinde sadece ayrılığın yankısı vardı. Derdi Azad'a Egîd'i anlatmak değildi, o kendi kendine anlatıyordu Egîd'i. En zoru da dile getiremedikleri idi. Yüreğinde kalanlardı. Yine de birazcık da olsa konuşarak rahatlamaya çalışıyordu Reşid Serdar.

Egîd'i düşünüyordu Reşid. İyi biliyordu Egîd gibi biri kolay yetişmeyecekti Zagroslarda. Derin bir “ah!” çekerek patikanın hemen kenarındaki taşın üstüne oturdu. Azad

ayaktaydı. O da kendi içindeydi o an. En azından Reşîd bir şeyler konuşuyor, yüreğindeki ağırlığı hafifletiyordu, kendisiye hiç konuşamıyordu. Reşîd Serdar oturduğu küçük taşın üzerinde başını iki elinin arasına almış Ertuş vadisine doğru bakıyordu.

Ne demeliydi şu Ertuş’a şimdi, ne demeliydi. Egîd tanırdı Ertuş’u, Ertuş’ta Egîd’i.

Reşîd oturduğu yerden başını sağa doğru dönderdi önce Küçük Gare’ye ardından uzanan Kuzey Gare’ye doğru baktı. Azad ayakta durmuş öylece Reşîd’i izliyordu.

Egîd şehîd düşmüştü ve bedeni o binada kalmıştı. Gerillalar o bedene ne olacağını anlamaya çalıştı. Kısa süre içinde milisler haberleri yetiştirdi gerillalara.

Devlet erkânında önemli bir yetkilinin polis asayişine gittiğini öğrenmişti milisler. Kimi milisler kaymakam olduğunu söyledi kimisi de valiymiş dedi.

Asayişe geldiğinde Egîd’in bedeninin etrafında dönüp durmuş. Hiçbir saygısızlık yapmamış. Başıyla işaret ederek: “Bu burada öldürülmeseydi, daha birçoğumuzun ölümü olacaktı.” demiş.

Çok geçmeden Kotolî’de yaşayan ailesine haber ulaştı. Aile Türk devletine başvuruda bulundu. Çocuklarını almak istiyorlardı. DNA testi için kan örneklerini verdiler. Doğrulandı. Oğullarıydı kan testine göre. Ama aile daha evdeyken ön dişinin çekildiğini söylüyordu. Şimdiyse dişleri tamdı. Şüphelendiler, renginden de. Bu durumun netleşmesini istediler.

Tekrardan köylerine döndüler.

Şimdi Wan’a bağlı Çaldıran ilçesindedir cansız bedeni. Onu bir yurtsever aile sahiplendi.

Sensiz Geliyê Zap nasıl olur diye durmadan sızlanan Ezda'nın dilinden düşmeyecekti “gül gülüşlü, umut bakışlı çocuk yürekli Egîd yoldaş!” sözleri. “Egîd adanmışlığın, sevginin ve masumiyetin simgesiydi.” diye yazacaktı defterine Ezda Ararat. Okuyacaktı gerillalar aynı defterden “Tertemiz yüreği, hiç el değmemiş bir sevgi babında yaşarken, yaşamı da ölesiye sevdirdi Egîd.”

Eylem esnasında ayağında yaralanan Baran Efrîn Zap Hastanesinde bir süre tedavi gördü. Adıl'ın kaldırdığı Egîd'in silahı yanında idi. Bir saniye bile yanından ayırmadan iyileştiği günü bekledi. Ardından ısrarla, inatla Geliyê Zapê alanına geçti.

Bager o kışın bir şiir yazdı Egîd'e.

***Yürü toprağıma halkımın asi çocuğu
Anıtın kurulsun yüreğine gerillanın
Yürü ki anlamına kavuşsun yaşamımız
Yürü ki görsünler
Yufka yürekli gerillanın inanç savaşımını.
Zifiriliği kayborduğunda gecenin
Mutlu kalsın halkımız
Yaşam umutlarını koynunda taşısın çocuklar
Hayallerine perde inmesin kadınların.
Yürü halkımın asi çocuğu
Baharlara açan gül ol
Toprağın bağrında rengi ol en güzel mevsimin
Gürül gürül sular aksın yatağına
Yatağında can bulsun senin.
Yürü asi çocuk, yürü!
Yüreğimiz kalkan olsun ülkene atılan mızraklara***

*Senle besleriz umutlarımızı
Aşk tadında
Çocuk mutluluğunda
Anıların törpülenmeyen yadigârlardır bize
Artık yüreklerimizde.
Bak görüyor musun Egîd?
Çelê secdededir artık huzurunda
Anaların dilinden düşmeyen zılgıtsın
Artık onurlu bir tarihsin sen
Sen bizim Egîd'imizsin...*